

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2021

SISÄLLYSLUETTELO

1	KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	5
2	OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	6
2.1	Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	6
2.2	Organisaatorakenne.....	8
2.3	Tilivelvolliset	9
2.4	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	9
2.5	Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	12
2.6	Kunnan henkilöstö	15
2.7	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	16
2.7.1	Hyvinvointijohtaminen	17
2.8	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	20
2.9	Ympäristötekijät	22
2.10	Muut ei-taloudelliset asiat	22
3	SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	23
3.1	Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen.....	24
3.2	Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus	26
3.3	Riskienhallinnan järjestäminen.....	27
3.4	Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta	28
3.5	Sopimustoiminta	29
3.6	Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä	30
4	KOKONAISTALouden KEHITYS	31
4.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen	32
4.2	Toiminnan rahoitus	34
4.3	Rahoitusasema ja sen muutokset	37
4.4	Kokonaistulot ja –menot.....	40
4.5	Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.....	40
5	KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS.....	41
5.1	Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty seuraavat:.....	41
5.2	Konserniyhtiöille – ja yhteisöille asetetut tavoitteet.....	42
5.3	Konserniohjaukselle asetetut tavoitteet	43
5.4	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	44
5.5	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	45
5.6	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	46
6	TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	54
6.1	TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	55
6.2	KESKUSVAALILAUTAKUNTA.....	58
6.3	KUNNANHALLITUS.....	62
6.3.1	Vastuualue Hallintopalvelut.....	68
6.3.2	Vastuualue Kehittämispalvelut	74
6.3.3	Vastuualue Maaseutupalvelut	78

6.4	PERUSTURVALAUTAKUNTA.....	83
6.4.1	Vastuualue Sosiaalipalvelut	88
6.4.2	Vastuualue Ikäihmisten palvelut.....	94
6.4.3	Vastuualue Perusterveydenhuolto	103
6.4.4	Vastuualue Erikoissairaanhoido.....	118
6.4.5	Vastuualue Ympäristöterveydenhuolto.....	121
6.5	SIVISTYSLAUTAKUNTA	124
6.5.1	Vastuualue Sivistyshallinto	130
6.5.2	Vastuualue Koulutus.....	135
6.5.3	Vastuualue Vapaa-ajanpalvelut	141
6.5.4	Vastuualue Sompion kirjasto.....	146
6.5.5	Vastuualue Varhaiskasvatus.....	150
6.6	TEKNINEN LAUTAKUNTA	155
6.6.1	Vastuualue Yhdyskuntatekniikka	160
6.6.2	Vastuualue Tilapalvelut.....	166
6.6.3	Vastuualue Rakennusvalvonta.....	171
6.6.4	Vastuualue Ympäristönsuojelu.....	175
7	KOKO KUNNAN TALOUS	179
7.1	Tuloslaskelma.....	179
7.2	Investoinnit	182
7.1	Rahoitus	187
8	YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN TOTEUTUMISESTA	190
9	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	191
9.1	Konserniyhtiöiden toiminta ja talous.....	191
9.1.1	Asentopuulaaki Oy.....	191
9.1.2	Sodankylän Lämpö ja Vesi Oy	193
9.1.3	Tähtikuitu Oy	195
9.1.4	Tähtikunta Oy	197
9.2	Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	199
9.3	Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	199
9.4	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot.....	201
9.5	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot.....	205
9.6	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	208
9.7	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	210
9.8	Henkilöstöä ja tilintarkastajien palkkioita koskevat liitetiedot	213
10	KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT.....	215
11	TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET	217

Kuvioluettelo

Kuvio 1 Sodankylän asukasluku iän mukaan vuosina 1980 – 2021 (henkilöä)	10
Kuvio 2 Sodankylän asukasluku iän mukaan vuosina 1980 - 2021 (%) Lähde: Tilastokeskus	11
Kuvio 3 Työttömät työnhakijat ja heidän osuus työvoimasta Sodankylässä keskimäärin 2017 – 2021.....	11
Kuvio 4 Työpaikat Sodankylässä toimialoittain vuosina 2017 - 2019 (kpl, %) Lähde: Tilastokeskus	12
Kuvio 5 Tulojen ja toimintakatteen kehitys 2017 – 2021	15
Kuvio 6 Toteutuneiden henkilötyövuosien määrä 2020 - 2021	15
Kuvio 7 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet ja toimeenpano kunnissa (Lähde: alueuudistus.fi).....	18
Kuvio 8 Toimialojen ja vastuualueiden nettomenojen muutos verrattuna vuoteen 2020	31
Kuvio 9 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	32
Kuvio 10 Vuosikatteen kehitys vuosina 2012 – 2021, Sodankylä, (Luvut 6001 – 10.000 as, Lappi, koko maa, vuosina 2012 - 2020, lähde Tilastokeskus).....	33
Kuvio 11 Tilikauden tuloksen kehitys vuosina 2012 – 2021, Sodankylä	34
Kuvio 12 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	35
Kuvio 13 Tase ja sen tunnusluvut	38
Kuvio 14 Lainakannan kehitys vuosina 2012 – 2021, Sodankylä	39
Kuvio 15 Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas vuosina 2012 – 2021, Sodankylä	39
Kuvio 16 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut	46
Kuvio 17 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	48
Kuvio 17 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	48
Kuvio 18 Konsernitase ja sen tunnusluvut.....	52
Kuvio 19 Konsernilainojen vertailu vuosina 2012 - 2021, Sodankylä	53
Kuvio 20 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	179
Kuvio 21 Verotulojen erittely	180
Kuvio 22 Verotulojen vertailu vuosilta 2017 – 2021	180
Kuvio 23 Verotulojen vertailu vuosina 2012 – 2021, Sodankylä	180
Kuvio 24 Valtionosuuksien erittely.....	181
Kuvio 25 Valtionosuuksien vertailu vuosilta 2017 - 2021.....	181
Kuvio 26 Valtionosuuksien vertailu vuosina 2012 – 2021, Sodankylä.....	181
Kuvio 27 Rahoitusosan toteutuminen.....	187
Kuvio 28 Kunnan antolainojen erittely vuosilta 2020 – 2021.....	188
Kuvio 29 Kunnan antolainojen kehitys vuosilta 2011 – 2021	188
Kuvio 30 Antolainojen kehitys vuosilta 2011 – 2021.....	189
Kuvio 31 Kunnan lainakannan kehitys vuosilta 2011 – 2021	189
Kuvio 32 Kunnan lainakannan kehitys vuosilta 2011 – 2021	189
Kuvio 33 Yhteenveto kunnanvaltuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	190

1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2021 oli toinen peräkkäinen poikkeuksellinen vuosi. Koronapandemia oli alati läsnä edelleen ja mullisti ihmisten arkea Sodankylässä. Vuosi 2021 oli merkittävä myös siinä suhteessa, että koko kuntakenttää koskevasta isoimmasta muutoksesta eli Sote-uudistuksesta tehtiin päätökset. Hyvinvointialueiden käynnistyminen vuoden 2023 alusta väritti vuotta 2021 sekä valmistelun että päätöksenteon suhteen. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut poistuvat Sodankylän kunnalta ja niistä vastuun ottaa Lapin hyvinvointialue. Edunvalvonta jatkossa on tärkeää, jotta palvelut säilyvät hyvällä tasolla.

Vuonna 2021 käytiin myös kunnallisvaalit, jotka jouduttiin järjestämään poikkeusoloissa ja myöhemmin kuin oli tarkoitus. Uudet luottamushenkilöt aloittivat vastuulliset tehtävänsä elokuun alusta ja syksy olikin tiivistä aikaa koulutuksineen ja seminaareineen. Saimme tehtyä uusien valtuutettujen ja valtuustoryhmien kanssa Sodankylän kunnan valmistelua sitovan Valtuusto-ohjelman vuosille 2021- 2025 (Kv 16.12.2021 § 123). Valtuusto-ohjelma antaa tukevan selkärangan sekä valmistelun tueksi että jatkossa myös kuntastrategian päivittämiseksi.

Taloudellisesti vuosi 2021 oli vahva. Talouden tasapainottamistoimien ja poikkeuksellisen korkeiden verotulojen myötä kunnan talous oli toista vuotta putkeen vahvasti ylijäämäinen. Ylijäämää kertyi vuonna 2021 yhteensä 4,6 miljoonaa euroa ja taseessa olevan ylijäämän määrä on yhteensä 7,3 miljoonaa euroa. Taloudellinen liikkumavara on vahvoista vuosista huolimatta edelleen vähäinen, koska Sodankylän kunnan velkamäärä vastuineen on korkealla tasolla.

Tulevaisuus Sodankylässä näyttää hyvältä. Kunnan talous on mahdollista rakentaa kestävälle polulle pitkälle tulevaisuuteen ja kehittää jäljelle jäävän kunnan palveluita paremmin vastaamaan kuntalaisten tarpeita ja odotuksia. Elinkeinoelämän tulevalle kehitykselle on olemassa hyvät ainekset ja senkin puolesta voimme luottaa vahvaan tulevaisuuteen.

Petri Härkönen

Kunnanjohtaja

2 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

2.1 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kunnanvaltuusto 1.8.2021 – 31.7.2025

Valtuuston poliittinen voimasuhde on seuraava:

Suomen Keskusta r.p.	8 valtuutettua
Kuntalaiset yhteislista	7 valtuutettua
Kansallinen Kokoomus r.p.	3 valtuutettua
Perussuomalaiset r.p.	3 valtuutettua
Vasemmistoliitto r.p.	2 valtuutettua
Vihreä liitto r.p.	2 valtuutettua
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p.	1 valtuutettu
Suomen Kristillisdemokraatit (KD) r.p.	1 valtuutettu

Kunnanvaltuusto 1.6.2017 – 31.7.2021

Valtuuston poliittinen voimasuhde on seuraava:

Suomen Keskusta r.p.	11 valtuutettua
Kansallinen Kokoomus r.p.	4 valtuutettua
Vasemmistoliitto r.p.	4 valtuutettua
Perussuomalaiset r.p.	2 valtuutettua
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p.	2 valtuutettua
Vihreä liitto r.p.	2 valtuutettua
Suomen Kristillisdemokraatit (KD) r.p.	1 valtuutettu
Juha Karppisen valtuustoryhmä	1 valtuutettu 4.9.2019 lähtien

Kunnanvaltuuston puheenjohtajisto, toimikausi 1.8.2021 – 31.7.2023

Puheenjohtaja	Riikka Karppinen (VIHR)
I varapuheenjohtaja	Teuvo Tapaninen (KESK)
II varapuheenjohtaja	Krista Stauffer (YL1), 16.12.2021 saakka
II varapuheenjohtaja	Jake Suopanki (YL1), 16.12.2021 lähtien

Kunnanvaltuuston puheenjohtajisto, toimikausi 1.6.2019 – 31.7.2021

Puheenjohtaja	Pekka Heikkinen (KOK)
I varapuheenjohtaja	Arja Mäkitalo (KESK), 17.12.2020 saakka
I varapuheenjohtaja	Risto Niemi (KESK), 17.12.2020 lähtien
II varapuheenjohtaja	Heikki Lakkala (VAS)

Kunnanhallitus, toimikausi 1.8.2021 - 31.7.2023

Puheenjohtaja	Tuula Annala (KOK)
I varapuheenjohtaja	Mikko Pyhäjärvi (KESK)
II varapuheenjohtaja	Juha Karppinen (YL1)

Jäsenet:

Eila Kivioja (Ps)	Mari-Anne Penttinen (KESK)
Jukka Lokka (YL1)	Raimo Äärelä (VAS)

Kunnanhallitus, toimikausi 1.6.2019 - 31.7.2021

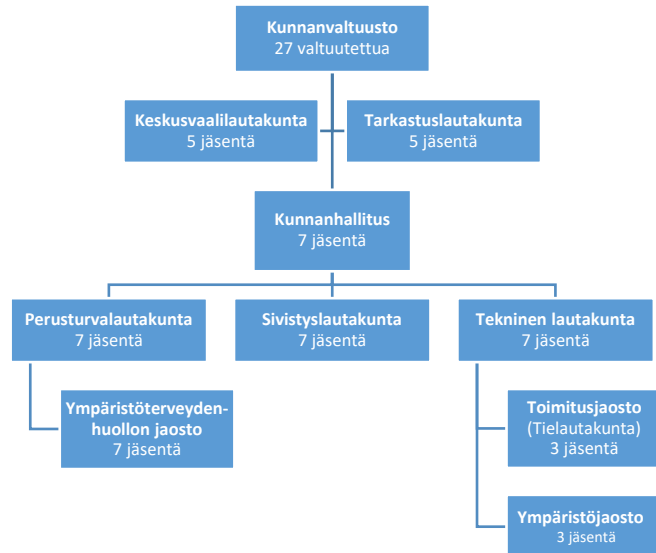
Puheenjohtaja	Mikko Pyhäjärvi (KESK)
I varapuheenjohtaja	Kauko Nurmela (VAS)
II varapuheenjohtaja	Hanna Riipi (KESK), 16.11.2020 saakka
II varapuheenjohtaja	Arja Mäkitalo (KESK), 16.11.2020 lähtien

Jäsenet:

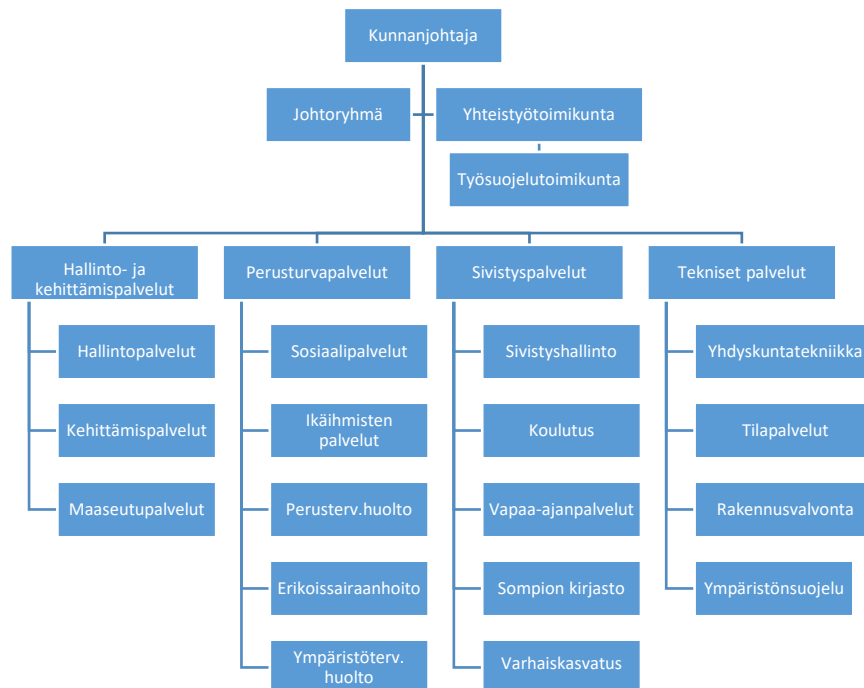
Lea Aikio (KESK)	Pertti Tervo (KESK)
Tuula Annala (KOK), 29.4.2020 saakka	Markku Lehtinen (KOK), 29.4.2020 lähtien
Maija Hirvasvuopio (VIHR)	

2.2 Organisaatorakenne

Luottamusmiesorganisaatio 1.1.2019 alkaen

Viranhaltijaorganisaatio 1.1.2019 alkaen

2.3 Tilivelvolliset

Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan perusteet on päivitetty (kv 27.2.2014 § 7) Kuntaliiton suosituksen mukaisesti, tilivelvollisuudet on tarkistettu (kv 27.3.2014 § 27) ja sisäisen valvonnan ohjeet (kh 18.8.2014 § 88).

Tilivelvollisuudet on vahvistettu seuraavasti:

1. konserniyhtiöissä tilivelvollisia ovat toimitusjohtaja ja hallitukset,
2. kunnan tilivelvollisia ovat kunnanjohtaja ja toimialajohtajat (hallinto- ja talousjohtaja, perusturvajohtaja, sivistysjohtaja ja tekninen johtaja) sekä lisäksi seuraavat henkilöt vastuualueittain:

Toimielin	Vastuualue	Tilivelvolliset viranhaltijat
Keskusvaalilautakunta	Vaalit	Hallintopäällikkö
Kunnanhallitus	Hallintopalvelut	Talous- ja hallintojohtaja
	Kehittämispalvelut	Kehittämisojohtaja
	Maaseutupalvelut	Hallintopäällikkö
Perusturvalautakunta	Sosiaalipalvelut	Sosiaalityönjohtaja
	Ikäihmisten palvelut	Vanhustyönjohtaja
	Perusterveydenhuolto	Johtava lääkäri
	Erikoissairaanhoido	Johtava lääkäri
	Ympäristöterveydenhuolto	Ympäristöterveyspäällikkö
Sivistyslautakunta	Koulutus ja opiskelu	Sivistysjohtaja
	Vapaa-ajan palvelut	Vapaa-aikapäällikkö
	Sompion kirjasto	Kirjastonjohtaja
	Lasten päivähoito	Varhaiskasvatuspäällikkö
Tekninen lautakunta	Tekninen toimi	Yhdyskuntatekniikan päällikkö
	Tilapalvelut	Tilapalvelupäällikkö
	Rakennusvalvonta	Rakennustarkastaja
	Ympäristönsuojelu	Ympäristöpäällikkö

2.4 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Talouden yleinen kehitys

Tilastokeskuksen mukaan BKT:n kasvoi 3,4 % vuonna 2021, joten talous elpyi nopeasti. Covid-19-pandemian pahentuminen vuoden 2021 lopulla lisää taloudenpitäjien epävarmuutta ja hidastaa talouskasvua tilapäisesti vuodenvaihteen ympärillä, mutta BKT:n kasvu pysyy VM:n arvion mukaan 3,0 prosentissa vuonna 2022, sillä usealla toimialalla tuotanto on edelleen pandemiaa edeltävän tason alapuolella.

Energian hinta pitää inflaatiota yllä vuodenvaihteen ympärillä. Nopean inflaation taustalla on sekä kysyntä- että tarjontapuolen tekijöitä. Inflaation nopeuden arvioiminen on kuitenkin epävarmaa.

Julkisen velka on kasvanut suhteessa talouden kykyyn luoda tuloja ja tämä aiheuttaa riskejä julkisen talouden hoitoon. Velkaantumisen perään pitää katsoa ja riskejä arvioida tarkasti.

Kuntatalous

Kuntaliiton mukaan toiminnan ja investointien rahaviralla mitattuna kuntatalous lähes tasapainossa. Kuntatalous on kokonaisuudessaan saanut valtion koronatuista hetkellisen helpotuksen ja puskuria tulevaan. Kertaluonteiset koronatuot sekä kunnallisverojen ja toimintatulojen odotettua parempi kehitys ovat vahvistaneet kuntataloutta. Vuonna 2021 toimintakulujen kasvun on ollut kovaa, jopa 7,7 prosenttia.

Kuntakentällä tiedostetaan, että poikkeukselliset kaksi vuotta ovat tuoneet tilapäisen helpotuksen kuntien talouteen. Koronasta johtuvat menopaineet ovat edelleen suuret ja lähivuosien tulokehitys ei yllä vuoden 2020 tasolle. Kuntien omat toimet taloutensa tasapainottamiseksi ovat keskeisiä taloushaasteiden voittamiseksi. Muuttoliike ja väestön ikääntyminen ovat olleet jo pitkään tunnistettuja haasteita kuntien taloudelle. Sopeutumista näihin haasteisiin tulee jatkaa.

Kuntatalouden vuodesta 2022 arvioidaan kuitenkin tulevan vaikea. Valtion toimenpiteet heikentävät kuntataloutta vuonna 2022. Koronatukia ei makseta kunnille enää vuonna 2022. Muun muassa siitä johtuen valtionavustukset pienenevät 1,7 miljardia euroa vuodesta 2021 ja verotulojen kasvu jää vaatimattomaksi. Toiminnan ja investointien rahavirta on negatiivinen vuonna 2022. Talouden sopeutuspaine jatkuu kaikissa kuntakokoryhmissä.

Sodankylän alueen taloudellinen kehitys

Väestö

Sodankylän asukasluku väheni vuoden 2021 aikana ennakkotiedon mukaan 79 hengellä ja oli vuoden lopussa 8 187 henkeä. Muutos -1 %. Väestöstä on alle 15-vuotiaita 13,2 %, 15 – 64 – vuotiaita 57,9 % ja yli 65-vuotiaita 28,9 %. Yli 75-vuotiaiden määrä on kasvanut 2,5 prosentista (vuodesta 1980) 12,6 prosenttiin (vuoteen 2021). (Lähde: Tilastokeskus)

31.12.	0 - 6	7 - 14	15 - 64	65 - 74	75 -	Yhteensä
1980	1082	1 121	7 133	525	256	10 117
1990	1030	1 170	7 361	635	380	10 576
1995	1026	1 211	7 305	796	398	10 736
2016	579	591	5 291	1 194	998	8 653
2017	550	588	5 194	1 254	959	8 545
2018	511	619	5 047	1 288	979	8 444
2019	489	622	4 883	1 338	971	8 303
2020	452	647	4 834	1 365	968	8 266
2021	423	658	4 737	1 333	1 036	8 187

Kuvio 1 Sodankylän asukasluku iän mukaan vuosina 1980 – 2021 (henkilöä)

31.12.	0 - 6	7 - 14	15 - 64	65 - 74	75 -
1980	10,7	11,1	70,5	5,2	2,5
1990	8,4	11,4	67,0	8,7	4,5
1995	9,6	11,3	68,0	7,4	3,7
2016	6,7	6,8	61,2	13,8	11,5
2017	6,4	6,9	60,8	14,7	11,2
2018	6,0	7,3	59,8	15,3	11,6
2019	5,9	7,5	58,8	16,1	11,7
2020	5,5	7,8	58,5	16,5	11,7
2021	5,2	8,0	57,9	16,3	12,6

Kuvio 2 Sodankylän asukasluku iän mukaan vuosina 1980 - 2021 (%) Lähde: Tilastokeskus

Työllisyys ja työpaikat

Työpaikkojen määrä on lisääntynyt vuodesta 2017 3 577 työpaikasta vuoteen 2019 mennessä 3 614 työpaikkaan, kasvaen yhteensä 37 työpaikalla, vuonna 2018 määrä nousi 99 työpaikalla edelliseen vuoteen nähden ja vuonna 2019 lasku 62 työpaikalla edelliseen vuoteen nähden. Työttömien työnhakijoiden määrä on laskenut vuodesta 2016 566 työnhakijasta 290 työnhakijaan vuoden 2019 lopussa. Vuonna 2021 työttömien työnhakijoiden määrä on vähentynyt 357 työnhakijaan. Työttömien osuus työvoimasta oli koko maan keskimääräisen (12,7 %) ja Lapin (12,6 %) alempi, työttömyysprosentti Sodankylässä keskimäärin vuonna 2021 on ollut 9,1 %, joka oli Lapin alhaisin.

	2017	2018	2019	2020	2021
Työvoima	4056	3990	3983	3959	3904
Työlliset	3590	3627	3693	3534	3547
Työttömiä työnhakijoita	466	363	290	425	357
Työttömyysaste, %	11,5	9,1	7,3	10,7	9,1

Kuvio 3 Työttömät työnhakijat ja heidän osuus työvoimasta Sodankylässä keskimäärin 2017 – 2021 Lähde: Tilastokeskus, Työ- ja elinkeinoministeriö

	2017 kpl	2017 %	2018 kpl	2018 %	2019 kpl	2019 %	Muutos% 2019/2018
Työpaikat yhteensä	3 577	100	3 676	100	3 614	100	- 1,7
Maa-, metsä- ja kalatalous	237	6,6	239	6,5	238	6,6	- 0,4
Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto; Vesi-, viemäri- ja jätehuolto	38	1,1	36	1,0	32	0,9	- 11,1
Kaivostoiminta ja louhinta	480	13,4	513	14,0	435	12,0	- 15,2
Teollisuus	130	3,6	144	3,9	146	4,0	1,4
Rakentaminen	257	7,2	263	7,2	267	7,4	1,5
Tukku- ja vähittäiskauppa; Kuljetus- ja varastointi;	450	12,6	443	12,1	420	11,6	- 5,2
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	235	6,6	244	6,6	218	6,0	- 10,7
Informaatio ja viestintä	22	0,6	27	0,7	26	0,7	- 3,7
Rahoitus- ja vakuutustoiminta	18	0,5	16	0,4	17	0,5	6,3
Kiinteistöalan toiminta	56	1,6	54	1,5	49	1,4	- 9,3
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta;	160	4,5	174	4,7	170	4,7	- 2,3
Hallinto- ja tukipalvelustoiminta	226	6,3	238	6,5	260	7,2	9,2
Julkinen hallinto ja maanpuolustus; Pakollinen sosiaalivak.	383	10,7	368	10,0	337	9,3	- 8,4
Koulutus	146	4,1	145	3,9	178	4,9	22,8
Terveys- ja sosiaalipalvelut	525	14,7	534	14,5	600	16,6	12,4
Muut palvelut	180	5,0	203	5,5	184	5,1	- 9,4
Toimiala tuntematon	34	1,0	35	1,0	37	1,0	5,7

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 4 Työpaikat Sodankylässä toimialoittain vuosina 2017 - 2019 (kpl, %) Lähde: Tilastokeskus

Erilaisten julkisten ja yksityisten palveluiden osuudet ovat tippuneet, suurimpana kaivostoiminta ja louhinta (-78). Suurin kasvu on ollut koulutus toiminnassa +33, terveys- ja sosiaalipalveluissa +66, hallinto ja tukipalveluissa +22. Eniten alueella työllistävät terveys- ja sosiaalipalvelut, kaivostoiminta ja louhinta, tukku- ja vähittäiskauppa, kuljetus ja varastointi, rakentaminen sekä julkinen hallinto ja maanpuolustus. Sodankylässä maa-, metsä- ja kalatalous on edelleen merkittävä työllistäjä.

2.5 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Vuonna 2020 Sodankylän kunta laati talouden tasapainottamisohjelman vuosille 2020-2023. Vuonna 2021 pidettiin kunnanhallituksen ohjeistuksen mukaisesti tiukkaa talouskuria ja jatkettiin valtuuston 10.9.2020 § 59 hyväksymän talouden tasapainottamisohjelman mukaisia tasapainottamistoimia.

Vuonna 2021 uuden valtuustokauden alettua käynnistettiin työ valtuusto-ohjelman laatimiseksi. Valtuusto-ohjelma 2021- 2025 saatiin syksyn aikana laadittua ja se hyväksyttiin valtuustossa 16.12.2021 § 123.

Vuonna 2021 aloitettiin valmistautuminen hyvinvointialueuudistukseen ja siihen liittyen kunnassa otettiin käyttöön pääomavuokrat. Pääomavuokrien lisääminen kiinteistöjen vuokriin tehtiin talousarvion tarkistuksen yhteydessä. Toinen merkittävä muutos oli korkosuojausten ottaminen. Korkosuojausjaoksia tehtiin riskien hallitsemiseksi ja sen vuoksi, koska korot olivat poikkeuksellisen matalalla. Korkosuojausjaoksia tehtiin Sopukan ja SMK:n kiinteistöleasing sopimuksiin sekä taselainoihin. Suojausaste on nyt n. 70 %, joka on valtuuston asettaman tavoitteen (60- 80 %) keskivälissä. Pitkäaikaisia lainoja maksettiin pois vuonna 2021 yhteensä 10,4 milj. euroa ja uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin 1,5 milj. euroa.

Sodankylän kunta teki päätöksen ottaa vastaan neljä eri kiinteistöä velkoineen Sodankylän vanhustenkotiyhdistys ry:ltä 1.1.2022 (Kv 14.10.2021 § 107) ja Jeesiönrivitalot vaihdettiin Asentopuulaaki Oy:n omistamaan Mesikämmeneen (Kv 16.11.2021 § 114). Kiinteistöjen vastaanottaminen merkitsi kunnalle sitä, että velkaa tuli vastattavaksi 5,2 milj. euroa 1.1.2022 alkaen. Kolme vastaanotetuista kiinteistöistä kunta vuokraa Lapin hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen ja kaksi kiinteistöä on tarkoitus siirtää kunnan tytäryhtiö Asentopuulaaki Oy:lle vuoden 2022 aikana.

Seuraavassa kuvataan olennaisia muutoksia kunnan toiminnassa ja taloudessa vuonna 2021 verrattuna vuoteen 2020.

Palveluverkosto

Talouden tasapainottamisohjelma sisältää tavoitteen tarkastella ja tehostaa koko kunnan palveluverkkoa ja palvelurakennetta sekä toimintatapoja. Työllisyyteen liittyvät toiminnot siirtyivät Seita-säätiöltä täysin kunnan hoidettavaksi 1.3.2021 lähtien (Kh 83 §/ 1.3.2021 ja Kh 172 §/ 26.4.2021).

Toimintakate

Toimintakate oli -62 730 933,73 euroa, jossa oli laskua -191 693,84 euroa (-0,3 %). Toimintatuottojen nousua oli 2 141 947,69 euroa (20,6 %). Sosiaali- ja terveysministeriö myönsi 14.12.2021 valtionavustusta covid-19-epidemiasta vuonna 2021 aiheutuviin kustannuksiin ensimmäiselle hakukierroksen perusteella 872 817 euroa ja toisella hakukierroksella haettiin avustusta 250 000 euroa, joka on kirjattu tilinpäätökseen. Päätös tulee vuoden 2022 aikana.

Toimintakulujen nousua oli 1 950 253,85 euroa (2,7 %). Kulujen nousu olisi ollut suurempi, mutta Lapin Sairaanhoidopiiri yhtymähallitus päätti 24.1.2022 oikaista vuoden 2021 jäsenkuntalaskutusta ja Sodankylän kunnalle palautetaan 1 035 930 euroa sekä lisäksi kalliin hoidon tausta 261 379 euroa.

Verotulot

Kunnan verotulot olivat 43 937 468,74 euroa, jossa oli nousua 2 723 211,18 euroa (6,6 %). Kunnan tuloverotilitykset olivat 29 456 718,40 euroa, jossa laskua oli -162 042 euroa (-0,6 %). Yhteisöveroja valtio tilitti 6 591 201,95 euroa, jossa oli nousua 2 341 056,37 euroa (55,1 %). Kiinteistöveroja kertyi 7 889 548,39 euroa, jossa nousua oli 544 196,81 euroa (7,4 %).

Valtionosuudet

Valtionosuudet olivat yhteensä 27 223 905 euroa, jossa laskua oli -3 184 397 euroa (-10,5 %). Osin muutoksen selittää se, että vuonna 2020 kunta sai harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta 1 000 000 euroa sekä korona-avustusta yhteensä 2 357 217 euroa.

Valtiovarainministeriön 31.3.2021 päätöksellä maksettiin 10 905 euroa lisää peruspalvelujen valtionosuuden oikaisua vuodelta 2020 koronavirustestien tilaston oikaisun johdosta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön päätös 2.8.2021, jossa oikaisuvaatimuksen perusteella tarkistettu kunnan rahoitusosuus varainhoitovuoden 2021 keskimääräisten oppilas- ja opiskelijamäärien mukaiseksi vuoden 2021 loppuun mennessä. Tämä pienentää kunnan rahoitusosuutta 301 643 eurolla ja 19.1.2022 päätöksellä vuodelle 2021 opetus- ja kulttuuritoimen käyttökustannusten valtionosuuden rahoitusta tarkistettu -78 553 eurolla. Oikaisu on kirjattu tilinpäätökseen ja ne on suoritettu vuoden 2022 valtionosuuksien helmikuun maksuerästä.

Rahoitustuotot ja -kulut

Merkittävimpinä erinä rahoitustuotot sisältää Rovakaira Oy:n 331 437,60 euron ja Sodankylän Lämpö ja Vesi Oy:n 40 000 euron osingot sekä Ounastähti ky:n ylijäämän palautuksen 859 950 euroa. Lapin Sairaanhoidopiiriin 20 708,63 euron ja Ounastähti ky:n 24 570 euron peruspääoman korot sekä Tähtikunta Oy:n takausprovision 17 840,62 euroa. Korkokulut laskivat edellisestä vuodesta 20 965,06 euroa.

Vuosikate

Vuosikate oli 9 528 038,82 euroa, jossa muutosta oli -364 329,03 euroa (-3,7 %).

Elinkeino- ja kehittämisrahaston käyttö

Vuonna 2021 rahastoa käytettiin yhteensä 73 243,36 euroa kunnanhallituksen päätöksellä. Rahaston pääoma on 1 853 127,47 euroa. Rahastoon esitetään lisäystä 859 950 euroa.

Investoinnit

Vuonna 2021 investoinnit (bruttomenot) olivat 2 305 512,10 euroa. Edellisenä vuonna ne olivat 3 043 318,17 euroa.

Euromäärältään (netto) suurimmat investointikohteet mm. olivat Hannuksenkartanon sisäilma-
korjauksen ja muutostöiden rakennusurakka (563 407,32 euroa), moduulikoulun hankinta (200 000 euroa) ja Jeesiöjoen saari rantareitin rakentaminen (108 997,52 euroa)

Velkamäärän kehitys

Kunnan velkamäärä laski 8 902 728,34 euroa. Velan kokonaislainamäärä tilinpäätöksessä on 24 002 816,61 euroa.

Lainojen ja vuokravastuiden yhteismäärä tilinpäätöksessä on 49 854 818,75 euroa, josta Hyvinvointikeskus Sopukan kiinteistöleasingvuokran osuutta on 22 208 763,06 euroa.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos ennen poistoeron, varausten ja rahastojen muutosta oli 5 322 757,08 euroa.

Tilikauden ali-/ylijäämä

Tilikauden ylijäämä on 4 619 920,72 euroa. Edellisenä vuonna ylijäämä oli 4 616 477,08 euroa. Edellisten tilikausien ylijäämä vuoden 2020 lopussa on yhteensä 2 721 486,59 euroa ja taseen kertynyt edellisten tilikausien ylijäämä vuoden 2020 lopussa on yhteensä 7 341 407,31 euroa.

Seuraavassa tiivistelmä merkittävimpien tuloerien ja toimintakatteen kehityksestä vuosina 2017 – 2021:

	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>
VEROTULOT	36 539 818	36 286 457	37 288 449	41 214 258	43 937 469
VALTIONOSUDET	26 015 493	25 672 734	25 302 034	30 408 302	27 223 905
INVESTOINNIT, netto	4 504 372	5 024 757	2 456 850	3 169 622	1 821 200
LAINAT	27 506 532	30 511 440	33 705 992	32 905 545	24 002 817
€/asukas	3 219	3 613	4 060	3 981	2 932
KERTYNYT YLI/ALIJÄÄMÄ	2 788 248	1 155 348	- 1 894 990	2 721 487	7 341 407
€/asukas	326	137	228	329	897
TOIMINTAKATE	- 59 143 954	- 61 129 558	- 63 496 236	- 62 922 628	- 62 730 934
KONSERNILAINAT, €/asukas	6 435	6 839	7 198	7 086	6 133
KONSERNIN KERTYNYT YLI/ALIJÄÄMÄ, €/asukas	3 298	3 254	3 016	3 758	4 841

Kuvio 5 Tulojen ja toimintakatteen kehitys 2017 – 2021

2.6 Kunnan henkilöstö

Sodankylän kunnan palveluksessa oli vuoden 2021 lopussa 765 henkilöä, eli 1 henkilö enemmän kuin vuoden 2020 viimeisenä päivänä (764 hlö).

Sodankylän kunnassa toteutui vuonna 2021 yhteensä 697,9 henkilötyövuotta (htv). Henkilötyövuosien määrä pysyi samana vuoteen 2020 (697,9) verrattuna. Henkilötyövuodella tarkoitetaan täyttä työaikaa tekevän henkilön koko vuoden työaikaa. Sillä kuvataan työpanosta, joka on ollut työnantajan käytössä vuoden aikana.

Toteutuneiden henkilötyövuosien määrä jakaantui toimialoittain seuraavasti:

toimiala	toteutuneet htv 2020	toteutuneet htv 2021	muutos%
hallinto- ja kehittämispalvelut	34,2	29,8	-13,0
perusturvapalvelut	355,6	354,3	-0,4
sivistyspalvelut	218,1	222,2	1,9
tekniset palvelut	90,0	91,6	1,7
yhteensä	697,9	697,9	0,0

Kuvio 6 Toteutuneiden henkilötyövuosien määrä 2020 - 2021

Henkilötyövuosien määrä pysyi ennallaan vuoteen 2020 verrattuna. Kaikista toteutuneista henkilötyövuosista määräaikaisen henkilöstön osuus kasvoi hieman ja vakinaisen henkilöstön määrä väheni. Määräaikaisten osuus vuonna 2021 oli 168,6 henkilötyövuotta, eli 24 %. Vuonna

2020 toteutuneista henkilötövuosista määräaikaisten osuus oli 22,95 %. Toimialoittain tarkasteltuna määräaikaisten tekemien henkilötövuosien määrä on hieman kasvanut kaikilla paitsi hallinto- ja kehittämispalveluiden toimialalla.

Kunnan henkilökunnalla oli vuonna 2021 yhteensä 14 941 sairauspoissaolopäivää. Keskimäärin sairauspoissaolopäiviä oli 19,94 päivää teoreettista henkilötövuotta kohden. Vuonna 2020 sairauspoissaolopäiviä oli hieman enemmän, keskimäärin 20,31 päivää teoreettista henkilötövuotta kohden. Sairauspoissaolopäivien määrä on laskenut edellisvuodesta noin 2,5 %.

Kunnan henkilöstömenoihin sisältyvät kuntaan virka- tai työsopimussuhteeseen palkattujen palkat ja sosiaalivakuutusmenot. Menoissa on mukana vakituisen henkilöstön lisäksi työllisyysvaroin palkattujen, oppisopimuksiin tulleiden, projekteissa työskentelevien, kesätyöllistettyjen, sijaisten sekä muiden määräaikaisten työntekijöiden palkkauskustannukset sekä maksetut tunti- ja urakkapalkat, luottamushenkilöiden palkkiot, asiantuntijapalkkiot.

Henkilöstömenojen osuus käyttömenoista on kehittynyt seuraavasti:

	<u>henkilöstömenot, €</u>	<u>% käyttömenoista</u>
vuonna 2021	35 973 071	48 %
vuonna 2020	35 861 602	49 %
vuonna 2019	35 984 050	49 %
vuonna 2018	35 549 926	50 %
vuonna 2017	35 434 498	51 %
vuonna 2016	35 722 819	50 %
vuonna 2015	34 591 650	51 %

Henkilösivukulut olivat vuonna 2021 yhteensä 7 536 071 euroa, mikä oli 10 % käyttömenoista ja vuonna 2020 yhteensä 7 469 567 euroa, mikä oli 10,2 % käyttömenoista.

Henkilöstötilinpäätös

Kunnassa laaditaan erillinen henkilöstökertomus Kuntatyönantajien suosituksen pohjalta. Henkilöstökertomuksessa raportoidaan muut henkilöstöön liittyvät tunnusluvut sekä henkilöstötyöhön tehdyt toiminnalliset panostukset toimintavuoden aikana.

2.7 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sodankylän kunnan valtuusto-ohjelma 2021- 2025 on vahvistettu (Kv 16.12.2021 § 123) ja sen pohjalta on tarkoitus päivittää kuntastrategia. Valtuusto-ohjelmassa on määritelty talouden osalta muun muassa, että veroprosentit pidetään ennallaan ja että kunta alentaa velka- ja muiden vastuiden määrää suunnitelmallisesti.

Sodankylän kunnan kuntastrategia on vahvistettu vuosille 2019-2025 (Kv 17.1.2019). Siinä on määritelty kunnan tulevaisuudenkuva, millainen Sodankylä haluaa olla. Strategian tavoitteita tarkennetaan toimialojen ohjelmissa ja strategioissa.

Kunnan keskeisimmiksi menestystekijöiksi on määritelty:

- pitkäjänteiset elinkeinorakenteen painotukset
- kunnan palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti sekä omana työnä että osittain ostettuina palveluina

- ketterä ja muutosherkkä organisaatio, jossa joustava päätöksenteko
- laajennetut infrastruktuuri-investoinnit
- itseään kehittävä ja innovatiivinen henkilökunta
- aktiivinen verkostorakentaja ja kuntien edustaja Lapissa
- innovatiiviset digitaaliset ratkaisut
- haluttu kotikunta ja vierailukohde
- osallistuminen kansalaiskumppanuus –mallina

Kunnan taloustavoitteiden mukaisesti puskuria tulee kasvattaa vuosittain siten, että saavutetaan vähintään 5-8 milj. euron kertyneen ylijäämän taso. Vaikka vuoden 2021 tilinpäätös on vahvasti ylijäämäinen, kunnan rakenteellinen toimintakulujen määrään liittyvä ongelma ei ole poistunut. Tarve jatkaa määrätietoisesti talouden tasapainottamisen toimenpiteitä on ilmeinen, jotta talous on mahdollista saada tasapainoon pitkällä aikavälillä. Sodankylän kunnan talouden keskeinen rakenteellinen ongelma on toimintakulujen liian suuri määrä on liian suuri kunnan verotuloihin ja valtionosuuksiin nähden. Kunnan talouden tasapainottamiseksi oleellista on pystyä vähentämään toimintakulujen määrää ja sopeuttaa kunnan palveluverkkoa ja kustannusrakennetta kunnan väestömäärän ja väestörakenteen mukaisesti. Koronavuodet ja saadut koronatuotot ovat tuoneet tähän hetkellisen helpotuksen, mutta pysyvästi ne eivät ole tilannetta muuttaneet.

Koronapandemian myötä sähköiset toimintatavat ovat vahvistuneet entisestään. Etätönnä myötä sähköinen yhteydenpito ja kokouskäytännöt ovat lisääntyneet. Sähköiset kokouskäytännöt ovat tulossa myös osaksi kunnan toimielinten työskentelyä. Sähköisten toimintatapojen tehokkaalla hyödyntämisellä on mahdollista tehostaa ja sujuvoittaa arkityötä kunnan eri toiminoissa ja näin osalta parantaa kuntaorganisaation tuottavuutta.

2.7.1 Hyvinvointijohtaminen

Kunnan perustehtävä on edistää asukkaidensa hyvinvointia (Kuntalaki 1 §). Terveystieteiden lain 12 §:n 1 momentin mukaan kunta velvoitetaan raporttoimaan valtuustolle vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä. Sen lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus.

Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat terveyden, hyvinvoinnin ja arjen turvallisuuden edistämisen tavoitteet ja määriteltävä niitä tukevat toimenpiteet. Hyvinvointikertomus on tärkeä osa kunnan normaalia vuosittaista strategia-, ohjelma-, talousarvio-, toiminta- ja käyttösuunnitelmatyötä. Se liittyy myös tilinpäätöksiin ja toiminnan vaikuttavuuden arviointiin. Hyvinvointi-indikaattorit liitetään muuhun toimintaympäristötietoon, jonka jälkeen niitä hyödynnetään talousarvion suunnitteluohjeiden ja itse talousarvion laadinnassa. Hyvinvointikertomus auttaa tiivistämään poikkihallinnollisesti eri alojen ja toimijoiden yhteiset tavoitteet kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Hyvinvointikertomus tarjoaa perusteluita päätöksille, auttaa priorisoimaan toimintaa, tukee toiminnan arviointia ja auttaa varmistamaan toiminnan resurssit. Hyvinvointikertomuksen perusteella laaditaan kuntaan hyvinvointisuunnitelma, joka on osa hyvinvointikertomusta.

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMISEN RAKENTEET JA TOIMEENPANO KUNNISSA

Kuvio 7 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet ja toimeenpano kunnissa (Lähde: alueuudistus.fi)

Sodankylän kunnassa on laadittu laaja hyvinvointikertomus/-suunnitelma vuosille 2017-2020 (hyväksytty Kv 1.12.2016 § 86) ja sen tavoitteita ja toimenpiteitä tarkennetaan vuosittain hyvinvointikertomuksen vuosiraportissa sekä seuraavan vuoden hyvinvointisuunnitelmassa. Uutta hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden suunnitelmaa vuosille 2022 -2025 on laadittu vuonna 2021 mm. toteuttamalla toukokuuss kuntalaisille hyvinvointikysely, kokoamalla indikaattoreja, osallistamalla eri tahoja suunnitteluun (työpajat ja kuulemiset) sekä laatimalla vuodelta 2020 hyvinvointiraportti.

Laajan hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman laadintaan on osallistunut kunnan viranhaltijoita ja työntekijöitä, luottamushenkilöitä, eri sidosryhmien edustajia ja kuntalaisia. Kunnan johtoryhmä vastaa ja toimii hyvinvointityön johto- ja ohjausryhmänä. Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on keskeinen osa kunnan palvelutoimintaa ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökohdat tulee huomioida kaikissa kunnan toiminnoissa. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kaikkia toimialoja sitova strateginen tavoite ja siihen liittyviä tavoitteita tulee mitata vuosittain. Sodankylän kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tulee jatkossa tarkastella pikemminkin keskeisenä kunnan perustoimintoihin liittyvänä osana, kuin erillisen hyvinvointikertomuksen laadinnan kautta. Toimialat raportoivat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumisesta osana kunkin toimialan tavoitteiden toteutumista.

Nämä edelleen voimassa vuonna 2021, koska uutta laajaa hyvinvointisuunnitelmaa ei ole vielä hyväksytty vuosille 2022 – 2025, mutta hyvin paljon samat teemat nousevat kyselyistä ym. Laajan hyvinvointisuunnitelman 2017–2020 painopistealueet ja kehittämiskohteet ovat:

1. Turvallinen arki ja ympäristö
 - turvataitojen vahvistaminen ja tiedon lisääminen
 - yhteisöllisyys ja verkostoituminen
 - turvallisuutta tukevat peruspalvelut
 - ennaltaehkäisevän työn tehostaminen
 - lasten- ja lapsiperheiden palveluiden kehittäminen

2. Viihtyisä ympäristö (kunnan veto- ja pitovoima kuntalaisten hyvinvoinnin näkökulmasta)
 - vapaa-aikapalveluiden kehittäminen
 - asuminen (viihtyisät tontit, sivukylän tontit, jäämerentie, monipuolinen toimintaympäristö, monipuoliset asumismuodot)
 - ympäristö (liikenneyhteydet)
3. Osallistuva yhteisö ja toimiva yhteistyö
 - yhteisö kasvattaa ja tukee
 - järjestöyhteistyön ja vapaaehtoistoiminnan kehittäminen
 - yritysyhteistyön kehittäminen

Painopistealueille on asetettu omat tarkemmat tavoitteet, joiden toteutumista kuvataan hyvinvointikertomuksessa "liikennevaloilla". Toteumissa vihreä on tehty, keltainen on työn alla ja punainen on tekemättä.

Toimenpiteet, jotka on arvioitu liikennevalo-mallilla, on luokiteltu yllä kuvattujen kehittämisskohteiden alle. Vuonna 2020 kolmen painopisteen alla on yhteensä useita kehittämiskohteita, joista on johdettu 20 toimenpidettä hyvinvointisuunnitelmaan vuodelle 2020. Näistä toimenpiteistä on vuoden 2020 aikana toteutettu 11 kappaletta, 7 toimenpidettä on työn alla ja 2 toimenpidettä ei ole toteutunut. Alla olevissa taulukoissa on toimenpiteiden arviointi kehittämiskohteittain.

Laajempi analyysi hyvinvointikertomuksen tavoitteista ja toteumasta on luettavissa Hyvinvointikertomuksen vuosiraportista 2020, joka löytyy mm. kunnan kotisivuilta www.sodankyla.fi.

Painopiste 1. Turvallinen arki ja ympäristö

Kehittämiskohde	Toimenpiteiden lukumäärä yhteensä	Tehdyt toimenpiteet 	Työn alla olevat toimenpiteet 	Tekemättä olevat toimenpiteet
Turvallisuuden edistäminen	5	3	1	1
Turvateknologian käyttöönoton tehostaminen	1	1		
Turvallisuutta tukevat peruspalvelut	1	1		

Painopiste 2. Viihtyisä ympäristö

Kehittämiskohde	Toimenpiteiden lukumäärä yhteensä	Tehdyt toimenpiteet 	Työn alla olevat toimenpiteet 	Tekemättä olevat toimenpiteet
Asuminen	3	1	2	
Ympäristö	3	2		1
Liikenneyhteydet	2	1	1	

Painopiste 3. Osallistuva yhteisö

Kehittämiskohde	Toimenpiteiden lukumäärä yhteensä	Tehdyt toimenpiteet 	Työn alla olevat toimenpiteet 	Tekemättä olevat toimenpiteet
Sukupolvien kohtaaminen	4	1	3	
Yritysyhteistyön kehittäminen	1	1		

Jatkuvan kehittämisen lisäksi Sodankylän hyvinvointityön vahvuus on prosessien nivoutuminen valtuustokauden vuosittaiseen kunnan talouden ja toiminnan suunnitteluun, päätöksentekoon ja toteuttamiseen yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Talousarviokirjassa on osoitettu kohta hyvinvointitavoitteiden asettamiseksi ja toimeenpantavaksi lautakunnittain ja vastuualueittain. Kunnan toimialakohtaiset hyvinvointitavoitteet määritetään vuosittain ja niiden toteutumista seurataan sekä vuosiraportoinnin, että tilinpäätöksen yhteydessä.

2.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Toimintaympäristöön liittyvät muutokset ja epävarmuustekijät toteutuessaan vaikuttavat kunnan tavoitteiden saavuttamiseen sekä talouden kehitykseen.

Hyvinvointialueuudistus on merkittävä epävarmuustekijä, jolla on monia vaikutuksia kuntiin. Hyvinvointialueuudistuksessa kunnan sosiaali- ja terveystaloudet sekä pelastuslaitoksen toiminnot siirtyvät uudelle organisaatiolle, joka tulee valtion ja kuntien väliin. Lapissa nämä tehtävät siirtyvät Lapin hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Yksi merkittävimmistä riskitekijöistä uudistuksen yhteydessä on se, että mitä tapahtuu kunnan omistamille sote-kiinteistöille kolmen vuoden siirtymäajan jälkeen. Ensimmäiset kolme vuotta Lapin hyvinvointialue vuokraa kaikki kunnan sote-kiinteistöt, mutta siitä eteenpäin kiinteistöjen kohtalo on epäselvä.

Sodankylän kunnassa otettiin käyttöön alkuvuonna 2020 uusi Hyvinvointikeskus Sopukka. Hyvinvointikeskushanke on tarkoittanut Sodankylän kunnalle merkittävää taloudellista panostusta ja lisäystä vuosittaisiin käyttötalouden menoihin. Kunta on arvioinut hankepäätöstä tehdessään, että kiinteistö on mahdollista siirtää tai vuokrata maakunnalle sote-uudistuksen yhteydessä. Tämän hetken tietojen valossa vaikuttaa siltä, että Sopukka tullaan vuokraamaan Lapin hyvinvointialueelle myös ensimmäisten kolmen vuoden jälkeen. Tätä arviota tukee seikka, että uuden hyvinvointikeskuksen rakentamiseen saatiin sosiaali- ja terveysministeriön poikkeuslupa 4.10.2016. Päätöksen perusteena oli, että investoinnin tarpeellisuutta on arvioitu kuntaa laajemmalla alueella ja että investointi mahdollistaa uusien toimintatapojen ja palveluverkon kehittämisen Keski-Lapin alueella. Hyvinvointikeskus pystyy tuottamaan tilojen ja palvelukapasiteetin kannalta palveluita Sodankylän kunnan omaa väestöpohjaa laajemmalle asiakasmäärälle.

Hyvinvointikeskus Sopukan 20,4 milj. euron kiinteistöleasing-sopimus 20 vuoden ajalle sisältää merkittävän korkoriskin kunnalle. Kiinteistöleasing-sopimuksen korkoriskin hillitsemiseksi kunta otti suojaavan koronvaihtosopimuksen kymmeneksi vuodeksi ajalle 1.6.2021 – 1.6.2031 (Kh 31.3.2021 § 146).

Elokuussa 2022 valmistuvan Sodankylän Monitoimikeskuksen (SMK) 25 milj. euron rahoitus toteutetaan samoin kiinteistöleasing-sopimuksella. Myös tähän SMK:n kiinteistöleasing-sopimukseen kunta otti suojaavan koronvaihtosopimuksen kymmeneksi vuodeksi ajalle 2.1.2023 – 3.1.2033 (Kh 10.5.2021 § 201).

Venäjän sotilaallinen hyökkäys Ukrainaun 24.2.2022 muodostaa merkittävän uhan Euroopan taloudelle ja turvallisuudelle. Tilinpäätöstä kirjoittaessa sota vielä jatkuu, mutta jo tässä vaiheessa on selvää, että Venäjälle asetetut maailmanlaajuiset pakotteet tulevat heijastumaan sekä Venäjän että Euroopan talouksiin merkittävästi. Inflaatio oli kiihtynyt jo ennen varsinaista hyökkäystä ja on hyökkäyksen jälkeen kiihtynyt entisestään. Kuluttajahintojen kallistuminen eli inflaatio kiihtyi euroalueella helmikuussa 5,8 prosenttiin (Eurostat). Korkea inflaatio vaikuttaa muun muassa kuluttajien ostovoiman heikkenemiseen.

Sodankylän kunnan kiinteistökanta on mittava ja kiinteistöihin sisältyy merkittävää korjausvelkaa. Rakennuskannasta on toteutettu salkutus ja PTS-ohjelma. Tarvittavaa toimenpideohjelmaa käydään vuosittain läpi talousarvion yhteydessä. Kiinteistöihin sisältyy merkittävää taloudellista riskiä, jota on tarpeen pienentää muun muassa kiinteistöjä myymällä.

Sodankylän väestökehitys on ollut laskeva useita vuosia peräkkäin. Tilastokeskuksen mukaan Sodankylässä oli vuoden 2020 lopussa 8266 asukasta ja vuoden 2021 lopussa 8189 asukasta. Näin ollen väestömäärä pieneni 77 henkilöllä vuonna 2021 (väestö pieneni 37 henkilöllä vuonna 2020).

Sodankylän kunnan väestö ikääntyy ja samaan aikaan syntyvien lasten määrä on pysynyt matalalla tasolla. Kunnan palvelutuotannon tulee pystyä reagoimaan väestörakenteen muutokseen nopeasti esimerkiksi varhaiskasvatuksessa ja ikäihmisten palveluissa. Lasten määrän vähentyessä varhaiskasvatuksen palvelut ja myöhemmin myös perusopetuksen tarve laskee ja vastavasti ikäihmisten määrän kasvaessa heidän palvelutarpeet lisääntyvät. Talouden näkökulmasta haaste on pystyä sopeuttamaan palvelutuotanto tarkoituksenmukaiselle tasolle.

Työllisyys on kehittynyt valtakunnallisesti positiivisesti vuodesta 2016 lähtien ja osaavasta työvoimasta on pulaa niin Sodankylässä kuin koko maakunnassa. Sodankylässä työttömyysprosentti joulukuussa 2021 oli 7,6 %, joka on alhainen. On arvioitu, että Sodankylässä kaivostuotinnalle syntyy uusia pysyväisluonteisia työpaikkoja ja samaan aikaan matkailussa Luoston ja Kaksilahttasen alueiden kasvu lisäävät kunnan elinvoimaa.

Sähköisten palvelujen ja toimintatapojen lisääntyessä kunnan on tärkeä huolehtia jatkuvasti sekä tietoturvasta että tietosuojasta. Sodankylän kunnalla on tietohallintostrategia, jonka kunnanhallitus on hyväksynyt 17.10.2016. Tietoturvariskien hallintaan tulee kiinnittää jatkuvaa huomiota toimintaympäristön muuttuessa ja palveluiden edelleen digitalisoituessa.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan arviointimallin edelleen kehittäminen on tarpeen oleellisten riskitekijöiden tunnistamiseksi ja valitsemaan tarkoituksenmukaisten hallintakeinojen valitsemiseksi. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta tulee olla kokonaisvaltaista ja sen tulee toteutua kaikissa toiminnoissa kaikilla organisaatiotasoilla. Hallinnollisten prosessien parantamiseksi prosesseja ja toimintatapoja tulee arvioida ja tehdä tarvittavia korjaavia toimenpiteitä.

2.9 Ympäristötekijät

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut yleisohjeen ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan ja kuntayhtymien tilinpäätöksessä. Toimintakertomukseen on syytä sisällyttää kuvaus niistä ympäristökysymyksistä, jotka vaikuttavat olennaisesti kunnan taloudelliseen tulokseen tai asemaan tai toiminnan kehitykseen sekä siitä, miten kunta huolehtii ympäristöasioista.

Sodankylän kunta käynnisti vuonna 2019 ympäristönsuojelun yhteistyön Muonion kunnan kanssa yhteistoiminta-alueena. Ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Sodankylän kunnan teknisen lautakunnan alainen ympäristöjaosto.

Lapin Jätehuolto kuntayhtymä, Lapeco, huolehtii Sodankylän ja kahdeksan muun jäsenkunnan jätehuollon viranomaistehtävistä, jäteneuvonnasta sekä jätehuollon järjestämisestä. Kuntayhtymällä on useita hyötyjäteasemia sekä siirtokuormaus- ja hyötyjäteasema (ecoAsema) Sodankylässä. Hyötyjäteasemilla otetaan vastaan hyödynnettävä jäte ja toimitetaan se edelleen hyödynnettäväksi. Siirtokuormausasemien kautta polttokelpoinen jäte kuljetetaan poltettavaksi Oulun Energian Laanilan ekovoimalaitokseen.

Sodankylän kunnan vesi- ja jätevesihuollon palvelut sekä kaukolämmön tuotanto ovat konserniyhtiöiden järjestämiä palveluja.

Sodankylän kunta ei ole laatinut erillistä tilinpäätöksen liitteenä esitettävää ympäristöraporttia.

2.10 Muut ei-taloudelliset asiat

Kirjanpitolain 3a luvun mukaisesti toimintakertomuksessa annetaan tiedot siitä, miten kunta huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista. Tiedot annetaan siinä laajuudessa kuin se on tarpeen kirjanpitovelvollisen toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi.

Sodankylän kunnan sääntöjen ja ohjeiden lähtökohtana on kunnan toiminta voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti ja mahdollisimman avoimesti sekä huomioida ja lisätä kansalaisten tiedonsaanti- ja osallistumismahdollisuuksia.

Sodankylän kunta kunnioittaa toiminnassaan ja palvelutuotannossaan ihmisoikeuksia. Sodankylän kunta toimii yhdenvertaisuuslain sekä muiden tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävien lakien edellyttämällä tavalla päivittäisessä toiminnassa niin työnantajana kuin palvelutuottajana toimiessaan. Mahdollisiin puutteisiin reagoidaan välittömästi. Kunnassa laaditaan vuosittain

erillisen henkilöstökertomus, jonka avulla osaltaa seurataan henkilöstön tilaa ja kehitystä johtamisen ja henkilöstön kehittämisen tueksi. Kunnan palvelutuotantoa seurataan, arvioidaan ja kehitetään jatkuvasti ja mahdollisiin poikkeamiin puututaan välittömästi. Sodankylän kunta kuuluu osaltaan saamelaisten kotiseutualueeseen. Perustuslakiin pohjautuen saamelaisilla alkuperäiskansana on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Saamen kieli sai Suomessa vuonna 1992 laissa turvatun vähemmistökielen aseman.

Sodankylän kunnassa tarjotaan saamenkielisiä neuvolapalveluita saamea äidinkielenään puhuville ja Vuotson alueella annetaan myös saamenkielisiä ikäihmisten palveluita. Sivistyspalveluissa on erityistä huomiota kiinnitetty saamenkielen ja kulttuurin tukemiseen. Kunnassa toimii muun muassa pohjoissaamenkielinen kielipesä ja kielipesässä on käytössä saamelainen varhaiskasvatussuunnitelma.

Sodankylän kunnassa on laadittu maahanmuuttajien kotouttamisohjelma vuosille 2021 – 2024 ja se on hyväksytty kunnanvaltuustossa 16.12.2021 § 125.

Korruption ja lahjonnan torjunnasta huolehditaan osana kunnan toimintaa. Kunnan toiminnassa noudatetaan Kuntaliiton vuonna 2017 antamia ohjeistuksia korruption torjunnasta. Vuoden 2021 aikana ei ole havaittu korruptioon tai lahjontaan viittaavaa.

3 SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Tätä tarkoitusta varten kunnanhallituksen tulee esittää toimintakertomuksessa selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä. Tilintarkastajan on tarkastuskertomuksessa annettava lausunto siitä, onko sisäinen valvonta kunnassa asianmukaisesti järjestetty.

Työ- ja elinkeinoministeriön alainen kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut yleisohjeen Kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta (Kuntaliitto 2020). Ohjeessa kuvataan myös sisäisen valvonnan selonteon laatiminen. Sodankylän kunnassa sisäistä valvontaa on ohjeistettu kunnanvaltuuston vahvistamilla sisäisen valvonnan ja riskien valvonnan perusteilla (Kv 27.2.2014 § 7) sekä kunnanhallituksen hyväksymällä sisäisen valvonnan ohjeella (Kh 18.8.2014 § 245).

Johtavat viranhaltijat ja muut tilivelvolliset vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta vastuualueellaan. Viranhaltijat raportoivat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta vastuualueensa toimielimelle.

Sisäisen valvonnan ohje koskee kunnan koko henkilökuntaa viranhaltijan ja työntekijän yleisten velvollisuuksien edellyttämällä tavalla. Henkilöstön tulee sitoutua toimimaan asetettujen tavoitteiden ja annettujen sääntöjen mukaisesti, puuttumaan havaitsemiinsa epäkohtiin ja tuomaan niitä esille sekä kehittämään jatkuvasti toimintatapoja ja omaa ammatillista osaamistaan.

Sisäisen valvonnan selonteossa tulee ottaa kantaa sisäisen valvonnan toimivuuteen lakien ja päätösten sekä hyvän hallintotavan noudattamisessa. Sisäinen valvonta toteutuu mm. selkeinä

tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakoina (Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan perusteet, Kv 27.2.2014 § 7).

Kunnanhallitus on vuonna 2021 edistänyt tätä periaatetta seuraavilla päätöksillä:

Talousarvion täytäntöönpano-ohje on hyväksytty kunnanhallituksessa 18.1.2021 § 5 ja siinä on määritelty hankintarajat ja ohjeistettu laskujen tarkastamiseen, hyväksymiseen ja maksuihin liittyvä menettely. Hallintosäännön (Kv 60 §/ 17.6.2021) 27 §:n mukaan toimivallan siirtämispäätöksistä on pidettävä ajan tasalla olevaa luetteloa, joka annetaan tiedoksi valtuustolle vuosittain maaliskuussa. Toimivallan siirtämispäätökset on viety valtuustolle tiedoksi 25.3.2021 § 27.

Henkilöstön velvollisuudet ja vastuut määritellään ja tarkistetaan vuosittaisissa kehityskeskusteluissa. Henkilöstön tehtäväkuvaukset päivitetään tarpeen mukaan.

Kunnanvaltuuston 17.6.2021 § 60 hyväksymä hallintosääntö tuli voimaan 1.8.2021. Hallintosääntöpäivityksessä tarkennettiin tarpeelliset määräykset siltä osin kuin niissä oli havaittu puutteita tai ne aiheuttivat epäselvyyttä ja lisäksi omana osionaan lisättiin 5 A Luku normaalista toimivallasta poikkeaminen.

Kunnan lautakunnille ja tytäryhtiöille (Asentopuulaaki Oy, Sodankylän Lämpö ja Vesi Oy, Tähtikuitu Oy ja Tähtikunta Oy) on esitetty kirjallinen pyyntö laatia määräaikaan mennessä selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä toiminnassaan vuodelta 2021. Tytäryhtiöiden toimintaa sekä konsernivalvontaa koskeva selonteko esitetään tilinpäätöksessä kohdassa Kuntakonsernin toiminta ja talous.

3.1 Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kuntaliiton ohjeen (2020) mukaisesti sisäisen valvonnan toimivuutta tulisi arvioida niissä tilanteissa, joissa toimielimen tai viranhaltijan toimintaan on tilikauden aikana kohdistunut kunnallisvalitus, korvausvaatimus, syytteesen asettaminen tai muu oikeusseuraamus.

Sosiaali- ja terveydenhuollon velvoitteet määritellään lainsäädännöllä ja sitä tarkentavilla asetuksilla. Kansallista ohjausta täydennetään asiantuntijalaitosten suosituksilla ja ministeriön oppeilla. Sosiaali- ja terveydenhuollossa ja sen eri tulosyksiköissä toimitaan velvoitteiden mukaisesti soveltaen mahdollisuuksien mukaan kansallisia suosituksia. Oma toimintaa kehitetään mm. sisäisillä ohjeilla, prosessikuvauksilla, tehtäväkuvauksilla sekä työnjakoa ja vastuita päivittämällä. Valtion viranomaisten toimesta palvelutoimintaa seurataan (mm. laatu- ja määräaikaoveltoitteet) vuosittain tehdyillä kyselyillä. AVI ja Valvira tekevät tarkastuskäyntejä ja puuttuvat tarvittaessa määräaikaisten ylityksiin.

Perusturvalautakunnan päätös 11.8.2021 § 111 koskien perusturvapalveluissa työskennelleen viranhaltijan oikaisuvaatimusta virkasuhteen purkamisesta koeajalla. Päätöstä tehdessä oli tapahtunut menettelytapavirhe. Lautakunnan päätöksen mukaan menettelytapavirheestä huolimatta virkamääräyksen purkamiselle koeaikana oli asianmukaiset perustelut.

Esperi Care Oy:n oikaisuvaatimus perusturvalautakunnan 13.10.2021 § 141 päätöstä, jossa vaadittiin perusturvalautakuntaa kumoamaan päätöksensä vuoden 2022 tehostetun palveluasumisen hintakatosta 112 €/hoitopäivä virheellisenä ja lainvastaisena. Perusturvalautakunta

päättää korottaa tehostetun palveluasumisen palvelusetelin hintakatoksi vuodelle 2022 118,00€/hoitopäivä.

Lisäksi perusturvalautakunnalle tehtiin kolme oikaisuvaatimusta viranhaltijapäätöksistä (sallassa pidettävä) 18.9.2021 § 88, 18.6.2021 § 89 ja 15.9.2021 § 132.

Sivistyspalveluiden velvoitteet määritetään lainsäädännöllä ja sitä tarkentavilla asetuksilla. Opetusministeriö ja opetushallitus antavat lisäksi tarkentavia suosituksia. Aluehallintovirasto toimii valvovana viranomaisena. Sivistyspalveluissa toimitaan näiden velvoitteiden mukaisesti ja omaa toimintaa kehitetään sisäisillä ohjeilla ja omavalvonnalla, prosessikuvauksilla ja tehtävänkuvauksen päivittämisellä. Sivistyspalveluiden koko organisaatiota koskeva kehittämistyö jatkuu vuonna 2022. Vuonna 2021 toimintasääntöjä ja -ohjeita on noudatettu eikä tahallisia laiminlyöntejä ole havaittu.

Teknisen lautakunnan alaisessa toiminnassa säännöksiä, määräyksiä ja päätöksiä on noudatettu teknisten palveluihin liittyvien lakien- ja asetusten mukaisesti sekä kunnan ohjeistuksen mukaan sisältäen mm. rakentamisen, hankinnat, tilojen vuokrat, kiinteistöjen myymiset ja purkamiset sekä rakentamiseen ja ympäristöön liittyvien lupamenettelyn osalta valvontoihin. Päätösten noudattamisessa ei ole havaittu puutteita.

Tilapalvelun ja yhdyskuntatekniikan vastuualueella tehtyihin viranhaltijapäätöksiin, hankintapäätöksiin tai avustuspäätöksiin ei ole vuoden 2021 aikana haettu muutosta.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus on antanut ratkaisun 26.8.2021 koskien Pekka Heikkisen oikaisuvaatimusta teknisen lautakunnan päätökseen 16.6.2021 § 61 Sodankylän vanhan paloaseman purkamiseen ja urakoitsijan valintaan liittyen. Hallinto-oikeus poisti teknisen lautakunnan päätökseen liitetyn kuntalain mukaisen oikaisuvaatimusohjeen, kumosi ja poisti lautakunnan päätöksen siltä osin, kuin lautakunta on hylännyt kuntalain nojalle tehdyn oikaisuvaatimuksen. Hallinto-oikeus poisti päätökseen liitetyn valitusosoituksen ja jätti valituksen tutkimatta.

Saariselän Husky Oy haki muutosta teknisen lautakunnan päätökseen 12.3.2020 § 31 valittamalla hallinto-oikeuteen koskien poikkeamista rakentamisesta. Pohjois-Suomen hallinto-oikeus antoi asiassa ratkaisun 29.9.2021. Teknisen lautakunnan päätös pysyy voimassa.

Korkein hallinto-oikeus päätti 23.3.2021 palauttaa valittajan oikeuden puhevallan käyttöön teknisen lautakunnan alaisen ympäristöjaoston 24.9.2019 § 42 valittamiseksi hallintopakkoa koskevassa asiassa, koska sähköisessä asioinnissa oli tapahtunut valittajasta riippumaton tekninen häiriö, minkä vuoksi valitus ei mennyt perille määräaikaan mennessä. Asia on edelleen hallinto-oikeudessa.

Kunnanhallitus on vuonna 2021 käsitellyt kokouksessaan seuraavan oikaisuvaatimuksen:

- Sattasen kyläseura ry:n muutosanomus koskien teknisen lautakunnan päätöstä 19.5.2021 § 50 omavastuuosuuden poistamiseksi valaistuskohteen rakentamiskustannuksista. Kunnanhallitus hyväksyi kyläseuran muutoshakemuksen omavastuuosuuden poistamisesta, koska valaistuksella parannetaan alueen liikenneturvallisuutta ja turvallista liikkumista alueella. Lisäksi kunnanhallitus totesi, että rahoitus määräytyy rahoittajan omien kriteerien mukaan.

Kunnanhallitus käytti otto-oikeutta sivistyslautakunnan 15.4.2021 § 48 päätökseen. Kunnanhallitus ohjeisti koulun rehtoria ottamaan huomioon terveysriskin päättäessään eläinavusteisen opetusmenetelmän käyttämisestä uudessa koulukeskuksessa.

Kunnanjohtaja ilmoitti 6.10.2021 käyttävänsä otto-oikeutta sivistyslautakunnan 1.10.2021 § 117 päätökseen ja asian ottamisesta kunnanhallituksen päätettäväksi. Asia koskee Sodankylän

kunnan kouluverkkoa 1.8.2022 alkaen. Perusteena otto-oikeuden käyttämiselle oli, että sivistyslautakunnan pöytäkirjasta ei ilmene, onko Nilirovan esitystä käsitelty sivistysjohtajan pohjaesitystä vastaan. Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan muutetun esityksen ja Mikko Pyhjärven lisäponnen yksimielisesti.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus antoi päätöksen 13.4.2021, Kersilön ja Madetkosken kylätoimikuntien vuoden 2020 kylätoiminnan toiminta-avustamisen myöntämistä koskevista kunnallisvalituksista. Kunnanhallituksen päätökset pysyivät voimassa.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus on antanut päätöksen 7.7.2021 kunnanvaltuuston 20.5.2021 § 35 päätöksestä koskien Pekka Heikkisen valitusta lisämäärärahan hakemisesta tekniselle lautakunnalle vanhan paloaseman purkamista varten tehdystä kunnallisvalituksesta. Hallinto-oikeus ei tutki valitusta, valitus myöhästyi.

Kunnanvaltuusto korjasi 16.9.2021 § 100 asiavirheen koskien päätöksestään 18.8.2021 § 74 keskusvaalilautakunnan vaali 2021 – 2025. Päätös korjattiin siten, että henkilökohtaisten varajäsenten sijaan tuli varajäsenet.

3.2 Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kunnalle asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on taloudellista ja tuloksellista.

Talousarviossa esitettyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta ja raportoinnista vastaavat tilivelvolliset ja muut vastuuhenkilöt toimialueellaan. Toimialat ovat arvioineet toteutumista sisäisissä palaverissa, mahdolliset havainnot on käsitelty ja poikkeamiin on puututtu. Tilivelvolliset, toimielimet ja konsernin tytäryhteisöt raportoivat toiminnastaan kunnanhallitukselle ja -valtuustolle.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen on seurattu vuoden 2021 aikana annetuissa toteumaraporteissa kunnanhallituksen esityksestä kunnanvaltuustossa (Kv 17.6.2021 § 59 ja Kv 14.10.2021 § 108). Raportoinnissa on kiinnitetty huomiota toiminnallisten tavoitteiden saavuttamiseen, varojen riittävyyteen ja talouden tasapainottamiseen. Kunnanhallitus on seurannut kunnan taloutta säännöllisesti ja ohjeistanut toimielimiä, tilivelvollisia viranhaltijoita sekä talousvastuussa olevia esimiehiä kunnanhallituksen 28.1.2021 § 5 hyväksymän talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaisesti pitämään tiukkaa talouskuria ja hyväksymään vain toiminnan kannalta välttämättömät menot vuonna 2021 sekä toteuttamaan valtuuston 10.9.2020 § 59 hyväksymän talouden tasapainottamissuunnitelman mukaisia talouden tasapainottamistoimenpiteitä.

Vuoden 2021 talousarviota tarkistettiin kerran vuoden aikana. Kunnanvaltuuston päätöksellä 16.11.2021 § 116 talousarvioon tarkistettiin toimialakohtaiset määrärahamuutokset, jotka osaltaan johtuivat pääomavuokrien lisäämisestä vuokramenoihin. Lisäksi talousarviota tarkistettiin mm. verotulojen, investointien ja pitkäaikaisten lainojen vähennysten osalta.

Kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden (Kv 27.2.2014 § 7) mukaan sisäistä valvontaa ja riskienhallinnan tuloksellisuutta tulisi seurata talousarviovuoden aikana osavuosi- katsauksissa. Tässä Sodankylän kunnassa on edelleen kehitettävää siten, että toimialat ja lautakunnat arvioivat jatkuvasti omaa toimintaansa ja raportoivat asiasta osavuosi- katsausten yhteydessä. Kunnan hallintosäännön ja muiden sisäisten toimintaohjeiden noudattamiseen tulee

edelleen kiinnittää huomiota.

Valtuuston 14.11.2019 § 83 perustama talouden tasapainottamisen ja palvelurakenteen uudistamisen työryhmä sai työnsä valmiiksi 17.6.2020. Työryhmän esitystä käsiteltiin valtuustoseminaarissa 18.6.2020 ja kunnanhallitus antoi siitä 31.8.2020 § 308 esityksen valtuustolle. Valtuusto hyväksyi talouden tasapainottamiohjelman ja toimenpiteet kokouksessaan 10.9.2020 § 59. Tasapainottamisohjelma sisältää mittavia toimenpiteitä kunnan työ ja palveluprosesseihin kehittämiseksi ja kunnan käyttätalouden kustannusten karsimiseksi vuosina 2020-2023. Vuonna 2021 pidettiin kunnanhallituksen ohjeistuksen mukaisesti tiukkaa talouskuria ja jatkettiin tasapainottamistoimia.

3.3 Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinnan järjestämistä arvioidaan selonteossa esimerkiksi seuraavin perustein: 1) kunnanvaltuuston hyväksymien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet ja kunnanhallituksen niiden soveltamiseksi antamat ohjeet ja niiden noudattaminen 2) riskienhallinnan ja seurannan selkeä vastuunjako ja asiantuntemuksen riittävyys 3) kunnan riskienkartoituksen ajantasaisuus ja kattavuus ja 4) merkittävimpien riskien ja niiden hallitsemiseksi tehtävien toimien dokumentointi, seuranta-, ja raportointikäytännöt sekä niiden toteuttaminen ja onnistuminen toteutuneiden riskien ajallisessa ja rahamääräisessä ennakkoinnissa.

Kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden (Kv 27.2.2014 § 7) mukaan kuntakonsernin riskit jaotellaan neljään pääryhmään: strategiset, taloudelliset ja toiminnalliset sekä vahinkoriskit. Riskienhallintaa tuli toteuttaa talousarvion ja merkittävien päätösten valmistelun yhteydessä.

Toimialat ja konserniyhteisöt analysoivat talousarvion laadinnan yhteydessä toimintaympäristön muutoksia, tunnistavat tavoitteita uhkaavia riskejä sekä arvioivat niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä. Kehitettävää olisi edelleen riskianalyysin pohjalta tehtävien suunnitelmien laatimisessa. Kunnanvaltuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti kunnanhallituksen tulisi koota koko kuntakonsernia koskeva riskianalyysi ja menettelytavat merkittävimpien riskien hallitsemiseksi.

Taloudellista riskiä on pyritty pienentämään ottamalla korkosuojauksia (Kh 31.3.2021 § 146, Kh 10.5.2021 § 201 ja Kh 27.9.2021 § 421). Lisäksi taloudellisia riskejä pyritään hallitsemaan ostolaskujen kierrätysohjelmalla, joka estää vaarallisten tehtäväyhdistelmien syntymisen (laskujen tarkastaja ei voi toimia samaan aikaan myös laskun hyväksyjänä).

Kuntalain 84 §:n 2 momentissa tarkoitetun kunnan luottamushenkilön ja viranhaltijan on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa.

Kunnan on pidettävä sidonnaisuuksista rekisteriä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan luottamustoimen tai tehtävän päätyttyä henkilöä koskevat tiedot on poistettava rekisteristä ja tietoverkosta.

Sodankylän kunnassa on käytössä henkilöstön työturvallisuuteen ja työsuojeluun liittyviä riskienhallintajärjestelmiä, kuten työkyvyn tukemisen periaatteet ja ESS-järjestelmän poissaolojen puheeksiotto. Työnantaja on hankkinut työntekijöilleen työssään tarvittavat turva- ja suojavälineet sekä järjestänyt henkilöstölle mm. työturvallisuus- ja ensiapukoulutusta.

Maaseutupalvelujen vastuualueella on maksajaviraston petoksentorjuntasuunnitelma (9.7.2015) ja Maksajaviraston tietoturvallisuuden hallintamalli ISO/IEC 27001:2013, joita on noudatettu. Lisäksi Maksajaviraston lokipolitiikkaa (30.11.2015) ohjaa toimintaa.

EU-tietosuoja-asetus astui voimaan toukokuussa 2018, tietoturvariskien arviointi on suoritettu ja tietosuojavastaavat on nimetty. Henkilötietojen käsittelyn on oltava tietosuoja-asetuksen mukaista ja siihen liittyen henkilöstön ohjeistusta ja osaamista kehitetään edelleen. EU-asetuksen myötä säädetty kansallinen tietosuojalaki tuli voimaan 1.1.2019. Rekisterinpitäjän on dokumentoitava kaikki henkilötietojen tietoturvaloukkaukset.

Vahinkoriskit kartoitetaan ja arvioidaan säännöllisesti. Vakuutuksilla pyritään kattamaan henkilövahinkojen, omaisuusvahinkojen sekä toiminnan keskeytymisen ja toiminnan vastuun riskien taloudelliset seuraamukset.

3.4 Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Kunnanvaltuuston 1.2.2018 hyväksymä hankintastrategia määrittää hankintatoimen suuntaa pitkällä aikavälillä ja sillä asetetaan tavoitteet kunnan hankintatoimelle. Koko kuntakonsernia koskeva hankintastrategia huomioi hankintojen ekologisen, sosiaalisen ja taloudellisen vaikutuksen.

Toimivalta hankinnoissa on määritelty vuoden 2021 talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa. Kunnanhallitus on hyväksynyt kunnan hankintaohjeen 30.1.2018 ja se on viety tiedoksi kunnanvaltuustolle 15.3.2018. Kunnanhallitus hyväksyi 13.2.2018 päivitetyn pienhankintaohjeen, jota käytetään kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa.

Kunnanhallitus käsitteli 26.4.2021 § 166 tarkastuslautakunnan selvityspyynnön vanhan terveyskeskuksen, hammashoitolan ja koulukeskuksen irtaimiston myynnistä. Selvityksen laativat perusturvan, sivistyksen ja teknisen toimialan toimialajohtajat.

Kunnanhallitus hyväksyi 26.4.2021 § 167 toimintaperiaatteet käytöstä poistetun irtaimiston luovutuksesta. Kunta järjesti vanhan terveyskeskuksen irtaimiston yleisen huutokaupan 23.6. ja 9.9.2021 ja entisen Sompion koulun irtaimiston yleisen huutokaupan 14.9.2021.

Sodankylän kunnan kiinteistöjen korjausvelan inventointi suoritettiin kesällä 2018 ja sen mukaan kunnan kiinteistöjen korjausvelan määrä on huomattava. Kunnanvaltuusto hyväksyi 7.2.2019 rakennuskannan salkutus ja PTS-ohjelman salkkujaon ja toimenpidesuunnitelman vuosille 2019-2027. Päätöksen mukaan salkkujako ja toimenpidesuunnitelma käydään läpi vuosittain talousarvion yhteydessä.

Kunnanvaltuusto päätti 17.12.2020 § 91 Sodankylän kunnan kiinteistökannan järjestelystä. Kunnanhallitus muutti kiinteistökannan toimintasuunnitelmaa kokouksessaan 26.4.2021 § 165 seuraavasti:

Terveyskeskuksen rakennuksen asettaminen kylmilleen muutettiin:

Terveyskeskuksen kiinteistö laitetaan myyntiin kesän/kevään aikana julkisella huutokaupalla. Mikäli julkinen huutokauppa ei johda kohteen myyntiin asetetaan rakennus kylmilleen syksyllä 2021.

- kiinteistö on ollut myynnissä Huutokaupat.comissa kahteen otteeseen, Kh hylkäsi 9.8.2021 § 311 saapuneen tarjouksen ja Kh hylkäsi 13.9.2021 § 393 saapuneen tarjouksen ja päätti asettaa kiinteistön kylmilleen.

Unarintie 58 rivitalojen vaihtaminen Mesikämmeneen tai toissijaisesti apporttiluovutus Asentopuulaakille muutettiin:

Unarintie 58 myydään julkisella huutokaupalla. Ennen huutokaupan järjestämistä, rivitalojen asukkaita tiedustellaan halukkuutta ostaa asuntokanta ja muodostaa asunto-osakeyhtiö.

- Unarintie 58:n asukkaita tehty kysely (Kh 9.8.2021 § 312), kiinteistö on ollut myynnissä Huutokaupat.comissa ja Kv hyväksyi 16.11.2021 § 113 saapuneen tarjouksen.

Jeesiönrivitalojen A ja B apporttiluovuttaminen Asentopuulaaki Oy:lle muutettiin:

Selvitetään ja toteutetaan Jeesiönrivitalojen (Koivukuja 2) vaihtaminen Mesikämmeneen (Aho-polku 5). Vaihtoehtoisena toimenpiteenä Jeesiönrivitalot apporttiluovutetaan Asentopuulaakille.

- kunnanvaltuusto hyväksyi 16.11.2021 § 114 Jeesiönrivitalojen vaihtamisen Asentopuulaakin omistamaan Mesikämmeneen.

Lisäksi kiinteistökannan järjestelyjä toteutettiin seuraavasti:

Apporttiluovutus (Astropolistalo, Labtiumhalli, Seitahalli, Portinpirtti, Lentopaikan rakennukset, Koy Sodankylän Kukkarinteen kunnan osakkeet) Tähtikunta Oy:lle (Kv 24.2.2021 § 15), Lokan koulu ja paritalo myytiin (Kh 26.4.2021 § 163), Ammattikoulun asuntola G myytiin (Kh 24.5.2021 § 239), Luoston pelastuskeskus myytiin (Kh 24.5.2021 § 238).

Sompion koulu oli myynnissä Huutokaupat.comissa, mutta Kh 26.4.2021 § 164 päätti, että kunta ei myy kiinteistöä määräaloiheen saatuun tarjoushintaan.

Maankäyttöpoliittinen ohjelma 2021 - 2025 ja yhteenveto periaatteista hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 25.3.2021 § 24.

Kunnanhallitus hyväksyi 10.5.2021 § 205 laittaa esitetyt palstat myyntiin.

Kunnanhallitus hyväksyi 30.8.2021 §:t 374 – 379 määräalojen myynnit Kelujärven, Puolakka-vaaran, Rajalan, Seipäjärven ja Vuojärven kylistä. Kiinteistöjen myynti Peuranpalaksen alueelta (Kh 26.4.2021 § 162). Määräaloja hankittiin Luoston Kantapäävaarasta (Kv 14.10.2021 § 105) ja Hannuksenrannasta (Kh 30.8.2021 § 372).

3.5 Sopimustoiminta

Kunnanhallitus hyväksyi 15.2.2021 § 59 työllisyyden kuntakokeilun yhteistyösopimukset Lapin Ely-keskuksen, Lapin TE-toimiston, KEHA-keskuksen ja kokeilukuntien (Rovaniemen kaupungin, Tornion kaupungin ja Kemijärven kaupungin) kanssa.

Kunnanhallitus hyväksyi 15.2.2021 § 61 Sodankylän kunnan ja Tähtikunta Oy:n välisen sopimuksen lentopaikan hallinnoinnista.

Kunnanhallitus hyväksyi 25.10.2021 § 463 Järjestökeskus Kitinen ry:n ja Sodankylän kunnan välisen yhteistyösopimuksen.

Kunnanhallitus hyväksyi 22.11.2021 § 514 palvelusopimuksen House of Lapland Oy:n kanssa vuodelle 2022.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 25.3.2021 § 24 maankäyttöpoliittisen ohjelman 2021 – 2025.

Kunnanvaltuusto päätti 14.10.2021 § 106 Sodankylän kunnan kouluverkosta 1.8.2022 alkaen.

Käytettävissä olevien selvitysten ja selontekojen perusteella hankinnat ja kilpailutukset ovat perustuneet valtuuston, kunnanhallituksen ja muiden toimielinten päätöksiin ja hallintosäännöllä ja talousarvion toimeenpano-ohjeella delegoituun päätösvalan käyttöön. Investoinneista ja suuremmissa käyttötalouteen liittyvissä hankinnoista on tehty erilliset sopimukset.

3.6 Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Sisäisen tarkastuksen tehtävä on arvioida hyvän hallintotavan, sisäisen valvonnan ja riskien toimivuutta ja tehokkuutta sekä tukea kunnan johtavia viranhaltijoita ja toimielimiä riskienhallinnan toteutuksessa.

Henkilöstön tietoisuutta sisäisen valvonnan tarkoituksesta ja tavoitteista pyritään lisäämään järjestämällä säännöllisiä keskusteluja ja katselmuksia organisaation sisällä. Sisäistä tarkastusta toteutetaan jatkuvasti mm. viranhaltijapäätösten tiedoksi toimittamisen yhteydessä. ESS – järjestelmässä tehdään mm. työsopimukset ja virkamääräykset sekä myönnetään henkilöstölle harkinnanvaraiset työ- ja virkavapaat, poissaolot ja vuosilomat. Kunnanhallitus on 29.1.2019 hyväksynyt ohjeen harkinnanvaraisten virka- ja työvapaiden myöntämisestä. Rekrytointiohje on hyväksytty kunnanhallituksen kokouksessa 26.6.2020 § 259.

Sisäisen tarkastuksen järjestämisen yhtenä tarkoituksena on edistää kunkin toimialan tavoitteiden saavuttamista. Lisäksi sisäisen tarkastuksen järjestelmällinen toteuttaminen auttaa eri toimintojen kehittämisessä sekä mahdollisten virheiden ja epätarkkuuksien poistamisessa. Toimialat ovat raportoineet toteuttavansa sisäistä valvontaa muun muassa itsearvioinneilla. Lisäksi sisäistä valvontaa toteutetaan päivittäisen toiminnan yhteydessä. Sisäisen valvonnan raportoinnissa on vielä kehitettävää ja tavoitteellista kehittämistyötä tulee jatkaa.

Kunnanhallitus toteaa lausuntonaan sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä talouden ja toiminnan seurannan perusteella, että kunnan hallinto on pääosin toiminut kuntalain, hallintosäännön sekä kunnanhallituksen hyväksymien sisäisen valvonnan ohjeiden mukaan ja että sisäinen valvonta on toimivaa ja asianmukaisesti järjestettyä.

4 KOKONAISTALouden KEHITYS

TOIMIALUE / TULOSALUE	TILINPÄÄTÖS	TALOUSARVIO	TILINPÄÄTÖS	POIKKEAMA	POIKKEAMA	MUUTOS €	MUUTOS %
Ulkoinen + sisäinen	2020	2021	2021	TA / TP 2021	TA / TP 2021	TP 2021/ TP 2020	TP 2021/ TP 2020
€	€	€	€	€	%		
TARKASTUSLAUTAKUNTA	30 385	39 500	32 159	- 7 341	-22,8	1 774	5,8
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	1 185	55 000	50 721	- 4 279	-8,4	49 536	4180,2
KUNNANHALLITUS	3 800 760	3 399 379	2 781 612	- 617 767	-22,2	- 1 019 148	-26,8
Hallintopalvelut	2 378 731	2 819 293	2 408 010	- 411 283	-17,1	29 279	1,2
Kehittämispalvelut	1 378 598	432 176	332 612	- 99 564	-29,9	- 1 045 986	-75,9
Maaseutupalvelut	43 431	147 910	40 990	- 106 920	-260,8	- 2 441	-5,6
PERUSTURVALAUTAKUNTA	39 120 715	42 716 354	41 089 808	- 1 626 546	-4,0	1 969 093	5,0
Sosiaalipalvelut	7 729 979	8 406 520	8 682 688	276 168	3,2	952 709	12,3
Ikäihmisten palvelut	9 444 367	9 974 109	10 013 594	39 485	0,4	569 227	6,0
Perusterveydenhuolto	9 842 276	10 739 708	9 821 505	- 918 203	-9,3	- 20 771	-0,2
Erikoissairanhoido	11 736 830	13 300 000	12 263 240	- 1 036 760	-8,5	526 410	4,5
Ympäristöterveydenhuolto	367 263	296 017	308 780	12 763	4,1	- 58 483	-15,9
SIVISTYSLAUTAKUNTA	16 496 178	19 264 409	19 257 318	- 7 091	0,0	2 761 140	16,7
Sivistyshallinto	1 039 715	1 137 799	939 090	- 198 709	-21,2	- 100 625	-9,7
Koulutus	8 790 583	10 173 234	10 205 602	32 368	0,3	1 415 019	16,1
Vapaa-ajan palvelut	1 317 144	2 434 664	2 489 630	54 966	2,2	1 172 485	89,0
Sompion kirjasto	525 776	655 550	644 850	- 10 700	-1,7	119 074	22,6
Varhaiskasvatus	4 822 959	4 863 162	4 978 146	114 984	2,3	155 187	3,2
TEKNINEN LAUTAKUNTA	3 473 405	677 243	- 480 684	- 1 157 927	240,9	- 3 954 089	-113,8
Yhdyskuntatekniikka	2 516 748	2 860 383	2 204 474	- 655 909	-29,8	- 312 274	-12,4
Tilapalvelut	868 497	2 393 423	- 2 831 489	- 438 066	15,5	- 3 699 987	-426,0
Rakennusvalvonta	11 970	92 683	63 207	- 29 476	-46,6	51 237	428,0
Ympäristönsuojelu	76 190	117 600	83 125	- 34 475	-41,5	6 935	9,1
YHTEENSÄ	62 922 627	66 151 885	62 730 933	- 3 420 952	-5,5	- 191 694	-0,3

TOIMIALUE / TULOSALUE	TILINPÄÄTÖS	TALOUSARVIO	TILINPÄÄTÖS	POIKKEAMA	POIKKEAMA	MUUTOS €	MUUTOS %
Ulkoinen	2020	2021	2021	TA / TP 2021	TA / TP 2021	TP 2021/ TP 2020	TP 2021/ TP 2020
€	€	€	€	€	%		
TARKASTUSLAUTAKUNTA	30 385	39 500	32 158	- 7 342	-22,8	1 773	5,8
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	1 154	55 000	50 269	- 4 731	-9,4	49 116	4257,7
KUNNANHALLITUS	3 748 720	4 285 772	3 695 138	- 590 634	-16,0	- 53 581	-1,4
Hallintopalvelut	2 363 810	3 785 820	3 394 800	- 391 020	-11,5	1 030 990	43,6
Kehittämispalvelut	1 354 906	376 118	280 341	- 95 777	-34,2	- 1 074 565	-79,3
Maaseutupalvelut	30 004	123 834	19 998	- 103 836	-519,2	- 10 006	-33,3
PERUSTURVALAUTAKUNTA	36 993 167	38 667 311	37 173 877	- 1 493 434	-4,0	180 710	0,5
Sosiaalipalvelut	7 523 936	8 153 535	8 432 166	278 631	3,3	908 229	12,1
Ikäihmisten palvelut	7 669 024	7 464 071	7 545 000	80 929	1,1	- 124 024	-1,6
Perusterveydenhuolto	9 700 409	9 466 898	8 636 207	- 830 691	-9,6	- 1 064 202	-11,0
Erikoissairanhoido	11 736 830	13 300 000	12 263 240	- 1 036 760	-8,5	526 410	4,5
Ympäristöterveydenhuolto	362 967	282 807	297 263	14 456	4,9	- 65 704	-18,1
SIVISTYSLAUTAKUNTA	13 627 043	13 828 241	13 779 366	- 48 875	-0,4	152 324	1,1
Sivistyshallinto	999 776	1 081 928	883 262	- 198 666	-22,5	- 116 513	-11,7
Koulutus	7 365 430	7 584 628	7 616 366	31 738	0,4	250 936	3,4
Vapaa-ajan palvelut	588 397	683 157	741 711	58 554	7,9	153 314	26,1
Sompion kirjasto	434 529	440 193	429 028	- 11 165	-2,6	- 5 502	-1,3
Varhaiskasvatus	4 238 911	4 038 335	4 108 999	70 664	1,7	- 129 912	-3,1
TEKNINEN LAUTAKUNTA	8 522 160	9 276 061	8 000 125	- 1 275 936	-15,9	- 522 035	-6,1
Yhdyskuntatekniikka	2 638 223	2 910 722	2 253 345	- 657 377	-29,2	- 384 878	-14,6
Tilapalvelut	5 815 489	6 227 628	5 642 365	- 585 263	-10,4	- 173 124	-3,0
Rakennusvalvonta	206	64 256	37 126	- 27 130	-73,1	36 919	17883,9
Ympäristönsuojelu	68 241	73 455	67 289	- 6 166	-9,2	- 952	-1,4
YHTEENSÄ	62 922 627	66 151 885	62 730 933	- 3 420 952	-5,5	- 191 694	-0,3

Kuvio 8 Toimialojen ja vastuualueiden nettomenojen muutos verrattuna vuoteen 2020

4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Tilikaudelle jaksettujen tulojen riittävyys jaksettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään lisäksi tuloslaskelman eristä ja välituloksista laskettuja tunnuslukuja.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2021	2020
	1 000 e	1 000 e
Toimintatuotot	12 541	10 399
Toimintakulut	-75 272	-73 322
Toimintakate	-62 731	-62 923
Verotulot	43 937	41 214
Valtionosuudet	27 224	30 408
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	104	220
Muut rahoitustuotot	1 318	1 320
Korkokulut	-322	-343
Muut rahoituskulut	-2	-4
Vuosikate	9 528	9 892
Poistot ja arvonalentumiset	-4 205	-3 897
Tilikauden tulos	5 323	5 995
Tilinpäätössiirrot	-703	-1 379
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	4 620	4 616

	2021	2020
Toimintatuotot/ Toimintakulut, %	16,7	14,2
Vuosikate/ Poistot, %	226,6	253,9
Vuosikate, euroa / asukas	1164	1197
Asukasmäärä	8187	8 266

Kuvio 9 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla, joka lasketaan kaavasta:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista
= 100 * Toimintatuotot / Toimintakulut

Tunnusluku osoittaa paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä varsinaisen toiminnan tuotoilla. Saatu prosenttiosuus vähennettynä sadasta osoittaa taas, paljonko toimintakuluista rahoitetaan verotuloina.

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulo-rahoitus on riittävä.

Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista:

= 100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulo-rahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Tulo-rahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot, ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot.

Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulo-rahoitus heikko.

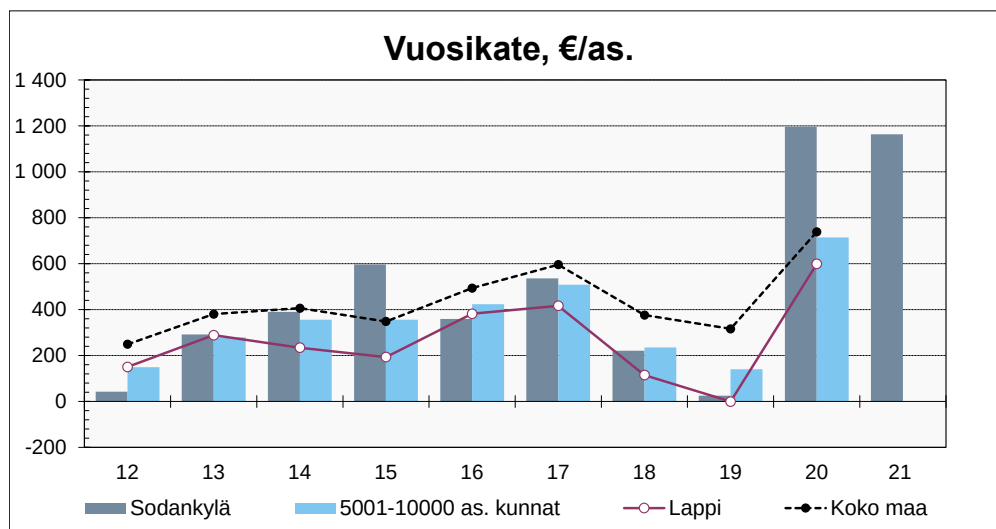
Vuosikate €/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulo-rahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

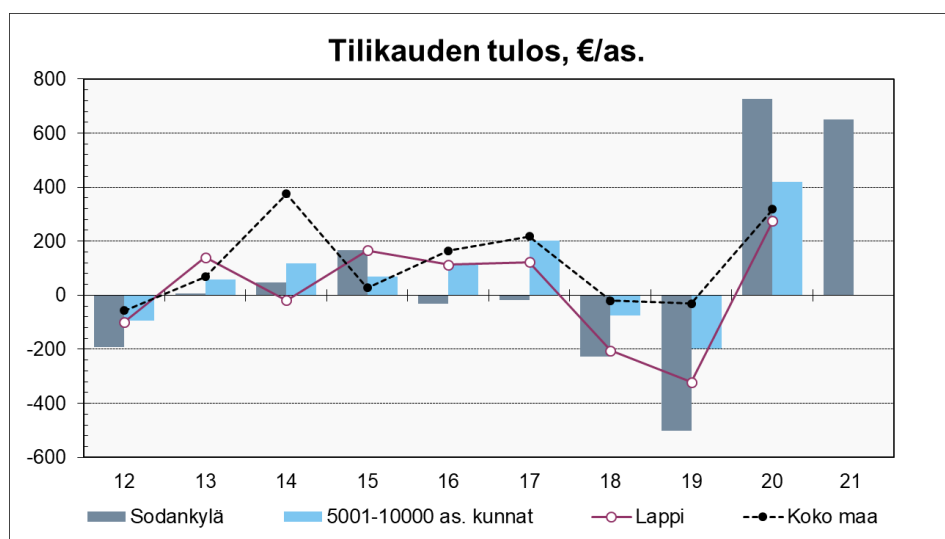
Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulokseen saattaa olennaisesti vaikuttaa satunnaiset tulot tai kulut, mistä syystä tulo-rahoituksen riittävyyden arviointia ei voida määrittellä sen perusteella.

Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat varausten ja rahastojen vähentäminen.

Yhteenvedona tuloslaskelman tunnuslukujen kehityksestä todetaan, että Sodankylän vuosikate laski 33 euroa/asukas vuoteen 2020 nähden. Vuosikate oli 1 164 euroa/asukas vuonna 2021. Tilikauden tulos vuonna 2021 oli 650 euroa/asukas.

Kuvio 10 Vuosikatteen kehitys vuosina 2012 – 2021, Sodankylä, (Luvut 6001 – 10.000 as, Lappeenranta, koko maa, vuosina 2012 - 2020, lähde Tilastokeskus)

Kuvio 11 Tilikauden tuloksen kehitys vuosina 2012 – 2021, Sodankylä
(Luvut 6001 – 10.000 as, Lappeenranta, koko maa, vuosina 2012 - 2020, lähde Tilastokeskus)

4.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella.

Toimintakertomuksessa suositellaan seuraavan rahoituslaskelmakaavan ja siitä laskettavien tunnuslukujen ottamista.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2021 1000 e	2020 1000 e
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	9 528	9 892
Tulorahotuksen korjauserät	-550	-3
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 306	-3 044
Rahoitusosuudet investointeihin	85	56
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	400	-182
Toiminnan ja investointien rahavirta	7 157	6 719
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-98	-184
Antolainasaamisen vähennykset	316	424
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 500	4 400
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 403	-3 200
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-2 000
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-3 385	903
Rahoituksen rahavirta	-12 070	343
Rahavarojen muutos	-4 913	7 062
Rahavarat 31.12.	6 865	11 778
Rahavarat 1.1.	11 778	4 716

	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	8 322	-113
Investointien tulorahoitus, %	429,0	331,2
Lainanhoitokate	0,9	1,9
Laskennallinen lainanhoitokate	3,0	2,3
Kassan riittävyys, pv	28	54
Asukasmäärä	8 187	8 266

Kuvio 12 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (yliäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä siltä osin kuin kertymä on laskettavissa. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %:

= $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenoilla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO

Laskennallinen lainanhoitokate:

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1 - 2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12 kahdeksalla.

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys (pv):

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta:

Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Yhteenvetona rahoituslaskelmasta ja sen tunnusluvuista todetaan, että investoinnit vuonna 2021 oli huomattavasti pienemmät kuin edellisvuotena. Investointien tulorahoitus- % ja lainanhoitokate paranivat, kun lainamäärä väheni euroa. Tulorahoitus riitti kattamaan investointeja sekä lainojen hoitoon. Kunnan maksuvalmius lyheni 26 päivällä edellisvuoteen nähden.

4.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset, kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2021 1 000 €	2020 1 000 €	VASTATTAVAA	2021 1 000 €	2020 1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	61 650	63 497	A OMA PÄÄOMA	38 286	32 880
I Aineettomat hyödykkeet	133	305	I Peruspääoma	28 305	28 305
1. Aineettomat oikeudet	16	34	II Arvonkorotusrahasito		
2. Muut pitkävaikutteiset men	117	271	III Muut omat rahastot	2 640	1 853
3. Ennakkomaksut	-	-	IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	2 721	- 1 894
			V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	4 620	4 616
II Aineelliset hyödykkeet	38 827	42 145	B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET	1 627	1 710
1. Maa- ja vesialueet	4 527	4 601	VARAUKSET		
2. Rakennukset	27 418	28 542	1. Poistero	1 150	1 233
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 414	5 567	2. Vapaaehtoiset varaukset	477	477
4. Koneet ja kalusto	1 159	1 302	C PAKOLLISET VARAUKSET	161	161
5. Muut aineelliset hyödykkeet	39	39	1. Eläkevaraukset		
6. Ennakkomaksut ja kesken-	270	2 094	2. Muut pakolliset varaukset	161	161
eräiset hankinnat					
III Sijoitukset	22 690	21 047	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	37	40
1. Osakkeet ja osuudet	14 602	12 946	1. Valtion toimeksiannot	3	6
2. Joukkovelkakirjasaamiset			2. Lahjoitusrahastojen pääomat	34	34
3. Muut lainasaamiset	8 003	8 018	3. Muut toimeksiantojen pääomat		
4. Muut saamiset	85	83			
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT -	461	- 41	E VIERAS PÄÄOMA	33 778	43 873
1. Valtion toimeksiannot	4	29	I Pitkäaikainen	21 948	29 743
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet			1. Joukkovelkakirjalainat		
3. Muut toimeksiantojen varat -	465	- 70	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	21 725	29 520
			3. Lainat julkisyhteisöiltä		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	12 700	15 208	4. Lainat muilta luotonantajilta		
I Vaihto-omaisuus	140	143	5. Saadut ennakot	199	199
1. Aineet ja tarvikkeet	140	143	6. Ostovelat		
2. Keskeneräiset tuotteet			7. Muut velat/Liittymismaksut ja muut vel	24	24
3. Valmiit tuotteet			8. Siirtovelat		
4. Muu vaihto-omaisuus					
5. Ennakkomaksut			II Lyhytaikainen	11 830	14 130
II Saamiset	5 695	3 287	1. Joukkovelkakirjalainat		
Pitkäaikaiset saamiset	-	-	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 278	3 386
1. Myyntisaamiset			3. Lainat julkisyhteisöiltä		
2. Lainasaamiset	-	-	4. Lainat muilta luotonantajilta		
3. Muut saamiset	-	-	5. Saadut ennakot	265	259
4. Siirtosaamiset	-	-	6. Ostovelat	3 308	3 962
Lyhytaikaiset saamiset	5 695	3 287	7. Muut velat/Liittymismaksut ja muut vel	679	661
1. Myyntisaamiset	1 379	1 233	8. Siirtovelat	5 300	5 862
2. Lainasaamiset	110	313	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	73 889	78 664
3. Muut saamiset	2 706	1 740			
4. Siirtosaamiset	1 500	1			
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	-	-			
1. Osakkeet ja osuudet	-	-			
2. Sijoitukset rahamarkkina-	-	-			
instrumentteihin	-	-			
3. Joukkovelkakirjalainasaami	-	-			
4. Muut arvopaperit	-	-			
IV Rahat ja pankkisaamiset	6 865	11 778			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	73 889	78 664			

TASEEN TUNNUSLUVUT

	2021	2020
Omavaraisuusaste, %	54,4	44,1
Suhteellinen velkaantuneisuus,%	39,8	52,9
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	ylj. 7341	ylj. 2721
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	897	329
Lainakanta 31.12., 1000 €	24 003	32 906
Lainat €/asukas	2 931	3 981
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1000 €	49 222	60 073
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	6 012	7 267
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	8 003	7 886
Asukasmäärä	8 187	8 266

Kuvio 13 Tase ja sen tunnusluvut

TASEEN TUNNUSLUVUT

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %:

= $100 \cdot (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääristä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 \cdot (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $(\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}) / \text{Asukasmäärä}$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainat €/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

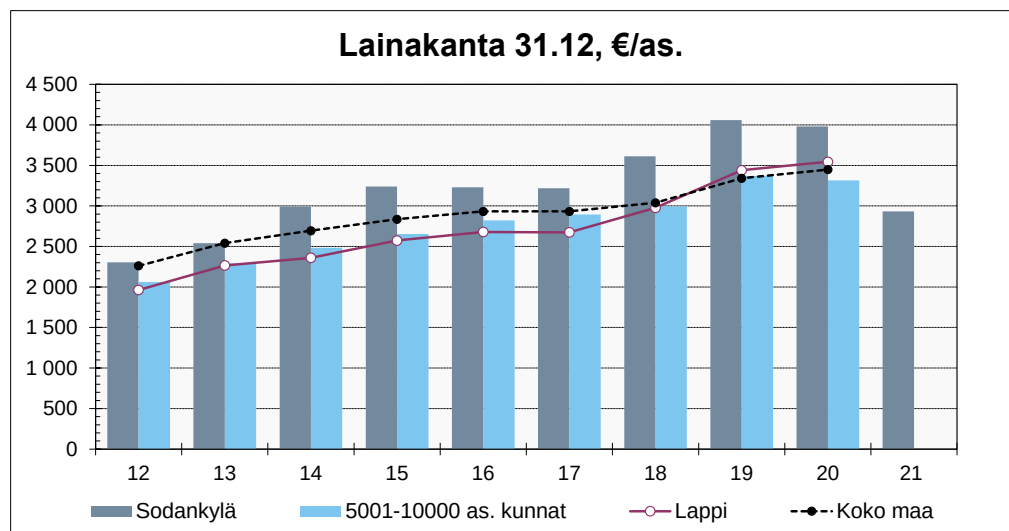
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12.

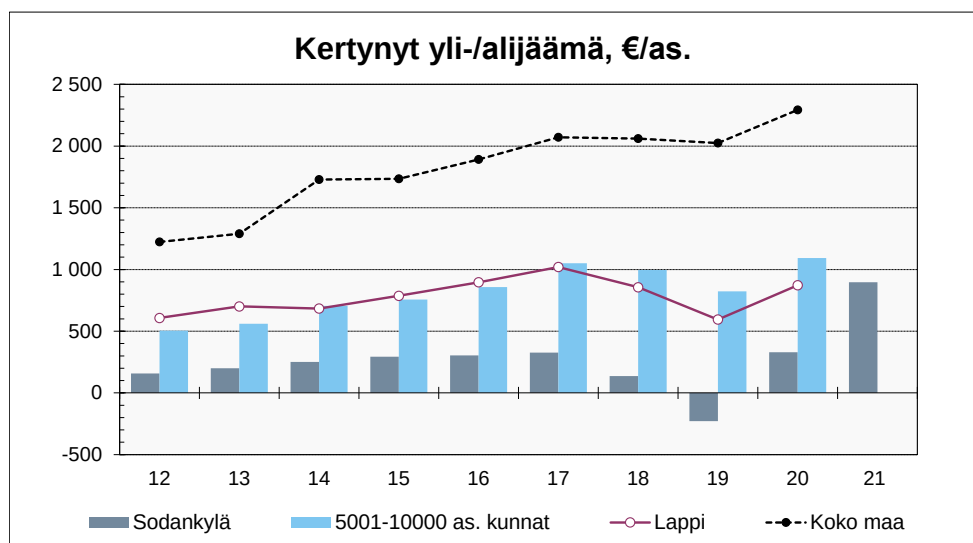
= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja uiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Kuvio 14 Lainakannan kehitys vuosina 2012 – 2021, Sodankylä

(Luvut 6001 – 10.000 as, Lappeenranta, koko maa, vuosina 2012 - 2020, lähde Tilastokeskus)

Kuvio 15 Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas vuosina 2012 – 2021, Sodankylä

(Luvut 6001 – 10.000 as, Lappeenranta, koko maa, vuosina 2012 - 2020, lähde Tilastokeskus)

4.4 Kokonaistulot ja –menot

Kokonaistulosten ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat on yhdisteltä rivi riviltä.

KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT

TULOT	milj.€	%	MENOT	milj.€	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	12,54	14,4	Toimintakulut	75,27	85,2
Verotulot	43,94	50,6	- Valmistus omaan käyttöön	0,0	0,0
Valtionosuudet	27,22	31,4	Korkokulut	0,32	0,4
Korkotuotot	0,10	0,1	Muut rahoituskulut	0,00	0,0
Muut rahoitustuotot	1,32	1,5	Tulorahoituksen korjauserät		
Tulorahoituksen korjauserät			+/- Pakollisen varausten muutos	-0,16	-0,2
- Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	-0,63	-0,7	- Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustappiot	0,08	0,1
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointeihin	0,08	0,1	Investointimenot	2,31	2,6
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	0,40	0,5			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	0,32	0,4	Antolainasaamisten lisäykset	0,10	0,1
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1,50	1,7	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	10,40	11,8
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		0,0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0,00	0,0
Oman pääoman lisäykset		0,0	Oman pääoman vähennykset		0,0
Kokonaistulot yhteensä	86,79	100,0	Kokonaismenot yhteensä	88,32	100,0

4.5 Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kunnanhallitus esittää tilikauden 5 322 757,08 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:
Tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan 83 870,28 euroa.

Kehittämisrahaston vähennystä 73 243,36 euroa ja lisäystä 859 950 euroa.

Vuoden 2021 tilikauden ylijäämä 4 619 920,72 euroa siirretään taseeseen tilikauden yli-/alijäämätilille.

5 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

Toimintakertomuksessa esitetään yhdistelmä kunnan tytär-, osakkuus- ja muista omistusyhteisyyksistä sekä kuntayhtymistä, joissa kunta on jäsenenä.

Sodankylän kuntakonserniin kuuluvat yhteisöt ja omistukset

Tytär yhteisöt	Osuus %	Kuntayhtymät	Osuus %
As Oy Ansajokos	100	Lapin Liitto	4,7
As Oy Kakslauttasen Asentopolku	51,55	Pohjois-Lapin alueyhteistyön Ky	53
As Oy Kesäkämmen	61,49	Lapin Sairaanhoidopiiri Ky	6,24
As Oy Kuoninkipiha	100	Kolpeneen Palvelukeskus Ky	3,81
As Oy Luoston Laavutie	57,52	Ounastähti Ky	27,3
As Oy Maevaara	100	Lapin Jätehuolto Ky	21,98
As Oy Metsähannus	100	Rovaniemen koulutusky	10,15
As Oy Metsäkoto	100		
As Oy Puistolantie	78,7	Osakkuusyhteisöt	
As Oy Pujotta	100	Rovakaira Oy	25,93
As Oy Syväkangas	100	Pyhä-Luosto Vesi Oy	32,5
As Oy Teukkoranta	100	As Oy Luoston Ahmakaarre	47,7
As Oy Vaiskojarvi	100		
As Oy Vuonaspura	100	Säätiöt ja yhdistykset	
Asentopuulaaki Oy	100		
Koy Luoston Lusti	74,8	Seita-säätiö 9.7.2021 saakka	
Koy Sodankylän Palvelukeskus	100	Sodankylän Elokuva festivaalit ry	
Sod. Linja-autoasemakiinteistö Oy	100		
Sodankylän Lämpö ja Vesi Oy	100		
Tankahuolto Oy	85,5		
Tähtikuitu Oy	100		
Tähtikunta Oy	100		
Koy Sodankylän Kukkarinne			

5.1 Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty seuraavat:

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytär yhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	18	
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	5	
Muut yhtiöt		
Osuuskunnat		
Yhdistykset	1	
Säätiöt	1	
Kuntayhtymät	7	
Osakkuusyhteisöt	3	
Muut omistusyhteisyydet		
Yhteensä	35	0

5.2 Konserniyhtiöille – ja yhteisöille asetetut tavoitteet

Sodankylän kuntastrategiassa 2019 - 2025 on määritelty kriittiset menestystekijät, joissa myös kunnan tytäryhtiöiden valmistelun ja päätöksenteon on onnistuttava. Nämä ovat:

- Pitkäjänteiset elinkeinorakenteen painotukset
- Kunnan palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti sekä omana että ostettuina palveluina
- Ketterä ja muutosherkkä organisaatio, jossa joustava päätöksenteko
- Laajennetut infrastruktuuri-investoinnit
- Itseään kehittävä ja innovatiivinen henkilökunta
- Aktiivinen verkostorakentaja ja kuntien edustaja Lapissa
- Innovatiiviset digitaaliset ratkaisut
- Haluttu kotikunta ja vierailukohde
- Osallistuminen kansalaiskumppanuus -mallina

Sodankylän kuntastrategia ohjaa koko kuntakonsernin tavoitteiden ja painopisteiden asettamista. Tytäryhtiöiden tulee toiminnassaan ja tavoitteiden asettamisessa ottaa huomioon kuntastrategiassa asetetut menestystekijät ja tuotava nämä osaksi omaa toimintaa ja sen tavoitteita. Tytäryhtiöiden on huolehdittava onnistumisestaan kriittisissä menestystekijöissä. Talousarvio 2022- kirjaan konserniyhtiöille asetettiin lisäksi kaikki yhtiöitä koskevat yhteiset tavoitteet ja kullekin konserniyhtiölle omat räätälöidyt tavoitteet.

Kunnanvaltuusto on asettanut konserniyhtiöille ja -yhteisöille seuraavat tarkennetut tavoitteet vuodelle 2021:

1. Yhtiöiden tavoitteena on tehdä tilikausittain positiivinen toiminnallinen tulos sekä kattamaan tulorahoituksellaan vieraanpääoman lyhennykset ja korot.
 - Asentopuulaaki Oy:n tilinpäätös ennen tilinpäätössiirtoja on 501 000 tuhatta euroa. Vieraan pääoman lyhennykset ja korot maksettiin lainaehtojen mukaisesti.
 - Sodankylän Lämpö ja Vesi Oy tuloutti asetetun tavoitteen mukaan 40 000 euroa omistajalleen. Lainojen hoitokulut katettiin tulorahoituksella. Konserniohjeistusta on noudatettu.
 - Tähtikuitu Oy:n tulos oli positiivinen ja tase on korjaantunut. Vieraan pääoman lyhennykset ja korot hoidetaan tulorahoituksella.
 - Tähtikunta Oy:n tulos oli 26 184 euroa ja tulorahoituksella katettiin vieraan pääoman lyhennykset ja korot.
2. Yhtiöiden hinnoittelulla ja toiminnan tehostamisella on varauduttava tuleviin korjauskustannuksiin ja investointeihin.
 - Asentopuulaaki Oy varautui talousarviossa tuleviin korjauksiin 9 %:n osuudella liikevaihdosta ja suoritti vuosikorjauksia 14,3 %:n osuudella liikevaihdosta.
 - Sodankylän Lämpö ja Vesi Oy:n hinnoittelussa on huomioitu korjaukset ja investoinnit.
 - Tähtikuitu Oy:n oma pääoma on vahva ja tilinpäätöshetkellä yhtiön maksuvalmius on hyvä
 - Tähtikunta Oy:n osalta hinnoittelun ja toiminnan tehostamisen merkitys lisääntyi oleellisesti vuoden aikana, kun suuri kiinteistöomaisuus korjausvastuineen siirtyi Tähtikunnan omistukseen. Työtä päästiin aloittamaan vuoden 2021 aikana. Osassa kiinteistöissä hintojen nostaminen on vaikeaa, mutta toiminnan tehostamista tavoitellaan.

3. Yhtiöiden tulee tehdä pitkän tähtäimen taloussuunnitelma ja varautua tulevana vuosina tulouttamaan omistajalle vuosittain nykyistä suurempi tuotto.
 - Asentopuulaaki Oy:n osalta pitkän aikavälin taloussuunnitelmaa ei ole tehty.
 - Sodankylän Lämpö ja Vesi Oy:n osalta pitkän aikavälin taloussuunnitelmaa ei ole tehty.
 - Tähtikuitu Oy:n osalta pitkän aikavälin taloussuunnitelmaa ei ole tehty.
 - Tähtikunta Oy:n osalta pitkän aikavälin taloussuunnitelmaa ei ole tehty. Vuoden 2022 aikana käynnistetään pitkän aikavälin kunnossapitosuunnitelmien laadinta yhtiön omistamiin kiinteistöihin. Se ohjaa myös tulevaa taloussuunnittelua.

5.3 Konserniohjaukselle asetetut tavoitteet

Kunnanvaltuusto asettaa konserniohjaukselle seuraavat tavoitteet vuodelle 2021:

1. Konserniohje uudistetaan.
 - Tavoite ei ole täyttynyt. Työ konserniohjeen uudistamiselle käynnistettiin vuoden 2021 loppupuolella ja työtä on edelleen jatkettu. Tavoite on sisältyy yleishallinnon tavoitteisiin vuoden 2022 talousarviossa
2. Kunnan omistajapoliittiset linjaukset hyväksytään.

Kunnanhallituksessa ja valtuustossa on käsitelty omistajapoliittisia linjauksia seuraavissa asioissa:

- Omistajan kannan hakeminen Lintuselän rivitalojen myyntiin/ Asentopuulaaki Oy (Kh 98/ 15.3.2021)
 - Avustus korjauksiin/ As Oy Sodankylän Pujotta (Kh 95 §/ 15.3.2021)
 - Avustus korjauksiin ja tutkimuksiin/ As Oy Teukkoranta (Kh 96 §/ 15.3.2021)
 - Avustus laskujen maksuun/ As Oy Kuoninkipiha (Kh 97 §/ 15.3.2021)
 - Vanhustenkotiyhdistyksen kiinteistöjen luovuttaminen kunnalle (Kv 107 §/ 14.10.2021)
 - Seita-Säätiöstä kuntaan siirtyvä henkilöstö (Kh 83 §/ 1.3.2021)
 - Omaisuuden luovuttaminen Seita-Säätiöstä kuntaan (Kh 172 §/ 26.4.2021)
 - Tytär-yhteisöjen yhtiökokoukset (Kh 391 §/ 13.9.2021)
 - Moskuvaaran Vesi Oy:n sulautuminen Sodankylän Lämpö ja Vesi Oy:öön (Kh 260 §/ 7.6.2021)
 - Omistajapolitiikka Tähtikunta Oy:n investoinneissa (Kh 203 §/ 10.5.2021)
 - Omistajan ennakkokäsitys/ Tähtikunta Oy:n investointi (Kh 204 §/ 10.5.2021)
 - Apporttiluovutus Tähtikunta Oy:lle (Kv 15 §/ 24.2.2021)
 - Maanvuokraaminen Tähtikunta Oy:lle koskien apporttiluovutettuja kohteita (Kh 160 §/ 12.4.2021)
 - Mesikämmenen ja Jeesiönrivin vaihto (Kv 114 §/ 16.11.2021)
3. Yhtiöiden ja yhteisöjen tulee noudattaa kunnassa voimassa olevia ohjeita ja määräyksiä, elleivät ne ole ristiriidassa yhtiötä tai yhdistystä koskevan lainsäädännön kanssa.
 - Tavoite on toteutunut. Kunnan konserniyhtiöt ovat noudattaneet talousarvion täytäntöönpano-ohjetta sekä hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskevia suosituksia ja periaatteita.

4. Konsernin ja konserniohjauksen rakenteen tarkastelu ja sen pohjalta tehtävä uudistus. Konsernikokonaisuutta arvioidaan kuntastrategiaan peilaten ja siinä huomioidaan myös konsernin omistusrakenteiden muutosmahdollisuudet.
 - Konsernijohtajan johdolla on käynnistetty säännöllisesti tapahtuvat konsernitiimipäivät, joissa on osallisina konsernijohtaja, konserniyhtiöiden toimitusjohtajat, talous- ja hallintojohtaja, tekninen johtaja ja kehittämisjohtaja. Konsernitiimin perustaminen on saanut hyvää palautetta konserniyhtiöiltä.
5. Kunnanhallitus talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa tarkentaa kuinka asetetut tavoitteet toteutetaan.
 - Kunnan tytäryhtiöiden on hankittava merkittäviin, yli 200 000 euron suuruisiin hankintoihin kunnanhallituksen ennakko käsitys ennen päätöksentekoa.
6. Konsernin tukipalveluiden ja kunnan teknisen palvelujen tukipalveluiden yhdistämistarpeesta tehdään selvitys 31.5.2021 mennessä.
 - Tukipalveluselvitys on laadittu ja se on käsitelty konserniyhtiöiden hallituksissa. Tukipalveluselvitys tuodaan päätöksentekoon kunnanhallitukseen kevään 2022 aikana.

5.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Konserniyhtiöiltä on pyydetty selvonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä, joilla saattaa olla vaikutusta konsernin tulevaan kehitykseen. Selvonteko asiasta on pyydetty seuraavilta kuntakonserniin kuuluvilta yhtiöiltä, jotka muodostavat merkittävimmän osan emokunnan ulkopuolisesta liikevaihdosta: Asentopuulaaki Oy, Sodankylän Lämpö ja Vesi Oy, Tähtikuitu Oy ja Tähtikunta Oy.

Jokainen yhtiön on raportoinut osaltaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestään. Saatujen selvontekojen pohjalta voidaan todeta, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta on toteutettu yhtiöissä asianmukaisesti. Yhtiöt ovat esittäneet toiveen konserniohjauksen kehittämiseksi. Yhtiöiden toiminnan ja talouden raportointia on syytä kehittää.

Yhtiöt ovat arvioineet suurimpia riskejään seuraavasti:

Asentopuulaaki Oy:n esille tuomat riskit ovat asuntojen käyttöasteen laskeminen, ennakoimattomat korjaukset sekä lainanhoitokulujen merkittävä nousu. Lisäksi peruskorjauskustannusten nousu urakoitsijoiden vähäisyyden vuoksi ja materiaalikustannusten nousu mainitaan keskeisenä riskinä.

Sodankylän Lämpö ja Vesi Oy:n suurimmat riskit liittyvät vesihuollossa veden saastumiseen, jakelun keskeytymiseen tai jäteveden puhdistuksen keskeytymiseen sekä lämpöhuollossa lämmöntoimituksen katkeamiseen tai tuotannon keskeytymiseen. Mahdolliset toiminnan riskit (veden saastuminen tai jakeluiden keskeytyminen) on pyritty vakuuttamaan, jotta ne olisivat hallittavissa.

Tähtikuitu Oy on raportoinut yhtiön suurimmiksi riskeiksi nykyisen organisaation haavoittuvuuden, odottamattomat ja ennustamattomat tekniset laiteviat sekä päälaitetilan tulipalon.

Tähtikunta Oy raportoi yhtiön suurimmiksi riskeiksi kiinteistöjen tuhoutuminen, kiinteistöjen arvon aleneminen, vuokrasopimusten irtisanominen, liian suuret kiinteistöjen korjauskustannukset. Lisäksi suuriin investointeihin ryhtyminen ilman riittävää varmuutta vuokratuloista,

malmin maailmanmarkkinahintojen jyrkkä romahdus, yleinen talouslama, pitkäaikaisten sopimusten optioita ei lunasteta, maksuvalmiuden heikkeneminen ja vähäinen henkilökunta.

Yhtiöt ovat kertoneet varautuvansa riskeihin vakuutuksin, taloudellisella puskurilla, toiminnan valvonnalla suunnitelmallisesti, kehittämällä ennakointia ja kokonaisvaltaista riskienhallintaa, jatkuvalla talouden seurannalla, työhyvinvoinnista huolehtimalla sekä strategian päivittämällä ja hankintojen kilpailutuksilla.

Sodankylän kunnan osuus kuntakonsernin taloudellisen tuloksen muodostumisessa on keskeinen. Vuonna 2021 kunnan tilikauden tulos oli talousarvioon nähden merkittävästi parempi mm. ennakoitua suurempien verorahoituskertymien vuoksi.

5.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kunnanvaltuusto on asettanut vuosittain tavoitteet sekä konserniyhtiöille että konserniohjaukselle. Tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä.

Merkittävimpien tytä- ja osakkuusyhtiöiden taloudellisesta tilanteesta on selvitys kunnan tilinpäätöksessä.

Sisäisen valvonnan perusteet (Kv 27.2.2014 § 7) ja sisäisen valvonnan ohjeet (Kh 18.8.2014 § 245) on tarkoitettu noudettavaksi koko Sodankylän kuntakonsernissa. Perusteisiin sisältyy sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteita, käsitteitä ja menettelytapoja.

Konserniyhtiöiden ja -yhteisöjen tilivelvollisia ovat toimitusjohtajat/toiminnanjohtajat ja hallitukset. Tilivelvollisella on vastuu johtamansa toiminnan riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä ja niiden jatkuvasta ylläpidosta.

Sisäisen valvonnan toteutuminen ja sisäisen valvonnan kehittämisen tarve vaihtelee yhtiöittäin, mikä tulee ottaa huomioon konsernivalvontaa kehitettäessä. Erityisesti omistajapolitiikan ja konserniohjauksen sekä sisäisen valvonnan ja tarkastuksen käsitteisiin ja sitä kautta niihin sisältyviin toimenpiteisiin on perusteltua kiinnittää huomiota. Asia on ajankohtainen koko kuntakonsernissa emokunta mukaan lukien.

Kunnanhallitus on seurannut konserniyhteisöjen toimintaa ja pyytänyt yhteisöiltä toimintakatsauksia tarpeen mukaan. Säännönmukaista konserniraportointia on syytä kehittää.

Intressitapahtumia koskeva liitetieto

Tähtikuitu Oy on raportoinut, että toimitusjohtajalla on johtajasopimus. Hallituksen jäsenillä tai henkilöstöllä ei ole yhtiötä tai liiketoimintaa yhtiön kanssa.

Tähtikunta Oy on ilmoittanut, että toimitusjohtajalla on toimitusjohtajasopimus, jossa irtisanomiskorvaus on 6 kk:n palkkaa vastaava summa. Lisäksi Tähtikunta Oy on ilmoittanut, että kunta on luovuttanut 28.4.2021 apporttina Tähtikunnalle kiinteistöjä ja osakkeita 1.660.556 euron arvosta. Luovutuksen arvo perustuu tehtyihin arviokirjoihin. Apporttiomaisuutta vastaan Tähtikunta Oy on laskenut liikkeelle yhteensä 7.364 kpl uutta osaketta omistajalleen. Asiaa koskevat päätökset omistajan osalta on tehnyt valtuusto 24.2.2021.

Asentopuulaaki Oy ja Sodankylän Lämpö ja Vesi Oy ovat ilmoittaneet, että niillä ei ole intressi-tapahtumia.

5.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2021	2020
	1 000 e	1 000 e
Toimintatuotot	46 139	40 862
Toimintakulut	-105 927	-102 066
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	1 651	1 113
Toimintakate	-58 137	-60 091
Verotulot	43 811	41 069
Valtionosuudet	31 022	34 183
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	76	179
Muut rahoitustuotot	58	137
Korkokulut	-511	-566
Muut rahoituskulut	-200	-93
Vuosikate	16 119	14 818
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 732	-7 503
Omistuksen eliminointierot		
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät	-46	22
Tilikauden tulos	8 341	7 337
Tilinpäätössiirrot	-743	-1 525
Tilikauden verot	-3	-4
Laskennalliset verot	-64	-130
Vähemmistöosuudet	4	19
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	7 535	5 697

	2021	2020
Toimintatuotot/ Toimintakulut, %	43,6	40,0
Vuosikate/ Poistot, %	208,5	197,5
Vuosikate/ euroa/ asukas	1 969	1 793
Asukasmäärä	8 187	8 266

Kuvio 16 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / Toimintakulut

Konsernin koko ja konserniin kuuluvien yhteisöjen luonne vaikuttavan tunnusluvun arvoon ja selittävät konsernikohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa konsernin tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, konsernin tulorahoitus on riittävä.

Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 * \text{Vuosikate} / (\text{Suunnitelman mukaiset poistot} + \text{Arvonalentumiset})$

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat konserniyhteisöjen keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoista valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä konsernitilinpäätökseen yhdisteltävien yhteisöjen ja säätiöiden vuotuista investointitasoa. Tulorahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä, jos poistot kattavat pitkällä aikavälillä keskimääräiset poistonalaiset investoinnit. Jos vuosikate on negatiivinen, on konsernin tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Konsernikohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Keskimääräistä, kaikkia kuntakonserneja koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Mm. konserniyhteisöjen toimintojen sisältö vaikuttaa vuosikatetavoitteen määrittämiseen konsernissa.

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2021 1000 e	2020 1000 e
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	16 119	14 818
Satunnaiset erät	-46	22
Tilikauden verot	-3	-4
Tulorahotuksen korjauserät	-1 406	-989
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-8 394	-7 880
Rahoitusosuudet investointeihin	295	188
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 522	1 452
Toiminnan ja investointien rahavirta	8 087	7 607
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-47	-129
Antolainasaamisen vähennys	110	26
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 353	6 509
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 014	-5 031
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-698	-2 670
Oman pääoman muutokset	-72	4
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	338	98
Vaihto-omaisuuden muutos	-48	-142
Saamisten muutos	-4 132	-1 096
Korottomien velkojen muutokset	990	2 509
Rahoituksen rahavirta	-11 220	78
Rahavarojen muutos	-3 133	7 685
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	16 469	19 602
Rahavarat 1.1.	19 602	11 917

	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	13183	1582
Investointien tulorahoitus, %	199,0	192,6
Lainanhoitokate	1,3	2,7
Laskennallinen lainanhoitokate	2,5	2,0
Kassan riittävyys, pv	47	62
Asukasmäärä	8 187	8 266

Kuvio 17 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä siltä osin kuin kertymä on laskettavissa. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$$

Investointien tulorahoitus –tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO

Laskennallinen lainanhoitokate:

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1 - 2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Konsernitilinpäätöksen laskennallista lainanhoitokatetta käytetään yhtenä tunnuslukuna kuntalain 118 §:n mukaisessa erityisen vaikean taloudellisen aseman arvioinnissa. Kuntalain 118 §:n mukainen tunnusluvun raja-arvo on 0,8.

Lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12 kahdeksalla.

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Konsernin maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa konsernin rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista konsernin tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Konsernituloslaskelmasta:

Toimintakulut
Korkokulut
Muut rahoituskulut
Tilikauden verot

Konsernin rahoituslaskelmasta:

Investointimenot
Antolainasaamisten lisäykset
Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2021 1 000 €	2020 1 000 €	VASTATTAVAA	2021 1 000 €	2020 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	121 644	120 627	OMA PÄÄOMA	73 637	64 514
Aineettomat hyödykkeet	605	830	Peruspääoma	28 305	28 305
Aineettomat oikeudet	221	205	Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat		200
Konserniliikearvo			Arvonkorotusrahasito		
Muut pitkävaikutteiset menot	380	625	Muut omat rahastot	5 698	4 945
Ennakkomaksut	4		Muu oma pääoma		
Aineelliset hyödykkeet	98 224	98 752	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	32 099	25 367
Maa- ja vesialueet	5 819	5 881	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	7 535	5 697
Rakennukset	73 588	75 227			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	9 738	9 936			
Koneet ja kalusto	2 981	3 148	VÄHEMMISTÖOSUUDET	454	457
Muut aineelliset hyödykkeet	97	105			
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	6 001	4 455	PAKOLLISET VARAUKSET	592	682
Sijoitukset	22 815	21 045	Eläkevaraukset	1	1
Osakkuusyhtiöosuudet	12 755	10 317	Muut pakolliset varaukset	591	681
Muut osakkeet ja osuudet	8 844	9 448			
Joukkovelkakirjalainasaamiset			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	839	1 212
Muut lainasaamiset	1 117	1 120	Valtion toimeksiannot	793	145
Muut saamiset	99	160	Lahjoitusrahastojen pääomat	44	47
Laskennalliset verosaamiset			Muut toimeksiantojen pääomat	2	1 020
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	296	1 007			
Valtion toimeksiannot	750	1 064	VIERAS PÄÄOMA	74 551	81 854
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	11	13	Pitkäaikainen	52 640	59 277
Muut toimeksiantojen varat	-465	-70	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	40 611	46 519
VAIHTUVAT VASTAAVAT	28 133	27 085	Laskennallinen verovelka		
Vaihto-omaisuus	696	647	Lainat julkisyhteisöiltä	5 249	6 200
Aineet ja tarvikkeet	694	645	Lainat muilta luotonantajilta	10	29
Valmiit tuotteet/Tavarat			Saadut ennakot	2 716	2 554
Muu vaihto-omaisuus	2	2	Liittymismaksut ja muut velat	3 167	3 151
Ennakkomaksut			Laskennallinen verovelka	887	824
Saamiset	10 969	6 836	Lyhytaikainen	21 911	22 577
Pitkäaikaiset saamiset	91	13	Joukkovelkakirjalainat (ly)		
Myyntisaamiset			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 388	4 690
Lainasaamiset	23		Lainat julkisyhteisöiltä	942	1 121
Muut saamiset	68	13	Lainat muilta luotonantajilta	10	11
Siirtosaamiset			Saadut ennakot	570	658
Lyhytaikaiset saamiset	10 878	6 823	Ostovelat	5 914	5 831
Myyntisaamiset	5 395	4 017	Muut velat	1 750	1 536
Lainasaamiset	137	94	Siirtovelat	9 250	8 647
Laskennalliset verosaamiset			Laskennallinen verovelka	87	83
Muut saamiset	3 391	2 237	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>150 073</u>	<u>148 719</u>
Siirtosaamiset	1 955	475			
Rahoitusarvopaperit	3 214	1 513			
Osakkeet ja osuudet	2	2			
Sijoitukset rahamarkkina- instrumentteihin	661	763			
Joukkovelkakirjalainasaamiset					
Muut arvopaperit	2 551	748			
Rahat ja pankkisaamiset	<u>13 254</u>	<u>18 089</u>			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>150 073</u>	<u>148 719</u>			

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

	2021	2020
Omavaraisuusaste, %	50,1	44,7
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	58,9	67,7
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	38 519	31 063
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	4 704	3 758
Konsernin lainat, €/asukas	6 131	7 086
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	50 211	58 570
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	76 429	87 110
Lainat ja vuokravastuut , €/asukas	9 335	10 640
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	1 117	1 120
Kunnan asukasmäärä	8 187	8 266

Kuvio 19 Konsernitase ja sen tunnusluvut

Konsernitaseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat konsernin omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Koko pääoma kaavassa tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Kun käytetään lyhennettyä konsernikaavaa, laskennassa voidaan jättää saadut ennakot pois. Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntakonsernissa merkittävää velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakomaksuilla. Kun käytetään lyhennettyä konsernikaavaa, laskennassa voidaan jättää saadut ennakot pois. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötuloisuuden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku konsernien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä) / Asukasmäärä

Luku osoittaa konsernin asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä) / Asukasmäärä

Luku osoittaa konsernin asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmäärän käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Konsernin lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Konsernin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Lyhennettyä konsernikaavaa käytettäessä konsernin lainakanta muodostuu korollisen vieraan pääoman eristä.

Konsernin lainat, euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla em. lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

=Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Osotovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä konsernin lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan konsernitalinpäätöksen liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Konsernin lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

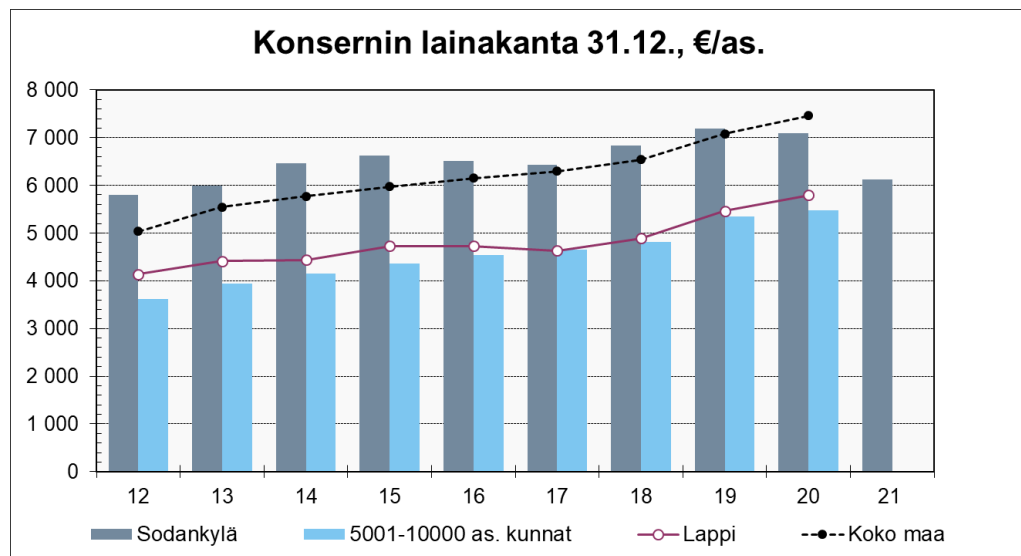
Konsernin lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja konsernin omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Konsernin henkilöstömäärä

Toimintakertomuksessa on suositeltavaa esittää kunnan ja sen tytäryhteisöjen palveluksessa olevien henkilöiden keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana.

Kuvio 20 Konsernilainojen vertailu vuosina 2012 - 2021, Sodankylä
Luvut 6001 - 10 000 as, Lappi, koko maa, v. 2012 - 2020, lähde Tilastokeskus

6 TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Toteutumisvertailussa arvioidaan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Toiminnallinen tavoite on valtuuston talousarviossa toimitelille tehtäväkohtaisesti asettama määrärahan käyttötarkoitusta, palvelutuotannon määrää tai laatua tai toiminnan kehittämistä ohjaava tavoite.

Määräraha on valtuuston talousarviossa toimitelille tehtävä-, vastuuyksikkö tai menolajikohtaisesti myöntämä euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen.

Toteutumisvertailuun otetaan alkuperäinen talousarvio, talousarviomuutokset, muutettu talousarvio ja toteutuma sekä poikkeama muutetun talousarvion ja toteutuman välillä.

Talousarvion sitovuustaso valtuustoon nähden on toimitelintaso. Valtuusto on päättänyt tulosalueen tavoitteista ja nettomenoista.

Kunnanhallituksella ja lautakunnilla on oikeus toimitelintasolla siirtää määrärahoja tulosalueelta toiselle edellyttäen, että tulosalueen tavoitteet saavutetaan valtuuston edellyttämällä tavalla.

Seuraavaksi esitetään käyttötalouden toteutuminen toimi- ja vastuualueittain.

6.1 TARKASTUSLAUTAKUNTA

Toimielin / sitovuustaso Valtuusto

Toiminta-ajatus Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat ja arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet kunnassa ja kuntakonsernissa. Ulkoisen tarkastuksen ja arvioinnin tavoite on edistää kuntakonsernin ja kunnan toimintakulttuurin muutosjohtamista arvioinnin ja palautteen avulla. Arvioinnin lähtökohtana ovat valtuuston hyväksymät strategiat sekä toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Tavoitteet kuntastrategiaan pohjautuen (sitova valtuustoon nähden värillisenä)			
Kunnan strateginen tavoite Menestystekijät / tavoite	Toimialan tavoite (vastuualueittain) esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Mittari esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Toteutuma 1.1.-31.12.2021
Pitkäjänteiset elinkeinorakenteen painotukset	Kunnan voimavarojen rajallisuus	Uudet työpaikat, yritykset	Ei ole tietoa toteumasta.
Kunnan palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti sekä omana että ostettuina palveluina	Kunnan realistinen talousarvio	Ylitykset, alitukset, lisämäärärahat	Tarkastuslautakunta on pysynyt annetussa talousarviossa.
Ketterä ja muutosherkkä organisaatio, jossa joustava päätöksenteko	Toimiva hallinto	Oikaisuvaatimukset, valitukset	Tarkastuslautakunta on tehnyt kyselyitä. Oikaisuvaatimuksia tarkastuslautakunnan päätöksiin ei ole tehty.
Itseään kehittävä ja innovatiivinen henkilökunta	Koulutuksiin osallistuminen tarvittaessa	Koulutuspäivä/työntekijä	Tarkastuslautakunta on osallistunut BDO:n järjestämään koulutukseen etäyhteydellä 30.09.2021.
Innovatiiviset digitaaliset ratkaisut	Mahdolliset etäkokoukset, sähköiset kokouskäytänteet	Sähköinen kokous	Sähköiset kokouskäytänteet otettu käyttöön.

Laajan hyvinvointikertomuksen suunnitelman mukaiset toimenpiteet 2017 – 2021			
Hyvinvointisuunnitelman mukainen arviointikohde	Toimialan tavoite	Mittari	Toteutuma 1.1.-31.12.2021
Turvallinen arki ja ympäristö	Yhteisöllisyys, turvallisuuden vahvistaminen	Tarkastuslautakunnan kokousten toteutuminen.	Tarkastuslautakunta on kokoontunut poikkeusajoina hybridikokouksiin ja

			toteuttanut lakisääteistä toimintaa normaalisti.
Viihtyisä ympäristö	Hyvät vapaa-aikapalvelut, asuin ympäristön viihtyisyys	Tilat, tonttien ja asuntojen määrä	Vapaa-aikapalvelut on hyvin järjestetty, mitä tukee toimivat liikuntatilat ja käyttäjämäärät. Asunnoista on edelleen pulaa. Kaavoittaminen toimii kohtuullisesti.
Osallistuva yhteisö	Kuntalaisten aktivoiminen Järjestötyön vahvistaminen Yhteistyön lisääminen	Tapahtumien määrä Yhdessä tuotettujen palveluiden määrä	Tapahtumien määrä on ollut vähäistä poikkeusoloista johtuen.

Keskeiset muutokset suunnittelukaudella (esim. olennaiset henkilöstömäärän muutokset, uudet palvelukokonaisuudet)	
2021	Kuntatalouden tasapainottamistarve.
Toteutuma 1.1.-31.12.2021	Tarkastuslautakunta toimii määrärahojen puitteissa.

Sanallinen selvitys talouden tasapainotusohjelman toimenpiteistä v. 2021	Vaikutukset euroissa
Tarkastuslautakunta on pysynyt talousarviossaan vuoden 2021 osalta.	

Valtuustoon nähden sitova merkitty värillisenä.

Talous

Tuloslaskelma (sis. sisäiset tulot ja menot)

	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama €
TOIMINTAMENOT					
Henkilöstökulut					
* Palkat ja palkkiot	-6 700		-6 700	-4 543	2 157
Henkilösivukulut					
* Eläkekulut	-36		-36	-100	-64
* Muut henkilösivukulut			0	-9	-9
* Palvelujen ostot	-31 404		-31 404	-26 884	4 520
* Aineet, tarvikkeet, tav.	-160		-160	-623	-463
* Avustukset			0		0
* Muut toimintakulut	-1 200		-1 200		1 200
**	-39 500	0	-39 500	-32 159	7 341
Toimintakate	-39 500	0	-39 500	-32 159	7 341

TARKASTUSTOIMI

Vastuualueen tulosityksiköiden nettomenojen kehitys vuosilta 2019 - 2021

NETTOMENOT	2019 TP	2020 TP	2021 TA	2021 TP	EROTUS	TOT. %
Tarkastustoimi	35 095	30 229	39 500	32 159	7 341	81,4
YHTEENSÄ	35 095	30 229	39 500	32 159	7 341	81,4

6.2 KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Toimiala

Vaalit

Toimielin / sitovuustaso Valtuusto

Tilivelvollinen Keskusvaalilautakunnan sihteeri Eini Kivilompolo

Toiminta-ajatus Keskusvaalilautakunnan tehtävänä on järjestää vaalit siten, että äänioikeutettujen äänestysmahdollisuudet vaaleissa ovat riittävät sekä ennakoöäenestysessä että vaalipäivän äänestysessä vaalilain ja oikeusministeriön ohjeiden mukaisesti.

Tavoitteet kuntastrategiaan pohjautuen (sitova valtuustoon nähden värillisenä)			
Kunnan strateginen tavoite Menestystekijät / tavoite	Toimialan tavoite (vastuualueittain) esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Mittari esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Toteutuma 1.1.-31.12.2021
Kunnan palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti sekä omana että ostettuina palveluina	Mahdollistetaan kaikille kattavasti mahdollisuus äänestää. Äänestyspaikkojen ja taulujen määrä pysyy vuoden 2019 vaalien tasolla.	Äänestyspaikkojen kpl Ennakoöäenestyspaikan aukioloaika äänestäjiä/paikka	Laki vuoden 2021 kuntavaalien siirtämisestä astui voimaan 29.3.2021. Ennakoöäenestyspaikat: kunnanvirasto, kirjastoauto (68 pysähdyspaikkaa), K-Supermarket Pohjantähti, S-Market, K-Market Sodankylä. Kauppojen pihassa 6 päivänä äänestyspaikkana oli teltta. Ennakoöäenestyspaikan aukioloajat: Kunnanvirasto ma-pe klo 9.00 - 20.00 ja la - su klo 10.00 - 18.00 Kaupoissa klo 10.00 - 16.00 Kirjastoauto erillisen aikataulun mukaisesti. Laitosäänestyspaikat (7 kpl): Hyvinvointikeskus Sopukka, Vasantien vanhustentalo, Esperin Hoitokoti Kellokas, Hannuksenkartano, Nutukas ja Helmikoti sekä varuskunnassa (Vaalilain väliaikainen muutos 25.5.2021). Kotiäänestykseen ilmoitettiin 34 henkilöä. Varsinaisena vaalipäivänä äänestäminen on mahdollista 6 paikassa.

	Ajantasaisen tiedon jakaminen	Tiedotteiden ja tiedotuskanavat määrä kpl	Äänestyspaikoista on tiedotettu peittojakeluna ilmestyvässä paikallislehdessä, kunnan kotisivuilla sekä sosiaalisessa mediassa virallisten kuulutusten lisäksi. Lisäksi paikallislehdessä oli erillinen juttu kuntavaaleista. Tammikuun 2022 aluevaalien kuulutus ja äänestyspaikoista tiedotettiin kunnan kotisivujen lisäksi jokaiseen talouteen 30.12.2021 jaettavalla lehtisellä. Tiedotuskanavia yht. 6 kpl
Ketterä ja muutosherkkä organisaatio, jossa joustava päätöksenteko	Ylläpitää valmiutta vaalien ja kansanäänestyksen järjestämiseen ja vastata niiden järjestämisestä sekä suorittaa kuntavaaleissa tuloksen laskennan valtakunnallisten ohjeaikojen puitteissa.	Toteutui kyllä/ei Kokousten lukumäärä kpl Toteuma -%	Kyllä. Keskusvaalilautakunta koontui 19 kertaa.
Itseään kehittävä ja innovatiivinen henkilökunta	Kuntavaalien toimittamiseksi ja läpiviemiseksi säädetyllä tavalla tulee hallita vaalilaki ja oikeusministeriön ohjeet	Toteutui hlö	Oikeusministeriö on järjestänyt useita vaaliklinikoita, joihin on osallistunut 4 hlö. Vaaliohjeita ja koronaohjeita on toimitettu vaalivirkailijoille. Vaalivirkailijoiden koulutukset toteutettu oikeusministeriön ohjeiden mukaisesti.
Innovatiiviset digitaaliset ratkaisut	Hyödynnetään digitaalisia ratkaisuja	Toteutui kyllä/ei	Sähköinen vaaliluettelo ennakkoäänestyksessä ja kirkonkylän äänestysalueella varsinaisena vaalipäivänä.
Osallistuminen kansalaisuuskumppanuus -mallina	Äänestysprosentin nostaminen	Äänestysprosentti	Äänestysprosentti 58,6 %, (ennakkoon äänesti 40,1 % ja vaalipäivänä äänesti 18,6 %). Äänioikeutettujen lkm 6942 hlö. Ääniä annettiin 4071 kpl, joista hyväksyttyjä ääniä 4052 kpl, mitättömiä 19 kpl.
		Äänestyspaikkojen lukumäärä	Äänestyspaikkoja on 18 kpl.

Laajan hyvinvointikertomuksen suunnitelman mukaiset toimenpiteet 2017 – 2020			
Hyvinvointisuunnitelman mukainen arviointikohde	Toimialan tavoite (vastuualueittain)	Mittari	Toteutuma 1.1.-31.12.2021
Turvallinen arki ja ympäristö	Varmistetaan mahdollisuus terveysturvalliseen (korona) ympäristöön äänestyspaikoilla	Toteutui kyllä/ei Kustannusseuranta	Koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilanteen vuoksi varauduttiin hankkimalla mm. suojapeksit, maskit, visiirit, kertakäyttökäsineet, desinfiointiaineet, viiva-koodilukijat, telttääneestys kaupoilla sekä aktiivisella tiedottamisella, kustannukset ennakoi-tua suuremmat.
Osallistuva yhteisö	Varmistetaan äänestysmahdollisuus kaikille äänioikeuteuille kuntalaisille heidän kunnostaan huolimatta	Äänestystapojen käyttö Lukumäärä paikkojen ja niissä äänestävien henkilöiden lukumäärä	Koti- ja laitosaänestysmahdollisuudesta on tiedotettu laajasti mm. paikallislehdessä ja kunnan kotisivuilla. Äänestyspaikkoja oli 18 kpl. Ääniä annettiin yhteensä 4071 kpl. Äänestäneiden lkm äänestysalueittain: Kirkonkylä 2893 Raudanjoki 168 Sattanen 316 Syväjärvi 321 Vaalajärvi 210 Vuotso 163

Keskeiset muutokset suunnittelukaudella (esim. olennaiset henkilöstömäärän muutokset, uudet palvelukokonaisuudet) ja poikkeamat talousarvioon nähden sekä koronasta johtuvat vaikutukset. Sanallinen selostus ja vaikutukset euroissa.	
2021	Kuntavaalit huhtikuussa 2021. Ennakoäänestysmahdollisuuksiin panostetaan. Koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilanteen vuoksi vaalien järjestämisessä tulee varautua poikkeuksellisiin toimiin, kuten suojapeksien hankkimiseen äänestyspaikoille ja vaalilautakuntien jäsenten sekä ennakoäänestyksen vaalitoimitsijoiden varustamiseen riittävillä suojavälineillä, kuten maskeilla ja visiireillä. Äänestyspaikoille hankitaan käsidesinfiointiainetta ja puhdistusaineita. Näistä turvallisuustoimista aiheutuu aikaisempaan verrattuna lisäkustannuksia. Vuoden 2021 talousarviossa varaudutaan mahdollisiin maakuntavaalien valmisteluun.
Toteutuma 1.1.-31.12.2021	Laki kuntavaalien 2021 siirtämiseksi astui voimaan 29.3.2021 ja vaalipäiväksi määrättiin 13.6.2021. Suurin osa aikaisemmista päätöksistä kumoutui ja lautakunta käsitteli vaalilain määräämät asiat uudestaan. Ennakoäänestys ajankohta laajeni aikaisemmasta yhdestä viikosta kahteen viikkoon, mikä aiheutti mm. erilaisia järjestelyjä ja vaalitoimitsijoiden lisärekrytointia. Väliaikainen vaalilain muutos laitosäänestyksen järjestämisestä varuskunnissa tuli voimaan 21.5.2021. Ensimmäiset hyvinvointialueita koskevat aluevaalien valmistelutyöt käynnistyivät 10/2021. Aluevaalien varsinainen vaalipäivä oli 23.1.2022 ja ennakoäänestysajankohta 12.1.-18.1.2022.

	Valtuusto myönsi lisämäärärahan 15 000 €, josta 10 000 € kohdistui palkkoihin. Oikeusministeriön erillinen korvaus vaalien siirtämisestä johtuviin kustannuksiin 9718 € ja valtion Covid 19 avustus koronakustannuksiin 1671 €. Merkittävä osa keskusvaalilautakunnan päätöksistä kumoutui 29.3.2021 voimaan tuleen lain myötä. Väliaikainen vaalilain muutos laitosäänestyksen järjestämisestä varuskunnissa tuli voimaan 21.5.2021. THL:n ja oikeusministeriön ohjeet, suositukset ja määräykset vaikuttivat talouteen ja toimintaan. Koronaepidemia lisäsi kustannuksia yhteensä 18 807 €: koronalta suojautumiseksi tehdyt hankintoja 4982 €, kuntavaaleista kuuluttaminen ja tiedottaminen 3000 €, palvelujen osto 3573 € ja laajennetut äänestysajat, paikkojen lisäys ja henkilöstön rekrytointi äänestyspaikoille 7252 €.
--	---

Valtuustoon nähden sitova merkitty värillisenä.

Talous

Tuloslaskelma (sis. sisäiset tulot ja menot)

	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama €
TOIMINTATUOTOT					
* Myyntituotot			0		0
* Maksutuotot			0		0
* Tuet ja avustukset		8 000	8 000	11 390	-3 390
* Muut toimintatuotot			0		0
**	0	8 000	8 000	11 390	-3 390
TOIMINTAMENOT					
Henkilöstökulut					
* Palkat ja palkkiot	-30 100	-10 000	-40 100	-36 759	-3 341
Henkilösivukulut					
* Eläkekulut	-1 656	-1 744	-3 400	-3 131	-269
* Muut henkilösivukulut	-342	-358	-700	-563	-137
* Palvelujen ostot	-6 402	-6 267	-12 669	-14 085	1 416
* Aineet, tarvikkeet, tav.	-1 400	-4 158	-5 558	-6 886	1 328
* Avustukset			0		0
* Muut toimintakulut	-100	-473	-573	-687	114
**	-40 000	-23 000	-63 000	-62 111	-889
Toimintakate	-40 000	-15 000	-55 000	-50 721	-4 279

VAALIT

Vastuualueen tulosityksiköiden nettomenojen kehitys vuosilta 2019 - 2021

NETTOMENOT	2019 TP	2020 TP	2021 TA	2021 TP	EROTUS	TOT.%
Vaalit	20 281	1 185	55 000	50 721	4 279	92,2
YHTEENSÄ	20 281	1 185	55 000	50 721	4 279	92,2

Hallinto- ja kehittämispalvelut

6.3 KUNNANHALLITUS

Toimiala Hallinto- ja kehittämispalvelut

Toimielin / sitovuustaso Valtuusto

Tilivelvollinen Talous- ja hallintojohtaja Kalle Pyykkö

Hallinto- ja kehittämispalveluiden toimialan tehtävänä on tuottaa kunnan yleishallinnon palvelut, kehittämispalvelut ja maaseutupalvelut asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti. Toimiala vastaa kuntastrategian toteuttamisesta ja tasapainoisesta kuntataloudesta. Lisäksi toimialan tehtävänä on ohjata kuntakonsernin toimintaa ja koordinoida kunnan sidosryhmyötä.

Tavoitteet kuntastrategiaan pohjautuen (sitova lautakuntaan nähden värillisenä)			
Kunnan strateginen tavoite Menestystekijät / tavoite	Toimialan tavoite (vastuualueittain) esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Mittari esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Toteutuma 1.1.-31.12.2021
Pitkäjänteiset elinkeinorakenteen painotukset	Tiivis yhteistyö yrittäjien ja yhteistyötahojen kanssa	Toteutui kyllä/ei	Kyllä, yhteistyötä edistetään
	Kuntakeskuksen vetovoima kasvaa	Toteutui kyllä/ei	Kyllä, matkailun masterplan ja liikeliikkeen tukeminen
	Sodankylästä kestävä kaivosteollisuuden keskus	Kyllä / ei	Ei, kaavoituksessa kaksi teollisuusaluetta
	Matkailun edistäminen	Kyllä / ei	Kyllä, hankkeina Sodankylän matkailun masterplan, Pyhä-Luosto kestäväällä polulla, Pyhä-Luosto reitistöjen kehittäminen
	Elinkeinotoimintojen edistäminen	Toteutui kyllä/ei	Kyllä, aloittavat yritykset
Kunnan palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti sekä omana että ostettuina palveluina	Talouden tasapainottaminen	Toteutui kyllä/ei	Kyllä
	Sairauspoissaolopäivien vähennys	Toimintakatteen kasvu % verorahoituksen kasvu % Vuosikate kattaa poistot Sairauspoissaolopäivien tilasto pv/v	-0,3 % 6,6 % Kyllä Sairauspoissaolot hieman laskeneet edellisvuoteen verrattuna: 2021 > 14 941 pv 19,94 pv/ teor. htv 2020 > 15 325 pv

			20,31 pv / teor. htv
	Talousoasaamisen vahvistaminen	Toteutui kyllä/ei	Kyllä, Talouden seurantaraportit, tilinpäätös 2020, talousarvion toteutumat säännöllisesti kh:ssa. Talousarvion 2021 tarkistus kh:ssa 8.11. ja kv:ssa 16.11.2021 Talousarvion täytäntöönpano-ohje hyväksytty kh:ssa. Talousarvion 2022 laadinta-ohje hyväksytty kh:ssa. Valtuustoseminaari järjestettiin kunnanvaltuutetuille ja –varavaltuutetuille 8. – 9.10. Lapland Hotels Luostoturilla, jossa esiteltiin palvelut toimialoitain, soteuudistuksen tilanne ja vaikutukset Sodankylän kunnalle, talous. Toinen valtuustoseminaari järjestettiin 12.11. Tähtelässä, jossa mm. konserniyhtiöt esittelivät toimintaansa.
Ketterä ja muutosherkkä organisaatio, jossa joustava päätöksenteko	Hallinnollisen osaamisen kehittäminen koko organisaatiossa	Toteutui kyllä/ei	Kyllä, Hallintosääntö on päivitetty, kv 17.6.2021 § 60
	Omistajaohjauksella toteutetaan kuntastrategiaa	Toteutui kyllä/ei	Kyllä, Konsernitiimipalavereja on alettu pitämään.
Laajennetut infrastruktuuri-investoinnit	Saadaan uusia yksityisiä investointeja	Toteutui kyllä/ei	Kyllä, Kaksilauttasen Kiiloselän investoinnit
Itseään kehittävä ja innovatiivinen henkilökunta	Henkilöstö voi hyvin	Toteutui kyllä / ei Toteutetut toimenpiteet Toteutui kyllä / ei	Vuodenvaihteessa 2020-2021 toteutettiin koko organisaation työhyvinvointikysely, jonka perusteella suunniteltu toimenpiteitä Yksikkökohtaisia työhyvinvointitoimenpiteitä toteutetaan jatkuvasti yhteistyössä TTH kanssa. Henkilöstölle on tarjottu nopeaa tukea työssä jaksamiseen Helppi-linjan kautta. Kunnanvirastolla toteutettu

Laajan hyvinvointikertomuksen suunnitelman mukaiset toimenpiteet 2017 – 2020			
Hyvinvointisuunnitelman mukainen arviointikohde	Vastuualueen tavoite	Mittarit	Toteutuma 1.1.-31.12.2021
Turvallinen arki ja ympäristö	Työtapaturmien ennaltaehkäisy	Työtapaturmatilasto pv/v, kpl/v Toteutui kyllä/ei	Työtapaturmista johtuvien sairaspöissa-olopäivien määrä laski v. 2021 (2020: 403 > 2021: 249). Vakuutusyhtiön työtapaturmatilastot raportoidaan henkilöstöker- to- muksen yhteydessä. Työ- tapaturmien määrää seurataan ja pyritään vähentämään eri keinoin.
Viihtyisä ympäristö	Sodankylä koetaan viihtyisänä paikkana asua ja elää	Toteutui kyllä/ei	Kyllä, Hyvinvointikyselyn 5/2021 vastaajista 85 % koki Sodankylän hyväksi paikaksi asua ja yli 90 % koki Sodankylän turvalliseksi paikaksi asua. Kylät asuinpaikkana ovat nousseet esiin entistä enemmän yleisessä keskustelussa.
Osallistuva yhteisö	Järjestöyhteistyön kehittäminen	Toteutui kyllä/ei Toteutui kyllä/ei	Kyllä, tehty tiivistä yhteistyötä eri järjestöjen kanssa mm. Järjestökeskus Kitisen kanssa. Kh:ssa 25.20.2021 § 462 hyväksytty toimin-nallisen yhteistyö-sopimuksen Sodankylän kunnan ja Järjestökeskus Kitinen ry:n välillä.

Keskeiset muutokset suunnittelukaudella (esim. olennaiset henkilöstömäärän muutokset, uudet palvelukokonaisuudet)	
2021	Työllisyyden hoito siirtyy hallintopalveluihin. Avustukset yhteisöille siirtyy kunnanjohtoon alaisuuteen. Suunnitellut vähennykset hallinnon henkilöresursseihin: hallintosihteeri 0,5 htv, hyvinvointikoordinaattori 0,4 htv, keskusarkistonhoitaja 0,5 htv. Kehittämispalveluiden yhtiöittämisestä tehdään selvitys 31.1.2021 mennessä.

	Kunta-järjestöyhteistyön kehittäminen ja edistäminen kylätoiminnan ohella. Järjestöyhteistyö koordinoi- minen kunnan sisäisin järjestelyin. Maaseutupäällikön tehtäväkuvaan sisältyy hallintopalveluissa mm. valmistelu- ja kehittämistehtäviä. Vuonna 2021 on kunnallisvaalit, josta johtuen uudet luottamushenkilöt tulisi kouluttaa hyvin.
Toteutuma 1.1.-31.12.2021	Lakkautettavien virkojen ja poistettavien toimien listaus on käsitelty kunnanhallituksessa 7.6.2021. Työllisyyden hoito on siirtynyt hallintopalveluihin. Työllisyyden kuntakokeilu käynnistyi 1.3.2021 yhdessä Rovaniemen kaupungin, Tornion kaupungin ja Kemijärven kaupungin kanssa ja kokeilu kestää 30.6.2023 saakka. Työllisyyden kuntakokeilussa Sodan- kylän toimipisteessä työskentelee työnsuunnittelija ja asiakasvastaava sekä hallintopäällikkö. Kh hyväksyi 29.3.2021 § yhteistoiminta neuvotteluiden tuloksen Hallinto- ja kehittämispalvelut –toimi- alueella. Päätöksen mukaan Hallinto- ja kehittämispalvelut –toimialueen nimi muuttui Talous- ja hallin- topalvelut –toimialueeksi ja perustettiin uusi Elinvoimapalvelut –toimialue, johon siirtyivät kehittämis- palveluiden henkilöstö, viestinnän asiantuntija ja maankäyttöpäällikkö. Muutokset tulivat voimaan 1.4.2021. Talousarvioon ja kirjanpitoon muutokset astuvat voimaan vuoden 2022 alusta lähtien. Laki vuoden 2021 kuntavaalien siirtymisestä toimitettavaksi 13.6.2021 aiheuttaa normaalista poikkeavia järjestelyjä ja lisäkustannuksia. Maaseutupäällikön tehtävänimike on muutettu 1.4.2021 lukien hallinto- päälliköksi ja taloussuunnittelijan tehtävänimike talouspäälliköksi vastaamaan päivitettyä tehtäväku- vaa. Uusille 1.8.2021 aloittaneille luottamushenkilöille on tarjottu luottamushenkilökoulutusta 26.8.2021 ja sen lisäksi hankittu perehdytysaineistoa. Kokouskäytänteistä järjestettiin koulutusta myös lautakuntien puheenjohtajille ja esittelijöille sekä pöytäkirjanpitäjille 11.11.2021.

	2021	2020
Tulosalueen palveluksessa olevan henkilökunnan määrä, htv	29,7	34,2

Valtuustoon nähden sitova merkitty värillisenä.

Talous

Tuloslaskelma (sis. sisäiset tulot ja menot)

	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama €
TOIMINTATUOTOT					
* Myyntituotot	1 010 672		1 010 672	1 005 502	5 170
* Maksutuotot	99 200		99 200	106 963	-7 763
* Tuet ja avustukset	780 871		780 871	467 367	313 504
* Muut toimintatuotot	0	1 050 000	1 050 000	1 189 767	-139 767
**	1 890 743	1 050 000	2 940 743	2 769 599	171 144
TOIMINTAMENOT					
Henkilöstökulut					
* Palkat ja palkkiot	-2 148 168		-2 148 168	-1 929 298	-218 870
Henkilösivukulut					
* Eläkekulut	-507 879		-507 879	-481 354	-26 525
* Muut henkilösivukulut	-94 848		-94 848	-66 592	-28 256
* Palvelujen ostot	-2 039 393		-2 039 393	-1 654 916	-384 477
* Aineet, tarvikkeet, tav.	-38 945		-38 945	-40 797	1 852
* Avustukset	-923 878		-923 878	-935 639	11 761
* Muut toimintakulut	-463 424	-123 587	-587 011	-442 615	-144 396
**	-6 216 535	-123 587	-6 340 122	-5 551 211	-788 911
Toimintakate	-4 325 792	926 413	-3 399 379	-2 781 612	-617 767

KUNNANHALLITUS

Toimialan vastuualueiden nettomenojen kehitys vuosilta 2019 - 2021

NETTOMENOT	2019 TP	2020 TP	2021 TA	2021 TP	EROTUS	TOT. %
Hallintopalvelut	2 287 004	2 378 731	2 819 293	2 408 010	411 283	85,4
Kehittämispalvelut	1 754 798	1 378 598	432 176	332 612	99 564	77,0
Maaseutupalvelut	128 797	43 431	147 910	40 990	106 920	27,7
YHTEENSÄ	4 170 600	3 800 760	3 399 379	2 781 612	617 767	81,8

6.3.1 Vastuualue Hallintopalvelut

Toimielin Kunnanhallitus

Tilivelvollinen Talous- ja hallintojohtaja Kalle Pyykkö

Toiminta-ajatus Yleistavoitteena on koko kunnan toiminnan ja talouden ohjaus ja yhteensovittaminen kuntastrategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Painopisteenä koko talousarviokaudella on kuntastrategian toteuttaminen ja talouden tasapainottaminen. Lisäksi hallintopalvelut ohjaa kuntastrategian mukaisesti kuntakonsernin toimintaa ja koordinoi kunnan sidosryhmyötä.

Hallintopalveluihin sisältyy muun muassa seuraavat osa-alueet: talous-, henkilöstö-, viestintä-, it-, arkistointi-, kirjaamo- ja neuvontapalvelut. Hallintopalveluiden tehtäviin kuuluu kunnanhallituksen, kunnanvaltuuston, nuorisovaltuuston ja keskusvaalilautakunnan asioiden valmistelu- ja täytäntöönpano sekä tarkastuslautakunnan avustamistehtävät.

Tavoitteet kuntastrategiaan pohjautuen (sitova lautakuntaan nähden värillisenä)			
Kunnan strateginen tavoite Menestystekijät / tavoite	Toimialan tavoite (vastuualueittain) esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Mittari esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Toteutuma 1.1.-31.12.2021
Pitkäjänteiset elinkeinorakenteen painotukset	Tiivis yhteistyö yrittäjien ja yhteistyötahojen kanssa	Toteutui kyllä/ei	kyllä, yhteistyö toimii
	Kuntakeskuksen vetovoima kasvaa	Toteutui kyllä/ei	-
Kunnan palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti sekä omana että ostettuina palveluina	Talouden tasapainottaminen Sairauspoissaolopäivien vähennys	Toteutui kyllä/ei Toimintakatteen kasvu % verorahoituksen kasvu % Vuosikate kattaa poistot Sairauspoissaolopäivien tilasto pv/v	kyllä 7,0 % 15,2 % kyllä Sairauspoissaolot hieman laske- neet edellisvuoteen verrat- tuna: 2021 > 14 941 pv 19,94 pv/ teor. htv 2020 > 15 325 pv 20,31 pv / teor. htv

	Taloulosaamisen vahvistaminen	Toteutui kyllä/ei Toteutui kyllä/ei	Talouden seurantaraportit, tilinpäätös 2020, talousarvion toteutuma 1.1.-31.7.2021 kh:ssa Talousarvion täytäntöönpano-ohje hyväksytty kh:ssa
Ketterä ja muutosherkkä organisaatio, jossa joustava päätöksenteko	Hallinnollisen osaamisen kehittäminen koko organisaatiossa	Toteutui kyllä/ei	Hallintosäännön päivittäminen on aloitettu.
	Omistajaohjauksella toteutetaan kuntastrategiaa	Toteutui kyllä/ei	Konsernitiimipalavereja on alettu pitämään.
Laajennetut infrastruktuuri-investoinnit	Saadaan uusia yksityisiä investointeja	Toteutui kyllä/ei	-
Itseään kehittävä ja innovatiivinen henkilökunta	Henkilöstö voi hyvin	Toteutui kyllä / ei Toteutetut toimenpiteet Toteutui kyllä / ei Tyky-toiminta Osallistujamäärä/v	Vuodenvaihteessa 2020-2021 toteutettiin koko organisaation työhyvinvointikysely, raportti tiedoksi kv:lle 17.6.2021 § 54 Yksikkökohtaisia työhyvinvointitoimenpiteitä toteutetaan jatkuvasti yhteistyössä TTH kanssa. Henkilöstölle on tarjottu nopeaa tukea työssä jaksamiseen Helppi-linjan kautta. Kunnanvirastolla toteutettiin liikuntatoimen järjestämä Liikkuva työelämä –pilottihanke
Aktiivinen verkostorakentaja ja kuntien edustaja Lapissa	Aktiivinen toimija Lapin kuntien viestintäverkostossa	Toteutui kyllä/ei	Viestinnän asiantuntija/tiedotaja osallistuvat aktiivisesti Lapin kuntien viestintäverkoston kokouksiin sekä saamenkielisten kuntien viestintäverkkoon.
Innovatiiviset digitaaliset ratkaisut	Kuntalaiset löytävät sähköiset palvelut ja heitä tuetaan digitaalisten taitojen kehittämisessä	Toteutui kyllä/ei, Toteutui kertaan/v	Kyllä, sähköinen ajanvaraus koronarokotukseen on avattu.
Haluttu kotikunta ja vierailukohde	Tietoisuus ja positiivinen mielikuva Sodankylästä kasvaa	Toteutui kyllä / ei Suunnitelman toteuma	Kyllä Mun Sodankylä – Instagram kanavalla jatkettu / käynnistetty hiljattain Sodankylään muuttaneiden kuntalaisten esittelyt

	Tietoisuus ja positiivinen mieli- kuva kunnan työpaikoista kas- vaa		Mun Sodankylä – Instagram kanavalla Sodankylään muut- taneiden kuntalaisten esittelyt Visit Sodankylä – Instagram kanavalla kesän/syksyn aikana käynnissä #retkelläsodanky- lässä kampanja. Rekrytointiviestintää aktiivi- sesti lisätty kunnan some-ka- navissa
Osallistuminen kansalaisuus- kumppanuus -mallina	Tarjotaan kuntalaisille mahdol- lisuus osallistua heitä koske- vien palvelujen kehittämiseen	Toteutui kyllä/ei Osallistumiskeinojen määrä ja kuvaus	Kuntalaisille suunnattu hyvin- vointikysely toteutettiin tou- kokuussa ja sen tuloksia hyö- dynnetään kunnan hyvin- vointi- ja turvallisuussuunnitel- man 2022 – 2025 laadinnassa. Hyvinvointiraportti 2020 hy- väksytty kv 20.5.2021 § 38. Hyvinvointityöpajat pidetty 6.10. ja 30.11.2021. Yhteistyö Lapin Yliopiston kanssa kaivoskyselyn toteutta- misessa

Laajan hyvinvointikertomuksen suunnitelman mukaiset toimenpiteet 2017 – 2020			
Hyvinvointisuunnitelman mukainen arviointikohde	Vastuualueen tavoite	Mittarit	Toteutuma 1.1.-31.12.2021
Turvallinen arki ja ympäristö	Työtapaturmien ennaltaeh- käisy	Työtapaturmatilasto pv/v, kpl/v	Työtapaturmista johtu- vien sairaspöissaolo-päi- vien määrä laski v. 2021 (2020: 403 > 2021: 249). Vakuutusyhtiön työtapa- turmatilastot raportoi- daan henkilöstö-kerto- muksen yhteydessä. Työ- tapaturmien määrää seu- rataan ja pyritään vähen- tämään eri keinoin.
Viihtyisä ympäristö	Sodankylä koetaan viih- tyisänä paikkana asua ja elää	Toteutui kyllä/ei	Hyvinvointikyselyn 5/2021 vastaajista 85 % koki Sodankylän hyväksi paikaksi asua ja yli 90 %

			koki Sodankylän turvalliseksi paikaksi asua. Kylät asuinpaikkana ovat noussut esiin entistä enemmän yleisessä keskustelussa.
Osallistuva yhteisö	Järjestöyhteistyön kehittäminen	Toteutui kyllä/ei Toteutui kyllä/ei	Kyllä, tehty tiivistä yhteistyötä eri järjestöjen kanssa mm. Järjestökeskus Kitinen ry:n kanssa. Kh:ssa 25.10.2021 § 462 hyväksytty toiminnallinen yhteistyösopimus Sodankylän kunnan ja Järjestökeskus Kitinen ry:n välillä.

Keskeiset muutokset talousarviovuonna (esim. olennaiset henkilöstö- ja palvelumuutokset) ja poikkeamat talousarvioon nähden sekä koronasta johtuvat vaikutukset. Sanallinen selostus ja vaikutukset euroissa.

2021	Talouden tasapainotus. Työllisyyden hoito siirtyy hallintopalveluihin. Avustukset yhteisöille siirtyy kunnanjohtoon alaisuuteen. Suunnitellut vähennykset hallinnon henkilöresursseihin: hallintosihteeri 0,5 htv, hyvinvointikoordinaattori 0,4 htv, keskusarkistonhoitaja 0,5 htv. Kehittämispalveluiden yhtiöittämisestä tehdään selvitys 31.1.2021 mennessä. Kunta-järjestöyhteistyön kehittäminen ja edistäminen kylätoiminnan ohella. Järjestöyhteistyö koordinoiminen kunnan sisäisin järjestelyin. Maaseutupäällikön tehtäväkuvaan sisältyy hallintopalveluissa mm. valmistelu- ja kehittämistehtäviä. Kunnanhallitus käsittelee virkojen lakkauttamisen niiden virkojen ja toimien osalta jotka ovat avoimia ja joille ei ole vuoden 2021 talousarviossa määrärahoja. Käsittely tulee tehdä 3/2021 loppuun mennessä.
Toteutuma 1.1.-31.12.2021	Suunnitellut vähennykset henkilöresursseihin ovat toteutuneet. Työllisyyden hoito on siirtynyt hallintopalveluihin. Työllisyyden kuntakokeilu käynnistyi 1.3.2021 yhdessä Rovaniemen kaupungin, Tornion kaupungin ja Kemijärven kaupungin kanssa ja kokeilu kestää 30.6.2023 saakka. Työllisyyden kuntakokeilussa Sodankylän toimipisteessä työskentelee työsuunnittelija ja asiakasvastaava sekä hallintopäällikkö. Kehittämispalveluiden yhtiöittämisselvitys on tehty ja yhtiöittämistä ei tehdä. Laki vuoden 2021 kuntavaalien siirtymisestä 13.6.2021 aiheuttaa normaalista poikkeavia järjestelyjä ja lisäkustannuksia. Maaseutupäällikön tehtävänimike on muutettu 1.4.2021 lukien hallintopäälliköksi ja talous-suunnittelijan tehtävänimike talouspäälliköksi vastaamaan päivitettyä tehtäväkuva. Työsuojelupäällikkö on aloittanut 13.9.2021 osa-aikaisena (50 %).

	Korona: Sanallinen selostus ja vaikutukset euroissa. Siirrytty sähköisiin toimelinkokouksiin. Säästöä tullut luottamushenkilöiden kokouspalkkioiden ja matkakustannusten kuluissa.
--	--

Sanallinen selvitys talouden tasapainotusohjelman toimenpiteistä v. 2021	Vaikutukset euroissa
Kh hyväksyi 29.3.2021 § 124 keskitettyjen hallintopalveluiden organisointia koskeneiden ja 17.3.2021 päättyneiden yhteistoimintaneuvottelujen tuloksen osalta talouden tasapainottamisohjelmaa. Neuvottelun tuloksena oli keskitettyjen hallintopalveluiden muostaminen ja tehtäväjärjestelyt henkilöittäin. Muutoksilla saavutettiin 4,5 htv:n vähennys koko kunnan osalta. Siten hallinnon talouden tasapainottamisohjelmaan liittyvä minimitavoite on saavutettu. Hallintopalvelun osuus on talousarvion palkkamäärärahoissa ko. säästö jo huomioitu. Apporttiluovutus Tähtikunta Oy:lle Kukkarinteen kunnan osakkeiden myynnistä Työllisyyden hoidon siirtäminen kunnan alaisuuteen ; maksetun työmarkkinatuen määrän aleneminen edelliseen vuoteen nähden	111 942 € 3 704 €

	2021	2020
Tulosalueen palveluksessa olevan henkilökunnan määrä, htv	8,6	6,7

Valtuustoon nähden sitova merkitty värillisenä.

Talous

Tuloslaskelma (sis. sisäiset tulot ja menot)

	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama €
TOIMINTATUOTOT					
* Myyntituotot	49 000		49 000	52 815	-3 815
* Maksutuotot	181 600		181 600	135 247	46 353
* Tuet ja avustukset			0		0
* Muut toimintatuotot		1 050 000	1 050 000	1 184 949	-134 949
**	230 600	1 050 000	1 280 600	1 373 012	-92 412
TOIMINTAMENOT					
Henkilöstökulut					
* Palkat ja palkkiot	-1 047 118		-1 047 118	-971 644	-75 474
Henkilösivukulut					
* Eläkekulut	-273 793		-273 793	-270 246	-3 547
* Muut henkilösivukulut	-32 822		-32 822	-31 438	-1 384
* Palvelujen ostot	-1 449 253		-1 449 253	-1 259 202	-190 051
* Aineet, tarvikkeet, tav.	-17 675		-17 675	-29 487	11 812
* Avustukset	-863 605		-863 605	-879 130	15 525
* Muut toimintakulut	-328 903	-86 724	-415 627	-339 874	-75 753
**	-4 013 169	-86 724	-4 099 893	-3 781 022	-318 871
Toimintakate	-3 782 569	963 276	-2 819 293	-2 408 010	-411 283

HALLINTOPALVELUT

Vastuualueen tulosityksiköiden nettomenojen kehitys vuosilta 2019 - 2021

NETTOMENOT	2019 TP	2020 TP	2021 TA	2021 TP	EROTUS	TOT. %
Kunnanjohto	448 901	789 553	1 436 523	1 170 233	266 290	81,5
Yleishallinto	1 837 278	1 589 178	701 565	642 464	59 101	91,6
Työllisyydenhoito			681 205	595 313	85 892	87,4
YHTEENSÄ	2 286 179	2 378 731	2 819 293	2 408 010	411 283	85,4

6.3.2 Vastuualue Kehittämispalvelut

Toimielin Kunnanhallitus

Tilivelvollinen Kehitysjohtaja Ari Pesonen

Toiminta-ajatus Kehittämispalveluiden vastuualueen tehtävänä on edistää kunnan elinvoimaisuutta kuntastrategian määrittelemillä painopistealoilla, joita ovat biotalous (maa- ja metsätalous), matkailu, kaivosteollisuus sekä tutkimus- ja koulutus. Kehittämispalvelut tekee yhteistyötä maankäyttö ja mittaus vastuualueen kanssa maankäytön suunnittelusta.

Tavoitteet kuntastrategiaan pohjautuen (sitova lautakuntaan nähden värillisenä)			
Kunnan strateginen tavoite Menestystekijät / tavoite	Toimialan tavoite (vastuualueittain) esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Mittari esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Toteutuma 1.1.-31.12.2021
Pitkäjänteiset elinkeinorakenteen painotukset	Sodankylästä kestävä kaivosteollisuuden keskus	Kyllä / ei	Ei toteutunut, kaksi teollisuus- aluetta suunnitteilla
	Biotalouden edistäminen	Kyllä / ei	Kyllä: Biokaasuhanke jatkuu vuoden 2022 puolelle, Uuden sukupolven lämpölaitos hanke päättynyt, Lähiruoka -hanke, Parasta palkisilta – hanke, uutena hankkeena Centrian hallinnoima Likiruoka- hanke
	Matkailun edistäminen	Kyllä / ei	Sodankylän matkailun masterplan, Pyhä-Luosto kestäväällä polulla, Pyhä-Luosto reitistöjen kehittäminen
Kunnan palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti sekä omana että ostettuina palveluina	Arvioidaan huolellisesti mihin hankkeisiin mennään jatkossa mukaan	Laskennallinen osuus vakituisten henkilökunnan palkkoista 53 %	Toteuma 17 % nettopalkoista
Ketterä ja muutosherkkä organisaatio, jossa joustava päätöksenteko	Kehittämisen rooli osana kuntaorganisaatiota	Uudelleen määritys on tehty Kyllä / ei	Kehittämispalvelut on lakkautettu ja sulautettu osaksi uutta elinvoimapalveluiden toimialaa
Laajennetut infrastruktuuriinvestoinnit	Kaivospalvelukeskuksen suunnitelma	Suunnitelma kyllä / ei	Kaivospalvelukeskus ei ole vielä toteutunut, kaksi uutta kaivosteollisuusaluetta valmistelussa

Itseään kehittävä ja innovatiivinen henkilökunta	Henkilöstö voi hyvin	TYHY päiviä 2 (toimiala) +2 (tulosityksikkö) vuodessa Kyllä / ei Kyllä / ei	Pidetty puolikas tyhypsäpäivä kesäkuussa. Syksyn 2020 tehdyssä työtyytyväisyysraportissa olevat toimenpiteet ovat seurannassa
Aktiivinen verkostorakentaja ja kuntien edustaja Lapissa	Yhteistyö naapurikuntien kanssa	Toteutui kpl, minimi 1 kpl	Hankkeiden ja maakunnallisten yhteistyöryhmien kautta yhteistyötä: Lähiruuan edistäminen, Parasta palkisilta, Liki-ruoka, Pyhä-Luosto kestäväällä polulla, Pyhä-Luosto reitistöjen kehittäminen, Indika Au Elämysteknologiaa matkailuun; Lapin liitto, House of Lapland, Visit Finland, Leader, SYP, Centria, Oulu Mining School, Redu, Lapin AMK, GTK

Laajan hyvinvointikertomuksen suunnitelman mukaiset toimenpiteet 2017 – 2020			
Hyvinvointisuunnitelman mukainen arviointikohde	Vastuualueen tavoite	Mittarit	Toteutuma 1.1.-31.12.2021
Viihtyisä ympäristö	Kuntalaisen viihtyisyys	Toteutunut Kyllä / ei	Pyhä-Luosto reitistöjen kehittäminen –hanke,
Osallistuva yhteisö	Yrittäjien yhteistoiminnan edistäminen hankkeilla	Kyllä / ei	Ostovoiman suuntaaminen paikalliseen kysyntään -hanke, Mikro- ja pk-yritysten toimintaedellytysten turvaaminen poikkeus-oloissa -hanke, Pyhä-Luosto kestäväällä polulla, Indika AU -hanke

Keskeiset muutokset talousarviovuonna (esim. olennaiset henkilöstö- ja palvelumuutokset) ja poikkeamat talousarvioon nähden sekä koronasta johtuvat vaikutukset. Sanallinen selostus ja vaikutukset euroissa.	
2021	Kunnan elinvoimaisuuden määrittäminen sekä kehittämispalveluiden rooli osana uudistusta. Kehittämispalveluiden yhtiöittämisestä tehdään selvitys 31.1.2021 mennessä.

Toteutuma 1.1.-31.12.2021	Yhtiöittämisselvitys on tehty ja yhtiöittämistä ei tehdä. Kunnan elinvoimaisuutta edistetään uuden toimialan kautta – elinvoimapalveluiden toimiala. Elinvoimapalveluiden toimialaan on yhdistetty hallinto- ja kehittämispalveluista kehittämispalvelut sekä viestintä, teknisistä palveluista maankäyttöpalvelut. Koronasta johtuvat vaikutukset ovat säästöt matkustus-, ravitsemus- ja koulutuskustannuksista. Säästö on n. 20 000 €.
--	---

Sanallinen selvitys talouden tasapainotusohjelman toimenpiteistä v. 2021	Vaikutukset euroissa
Hankkeisiin osallistumisessa on arvioitu tarkkaan kunnalle tulevia hyötyjä.	
Asiantuntijapalveluista on kertynyt säästöjä.	5 000 €

	2021	2020
Tulosalueen palveluksessa olevan henkilökunnan määrä, htv	5,8	9,9

Valtuustoon nähden sitova merkitty värillisenä.

Talous

Tuloslaskelma (sis. sisäiset tulot ja menot)

	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama €
TOIMINTATUOTOT					
* Myyntituotot	1 875		1 875	17 789	-15 914
* Maksutuotot			0		0
* Tuet ja avustukset	592 271		592 271	314 698	277 573
* Muut toimintatuotot			0	4 819	-4 819
**	594 146	0	594 146	337 306	256 840
TOIMINTAMENOT					
Henkilöstökulut					
* Palkat ja palkkiot	-377 106		-377 106	-302 599	-74 507
Henkilösivukulut					
* Eläkekulut	-75 750		-75 750	-64 787	-10 963
* Muut henkilösivukulut	-12 383		-12 383	-10 420	-1 963
* Palvelujen ostot	-405 855		-405 855	-221 969	-183 886
* Aineet, tarvikkeet, tav.	-9 500		-9 500	-4 462	-5 038
* Avustukset	0		0	-1 000	1 000
* Muut toimintakulut	-119 894	-25 834	-145 728	-64 682	-81 046
**	-1 000 488	-25 834	-1 026 322	-669 918	-356 404
Toimintakate	-406 342	-25 834	-432 176	-332 612	-99 564

KEHITTÄMISPALVELUT

Vastuualueen tulosyksiköiden nettomenojen kehitys vuosilta 2019 - 2021

NETTOMENOT	2019 TP	2020 TP	2021 TA	2021 TP	EROTUS	TOT.%
Kehittämispalveluiden hallinto	389 203	251 407	236 913	198 877	38 036	83,9
Elinkeinot	215 097	61 884	65 242	56 878	8 364	87,2
Elinvoima	1 259 751	1 065 307	130 021	76 856	53 165	59,1
YHTEENSÄ	1 864 050	1 378 598	432 176	332 612	99 564	77,0

6.3.3 Vastuualue Maaseutupalvelut

Toimielin Kunnanhallitus

Tilivelvollinen Hallintopäällikkö Eini Kivilompolo

Toiminta-ajatus Maaseutupalvelujen vastuualueen tehtävänä on toimia maaseutuviraston maksajavirastoyksikkönä vastaten maaseutuhallinnon tehtävistä Sodankylän kunnassa. Sodankylän paikallisyksikkö vastaa maatalousyrittäjien lomituspalveluista Sodankylän, Kittilän, Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kunnissa. Maaseutupalvelujen tehtäviin kuuluu kylätoiminta ja kylien hyvinvoinnin ja elinvoimaisuuden edistäminen sekä kunnan metsäasiat.

Tavoitteet kuntastrategiaan pohjautuen (sitova lautakuntaan nähden värillisenä)			
Kunnan strateginen tavoite Menestystekijät / tavoite	Toimialan tavoite (vastuualueittain) esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Mittari esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Toteutuma 1.1.-31.12.2021
Pitkäjänteiset elinkeinorakenteen painotukset	Biotalous: alkutuotannon ja lostusarvon kasvun ja lähiruuan käytön edistäminen, luonnontuotealan edistäminen, maaseutuelinkeinojen kehittäminen	Toteutui kpl/v Toteutui kyllä/ei	Kohderyhmäviestintää annettu. Koulutuksista ja hankkeista on tiedotettu. Henkilökohtaista neuvontaa (2 hlö) tukijärjestelmistä uusille tuenhakijoille.
	Lainsäädännössä ja tukijärjestelmissä tapahtuviin muutoksiin pystytään vastaamaan asiantuntevalla neuvonnalla	Koulutussuunnitelman toteutuminen kyllä/ei ja koulutuksiin osallistuminen verrattuna suunnitelmaan päivät tai koulutustunnit (h)	Koulutussuunnitelman mukaisiin koulutuksiin on osallistuttu tarjonnan mukaan. Osa koulutuksista siirtyi ja peruttiin. Maaseutuhallintoon liittyviin koulutuksiin 60 h.
	Uusien maaseutuyrittäjien saaminen alalle	Jatkaja/uusi yrittäjä kpl/v	1
Kunnan palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti sekä omana että ostettuina palveluina	Palvelut vastaavat palvelun tarvetta. Tarjottavat palvelut tuotetaan laadukkaasti ja kustannustehokkaasti huomioiden lomituksen toimeksiantosopimuksen ja Maksajavirastosopimuksen vaatimukset.	Maksatusten myöhästymispäivät kpl/v Takaisinperinnät hallinnon tekemän virheen vuoksi kyllä/ei Myöhästymispäivät kpl Toteutui kyllä/ei Talousarvioin toteuma %	Maksatuksen myöhästymisiä 0 pv/v. Hallinnon tekemän virheen vuoksi ei takaisin perintöjä. Digitaalisia ratkaisuja on hyödynnetty. Talousarviossa on pysytty.
	Lomituspalvelujen ja Maksajavirastoyksiköiden toimipisteet/palvelupisteet säilyvät kunnassa lähellä asiakkaita	Toteutui kyllä/ei	Kyllä, palvelupisteet ovat kunnassa.
Ketterä ja muutosherkkä organisaatio, jossa joustava päätöksenteko	Palvelutarpeisiin vastataan mahdollisimman nopeasti ja joustavasti.	Toteutui kyllä/ei	Kyllä, palvelutarpeeseen on vastattu mahdollisimman nopeasti. Tapaamisajat sovittu

			viraston kiinni ollessa. Koronan vuoksi on tehty myös etätöitä.
	Palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti, yhdenvertaisesti ja joustavasti ja palvelut ovat sisällöllisesti laadukkaita. Asiakastyytyväisyys asteikolla 1-5, tavoitetaso 4,2	Asiakastyytyväisyysmittauksen tulos, saatu palaute	Lomituspalvelujen asiakastyytyväisyysmittauksen tulos ka. 4,12 Sanallinen palaute on ollut positiivista. Maaseutuhallinnossa ei tehty, koska asiakaspalvelu suoritettiin pääosin puhelimitse ja sähköpostitse pandemian takia.
Laajennetut infrastruktuuri-investointit	Sähköisten palvelujen käytön edistäminen: Vipupalvelun käytön lisääminen Lomitusnetin käytön lisääminen: lomituspalveluista 80 % haetaan sähköisesti	Toteutui hlö/v Toteutui kpl/v Toteutui %-osuus kaikista	Sähköisesti haettiin: Sijaisapuhakemuksista 76,20 % (96 kpl/126 kpl). Vuosilomahakemuksista 67,8 % (40 kpl/59 kpl). EU- ja kansallisia tukihakemuksista sähköisesti 99 % (sähköisesti 554 kpl ja paperisena 8 kpl). Porovahinkojen Pesäsovellus on käytössä 5 paliskunnilla. Petovahinkoilmoituksia on tehty 407 kpl, joista tarkastettu 115 vahinkoa.
Itseään kehittävä ja innovatiivinen henkilökunta	Ajantasaisen tiedon ja ammattiosaamisen ylläpitäminen ja kehittäminen, toiminnan aktiivinen kehittäminen, eri sovellusten käytön hallinta	Koulutussuunnitelman toteuttaminen pv/v Itseopiskelu pv/v Perehdytys/opastuspäivät kpl/v Toteuma-%	Koulutuksiin osallistuttu lomahallinto 2 pv/v maaseutuhallinto 8 pv/v Itseopiskelu 3 pv/v perehdytys/opastusta 14 pv/v
	Työntekijät ovat motivoituneita ja jaksavat työssään	Toteutui hlö/v Toteutui kyllä/ei Toteutui pv	Työkyvyn tukemisen periaatteet – ohje on käytössä. Kehityskeskustelut on käyty. Vastattu henkilöstökyselyyn. Osallistuttu yhteisiin liikkuvan työelämän haaste -kampanjaan ja hallinnon virkistyspäiviin.
Aktiivinen verkostorakentaja ja kuntien edustaja Lapissa	Vuorovaikutteinen ja aktiivinen verkostoituminen eri sidosryhmien ja yhteistyökumppanien kanssa	Toteutui kpl/v	Kyllä toteutui. On osallistuttu lukuisiin neuvotteluihin, kokouksiin, verkostopalaveriin sekä teemapalaveriin, tehty tiivistä yhteistyötä eri yhteistyökumppaneiden.
Innovatiiviset digitaaliset ratkaisut	Sujuva ja reaaliaikainen yhteydenpito henkilöstön ja sidosryhmien välillä päivittäisessä toiminnassa.	Toteutui kyllä/ei Toteutui kyllä/ei, kpl/v	Kyllä. Digitaalisia ratkaisuja on hyödynnetty kokous- ja palaverissa, etäpalaverit ovat arkea.

	Parannetaan laadullisesti palvelun saavutettavuutta ja saatavuutta		Asiakkaita on tiedotettu, opastettu ja aktivoitu käyttämään sähköisiä palveluja sekä ohjattu erilaisten koulutus-/perehdytyksen piiriin digitaalisten järjestelmien osaamisen vahvistamiseksi.
Haluttu kotikunta ja vierailukohde	Maaseutukyläin hyvinvoinnin ja elinvoimaisuuden edistäminen ja kehittäminen	Toteutui kyllä/ei Toteutui kpl/v	Maakunnallinen Lappilaiset Kylät ry on selvittänyt kyliin suunnatulla kyselyä kehittämiskohteita, hyödynnettävissä kuntien kehittämistyössä.
	Maaseutukylät koetaan hyvänä ja turvallisena paikkana asua ja elää	Toteutui kpl/v Osallistujat hlö/v	Kyllä. Sosiaalisessa mediassa on jaettu Sodankylän tiedotussivuja sekä yhteistyökumppaneiden päivityksiä.
	Kyliä erilaiset tapahtumat ja tilaisuudet ovat haluttuja vierailu- ja tutustumiskohteita	Tapahtumat kpl/v Toteutui kyllä/ei	Poikkeusolojen vuoksi kylien erilaisia tapahtumia ja tilaisuuksia on jouduttu perumaan ja siirtämään.
Osallistuminen kansalaisuuskumppanuus -mallina	Järjestö- ja vapaaehtoistoiminnan edelleen kehittämisen, järjestöt ja maaseutukylät osallistuvat aktiivisesti heitä koskevien asioiden ja palveluiden kehittämiseen	Kylätilaisuudet, -kokoukset, teemaillat: Toteutui kpl/v Osallistujat hlö/v	Kyläneuvosto kaikille avoin kylätilaisuus 24.2. (etänä/lähi), osallistui 25 hlöä. Esiin nousivat mm. - yksityistieasiat - lähiliikuntapaikat - vapaina olevat asunnot ja tontit

Laajan hyvinvointikertomuksen suunnitelman mukaiset toimenpiteet 2017 – 2020			
Hyvinvointisuunnitelman mukainen arviointikohde	Vastuualueen tavoite	Mittarit	Toteutuma 1.1.-31.12.2021
Turvallinen arki ja ympäristö	Maaseutukylät koetaan hyvänä ja turvallisena paikkana asua ja elää Maksut ajallaan hakijoille	Toteutui kpl/v Myöhästymispäivät kpl/v	Ei toteutunut. Kyläturvallisuuskoulutus siirtyy koronan vuoksi. Myöhästymispäiviä 0 kpl/v.
Viihtyisä ympäristö	Maaseutukyläin kehittäminen: kylät koetaan houkutteleviksi	Toteutui kpl/v	Kyläyhdistyksiä on kannustettu hakemaan hankerahoitusta ja tietoa on jaettu aktiivisesti meneillään olevista hankkeista ja rahoitusvaihtoehdoista kylän omien kehittämisideoiden toteuttamiseksi. Tiedotettu OKM:n seurantaloiden korona-avustuksesta.

	Kunnan metsien hoitotoimenpiteissä otetaan huomioon erityisesti asutuksen läheisyydessä ympäristön viihtyisyys tekijät	Toteutui kyllä/ei Kuntalaispalaute	Kyllä, toimenpiteet suunnitellaan metsätaloussuunnitelman mukaan huomioiden ympäristön viihtyisyys.
Osallistuva yhteisö	Järjestöyhteistyön edelleen kehittäminen	Toteutui kyllä/ei	Kyllä, eri järjestöjen kanssa on tehty tiivistä yhteistyötä, kuten Leader Pohjoisin Lappi, Lappilaiset Kylät ry, Järjestökeskus Kitinen ry ja kunnan alueella toimivat kyläyhdistykset ja -seurat, Sodankylän Mhy ja 4H-järjestö.

Keskeiset muutokset talousarviovuonna (esim. olennaiset henkilöstö- ja palvelumuutokset) ja poikkeamat talousarvioon nähden sekä koronasta johtuvat vaikutukset. Sanallinen selostus ja vaikutukset euroissa.	
2021	Maatalousyritykset tulevat vähenemään maatalouden rakennemuutoksen vaikutuksesta, mikäli luopuvien yrittäjien tilalle ei saada uusia yrittäjiä. Sosiaali- ja terveysministeriö jatkaa lomituspäätöslainsäädännön uudistustyötä. Kunta-järjestöyhteistyön kehittäminen ja edistäminen kylätoiminnan ohella. Maaseutupäällikön tehtäväkuvaan sisältyy hallintopalveluissa mm. erilaisia valmistelutehtäviä.
Toteutuma 1.1.-31.12.2021	Mela on päättänyt, että Muhos vastaa 1.1.2023 lukien Lapin, Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan pohjoisosan lomitusten hallinnoinnista. Mela on sanonut irti lomituksen toimeksiantosopimuksen päättymään vuoden 2022 lopussa. Maaseutupäällikön nimike on muutettu 1.4.2021 lukien hallintopäälliköksi vastaamaan päivitettyä ja laajennettua tehtäväkuvaa. Koronan vuoksi on tehty etätöitä siinä määrin kuin se tehtävien hoitamisen kannalta on ollut mahdollista. Koulutuksia ja erilaisia tilaisuuksia on peruttu koronan vuoksi. Kunnan metsänmyyntitulot olivat ennakoitua suuremmat hakkuukohteesta riippuen, netto 31 533 €. Maatalouden rakennemuutoksen vaikutuksesta palvelutarve vähentynyt. Maaseutupalvelujen vastuualueella säästö yht. 106 920 €.

Sanallinen selvitys talouden tasapainotusohjelman toimenpiteistä v. 2021	Vaikutukset euroissa
Talouden tasapainottamiseen liittyen hallintopäällikön tehtäviin sisällytettiin keskusvaalilautakunnan sihteerin tehtävät, työllisyyden kuntakokeilu ja hallintopalvelujen erilaisia valmistelutehtäviä.	

	2021	2020
Tulosalueen palveluksessa olevan henkilökunnan määrä, htv	15,3	17,6

Valtuustoon nähden sitova merkitty värillisenä.

Talous

Tuloslaskelma (sis. sisäiset tulot ja menot)

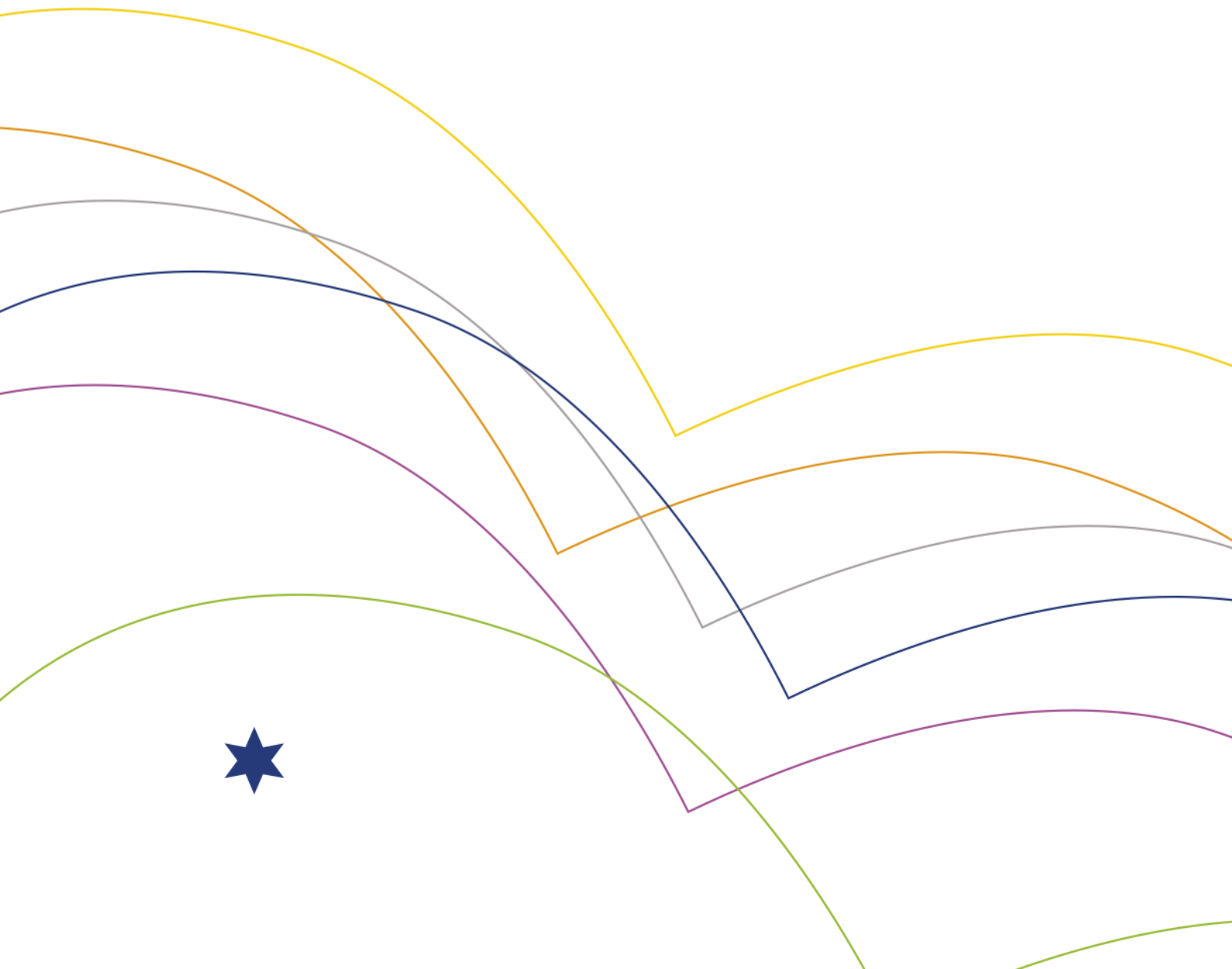
	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama €
TOIMINTATUOTOT					
* Myyntituotot	959 797		959 797	934 897	24 900
* Maksutuotot	99 200		99 200	106 963	-7 763
* Tuet ja avustukset	7 000		7 000	17 421	-10 421
* Muut toimintatuotot			0	-1	1
**	1 065 997	0	1 065 997	1 059 281	6 716
TOIMINTAMENOT					
Henkilöstökulut					
* Palkat ja palkkiot	-723 944		-723 944	-655 054	-68 890
Henkilösivukulut					
* Eläkekulut	-158 336		-158 336	-146 322	-12 014
* Muut henkilösivukulut	-49 643		-49 643	-24 734	-24 909
* Palvelujen ostot	-184 285		-184 285	-173 745	-10 540
* Aineet, tarvikkeet, tav.	-11 770		-11 770	-6 848	-4 922
* Avustukset	-60 273		-60 273	-55 509	-4 764
* Muut toimintakulut	-14 627	-11 029	-25 656	-38 059	12 403
**	-1 202 878	-11 029	-1 213 907	-1 100 271	-113 636
Toimintakate	-136 881	-11 029	-147 910	-40 990	-106 920

MAASEUTUPALVELUT

Vastuualueen tulosityksiköiden nettomenojen kehitys vuosilta 2019 - 2021

NETTOMENOT	2019 TP	2020 TP	2021 TA	2021 TP	EROTUS	TOT. %
Maaseutuhallinto	68 741	71 650	84 104	69 129	14 975	82,2
Lomituspalvelut	38 976	-7 542	17 832	-23 191	41 023	-130,1
Kylätoiminta	62 590	58 240	72 239	52 850	19 389	73,2
Kunnan metsät	-41 510	-78 917	-26 265	-57 798	31 533	220,1
YHTEENSÄ	128 797	43 431	147 910	40 990	106 920	27,7

Perusturvapalvelut

6.4 PERUSTURVALAUTAKUNTA

Toimiala Perusturvapalvelut

Toimielin / sitovuustaso Valtuusto

Tilivelvollinen Vs. perusturvajohtaja Sinikka Hotti

Toiminta-ajatus Tehtävänä on edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä järjestämällä asiakaslähtöisiä ja vaikuttavia sosiaalipalveluita sekä terveydenhuollon ja ympäristöterveydenhuollon palveluita.

Tavoitteet kuntastrategiaan pohjautuen (sitova valtuustoon nähden värillisenä)			
Kunnan strateginen tavoite Menestystekijät / tavoite	Toimialan tavoite (vastuualueittain) esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Keinot Mittari esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Toteutuma 1.1.-31.12.2021
Pitkäjänteiset elinkeinorakenteen painotukset	Tukea kuntalaisten osallisuutta ja työllistymistä	Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärä/ vuosi	44
	Välimuotoasumisen kehittäminen.	Tehostetussa palveluasumisessa asuvien prosentuaalinen määrä	9,9 % yli 75-vuotiaista.
	Hyvinvointikeskuksen monipuolisten palvelujen tarjoaminen	Palveluprosessikuvauksien määrä	Sodankylä osallistuu sote-hankkeessa palveluketjujen hallintamallin määrittelytyöhön.
	Yhteistyö järjestöjen kanssa	Yhteiset tapahtumat/v Järjestöpisteen käyttöasteen seuranta	Yhteistyötä koronarokotuksessa.
Kunnan palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti sekä omana että ostettuina palveluina	Vahvistetaan palvelujen kustannustehokkuutta	Raportit ja kustannuslaskelmat	Kustannusten seurannan raportointimalli kehitteillä. Ensimmäinen versio 4/2021 valmis.
		Palveluprosessien määrä	Prosessien määrittelytyön pääpaino on yhdenmukaistaa kuntien palveluprosessit ja palvelukokonaisuudet (sote-hanke)
		Palvelukokemusmittaus	Raportit kuukausittain.
	Palvelujen myynti	Roidu-palautejärjestelmä	
		Neuvottelujen määrä	Keväällä 3 neuvottelua pel-savu johdon kanssa.
		Sopimusten määrä	Lääkärivastaanotto palvelusopimus Pel-Savukosken kansanterveystyön ky:n kanssa 2/2021 lukien. Vuodeosastopalveluita on myyty Pel-Savun

			lisäksi myös Rovaniemelle ja Kittilälle. Sosiaali- ja perhepalveluiden myynnissä on tehty asiakaskohtaisia ostopalvelusopimuksia.
Ketterä ja muutosherkkä organisaatio, jossa joustava päätöksenteko	Ilmiöpohjainen tarkastelu ja reagointi nopeasti ja joustavasti	Tapahtumat ja toiminnan muutokset Roidu-palautejärjestelmän tulokset HaiPro-ilmoitukset Riskien arviointitulokset	Ns. muutosagenttitoimintamallin kehittäminen aloitettu, jossa työntekijät osallistuvat työn kehittämiseen. Asiakaspalaute (raportit) 1 krt kuukaudessa. Palautejärjestelmään tulee vastaukset n. 15-75 asiakkaalta kuukausittain. Palautteiden käsittelyä työyhteisöissä kehitettävä. Ilmoitukset käsitellään tulosyksiköittäin esimiehen johdolla. Ilmoitusten määrä vaihtelee vuosittain. Työntekijöiden kynnystä tehdä ilmoituksia tulee edelleen madaltaa. Riskit arvioidaan tapauskohtaisesti. Ratkaisukeskeinen arviointi.
Laajennetut infrastruktuuri-investoinnit	Luodaan kunnan eri toimijoiden kanssa tarpeista lähteviä turvallisia ja toimivia asuminen ratkaisuja sekä toimintaympäristö.	Selvitystyö tehty Kyllä/ei Käynnistyneet rakennusprojektit	Selvitys ikäihmisten asumispalveluista ja alustava toimenpidesuunnitelma valmis. Vky:n omaisuuden siirtosopimus tehty. Ei rakennushankkeita
Itseään kehittävä ja innovatiivinen henkilökunta	Osaava, ammattitaitoinen, riittävä henkilöstö	Täydennyskoulutusveloitteen toteutuminen/ vuosi Kyllä/ Ei Kehityskeskustelujen ja toimenkuvien tarkistamisen toteutus% 1x/vuosi Kyllä/ei	Henkilöstön osallistuminen sisäisiin ja ulkoisiin koulutuksiin. Etäkoulutukset ja webinaarit yleistyneet merkittävästi. Toimenkuvia on tarkastettu. Kehityskeskustelujen toteutusprosentti koko perusturvassa n. 80 %.
Aktiivinen verkostorakentaja ja kuntien edustaja Lapissa	Aktiivinen verkostoituminen lähikuntien, aluetoimijoiden ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa.	Toteutuneet yhteistyötoiminnot	Sodankylä on mukana TulSote- ja Raku-hankkeen osa-alueiden kehittämisisäisissä mm. perhekeskustoimintamalli, systeeminen lastensuojelu, vastaanototoiminta, tiedolla johtamisen työkalut, ot-palveluverkoston sisällön ja tehtävien määrittely.

		Palveluiden tarjonnan toteutuminen kyllä/ei	Perhekeskuksenpalveluita myyty muille kunnille (asiakas-kohtaisia ostopalvelusopimuksia), samoin terveydenhuollon palveluita mm. Rovaniemelle ja Kittilälle. Pel-Savun kanssa sopimus päivystyspalveluista.
Innovatiiviset digitaaliset ratkaisut	Luodaan perusturvatoimen digitaalisten palvelujen kokonaisarkkitehtuuri Tarjota kuntalaisille ja laajemmalle alueelle uusia vaihtoehtoja sähköisiin palveluihin	Kokonaisarkkitehtuuri luotu ja päivitetty Kyllä/ei Omaolo-palvelut käytössä Kyllä/ei Yhteydenottojen määrä Hae Apua –napin kautta/ vuosi	Tiedonhallintamallin käynnistäminen yhteistyössä Raku-hankkeen kanssa. Sosiaalipalveluissa käyttöön-otto 1.6.21 alkaen Kunnassa on otettu käyttöön sähköinen ajanvaraus. 27 kpl + 10 kpl (mt-palv.)
Haluttu kotikunta ja vierailukohde	Perusturvapalvelut ovat moderneja ja niissä hyödynnetään uusinta teknologiaa	Vierailijaryhmien lkm / vuosi	0 (korona)
	Sodankylän kunta on houkutteleva työpaikka	Rekrytointi-ilmoitusten määrä	Perusturvan alueella on ollut 47 vakinaisen paikan rekrytointi-ilmoitusta. Sos. 8, perusth. 6, ikäihm. 32, ymp.th. 1
Osallistuminen kansalaisuuskumppanuus -mallina	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Hyvinvointikeskuksen omahoitopisteen käyttäjämäärät	Käyttöönotto viivästyy koronasta johtuen.
		Oirearvioiden määrät	Omaolo järjestelmän sisäänajo käynnistyi kesällä. Ei vielä tilastotietoja.
		Määräaikaistarkastusten lomakkeiden lähettämismäärät	
	Kuntalaisten kuuleminen ja osallistaminen.	Osallistujien lukumäärä	Avoimia kuulemistilaisuuksia ei ole järjestetty koronasta johtuen.
		Vastaajien lukumäärä	

Laajan hyvinvointikertomuksen suunnitelman mukaiset toimenpiteet 2017 – 2020			
Hyvinvointisuunnitelman mukainen arviointikohde	Toimialan tavoite (vastuualueittain)	Mittari	Toteutuma 1.1.-31.12.2021
Turvallinen arki ja ympäristö	Tapaturmien ehkäisy	Tapaturmien määrät	Sosiaalipalveluissa 3 kpl Mt palveluissa 2 kpl
Viihtyisä ympäristö	Välimuotoasumisen infrastruktuuri	Infrastruktuuri luotu Kyllä/ei	

	Palveluliikenteen kehittäminen ja mahdolliset yhteensovittamiset asiointiliikenteen kanssa		Palveluliikenne sivistyspalveluissa. Laajennetaan Vuotson kylään.
Osallistuva yhteisö	Harrastejärjestöt (esim. kuorot ja tanssiryhmät) Helmikolle ja Nutukkaaseen harjoittelemaan	Harrasteryhmien lukumäärän	

Keskeiset muutokset suunnittelukaudella (esim. olennaiset henkilöstömäärän muutokset, uudet palvelukokonaisuudet)	
2021	Terveystieteiden organisaatiouudistus ja johtamismalli. Perusturvan palvelujen myynti naapurikunnille. Sodankylän kunnan sosiaalihuollon Kantaan liittyminen VII –aallossa. Hannuksenkartanon remontin arvioitu valmistumisaika on 4/2021. Remontin myötä sinne valmistuu 7 kevennetyn hoivan asumisen paikkaa ja Veiki-siipi muutetaan osittain lyhytaikais- ja kuntoutussiivoksi. Yksi Nutukkaan koti (6 asuntoa) muutetaan kevennetyn hoivan asumisen paikoiksi. Em. ovat ns. asumisen hybridisyksiköitä. 1.10.2020 voimaan tulleet vanhuspalvelulaki ja laatusuositus edellyttävät tehostetun palveluasumisen henkilöstömitoituksen nostamista 0.7 työntekijään vuoteen 2023 ja RAI- arviointimittariston ottamista käyttöön koko vanhustyössä. Uudet virat ja toimet: Ikäihmisten vastuualue: - Hannuksenkartano / välimuotoinen asuminen (uudet asunnot 7 kpl) 3 lh (1.9. alkaen, kun uudet asuinhuoneet saadaan otettua käyttöön) - Kotihoitoon 2 lh, - Varahenkilöjärjestelmä 1 lh
Toteutuma 1.1.-31.12.2021	Lääkärivastaanottopalvelujen palvelusopimus Sodankylän ja Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveys-työn kuntayhtymän kanssa 2/2021 lukien. Sodankylän kunta vastaa kuntayhtymän lääkärivastaanottopalveluista arkena klo 15.00 jälkeen ja viikonloppuina. Vuodeosastopalveluita on myyty Pel-Savun lisäksi myös Rovaniemelle ja Kittilälle. Sosiaalihuollon Kantaan liitytty 1.3.2021 uusilla tiedoilla. Vanhoilla tiedoilla liitytään 30.6.2022 mennessä. OMNI360:n käyttöönotto tapahtui 13.12.2021, kaikki ohjelmaa käyttävät koulutettiin loppuvuoden aikana. Hannuksenkartanon remontti valmistui 4/2021. Asumista muuttivat väistötiloista Hannuksenkartanoon viikolla 16. Veiki-siipi on määritelty profiililtaan kuntoutus- ja lyhytaikaishoitopaikaksi, jossa tehdään mm. hoidon ja asumistarpeen arviointi. Ikäihmisille oli tarkoitus rakentaa rivitalokohde Hannuksenrantaan, jossa olisi tuotettu ns. välimuotoista, kevennettyä palveluasumista. Rakennustyöt oli tarkoitus aloittaa kesällä 2021. Hankkeelle ei myönnetty Ara-avustusta, minkä johdosta hanke siirtyi. Hannuksenkartano on muuttunut vuonna 2021 Hybridisyksiköksi.

	2021	2020
Tulosalueen palveluksessa olevan henkilökunnan määrä, htv	354,3	355,6

Valtuustoon nähden sitova merkitty värillisenä.

Talous

Tuloslaskelma (sis. sisäiset tulot ja menot)

	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama €
TOIMINTATUOTOT					
* Myyntituotot	2 588 292		2 588 292	2 274 605	313 687
* Maksutuotot	2 515 400		2 515 400	2 632 412	-117 012
* Tuet ja avustukset	184 641		184 641	1 356 877	-1 172 236
* Muut toimintatuotot	1 005 795		1 005 795	1 035 518	-29 723
**	6 294 128	0	6 294 128	7 299 412	-1 005 284
TOIMINTAMENOT					
Henkilöstökulut					
* Palkat ja palkkiot	-14 755 451	-5 700	-14 761 151	-14 583 328	-177 823
Henkilösivukulut					
* Eläkekulut	-3 360 694	45 000	-3 315 694	-3 371 639	55 945
* Muut henkilösivukulut	-528 299		-528 299	-520 328	-7 971
* Palvelujen ostot	-21 435 376	-1 334 894	-22 770 270	-21 698 316	-1 071 954
* Aineet, tarvikkeet, tav.	-1 414 132	1 800	-1 412 332	-1 701 818	289 486
* Avustukset	-1 691 700		-1 691 700	-1 640 379	-51 321
* Muut toimintakulut	-2 765 667	-1 765 369	-4 531 036	-4 873 412	342 376
**	-45 951 319	-3 059 163	-49 010 482	-48 389 221	-621 261
Toimintakate	-39 657 191	-3 059 163	-42 716 354	-41 089 808	-1 626 546

PERUSTURVALAUTAKUNTA

Vastuualueen tulosityksiköiden nettomenojen kehitys vuosilta 2019 - 2021

NETTOMENOT	2019 TP	2020 TP	2021 TA	2021 TP	EROTUS	TOT. %
Sosiaalipalvelut	8 253 658	7 649 673	8 406 520	8 682 688	-276 168	103,3
Ikäihmisten palvelut	8 971 948	9 171 741	9 974 109	10 013 594	-39 485	100,4
Perusterveydenhuolto	8 503 069	9 682 765	10 739 708	9 821 505	918 203	91,5
Erikoissairaanhoido	12 753 365	11 736 830	13 300 000	12 263 240	1 036 760	92,2
Ympäristöterveydenhuolto	376 101	365 828	296 017	308 780	-12 763	104,3
YHTEENSÄ	38 858 141	38 606 837	42 716 354	41 089 808	1 626 546	96,2

6.4.1 Vastuualue Sosiaalipalvelut

Toimielin Perusturvalautakunta

Tilivelvollinen Sosiaalityön johtaja Kati Aikio

Toiminta-ajatus Sodankylän kunta tarjoaa oikea-aikaiset ja kuntalaisten tarpeisiin mitoitettut palvelut sosiaalityössä, kasvatus- ja perheneuvonnassa, kehitysvammahuollossa ja mielenterveyskuntoutujien tuetussa asumisessa. Sosiaalityö ja kasvatus- ja perheneuvonta ovat osa 1.1.2020 aloittavan perhekeskuksen toimintaa.

Sosiaalityöhön sisältyy perhekeskuksen palveluohjaus, aikuisten sosiaaliohjaus, lastensuojelu, lapsiperheiden kotipalvelu ja perhetyö, lapsioikeudelliset palvelut, aikuissosiaalityö, vammaispalvelut, päihdehuolto, kuntouttava työtoiminta ja työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu (TYP).

Kasvatus- ja perheneuvonnan palveluissa sosiaalityöntekijä, psykologi, puheterapeutti ja psykiatrinen sairaanhoitaja tukevat perheitä lasten kasvatukseen, kehitykseen ja parisuhteeseen liittyvissä pulmissa. Lastenpsykiatrin palvelut hankitaan ostopalveluna.

Kehitysvammapalveluihin kuuluvat päivä- ja työtoiminta, perhehoito, laitos-, tutkimus- ja kuntoutumishoidon järjestäminen. Lisäksi asumispalveluna järjestetään tuki- ja ryhmäkotiasumista, lomahoitoa ja tilapäisasumista.

Mielenterveyskuntoutujien tuettua asumista järjestetään kunnan omana toimintana Kiepin kuntoutumisyksikössä ja asiakkaiden omissa kodeissa kotikuntoutuksen keinoin.

Kotitalouksien sosiaalivet sisältävät ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen. Tuki myönnetään Kelan perustoimeentulotukipäätöksen jälkeen osana aikuissosiaalityötä.

Tavoitteet kuntastrategiaan pohjautuen (sitova lautakuntaan nähden värillisenä)			
Kunnan strateginen tavoite Menestystekijät / tavoite	Toimialan tavoite (vastuualueittain) esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Mittari esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Toteutuma 1.1.-31.12.2021
Pitkäjänteiset elinkeinorakenteen painotukset	Tarjota ennaltaehkäisevää, varhaista ja korjaavaa tukea kuntalaisille	Onko noudatettu - vammaispalvelun - lastensuojelun - toimeentulotuen lakisääteisiä määräaikoja - hoitotakuun toteutuminen puheterapiassa	Kyllä Kyllä Kyllä Ei toteudu puheterapiassa

		- jonossa olevien asiakkaiden määrä Kyllä/ Ei	Keskimäärin 17-18 hlöä jonossa
	Tukea kuntalaisten osallisuutta ja työllistymistä	Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärä/ vuosi	44
		Kehitysvammaisten avotyössä olevien määrä/ vuosi	Ka 13 hlöä/kk
Kunnan palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti sekä omana että ostettuina palveluina	Yksityisen ja III sektorin palvelut tukevat suunnitelmallisesti ja harkitusti kunnan palveluita	Tutustuminen eri palveluntuottajiin, palveluntarjoajien päivät 2x/ vuosi Toteutunut Kyllä/Ei	1 pvä toteutunut
Ketterä ja muutosherkkä organisaatio, jossa joustava päätöksenteko	Uusien rohkeiden ratkaisujen hakeminen kehitysvammaisten tehostetun palveluasumisen haasteisiin huomioiden yhteisöllisyys	Suunnitelma kehitysvammaisten ikäihmisten asumisen ratkaisemisesta on olemassa Kyllä/ Ei	Selvitys tehty
	Sodankylän perhekeskuksen kehittäminen	Yhteiset koulutus- ja työpajapäivät peke-työntekijöille, Päivien määrä/ vuosi	Kehittämistunnit 11 kpl Kehittämispäivä 1 kpl
Itseään kehittävä ja innovatiivinen henkilökunta	Osaava, ammattitaitoinen, riittävä henkilöstö	Täydennyskoulutusveloitteen toteutuminen/ vuosi Kyllä/ Ei Kehityskeskustelujen ja toimenkuvien tarkistamisen toteutumis% 1x/vuosi	Kyllä 100 %
		Riittävä henkilöstömitoitus tehostetun palveluasumisen yksiköissä Mesikämmen Kyllä/ Ei Kieppi Kyllä/ Ei	Kyllä Kyllä
Aktiivinen verkostoraken- taja ja kuntien edustaja Lapissa	Vaikutetaan palveluiden rakentamiseen maakunnan tasolla	Osallistumiskerrat maakunnallisiin työryhmiin - sosiaalipäivystyksen työryhmä x kertaa/ vuosi - lapsiperheiden palveluita kehittävät työryhmät	3 x

		x kertaa/ vuosi	10 x
		- Sote -hankkeet	
		x kertaa/ vuosi	8 x
Innovatiiviset digitaaliset ratkaisut	Tarjota kuntalaisille ja laajemmalle alueelle uusia vaihtoehtoja sähköisiin palveluihin	Nine Solutions –turvajärjestelmä käytössä sosiaalipalveluissa Kyllä/ Ei	Kyllä
Haluttu kotikunta ja vierailukohde	Sodankylän sosiaalipalvelut ovat moderneja ja niissä hyödynnetään uusinta teknologiaa	Vierailijaryhmien lkm perhekeskuksessa/ vuosi	0
Osallistuminen kansalaisuuskuoppaanu -mallina	Kuntalaiset osallistuvat omien sosiaalipalveluidensa rakentamiseen ja arviointiin	Kehittäjäasiakastapaamisten määrä/ vuosi Vammais- ja potilasjärjestöjen tapaamiset/ vuosi	3 0

Laajan hyvinvointikertomuksen suunnitelman mukaiset toimenpiteet 2017 – 2020			
Hyvinvointisuunnitelman mukainen arviointikohde	Vastuualueen tavoite	Mittarit	Toteutuma 1.1.-30.4.2021
Osallistuva yhteisö	Kuntalaiset osallistuvat omien sosiaalipalveluidensa rakentamiseen	Kehittäjäasiakastapaamisten määrä/ vuosi Vammais- ja potilasjärjestöjen tapaamiset/ vuosi	3 0

Keskeiset muutokset talousarviovuonna (esim. olennaiset henkilöstö- ja palvelumuutokset) ja poikkeamat talousarvioon nähden sekä koronasta johtuvat vaikutukset. Sanallinen selostus ja vaikutukset euroissa.	
2021	Sodankylän perhekeskus on perustettu 1.1.2020 alkaen. Vuoden 2020 aikana on kehitetty perhekeskuksen palveluohjausta ja yhteisiä sote-prosesseja sekä erityisesti etä- ja digipalveluita. On varauduttu tarjoamaan palveluita myös naapurikunnille tarpeen mukaan. Perhekeskuksen kehittäminen jatkuu 2021 Tulevaisuuden Sote-keskus Lapissa –hankkeessa. Tavoitteena on kehittää erityisesti varhaisen tuen palveluita yhteistyössä kansalaistoimijoiden kanssa, yhteisen työn käytäntöjä (esim. systemaattisen työskentelymallin laajentaminen paljon tukea tarvitseviin aikuissosiaalityössä). Ehkäiseviä palveluita kehitetään, lastensuojelua ja päihdepalveluita kehitetään rinnakkain. Etäpalveluita ja erityisesti palveluohjausta kehitetään vastaamaan laajemmän alueen tarpeita. Saamenkielisten ja saamen kulttuurin mukaisten palveluiden laajentaminen vaatii erityistä huomiota. Sote –rakenneuudistushankkeelta toivotaan saatavan tukea erityisesti digi-palveluiden ja sosiaalihuollon Kanta-valmisteluihin liittyen. Covid19 –viruksen seurauksena, kuntalaisten ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen tarve on kasvanut ja niihin esitetään aiempaa suurempaa resurssia. Covid19 näkyy työttömien määrän lisääntymisenä, yrittäjien taloudellisina vaikeuksina sekä kesätyöpaikkojen, kuntouttavan työtoiminnan toimintapäivien ja kehitysvammaisten avotyöpäivien määrän vähenemisenä. Kuntouttavan työtoiminnan toimintarahalla ja kehitysvammaisten työsuusrahalla on suuri merkitys yksittäisen kuntalaisen talouteen ja sitä kautta hyvin-

	vointiin. Toimintarahan menetystä voidaan joutua kompensoimaan täydentävällä/ehkäisevällä toimeentulotuella. Toimintapäivien väheneminen näkyy myös valtio-osuuksien vähenemisenä. Toisaalta kunta maksaa vähemmän matkakorvauksia työtoimintapaikkoihin. Maahanmuuttajien laskennalliset korvaukset pienenevät 1.4.2020 alkaen, jolloin sosiaalipalveluiden tulot pienenevät. Valtiolta haetaan edelleen erityiskorvauksia tietyin edellytyksin. Sosiaalihuollon Kanta-siirtymisen toteuttaminen jatkuu perusturvalautakunnan päätöksen mukaisesti 2021. Sodankylän sosiaalihuolto siirtyy Kantaan vanhojen ja uusien tietojen osalta 2021 7. aalossa, mikäli valmistelu etenee suunnitellusti. Talousarviossa on varauduttu loppuvuoden 2020 lisääntyneeseen lastensuojelun sijaishuollon tarpeisiin. Lasten ja nuorten sijoitukset perhe- ja laitoshoidon ovat lisääntyneet. Jatketaan ikääntyvien kehitysvammaisten tehostetun palveluasumisen haasteiden ratkaisemista. Mesi-kämmenen asumisyksikköön tehdään kuntotutkimus. Huomioidaan yhteisöllisyyden näkökulma.
Toteutuma 1.1.-31.12.2021	Lastensuojelun sosiaalityöntekijän virkojen rekrytoinnit on saatu päätökseen 1.8.2021. Kaikissa viroissa kelpoisuusehdot täyttävät työntekijät. Osallistuttu Seitasäätiön tuottamien palveluiden uudelleen organisointiin. Säätiön toiminta valmennuspalvelujen osalta päättynyt vuodenvaihteessa. Kehitysvammaisten päivätoiminnot on järjestetty 1.1.-31.3.2021 välisenä aikana kunnan omana toimintana. Yksilövalmentaja siirtynyt sosiaalipalveluihin 1.3.2021. Työpaja aloittanut toimintansa 20.4.2021 sivistyksen toimialalla, vapaa-aikatoimen vastuualueella. Tehty tiivistä yhteistyötä sivistyspalveluiden kanssa käynnistysvaiheessa. Yksilövalmentajan työpiste työpajalla. Yksilövalmentajan toimi muutettu kunnanhallituksessa viraksi viranhaltijapäätösten mahdollistamiseksi. Työpajan kaksi työhönvalmentajaa on siirretty sivistystoimen työntekijöiksi. Jatketaan työpajan kehittämistä yhteistyössä. Työpajan asiakaskunta ohjautuu pääosin sosiaalipalveluiden kautta. Perhekeskusta on kehitetty suunnitelmallisesti. Perhekeskuskoordinaattoriksi on nimetty sosiaalityön johtaja. Perhekeskustoimijoille on järjestetty kehittämistunteja ja palveluita on tehty näkyväksi mm lehtikirjoitusten, haastattelujen, blogikirjoituksen ja youtube-videon avulla. Lastensuojelua ja päihdepalveluita on kehitetty yhteistyössä. Systeemistä työskentelyä on jatkettu. Tehty näkyväksi ammattijärjestelijän koulutuksen saaneen lapsiperheiden kotipalvelun työntekijän työtä. Puheterapeutille on ollut vuoden aikana keskimäärin 20 asiakkaan jono. Puheterapiassa hoitotakuu ei toteudu. Sosiaalihuollon asiakastiedon Kantaan arkistointi on saatu päätökseen uusien tietojen osalta 1.3.2021. Sosiaalityöntekijät toimivat uudessa tietojärjestelmäympäristössä. Sähköisten palveluiden kehittämistyötä on jatkettu, mm sähköiset tukiperhelomakkeet, Omaolon käyttöönotto sos. palveluiden osalta. Vanhojen sosiaalihuollon asiakastietojen siirtäminen Kantaan viivästynyt työntekijäresurssien puutteen takia. Covid 19 –viruksen voidaan arvioida lisänneen toimeentulotuen ja lastensuojelun tarvetta, euromääriä on vaikea arvioida. Vaikutus sos. palveluihin välillinen. Välillisiä kustannuksia perheiden palveluihin ja lastensuojeluun. Lastensuojelun tarve lisääntynyt merkittävästi. Vuoden aikana tehty 7 huostaanottohakemusta hallinto-oikeudelle, 24 kiireellistä sijoitusta. Sijoitettujen määrä 31.12.2021 oli 18 henkilöä. Selvitystyö kehitysvammaisten asumisen vaihtoehtoista tehty, mutta se ei ole edennyt konkreettisiksi toimenpiteiksi hyvinvointialueelle siirtymisen takia. Määrärahavaraukset sairaslomien sijaisiin sosiaalipalveluiden asumisyksiköissä arvioitu liian alhaisiksi. Sijaisten tarve ollut jatkuva.

	Korona: Sanallinen selostus ja vaikutukset euroissa. Koronaepidemian vaikutusta vuoden 2021 sosiaalipalveluiden talousarvioon on haasteellista arvioida täsmällisesti; Covid19 -viruksen vaikutukset talouteen sekä positiivisia että negatiivisia. Isoa kustannusvaikutusta ei ole todettu. Koronatilanne on tarkoittanut harppausta eteenpäin sähköisten palveluiden käyttöön otossa mm Virtu-kuvapuhelin, Chat, Previct terveystaloustalusta, Hae Apua –nappi, tukiperheiden sähköinen korvausten hakeminen. Koronatilanteessa kehitetyt käytännöt ovat jääneet pysyvästi käyttöön epidemian jälkeen esim. etäperhetyössä ja lapsiperheiden kotipalvelussa. Kuntalaiset ovat saaneet asianmukaiset sosiaalipalvelut lähi- ja etäpalveluina. <u>Lisäkustannuksia:</u> • Hankittu työvälineitä etätöihin siirtyneille työntekijöille. • Suojainten käyttö (omat tehostetun yksiköt ja liikkuvat työntekijät, henkilökohtaiset avustajat, yksityiset palveluntarjoajat) <u>Vähentyneitä kustannuksia:</u> • työntekijöiden matkakulut • vammaispalvelun ja sosiaalihuollon asiakkaiden kuljetuskustannukset (yksittäiset ja ryhmäkuljetukset) • vammaispalvelun henkilökohtaisten avustajien työtunnit (osin avustettavien lomauttamia) • Lastensuojelun tukiperhe- ja tukihenkilötoiminta vähentynyt merkittävästi • Ryhmätoimintojen vähentäminen (päivätoiminnot, kuntouttava työtoiminta)
--	--

Sanallinen selvitys talouden tasapainotusohjelman toimenpiteistä v. 2021	Vaikutukset euroissa
Käyty läpi vammaispalvelun ja sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetuspäätökset. Päätökset määräaikaista, ei löydetty epäkohtia.	0 €
Kehitysvammaisten asumisen vaihtoehtojen selvittäminen tehty. Perilagon esittänyt vaihtoehtoisia ratkaisuja, joissa mahdollisuus kustannussäästöihin. Asia ei ole edennyt päätöksenteossa Sotevalmistelun takia.	0 €
Perheoikeudellisten palvelujen seudullisen yksikön perustaminen. Valmistelu jatkuu Sote-valmistelun yhteydessä. Ei oletettuja kustannusvaikutuksia.	0 €

	2021	2020
Tulosalueen palveluksessa olevan henkilökunnan määrä, htv	54,8	54,7

Valtuustoon nähden sitova merkitty värillisenä.

Talous

Tuloslaskelma (sis. sisäiset tulot ja menot)

	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama €
TOIMINTATUOTOT					
* Myyntituotot	144 886		144 886	154 535	-9 649
* Maksutuotot	75 300		75 300	121 115	-45 815
* Tuet ja avustukset	53 950		53 950	46 459	7 491
* Muut toimintatuotot	133 801		133 801	134 647	-846
**	407 937	0	407 937	456 755	-48 818
TOIMINTAMENOT					
Henkilöstökulut					
* Palkat ja palkkiot	-2 266 803		-2 266 803	-2 364 384	97 581
Henkilösivukulut					
* Eläkekulut	-495 376		-495 376	-526 205	30 829
* Muut henkilösivukulut	-78 946		-78 946	-81 559	2 613
* Palvelujen ostot	-4 027 891	-464 143	-4 492 034	-4 700 912	208 878
* Aineet, tarvikkeet, tav.	-75 401		-75 401	-102 609	27 208
* Avustukset	-1 041 000		-1 041 000	-1 028 929	-12 071
* Muut toimintakulut	-355 530	-9 367	-364 897	-334 845	-30 052
**	-8 340 947	-473 510	-8 814 457	-9 139 443	324 986
Toimintakate	-7 933 010	-473 510	-8 406 520	-8 682 688	276 168

SOSIAALIPALVELUT

Vastuualueen tulosityksiköiden nettomenojen kehitys vuosilta 2019 - 2021

NETTOMENOT	2019 TP	2020 TP	2021 TA	2021 TP	EROTUS	TOT. %
Perusturvahallintopalvelut	847 646	328 577	344 074	304 730	39 344	88,6
Sosiaalityö	1 683 168	1 855 576	1 774 147	1 698 388	75 759	95,7
Ansajokoksen asumisyksikkö	596 104	668 823	637 629	668 934	-31 305	104,9
Lastensuojelupalvelut	864 318	792 416	1 448 917	1 613 600	-164 683	111,4
Vammaispalvelut	1 518 584	1 266 134	1 295 900	1 358 961	-63 061	104,9
Kehitysvammaispalvelut	2 743 838	2 738 147	2 905 853	3 032 119	-126 266	104,3
YHTEENSÄ	8 253 658	7 649 673	8 406 520	8 676 732	-270 212	103,2

6.4.2 Vastuualue Ikäihmisten palvelut

Toimielin Perusturvalautakunta

Tilivelvollinen Vs. Ikäihmisten palvelujohtaja Maaret Siikaluoma

Toiminta-ajatus Peruslähdekohtana on, että ikäihmiset vastaavat ensisijaisesti itse ja lähiverkostonsa tuella omasta hyvinvoinnistaan ja käyttävät samoja palveluja kuin muutkin kuntalaiset. Ennalta ehkäisevässä työssä korostetaan vanhuuteen varautumista.

Sodankylän kunnan vanhustyö tukee ikäihmisten kotona asumista ja omatoimisuutta eri tahojen yhteistoiminnalla ja tuottaa/järjestää kunnan ikäihmisten palveluja heidän kodeissaan, palveluasunnoissa, välimuotoisessa asumisessa sekä ympärivuorokautisen hoivan palveluasumisen yksiköissä. Vanhuspalvelujen tarjonta perustuu ikäihmisten tarpeiden pohjalta annettuun palveluohjaukseen ja tarkan palvelutarvearvioinnin sekä palvelujen myöntämisen kriteerien perusteella myönnettyihin palveluihin.

Vanhustyö tarjoaa palvelutarvearvioinnin perusteella ikäihmisille ennaltaehkäisevää toimintaa (erilaiset kuntoutusryhmät, hyvinvointia tukevat kotikäynnit, kuntosali, päivätoiminta, palveluohjaus) sekä tukipalveluja kotiin (mm. ateriapalvelut, turvapuhelimet, muu teknologia). Palvelujen järjestämiseksi on käytössä myös palvelusetelijärjestelmä, jonka saamiseksi on lautakunta määritellyt myöntämisperusteet. Omaishoidon tuki, kotihoidon palvelut sekä loma-/intervallihoito (läheislomitus, perhehoito ja ostopalvelut lähinnä palvelusetelillä). Palveluasuminen (Hannuksenranta, Kylälaakso ja Vasantie) on tarkoitettu ikäihmisille, jotka vielä pärjäävät ilman yövalvontaa. Nutukkaasta yksi osasto (6 asuntoa) ja Hannuksenkartanon uudet asunnot (7 asuntoa) tarjoavat ns. kevenetyn hoivan ympärivuorokautista asumispalvelua ikäihmisille.

Tehostetun palveluasumisen yksiköt Helmikoti ja Nutukas tarjoavat ympärivuorokautista hoivaa keskivaikeaa ja vaikeaa muistisairautta sairastaville ja Hannuksenkartano fyysisesti huonokuntoisille sekä vaikeaa muistisairautta sairastaville vanhuksille.

Tavoitteet kuntastrategiaan pohjautuen (sitova lautakuntaan nähden värillisenä)			
Kunnan strateginen tavoite Menestystekijät / tavoite	Toimialan tavoite (vastuualueittain) esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Mittari esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Toteutuma 1.1.-31.12.2021
Pitkäjänteiset elinkeinorakenteen painotukset	Kotona asuvien määrä on STM:n suositusten mukainen (91-93 % yli 75-vuotiaista)	Kotona asuvien yli 75 –vuotiaiden määrä %:na.	90,1 %
	Tehostetussa palveluasumisessa asuu STM:n suosituksen mukainen määrä ja tarjolla on muita asumismuotoja.	Tehostetussa palveluasumisessa asuvien prosentuaalinen määrä	9,9 % yli 75-vuotiaista. Edelliseen vuoteen verrattuna osuus pienentynyt 1,1 % verran.

Kunnan palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti sekä omana että ostettuina palveluina	Palvelujen osalta seurataan omien sekä ostopalvelujen hoitovuorokauden ja kotihoiton käynnin suoritehintoja sekä välitöntä työaika.	tehostettu palveluasuminen €/vrk	Tehostetussa palveluasumisessa hoitovuorokaudet: Hannuksenkartano 18249 Nutukas 10040 Helmikoti 12420
		kotihoito €/käynti	Kotihoidon käyntejä yhteensä 87493 (yli 75-v:lle 70057). Säännöllisen palvelun käyntejä on 83753 ja tilapäisen kotihoiton käyntejä 628. Asiakkaita yht. 480, joista yli 75- v. 366.
		Kotihoidon välittömän työajan prosentti	31.12.2021 tilanteessa voimassa olevia omaishoidonsopimuksia oli yhteensä 117 (1.1.-31.12.2021 välisenä aikana omaishoidonsopimuksia on ollut yhteensä 153, vuonna 2020 voimassa olleita ollut 161).
Ketterä ja muutosherkkä organisaatio, jossa joustava päätöksenteko		Palveluseteliyrittäjien määrä	Välitön työaika n. 48%
		Palveluseteliasiakkaiden määrä	15, joista tukipalveluyrittäjiä 10. Palveluseteliyrittäjät ovat vähentyneet neljällä vuoden aikana.
			91, joulukuussa 2020 on ollut 78. Palvelusetelille on jatkuva haku, joten määrä voi vuoden aikana vaihdella.
Ketterä ja muutosherkkä organisaatio, jossa joustava päätöksenteko	Havaittuihin ongelmatilanteisiin kyetään reagoimaan nopeasti ja joustavasti	Vanhusneuvoston kokousten ja aloitteiden määrä	5, aloitteiden määrä 1.
		Hankkeiden ja pilottien määrä	Ympäristöministeriön hyväksyi Sodankylän kunnan hankkeelle "Yhdessä ikääntyen, hyvinvointia edistävä asumisen Sodankylässä" rahoitusta maksimimäärän 78 943€. Hanke on käynnistynyt 1.8.2021.
		Laaditaan vanhustyön yhteinen toimintamalli palautteiden käsittelyyn.	Hannuksenkartanon lyhyt-ai-kaishoito (Veiki-siipi) on käynnistetty.
			Vuoden 2021 joulukuussa valmistui saamelaisalueen kuntien yhteinen asiakastytyväisyysskysely kuntien käyttöön.

			Asiakastyytyväisyyskysely asiakkaille/omaisille suunnitellussa (kevät 2022).
Laajennetut infrastruktuuri-investoinnit	Luodaan kunnan eri toimijoiden kanssa ikäihmisten tarpeista lähteviä turvallisia ja toimivia asumisen ratkaisuja sekä toimintaympäristö.	Selvitystyö tehty kyllä/ei	Kyllä (Perusturvalautakunta hyväksynyt 16.12.2020) Ympäristöministeriön rahoittama hanke 1.8.2021-30.11.2022.
Itseään kehittävä ja innovatiivinen henkilökunta	Henkilöstön työhyvinvointi ja työssä jaksaminen.	Kehittämisprosessit, joissa henkilöstö mukana.	Henkilöstö on kaikessa toiminnan kehittämisessä mukana. 2021 loppuvuodesta toteutettu riskienarviointikysely on toteutettu. Vuoden 2020 työhyvinvointikyselyn toimenpiteitä ja kehittämistarpeita on toteutettu vuoden 2021 aikana. Henkilöstöä on tiedotettu työterveyshuollon tarjoamasta Helppi-linjasta henkiseen kuorimitukseen ja työssäjaksamiseen.
		Koulutusvelvoite täyttyy kyllä/ei	Ei Koronatilanne on perunut ja siirtänyt useita suunniteltuja koulutuksia.
		Erilaisten rekrytointia edistävien ratkaisujen/toimenpiteiden määrä esim. oppisopimusten määrä.	Kolme ammattiin valmistavaa oppisopimusta. Lisäksi on ollut useita eri pituisia (1-6 kk) tutkinnon osien suorittamisia oppisopimuksella.
Aktiivinen verkostorakentaja ja kuntien edustaja Lapissa	Verkoston tuki, yhteisesti tuotettujen palvelujen kartoitus ja myöntämisen kriteerit.	Tilaisuudet Prosessit	Osallistutaan meneillään oleviin alueellisten hankkeiden järjestämiin työpajoihin ja kokouksiin (esim. TulSote ja Rakenne uudistushankkeet, Vatevalmistelun ikäihmisten palvelujen alatyöryhmä). Vanhustyön kehittämisverkosto (TulSote).
Innovatiiviset digitaaliset ratkaisut	Vanhustyön henkilöstöresurssien kohdentaminen oikea aikaisesti kaikista eniten apua tarvitseville ikäihmisille.	Digitaalisten ratkaisujen määrä vanhustyössä.	Lääkkeiden annosjakeluautomaatteja on käytössä yht. 40 kpl ja lääkepusseja jaettu yht. 34007 kpl:tta. Annosjakelupusseja on jaettu n. 2833 pus-sia/kk, mikä on n. 15 % enemmän kuin vuonna 2020 (2416/kk). Automaattien määrä on pysynyt keskimäärin 38-40 kpl:ssa vuoden 2021 aikana.

Haluttu kotikunta ja vierailukohde	Sodankylä on vanhusystävällinen hoiva-alan toimijoita/työntekijöitä houkutteleva kunta.	Kunnan ulkopuolisten hakijoiden määrät vanhustyön toimiin ja virkoihin.	Rekrytointeja (lähihoitajia ja sairaanhoitajia) ollut yhteensä 26, joissa haettavana 32 tointa. Hakijoita yhteensä 61, joista 37 on ollut ulkopaikkakuntalaisia. Tähän on laskettu jatkohaut, epäpätevät hakijat, eri yksiköihin hakeneet ja hakemuksensa peruneet mukaan.
Osallistuminen kansalaisuus-kumppanuus -mallina	Ikäihmiset osallistuvat omien palvelujensa suunnitteluun.	Erilaisten kuulemistilaisuuksien määrä.	”Yhdessä ikääntyen, hyvinvointia edistävä asuminen Sodankylässä”- hankkeeseen liittyen 4 kyläkäyntiä ja 3 järjestötapaamista.

Laajan hyvinvointikertomuksen suunnitelman mukaiset toimenpiteet 2017 – 2020			
Hyvinvointisuunnitelman mukainen arviointikohde	Vastuualueen tavoite	Mittarit	Toteutuma 1.1.-31.12.2021
Turvallinen arki ja ympäristö	Luodaan kunnan eri toimijoiden kanssa ikäihmisten tarpeista lähteviä turvallisia ja toimiva tuen ja yhteisöllisyyttä edistäviä asumisen ratkaisuja sekä toimintaympäristö	Selvitystyö tehty kyllä/ei Välimuotoisten asuntojen määrä	Kyllä Välimuotoisia asuntoja on 23 asuntoa (Hannuksenranta). Kevennetyn ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkoja valmistunut Hannuksenkartanon Joiku-siipeen (7 paikkaa).
Viihtyisä ympäristö	Sodankylä on vanhusystävällinen kunta ikäihmisten asua ja hoiva-alan toimijoita/työntekijöitä houkutteleva.	Kunnan ulkopuolisten hakijoiden määrät vanhustyön toimiin ja virkoihin.	Rekrytointeja ollut yhteensä 26, joissa haettavana 32 tointa. Hakijoita yhteensä 61, joista 37 on ollut ulkopaikkakuntalaisia
Osallistuva yhteisö	Ikäihmiset osallistuvat omien palvelujensa suunnitteluun.	Erilaisten kuulemistilaisuuksien määrä.	”Yhdessä ikääntyen, hyvinvointia edistävä asuminen Sodankylässä”- hankkeeseen liittyen 4 kyläkäyntiä ja 3 järjestötapaamista.

Keskeiset muutokset talousarviovuonna (esim. olennaiset henkilöstö- ja palvelumuutokset) ja poikkeamat talousarvioon nähden sekä koronasta johtuvat vaikutukset. Sanallinen selostus ja vaikutukset euroissa.	
2021	Sodankylän kunnan ikäihmisten palvelujen toteuttamista ohjaa valtuuston käsittelyyn 12/2020 tuleva Sodankylän ikääntyvien kuntalaisten hyvinvointisuunnitelma vuosille 2021 – 2025. Henkilöstölisäykset vanhustyössä: Vanhustyön johtajan virkanimike muuttui ikäihmisten palvelujohtajaksi vuoden 2021 alussa ja lähiesimiehenä toimivien osastonhoitajien nimike palveluesimieheksi valmistelussa. Ikäihmisten vastuualue vuoden 2021 loppuun mennessä: • Hannuksenkartano/kevennetyn ympärivuorokautisen hoivan asuminen (uudet asunnot 7 kpl) 3 lh, ei ole saatu rekrytoitua • Kotihoitoon 2 lh, rekrytointi tehty • Varahenkilöjärjestelmä 2 lh toimea, joista toinen muutettiin sh:n toimeksi, rekrytointi tehty Sivukylien ikäihmisten palvelujen kokonaisuuden järjestämisessä huomioidaan myös digitaaliset palvelut, ostopalvelujen, palvelusetelin ja omaishoidon palvelujen järjestäminen, tehostetussa palveluasumisessa työn sisällön kehittäminen, RAI-arviointijärjestelmän käyttöönotto ja muut digitaaliset ratkaisut. Ikäihmisten palvelut on mukana toimintamallin luomisessa esim. hankkeen avulla koko Sodankylän vajaa-kuntoisten, vakituisten työntekijöiden sekä palkkatuella olevien henkilöiden työllistämiseen mm. Ikäihmistien palveluihin. Ikäihmisten palveluiden myöntämisperusteet tarkistetaan, esim. Palvelusetelisääntökirja. Kotihoidossa ja Hannuksenkartanossa RAI - toimintakyvyn arviointijärjestelmä on jo käytössä. RAI-toimintakykyjärjestelmä otetaan käyttöön myös Helmikodilla ja Nutukkaassa vuoden 2022 aikana (vanhuspalvelulaki). Kotihoitoa annetaan vammaispalvelu- ja sosiaalihuoltolakien perusteella. Em. asiakasryhmien palvelutarpeen arviointi tehdään yhteistyössä sosiaalityön kanssa. Ikäihmisten palveluiden prosessit ja eri toimijoiden roolit avataan mm. palveluuhjauksen, palvelutarpeen arvioinnin, asiakkaaksi tulon ja kotihoidon asiakkuuden osalta. Kuntoutus on yksi tärkeä osa asiakassuunnitelmaa ja sen toteutus monitoimijaisesti. Kotihoidossa kokeillaan edelleen uutta turvateknologiaa ikäihmisten kotona asumisen tukemiseksi ja lisätään lääkkeenjakoautomaattien määrää kymmenellä laitteella. Hankittiin kotihoitoon uusia puhelimia vanhojen tilalle tarpeen mukaan ja toteutettiin kotikäyntejä myös puhelimitse. Tuetaan kotihoidon asiakkaiden aktiivista arkea monitoimijaisesti. Etsitään henkilökunnan työhyvinvointiin erilaisia ratkaisuja mm. työnohjauksen, koulutuksen ja kunnassa voimassa olevan työkyvyn tukemisen toimintamallin mukaisesti. Sodankylän alueelle, joko sivukyliin tai kirkonkylälle on tavoitteena saada toimiva perhehoitokoti ikäihmisille sekä jatkuvaan hoitoon, että lyhytaikaishoitoon, kuten omaishoitajien vapaiden järjestämiseen. Myös hoidettavan kotona tapahtuvaa osa-aikaista perhehoitoa kehitetään edelleen. Tarkoituksena on, että omaishoitajien lakisääteiset vapaat/kriisi- ja intervallihoito toteutetaan edelleen pääsääntöisesti läheisloimituksena. Lyhytaikaishoitoa järjestetään myös Hannuksenkartanon Veiki-siivessä. Omaishoidon sopimusten määrää säilyy nykyisellään 135 sopimuksessa. Lisäksi käytössä on erityisomaishoidon tuki niille, jotka ottavat ikäihmisen tehostetusta palveluasumisesta hoidettavaksi kotiin. Nutukkaassa asuu 32 keskivaikeasti tai vaikeasti muistisairasta ikäihmistä. Helmikodilla asuu 35 keskivaikeasti tai vaikeasti muistisairasta ikäihmistä.

	Hannuksenkartanossa asuu 53 kahden autettavaa pysyväispaikalla olevaa ikäihmistä. Lisäksi Hannuksenkartanossa on 7 lyhytaikaishoidon paikkaa. Hannuksenkartanon sisäilmaremontti on valmistunut 4/2021. Remontin myötä Hannuksenkartanon paikkamäärä nousi 67 paikkaan, joista 53 on tehostettua palveluasumista, 7 on palveluasumisen paikkaa (paikat täyttämättä) ja 7 on lyhytaikaishoidon paikkoja. Hannuksenkartano muuttui tämän myötä hybridiyksiköksi. Remontin ajan Hannuksenkartanon väistötiloina toimi vanha terveyskeskus (43 paikkaa) ja Sopukan kuntoutusosaston E-siipi (10 paikkaa). Ikäihmisten asumisen tulevaisuuden selvitys on valmis ja selvityksen perusteella päätettyjen ikäihmisten asumisen muutossuunnitelmat ja mahdollinen uudisrakentaminen viedään käytäntöön tulevana vuosina eri toimijoiden yhteistyönä. Ikäihmisten asumisen suunnittelua toteutetaan Ympäristöministeriön hankkeen toimesta. Hankkeen projektipäällikkönä toimii Anitta Mikkola. Samalla hän koordinoi Hannuksenkartanon väistötilasuunnittelua ja toimi Hannuksenkartanon sisäilmakorjausremontin käyttäjien yhdyshenkilönä rakentamistoimikunnassa. Ikäihmisten palveluissa pyritään jokaisessa yksikössä toimimaan kuntouttavan ja asiakkaiden toimintakykyä ylläpitävän työotteen mukaisesti. Tehostetun yksiköissä pyritään hoitamaan asukkaat loppuun saakka ja välttämään turhia siirtoja terveyskeskuksen ja muiden yksiköiden välillä. Sairaanhoidollista osaamista nostetaan mm. koulutuksen ja työkierron avulla. Esperin yksikköön on myönnetty 11 kokoaikaista hoitopaikkaa palvelusetelillä, lyhytaikaishoitoa siellä ei ole järjestetty 3/2020 jälkeen. Muissa kunnissa asuu palvelusetelillä tai ostopalveluna kaksi ikäihmistä suurin osa kotikuntalakiin perustuen ja osa aikaisemmin sosiaalitoimen sijoittamina päihde- tai mielenterveyspalveluna. Viimeksi mainitut on siirretty vanhustyön asiakkaiksi heidän täytettyään 65 vuotta. Vastuulääkäripalvelua tuottaa terveyskeskus. Lisäksi kotisairaala ja etägeriatrin palvelut tukevat vanhus-työn Kaikki rintamaveteraanien palvelut toteutetaan joko kunnan omana työnä tai ostopalveluna palvelutarpeen arvioinnin perusteella ja valtiokonttorilta saadaan määräraha palvelulle. Henkilöstö Kaikissa tehostetun yksiköissä henkilöstömitoitusta tarkastellaan uuden vanhuspalvelulain mukaan. Vuosina 2021 – 2022 em. lain vuoksi ei ole tarvetta nostaa hoitoon osallistuvan henkilöstön määrää, koska kaikissa se on jo nyt vuoden 2022 tasolla. Välilliseen työhön kuluva työaika on selvityksessä. Lain mukainen 0,7 hoitotyöhön osallistuvan henkilöstömäärän mahdollinen lisätarve arvioidaan vuoden 2022 lopulla talousarvion laadinnan yhteydessä ottaen huomioon ikäihmisten asumisen muutoksen. Hannuksenkartanon palveluasumisen (Joiku-siipi) käynnistäminen vaatii yhteensä 3 lähihoitajan vakanssia. Kaikki lähihoitajan vakanssit pyritään järjestämään sisäisesti perusturvan sisältä. Lisäys tulee Hannuksenkartanon henkilöstöön Varahenkilöstössä työntekijämäärän nostaminen kahdella toimella vuoden 2021 aikana auttoi erittäin vaikeassa hoitohenkilöstötilanteessa. Samalla edistetään myös henkilöstön työhyvinvointia ja työssä jaksamista, koska tuplavuorot ja ylityöt vähenivät. Vuonna 2021 ylityöiden määrä väheni 10,92% edelliseen vuoteen verrattuna ja tehtyjen hälyvuorojen määrä väheni 38,33% samalla ajanjaksolla. Kotihoitoon käyntien määrä on vähentynyt ja asiakkaiden määrä on lisääntynyt. Asiakkaiden käyntien määrää on voitu hallita mm. Annosjakeluautomaatin (Evondos) avulla sekä käyntejä yhdistämällä pitemmiksi käynneiksi. Kotihoito pyrkii vastaamaan palvelujen tarpeiden lisääntymiseen työn sisällön kehittämällä ja erilaisilla teknologisilla ratkaisuilla. Hankkeet: Napapiirin Omaishoitajat ry:n Omaisoiva – ja Taukopirtti hankkeet jatkuvat.
--	---

	Edistetään palvelusetelien käyttöä ja perhehoitoa yhteistyössä Leaderin Perhehoitoa ja palveluyrittäjyyttä – jatkohankkeen kanssa. Järjestöjen hankkeet: Samisoster ry/Birgen Ruovttus –hanke ja Lapin muistiyhdistyksen hanke “Yhdessä ikääntyen, hyvinvointia edistävä asuminen Sodankylässä”- hanke (Ympäristöministeriö) 1.8.2021-30.11.2022
Toteutuma 1.1.-31.12.2021	Hannuksenkartanon sisäilmaremontti valmistui huhtikuussa ja asukkaat muuttivat takaisin 12.-13.4. välisenä aikana. Tehostetun palveluasumisen paikkoja Hannuksenkartanossa on remontin jälkeen 53 (aiemmin 60). Veiki-siiven paikoista 7 on määritelty profiililtaan lyhytaikaishoitopaikoiksi. Veiki-siivessä järjestetään mm. hoidon ja asumistarpeen arviointia, kriisihoitoa ja omaishoitajien lakisäästeiden vapaitten aikaista hoitoa, kuntouttavan hoidon periaatteiden mukaisesti. Hannuksenkartanon palveluasumisen 7 asukkaan siiven (Joiku-siipi) käynnistäminen on jouduttu lykkäämään hoitohenkilökunnan rekrytointiongelmien vuoksi. Nutukkaassa on alkuvuoden ollut asukkaita 28 ja lokakuussa asukasmäärä nousi takaisin entiselle tasolle, 32 asukkaaseen. Helmikodin asukasmäärä on tällä hetkellä 35. Esperissä on vuoden loppuun mennessä ollut yksi Sodankylän asukas vähemmän (yhteensä 11) kuin vuoden 2020 lopussa. Tavoitteena on vähentää tehostetun palveluasumisen ostopalveluita. Kotihoidon osalta asiakkaiden määrä on pysynyt ennallaan, mutta käyntien määrä on hieman vähentynyt. Asiakkaiden hoito- ja palvelusuunnitelmia on päivitetty ja tavoitteena on saada yhdistettyä lyhyitä käyntejä pitemmiksi kokonaisuuksiksi. Vaikka annosjakeluautomaattien määrä on pysynyt ennallaan, on annosjakeluautomaatilla jaettujen lääkepussien määrä lisääntynyt viime vuodesta 15 %. Käyntien yhdistäminen ja annosjakeluautomaatilla jaettujen lääkepussien määrän lisääntyminen ovat yhdessä vähentäneet kotihoidon käyntien määrää. Henkilöstön rekrytoinneissa on ollut haasteita ja rekrytointeja on jouduttu keskeyttämään ja jatkamaan hakijoiden vähäisyyden vuoksi. Kaikkia vapautuneita toimia ei ole saatu täytettyä, ja toimien täyttöprosessit ovat vielä osittain kesken. Henkilöstömäärä on pysynyt ennallaan tarkastelu ajanjaksolla. Perusturvan, teknisten sekä kehittämisspalvelujen yhteistyönä valmisteltiin Ympäristöministeriölle hankehaku Ikäihmisten asumisen kehittämiseen. “Yhdessä ikääntyen, hyvinvointia edistävä asuminen Sodankylässä” -hanke käynnistyi 1.8.2021. Kunnanhallitus valitsi projektipäälliköksi kotihoidon osastonhoitaja Anitta Mikkolan. Hanke jatkuu 30.11.2022 saakka.
	Korona: Sanallinen selostus ja vaikutukset euroissa. Koronan vaikutuksia talouteen on vielä vaikea arvioida. Etätyön vuoksi atk-väline ja yhteyskustannukset nousevat, mutta samalla tuovat myös työaika- ja matkakustannuksiin säästöjä. Etätyö ja työvälineet ovat paremmin käytössä ja tuttuja. Ikäihmisten palveluissa on koko vuoden 2021 pidetty valmiustasoa yllä koronaan liittyen. Henkilökunnan testausta ja suojausmenetelmiä on jatkettu ja isoilta laitosepidemioilta on välttytty. Osa toiminnoista on ajoittain ollut keskeytettynä turvallisuussyistä. Omaishoidon vapaiden järjestäminen helpottui toukokuussa 2021 kun Hannuksenkartanon Veiki-siipi aloitti toimintansa. Korona-ajan aiheuttamat ikäihmisten psykososiaaliset ongelmat lisäsivät palveluasumisen ja tehostetun palveluasumisen kriisiluonteisten järjestelyjen tarvetta. Kotiin annettavien palvelujen vähentyminen mm. kuntoutuspalvelut, vaikuttivat myös ikäihmisten toimintakykyä huonontavasti.

	Suojautumisvälineiden, käsidesien ym. ostot lisänneet kustannuksia. Kotihoidossa ja tehostetun yksiköissä aikaa asiakkaiden hoitoon menee enemmän suojautumisen vuoksi.
--	---

Sanallinen selvitys talouden tasapainotusohjelman toimenpiteistä v. 2021	Vaikutukset euroissa
Hybridiasuminen käynnistynyt Hannuksenkartanossa, jossa on pilotoitu myös kevyemmän ympäri-vuorokautisen hoivan palvelua. Lautakunta hyväksynyt asumispalvelujen myöntämisperusteet, joissa tämä on huomioitu. Vaikutus näkyy 2021 alkaen.	
Tehostetun palveluasumisen peittoprosentti on pienentynyt 1,1%.	
Palvelusetelien käyttö on lisääntynyt n. 16.5%	

	2021	2020
Tulosalueen palveluksessa olevan henkilökunnan määrä, htv	174,7	179,8

Valtuustoon nähden sitova merkitty värillisenä.

Talous

Tuloslaskelma (sis. sisäiset tulot ja menot)

	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama €
TOIMINTATUOTOT					
* Myyntituotot	1 263 750		1 263 750	680 457	583 293
* Maksutuotot	1 503 600		1 503 600	1 573 237	-69 637
* Tuet ja avustukset	110 581		110 581	134 622	-24 041
* Muut toimintatuotot	741 000		741 000	766 635	-25 635
**	3 618 931	0	3 618 931	3 154 950	463 981
TOIMINTAMENOT					
Henkilöstökulut					
* Palkat ja palkkiot	-6 645 876	160 000	-6 485 876	-6 175 832	-310 044
Henkilösivukulut					
* Eläkekulut	-1 409 877	45 000	-1 364 877	-1 332 015	-32 862
* Muut henkilösivukulut	-233 148		-233 148	-219 042	-14 106
* Palvelujen ostot	-2 392 638	-28 292	-2 420 930	-2 191 375	-229 555
* Aineet, tarvikkeet, tav.	-575 332		-575 332	-689 499	114 167
* Avustukset	-649 000		-649 000	-610 551	-38 449
* Muut toimintakulut	-1 164 070	-699 807	-1 863 877	-1 950 230	86 353
**	-13 069 941	-523 099	-13 593 040	-13 168 544	-424 496
Toimintakate	-9 451 010	-523 099	-9 974 109	-10 013 594	39 485

IKÄIHMISTEN PALVELUT

Vastuualueen tulosyksiköiden nettomenojen kehitys vuosilta 2019 - 2021

NETTOMENOT	2019 TP	2020 TP	2021 TA	2021 TP	EROTUS	TOT. %
Ikäihmisten hallintopalvelut	386 007	545 918	522 809	629 116	-106 307	120,3
Ikäihmisten avopalvelu	2 275 345	2 476 756	2 709 173	2 621 702	87 471	96,8
Ikämisten asumispalvelut	6 310 596	6 149 067	6 742 127	6 762 776	-20 649	100,3
YHTEENSÄ	8 971 948	9 171 741	9 974 109	10 013 594	-39 485	100,4

6.4.3 Vastuualue Perusterveydenhuolto

Toimielin Perusturvalautakunta

Tilivelvollinen Johtava lääkäri Minna Jokinen

Toiminta-ajatus Keskeisenä tavoitteena on tuottaa ja turvata kuntalaisten lakisääteiset perusterveydenhuollon palvelut ja niiden tasapuolinen saatavuus. Palveluilla edistetään ja ylläpidetään kuntalaisten terveyttä ja toimintakykyä sekä diagnosoidaan ja hoidetaan sairauksia ja vammoja. Tavoitteena on myös ennaltaehkäisevien palveluiden ja terveiden elämäntapojen kehittäminen yhteistyössä eri hallintokuntien ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

Perusterveydenhuollon palveluita ovat akuutti- ja kiireetön vastaanotto, tarkkailuosasto, akuutti- ja kuntoutusosasto, kotisairaala, potilashotelli, suun terveydenhuolto, päihde- ja mielenterveyspalvelut, kuntoutuspalvelut, ja terveysneuvonta. Tukipalvelut (lääkekeskus, arkisto, röntgen, vaatehuolto ja välinehuolto) mahdollistavat terveyskeskuksen palvelujen tuottamisen.

Akuutti- ja kiireetön vastaanotto tuottavat kuntalaisille lakisääteisiä perusterveydenhuollon avohoidon palveluja. Näitä ovat mm. hoitotakuun piiriin kuuluvat kiireettömän hoidon lääkäri- ja hoitajapalvelut sekä lääkäripäivystys joka päivä klo 8 – 21. Vuoden 2020 alusta kiireettömälle vastaanotolle on siirtynyt diabetes-/aikuisneuvola ja muistineuvola.

Tarkkailuosasto toimii 6-paikkaisena osastona akuuttivastaanoton ja akuutti- ja kuntoutusosaston välissä. Tarkkailuosasto on toiminto, joka aloittaa toimintansa 1.1.2020. Siellä hoidetaan potilaita, joiden terveydentila vaatii lyhyttä vuodeosastotasoista hoitoa.

Akuutti- ja kuntoutusosasto tuottaa hoitoketjujen mukaiset, moniammatilliset hoito- ja kuntoutuspalvelut päivystyksestä tuleville akuuttipotilaille, erikoissairaanhoidosta jatkohoitoon saapuville potilaille sekä sairauden hoidon vuoksi vuodeosastolle intervallihoitoon saapuville potilaille. Lisäksi asiakkaan kotona toteutetaan sairaanhoito- ja kuntoutuspalveluja siten, että osa aiemmin vuodeosastohoitoa vaativista sairauksista kotona ja hoivapalvelu yksikössä kotisairaaloimintana. Vuodeosaston sairaanhoitaja toteuttaa yöaikana (klo 21-8) hoidontarpeen arviointia puhelimitse.

Suun terveydenhuolto tuottaa lakisääteiset suun terveydenhuollon peruspalvelut ja edistää väestön hyvinvointia ja kokonaisterveyttä ennaltaehkäisyn keinoin. Tärkein hoitoon pääsyyn vaikuttava tekijä on hoidon tarpeen kiireellisyys. Suun terveydenhuolto toimii yhteistyössä muun sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa. Palvelujen tuottamisessa noudatetaan tasavertaisuuden periaatetta ja terveyttä

edistäviä arvoja. Palvelut perustuvat yleisesti hyväksyttyihin ja vaikuttaviin hammaslääketieteellisiin toimintatapoihin, joihin kuuluu potilaan hoidon tarpeen arviointi ja toteutus hoitotakuun asettamissa määräajoissa. Toiminta sijoittuu 1.1.2020 lähtien uuteen hyvinvointikeskukseen.

Päihde- ja mielenterveyspalvelut tuottavat kuntalaisille mielenterveyteen, psykiatriin sairauksiin ja päihteisiin lakisääteistä avohoitoa. Mielenterveystoimiston työryhmä toimii yhteistyössä kunnan muiden sosiaali- ja terveysalan toimijoiden kanssa. Työryhmä arvioi hoidon ja kuntoutuksen tarpeen sekä laatii ja toteuttaa hoitosuunnitelman psykiatrian erikoislääkärin johdolla. Toiminta sijoittuu 1.1.2020 lähtien uuteen perhekeskukseen.

Terveysneuvontaan sisältyvät äitiys-, seksuaaliterveys- ja lastenneuvola, neuvolan perhetyö, koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto ja työttömien terveystarkastukset. Toiminta sijoittuu 1.1.2020 lähtien uuteen perhekeskukseen.

Työterveyshuollon palvelut ovat siirtyneet 1.3.2019 Lappica Oy:lle. Toiminta sijoittuu 1.1.2020 lähtien uuteen hyvinvointikeskukseen.

Kuntoutuspalvelut tuottaa ennaltaehkäiseviä ja korjaavia kuntoutuspalveluita fysio- ja toimintaterapeutin vastaanotto- ja terapiatoimintana, fysioterapeutin suoravastaanottona, ryhmämuotoisesti Treeni-terapiatilassa sekä kuntoutuspalveluita Sopukan akuutti- ja kuntoutusosastolle ja vanhustyöhön. Yksikkö vastaa erikoissairaanhoidon jatkofysioterapian toteuttamisesta lääkärin suosituksen mukaisesti ja apuvälinelainaanon toiminnasta, joka on osa lakisääteistä lääkinnällistä kuntoutusta. Lisäksi palveluihin kuuluu veteraanien avokuntoutuksen suunnittelu ja toteutus Valtiokonttorin osoittamien määrärahojen puitteissa. Toimintaterapeutin arvioiden avulla saadaan parannettua potilaiden kokonaisvaltaista palveluiden- ja hoidontarpeenarvioita sekä arvioita käytetään osana diagnosointiprosessia yhteistyössä erikoissairaanhoidon kanssa. Toimintaterapeutti vastaa lapsiasiakkaiden toimintaterapeuttisesta arvioinnista sekä terapian toteuttamisesta.

Nordlab tuottaa laboratoriopalveluita terveyskeskuksen osaston/toimipis-teiden asiakkaille ja kotihoidon sekä palvelukeskusten, varuskunnan terveysaseman, keskussairaalan ja yksityislääkäreiden asiakkaille. Laboratoriopalvelut toimivat perusterveydenhuollon tukena diagnosoinnissa ja potilaan hoidossa.

Röntgen tuottaa röntgenkuvaukset, ultraäänitutkimukset, sydänfilmit, kuulotutkimukset ja valokuvauksen. Palveluja tarjotaan lääkäreiden läheteiden perusteella terveyskeskuksen, varuskunnan terveysaseman, muiden julkisten sairaaloiden ja yksityislääkäreiden asiakkaille. Palveluilla tuetaan diagnoosintekoa ja hoidon seurantaa. Radiologian palvelut on kilpailutettu LSHP:n toimesta. Ultraäänitutkimukset ostetaan yksityiseltä palveluntuottajalta.

Lääkekeskus kilpailuttaa, hankkii, varastoi, toimittaa ja osittain valmistaa osastoille potilaiden tutkimisessa ja hoidossa tarvittavat lääkkeet, vieritestit ja kliiniset ravintovalmisteet. Vastaava farmaseutti on lääkehuollon asiantuntija ja tekee osastokäyntejä perusterveydenhuollon toimipisteisiin. Lääkehuolto ylläpitää Sodankylän kunnan lakisääteistä lääkkeiden velvoitevarastoa.

Väline- ja vaatehuolto vastaavat potilaiden hoidossa tarvittavien hoitotarvikkeiden hankinnasta, varastoinnista ja jakelusta sekä potilasvaatteiden ja henkilökunnan työvaatteiden hankinnasta ja pyykkihuollon organisoinnista. Välinehuolto vastaa hyvinvointikeskuksen instrumenttihuollosta (sterilointi). Välinehuollon palveluja myydään myös yksityisille lääkäriasemille.

Tavoitteet kuntastrategiaan pohjautuen (sitova lautakuntaan nähden värillisenä)			
Kunnan strateginen tavoite Menestystekijät / tavoite	Toimialan tavoite (vastuualueittain) esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Mittari esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Toteutuma 1.1.-31.12.2021
Pitkäjänteiset elinkeinorakenteen painotukset	Hyvinvointikeskuksen monipuolisten palvelujen tarjoaminen	Kaikki vakinaiset toimet täytetty.	Henkilöstömitoitus tarpeenmukainen. Suun th:ssa 1 hml 50 % ja 1 hml 40 % töissä. Määräaikainen hammaslääkäri palkattu sijaiseksi. Hammaslääkäreiden työpanos 4,9 hml. 1 suuhygienisti, 6 hammashoitajaa, joista yksi 80 % töissä. Akuutti ja kiireetön vo: 2 toimea täyttämättä (ei täyttölupaa). Terveysneuvonnassa osastonsihteeri 75 % työajalla sekä äitiysneuvolan terveydenhoitaja 75 % työajalla 1.8.21 lähtien. Toinen perhetyöntekijän toimi täytetty. Koulu- ja opiskeluterveydenhoitaja 40 % työajalla 9/21 lähtien ja lastenneuvolan terveydenhoitaja siirtyi 9/21 työsuojelupäälliköksi. Akuutti- ja kuntoutusosastolla 2 lh tointa auki, 1 lh toimi täyttölupaa vailla, 2 sh tointa täyttölupaa vailla, 1 laitoshuoltajan paikka auki. Kotisairaалassa 1 sh:n toimi sisäinen siirto. Kuntoutuspalvelut, kyllä.
	Perusterveydenhuollon yhteistyö järjestöjen kanssa	Yhteiset tapahtumat/v. Järjestöyhteistyön seuranta	Korona johdosta ei suurempia tapahtumia, mutta yksittäisiä

			järjestötapaamisia mm. akuutti- ja kuntoutusosaston kanssa (Tilkkutähdet). Järjestöyhteistyötä koronakotusten yhteydessä mm. potilaiden ohjaus ja seuranta.
Kunnan palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti sekä omana että ostettuina palveluina	Vahvistetaan palvelujen kustannustehokkuutta	Hoitotakuun aikarajoissa pysyminen. Hoitajavastaanotolle pääsee ilman ajanvarausta. Kiireettömälle lääkäri vastaanotolle jonotusaika n. 3 viikkoa. Tilanne tältä osin hyvä. 12/2021 koronan vuoksi toiminta ajettiin alas akuutti ja kiireettömällä vastaanotolla. Hoitajan suoravastaanotto suljettiin ja ainoastaan akuutti vastaanotto toimi normaalisti. Akuutti- ja kuntoutusosastolla 1378 hoitopäivää, mikä on 465 enemmän kuin edellisenä vuonna.	Hoitajavastaanotolle pääsee ilman ajanvarausta. Kiireettömälle lääkäri vastaanotolle jonotusaika n. 3 viikkoa. Tilanne tältä osin hyvä. 12/2021 koronan vuoksi toiminta ajettiin alas akuutti ja kiireettömällä vastaanotolla. Hoitajan suoravastaanotto suljettiin ja ainoastaan akuutti vastaanotto toimi normaalisti. Akuutti- ja kuntoutusosastolla 1378 hoitopäivää, mikä on 465 enemmän kuin edellisenä vuonna. Kyllä Suun terveydenhuollon päivystykseen on päässyt saman päivän aikana, kun potilas on ottanut yhteyttä. Suun terveydenhuollossa on pysytty hoitotakuun aikarajoissa. Potilaskäyntien määrä 8345. Potilaiden määrä 3005 kpl. Keskimäärin 2,77 käyntiä/potilas. Asiakasmaksutulot: n 243 000 €. Bruttomenot: 133 €/käynti 370 €/potilas 134 €/asukas Nettomenot: 104 €/käynti 289 €/potilas 105 €/asukas Korotusta muutama euro v-20 vrt:na Henkilöstömenojen osuus bruttokäyttömenoista 79,4 % , 76,23 % v-20 .

			Tulojen osuus 21,3 % brutto-käyttömenoista, 19,30 % v-20 Kuntoutuspalveluissa 3692 asiakaskäyntiä ja 1183 apuvälinelainausta. Hoitotakuussa pysyminen, kyllä. Mt-palveluissa 2114 asiakaskäyntiä Akuutti-vastaanotolla käynnit 14255 Korona-näytteenotto 8067 Infektio-vastaanotolla käynnejä 11583 Hoitajan suoravastaanotto 3063 Kiireetön vastaanotto 5582 Potilaskäynneistä ja puheluista ei saada luotettavaa tilastointia koska työkaluja tähän ei ole hankittu. Pegasoksesta ei kaikkia tarpeellisia tietoja saada. Kyllä Äitiys- ja lastenneuvolassa, koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa, seksuaaliterveysneuvolassa määräaikaistarkastukset ja seulonnat on pystytty toteuttamaan määräajoissa. Isyydentunnustuksia äitiysneuvolassa on tehty (koulu- ja opiskeluterveydenhuollon määräaikaistarkastukset tehdään lukuvuoden 2021-2022 aikana). Erikoislääkäri vastaanottopalvelut /Kyllä Oikomishoidon erikoishammaslääkäripäiviä 3 kpl keväällä 2021 ja 3 kpl syksyllä 2021. Psykiatriin vastaanottoaikoja ei ole ollut tarjolla loppuvuodesta. Jonoa tullut.
	Erikoislääkäreiden palvelut hankitaan ostopalveluina: Oikomishoidon konsulttipalvelut, geriatri, psykiatri, radiologi, kardiologi, skopiatutkimukset, koululaisten silmälääkäripalvelut, mammografia, papa-tutkimukset, siva-kuvaukset. Lääkinnällisen kuntoutuksenterapioita hankitaan yksityisiltä	Jonotilanteen seuranta, asiakkaat päässeet erikoislääkäreiden vo:lle kyllä/ei	

	palveluntuottajilta. esim. puhe- ja toimintaterapia		Koululaisten silmälääkäripalvelua loppu vuodesta ei ollut tarjolla Silmäasemalla. Mammografiakuvaukset Terveystalon toimesta ja papatutkimukset Coronarian toimesta ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti. Puhe-, toiminta- ja psykoterapioita ostetaan yksityisiltä palveluntuottajilta.
	Toimintojen uudelleen organisointi hyvinvointikeskuksessa		Suunterveydenhuollon toimiston aukioloaika supistettu. Lain vaatima välitön yhteyden saanti toteutuu akuuttivastauton kautta. Toiminut hyvin.
	Gastro- ja colonskopioiden palvelua myös naapurikunnille		Satunnaisia tutkimuksia myyty naapurikuntiin maksusitoumuksella. Puitesopimus valmisteilla.
	Yöaikaisten tarkkailuosaston seurantapaikkojen tarjoaminen lähikunnille	Seurantaosaston käyttöaste	Hoidettu Pel-Savu ky:n potilaita.
	Hyvinvointikeskuksen lääkokeskuksen lääkkeenvalmistustilan käyttöönotto	Lääkkeiden käyttökuntoon saattaminen lääkokeskuksessa aloitetaan	Käyttöönottoa valmisteltu yhteistyössä Lshp:n kanssa. Koulutus toteutettu syksyllä ja käynnistyi sairaanhoitajien ja laitoshuoltajien opintokäynnit Lshp:ssä. Osan sairaanhoitajien opintokäynnit toteutuneet vuodenvaihteessa.
	Perusterveydenhuollon yhteistyö järjestöjen kanssa	Yhteiset tapahtumat/v Järjestöpisteen käyttöasteen seuranta	Yksittäisiä järjestötapaamisia käynnistetty. Laajempaa yhteistoimintaa rajoitettu edelleen koronarajoitusten vuoksi.
	Riittävä henkilöstömäärä Oikomishoidon konsulttipalvelut ostopalveluna.		Oikomishoidot toteutetaan omana työnä oikomishoidon erikoishammaslääkärin ohjeiden mukaan. Akuutti ja kiireetön vo: sijaisia ei saada järjestettyä kaikkiin akuutteihin poissaoloihin, koska varahenkilöstöjärjestelmä ei käytössä-> Hälytyskorvauksia maksettu 143 kpl:tta. Ylitöitä (50 %) tehty n. 731 h 30 min: joista 620 h 45 min (ai-

		kahyvitys annettu työntekijälle) lisättyä painottui akuuttivastaanoton henkilöstöön. Akuutti ja kiireetön vo:n henkilökunta on ollut infektiovastuutaanotolla ja lisäksi osallistuneet covid-jäljitystyöhön. Sijaisia ei ole saatu palkattua, jonka johdosta muuta ajanvastoimintaa on supistettu, koska priorisoitu näytteenotto- ja jäljitystyö tärkeimmiksi. Akuutti- ja kuntoutusosastolla hälytyskorvauksia maksettu 94kpl:lta. Koulu- ja opiskelijaterveydenhuoltoon on palkattu sijainen virkavapauden hoitamiseen 1.2.-1.8.21, hän jatkaa 2.8. lähtien sairausloman sijaisena sekä lastenneuvolaan on palkattu sijainen covid-19 rokotustoimintaan siirtyneen terveydenhoitajan tilalle 22.3.21 alkaen. Työsuojelupäälliköksi siirtyneen terveydenhoitajan tilalle on palkattu sijainen. 1.6.21 Helmikodin lähihoitaja siirtyi terveysneuvontaan osaston sihteerin poissaolon sijaistamiseen, sekä covid-19 rokotustoiminnan organisointiin. Kuntoutuspalveluista 3 fysioterapeutti osallistunut koronanäytteenotto- ja jäljitystyöhön osin perustyöajalla, mutta myös ylitöinä. Koronarokotusten toteuttamiseen ovat osallistuneet arkitonhoitaja, terveydenhoitajat terveysneuvonnasta ja kotihoitajista sekä sairaanhoitajat kuntoutusosastolta ja akuutti- ja kiireettömältä vastaanotolta. Työajan ulkopuolella
--	--	---

			tehty rokotustyö on korvattu 100 % tuntipalkalla erillisen sopimuksen mukaan. Terveysneuvonnan osastonhoitaja on ollut irrotettuna lastenneuvolasta koronarokotusten organisointiin ja toteutukseen 3/21 lähtien. Koronakoteannoksia yhteensä annettu 14268, joista 1. 6621 2. 6179 ja 3. 1468.
Ketterä ja muutosherkkä organisaatio, jossa joustava päätöksenteko	Asiakaslähtöinen prosessijoh- tamisen malli. Johto sitoutuu investoimaan jatkuvasti henkilöstöön ja toi- mintatapojen uudistamiseen.		Suunterveydenhuollossa yli 18 v tarkastus ja lohkeama- potilaat hoidettu "non-stop" aikoina. Tarkastusjonosta kut- suttu hoitoon 470 potilasta, joista 341 varannut hoitoajan. Tarkastusjonossa v-20 lopulla n. 230 potilasta.
	Johtamista on kaikkialla orga- nisaatiossa.		Tiedolla johtamista kehitetään yhteistyössä Raku- ja TuSOTE hankkeiden kanssa.
	Työntekijöille annetaan merki- tyksiä ja tarkoituksia, jotta he voivat kokea työnsä mielek- kääksi ja sitoutuvat työhön.		Muutosagentti toimintamallin kehittäminen. Osallistaa hen- kilöstä palveluiden kehittämis- työhön sekä tehokkaaseen yh- teistyöhön yksiköiden kesken. Vuoden 2021 lopulla mukaan saatiin sosiaalipalveluiden, ter- veysneuvonnan ja suun ter- veydenhuollon henkilöstö.
	Tehokas palautteenanto.		Teams-kanava otettu käyttöön ketteränä tiedotuskanavana ja mahdollistaa vastavuoroisuu- den.
	Perustettu 1.1.2020 Sodanky- län perhekeskus, johon sisälty- vät terveysneuvonta, mielen- terveys- ja päihdepalvelut, so- siaalityö, kasvatus- ja perhe- neuvonta.		Perhekeskustoiminnan koordi- nointia selkeytetty. Vastuu- henkilönä perhekeskuskoordi- naattori. Työpajapäivä järjestetty TuSOTE-hankkeen koordi- noimana toukokuussa ja syys- kuussa.
Laajennetut infrastruktuuri-in- vestoinnit	Uusi hyvinvointikeskus tarjoaa uusia työpaikkoja kuntaan	shk:n laajennustarve kyllä/ei	
Itseään kehittävä ja innovatii- vinen henkilökunta	Osaamisen vahvistaminen.	kehityskeskustelut	mielenterv.palv. 100 % Suun terv. huolto 50 % Kuntoutuspalvelut 100 % Laitoshuoltajat 100 % Akuutti ja kiireetön vo, kuvan- taminen, välinehuolto, hoito- tarvikekeskus 100 % Osasto 0 %

			Kotisairaala 0 % Terveysneuvonta 95 % Hoitotyöntekijöiden lähiesihenkilöiden osalta 100 %
	Toimintatapojen uudistaminen.	Koulutussuunnitelma	Mielenterv.palv/kyllä Suun terv huolto/kyllä Kuntoutuspalvelut/kyllä Akuutti ja kiireetön/kyllä Terveysneuvonta/kyllä Osasto/kyllä Kotisairaala/kyllä
	Avoimuus uusille ideoille ja mahdollisuus toteuttaa.	Kehittäjätiimien palaverit	Muutosagentit kokoontuneet kuukausittain (paitsi kesä-heinäkuussa). Lisäksi käynnistynyt kerran kuukaudessa järjestettävä brunssi, joskin kokoontumisrajoitukset vaikuttaneet suunnitelmiin.
	Vastuu omasta oppimisesta.	Koulutusseuranta	Suun th koulutuspäiviä 18 pv. Kuntoutuspalvelut 25 pv. Akuutti ja kiireetön 39 pv Lääkkeenmääräämis-koulutuksen läpikäyneitä hoitajia 3 kpl:tta. Toimintaa kehitetään edelleen: kaksi toimii akuutti- ja kiireettömällä vastaanotolla ja yksi seksuaaliterveysneuvolassa. Yksiköiden esihenkilöt osallistuivat Eduhousen verkkokoulutukseen koulutukseen ja henkilöstöpäällikön koordinoimiin tapaamisiin.
	Työhyvinvoinnin tukeminen ja varhainen puuttuminen	Sairauspoissaolojen seuranta/v	Suun terv. huolto 161 päivää Kuntoutuspalvelut 22pv Akuutti- ja kunt.os 539 pv Laitoshuoltajat 198 pv Kotisairaala 69 pv Lääkärit 3 pv Akuutti ja kiireetön vo 425 pv Mt-palvelut 239 pv Terveysneuvonta muutamalla työntekijällä pidempi ennalta tiedetty sairauspoissaolo. Lappican toimesta useassa yksikössä toteutetaan suunnitelmallista työyhteistyötä
	Koulutusmäärärahojen riittävyys turvattava.	Riittävät resurssit	Oppiportista suoritettu: osasto 2 koulutusta eli 2 K-koulutuspäivää. Kuntoutuspalvelut 3 pv. Akuutti ja kiireetön: Oppiportista suoritettu 1 K-päivä

Aktiivinen verkostorakentaja ja kuntien edustaja Lapissa	Aktiivinen verkostoituminen lähikuntien kanssa.	yhteistyöpalaverit eri kunta-toimijoiden kanssa	Yhteistyöpalaverit Pel-Sav. ky:n kanssa. Lshp:n hoitotyön johtajien tapaamisiin osallistuttu kuukausittain. Yhteistyötapaaminen mm. kipupotilaiden hoitopolusta Lshp:n kipupoliklinikan kanssa. Vaativien lääkehoitojen käynnistämiseen liittyen yhteistyö-Teamsejä Lshp:n syöpätautien poliklinikan henkilöiden ja apteekin kanssa. Pegasos/OMNI360 päivityksen yhteydessä aktiivista yhteistyötä Kemijärvi, PelSavu, Posio, Imari ja Kolari potilaskirjaamisen merkeissä.
		palveluiden tarjonnan toteutuminen kyllä/ei	Pel/Sau muutamia maksusitoumuksia/mielenterv.palv. Kittilästä ja Inarista sairaanhoidajat ovat tutustuneet kotisairaalan toimintaan.
Innovatiiviset digitaaliset ratkaisut	Nykyaikaiset sähköiset palvelut.	Tele-Q seurantaraportit WinHit-ohjelmiston tekstiviestipalvelut	Suun terv. huollossa hoidettujen puheluiden määrä 4181 kpl. Keskim. vastausaika 3 min. Peruuttamattomien aikojen väheneminen. Ajankäytön tehostuminen Akuutti ja kiireetön vastaanotto Tele-Q: Puheluita yhteensä v. 2021 37850. Vuonna 2020 puheluita 2105 Akuutti 9818, keskim. vast.aika 3min Kiireetön (1.1.-31.8.21) 7955, koko vuosi 18076 keskim.vast.aika 4min Infektiovast.otto 9956 Keskim.vas.aika 4min Sähköinen ajanvaraus otettu käyttöön infektio-vastaanotolla (koronatestaus), kuvantamisen yksikössä ja koronarokotusten 1. rokotusaika. Potilasaikojen muistutukset, peruutukset ja siirrot hoidettu

		Automaattinen peruutusai- kapalvelu suun th:n Win Hit ohjelmistossa	tekstiviestipalveluna suun ter- veydenhuollossa. Muissa ter- veyspalveluissa tekstiviesti- muistutukset otettiin käyttöön syksyn aikana. Peruutusaikapalvelu ohjelman käytöllä saadaan peruutusajat nopeasti täytettyä
	Digihoitajan palvelut (Omaolo)	Käyttöön otettujen sähköis- ten palveluiden määrä + käyttäjä-määrät	Omaolo-sähköiset oirearviot 16 kpl otettu käyttöön 12/21. Oirearvioita tehty joitakin. Eri tiedotuskanavien kautta tar- jottu tietoa oirearvioiden mer- kityksestä ajanvarauksessa kuntalaisille. Integraatio Omaolon toimintojen ja TeleQ välillä käynnistyi joulukuussa. Integraatio antaa hoitajille mahdollisuuden ajantasaisesti seurata lähetettyjä oirearvi- oita ja reagoida niihin kiireelli- syyssuositusten mukaisesti.
	Echat käyttöönotto terveystal- veluissa	Echat- tilastot reaaliajassa	Käyttöönotto ei ole edennyt.
	Omapiste shk:ssa	otettu käyttöön kyllä/ei	Ei ole vielä käytössä.
Haluttu kotikunta ja vierailu- kohde	Palveluiden hyvä saatavuus	Roidu-palautejärjestelmä, palautteet kuukausittain	Vuoden aikana Sopukan yksi- köille annettiin 1194 asiakas- /potilaspalautetta. Perhetyön- tekijöille koti- (100) ja ryhmä- käynneistä (161) palautteita sannettiin 261. Kaikissa palautteissa kirjaajat suosittelivat saamaansa palve- lua 9-10/10 (NPS 83). Kehittämiskohteiksi Sopukan palautteissa nousivat: Palve- luun pääsyn nopeus, ajanva- rauksen sujuvuus ja kohtelun asiallisuus. Perhetyöntekijöi- den saamassa palautteessa kii- tettiin tuesta elämänvaiheessa lasten kanssa.
	Laadukkaat ja tasapuoliset pal- velut.	Asiakastytyväisyys-kysely	Asiakastytyväisyyskysely koti- sairaalapalveluista. Ei toteutu- nut.
Osallistuminen kansalaisuus- kumppanuus -mallina	Kuntalaisten kuuleminen ja osallistaminen.		Ei ole toteutunut koronarajoi- tuksista johtuen.
	Siirretään painopistettä korjaa- vasta ennaltaehkäisevään hoi- toon, vahvistetaan kuntalais-	Terveystalveluiden käyttö- aste suhteutettuna kunnan väkilukuun ja muihin kuntiin	Suun terveydenhuollossa re- surssipula on hankaloittanut terveyden edistämistyötä ja

	ten omia voimavaroja sairauksien hoitoon ja terveellisten valintojen tekemiseksi		työnjakoa. Sijaishammashoitajien rekrytointi on haastavaa. Jouduttu palkkaamaan hammashoitaja vuokrafirman kautta opintovapaalla olevan hoitajan sijaiseksi, lisäksi yksi hammashoitaja sijainen n 2 kk ajan suoralla sopimuksella. Lisäksi suuhygienisti on joutunut sijaistamaan hammashoitajien poissaoloja.
		kehittämissuunnitelma kyllä/ei	Omaolon käyttöönotto (hyvinvointi- ja terveystarkastukset + valmennukset) vahvistaa ja helpottaa oman terveyden seuranta.
	Terveysneuvonta ja sairauksien ennaltaehkäisy	Sairastuvuusindeksi-seuranta	Suun th sairastavuus indeksien hankinta Win Hit:ltä on maksullista. Toistaiseksi ei käytössä. Keskimäärin 2,77 käyntiä per potilas. V 2020 3,6 käyntiä per potilas, pientä vähenemistä sairastuvuuteen Avovastaanottopalveluissa kehitteillä hoidon vaikuttavuuden seuranta.

Laajan hyvinvointikertomuksen suunnitelman mukaiset toimenpiteet 2017 – 2020			
Hyvinvointisuunnitelman mukainen arviointikohde	Vastuualueen tavoite	Mittarit	Toteutuma 1.1.-31.12.2021
Turvallinen arki ja ympäristö	Kuntalaiset pärjäävät kotona paremmin ja pidempään. Lasten ja perheiden hyvinvoinnin vahvistaminen. Turvateknologian ja käytönnoton tehostaminen. Perusterveydenhuollossa painopiste ennaltaehkäisevään hoitoon. Hoitopolkujen mallintaminen.		Suun terveyden edistämistyötä odottaville vanhemmille neuvolassa. 1,5 v ja 3 v terveystarkastuskäynnit hammashoitajalla tai suuhygienistillä Infektio-potilaan hoitopolku Sopukassa päivitetty epidemiaohjeistuksen mukaisesti.
Viihtyisä ympäristö	Hyvinvointikeskus tarjoaa viihtyisän ja toimivan tilan niin sen työntekijöilleen kuin		Suun terv.huollon tiloja tarjottiin vuokralle jääkä-

	potilaille/asiakkaille sekä kolmannelle sektorille.		riprikaatin hammas-hoidon toiminnalle-> Jpr ei voinut ottaa tarjousta vastaan (kilpailutus). Sopukan asiakasohjausta (opasteet) parannettiin asiakas-/potilaspalautteiden perusteella yhteistyössä YIT:n kanssa. Kolmannen sektorin toimintaa Sopukassa on rajoittanut koronainfektiioon liittyvät rajoitukset.
Osallistuva yhteisö	Hyvinvointikeskuksen toimintojen kehittäminen Järjestöyhteistyön kehittäminen.	Asiakaspalautteet	Kuukausittain raportoidaan asiakaspalautteet Sopukan henkilökunnan käyttöön. THL:n järjestämä valtakunnallinen asiakaspalautteetkysely toteutettiin suunth:ssa ja mielenterveyspalveluissa 3 viikon ajan marras-joulukuussa.

Keskeiset muutokset talousarviovuonna (esim. olennaiset henkilöstö- ja palvelumuutokset) ja poikkeamat talousarvioon nähden sekä koronasta johtuvat vaikutukset. Sanallinen selostus ja vaikutukset euroissa.

2021	Akuutti ja kiireetön vastaanotto: hoidon tarpeen arviointi, sairaanhoitajan vastaanotto, lääkäri, astmahoitaja, aikuis-/diabetesneuvola, muistineuvola, seurantaosasto. Kotisairaala: Kotisairaalan toiminta ollut ympärivuotista, ei sulkuja loma-aikoina. Akuutti- ja kuntoutusosasto: Loppuvuodesta paljon sijaisia johtuen koronasta ja sen tuomista haasteista. Vakituista henkilöstöä irroitettu näytteenottoon ja akuutin vastaanoton toimintaan, jotta sieltä saatu jäljitäjiä. Kuntoutuspalvelut: fysioterapia, toimintaterapia ja apuvälinekeskus. Kuntoutuksen henkilöstöä tulee tulevaisuudessa lisätä kehitettäessä nykyistä vuodeosastoa akuutti- ja kuntoutusosastoksi, apuvälinekeskusta sekä ikäihmisten kotiin viettäviä palveluita (kotikuntoutus, kotihoito, tehostettu palveluasuminen). Lääkekeskus: lääkkeenvalmistustilan käyttöönotto. Suun terveydenhuollon arkipyhä- ja viikonloppupäivystys yhteistyössä Lapin läänin muiden kuntien kanssa.
-------------	--

	Suun terveydenhuollon toimiston aukioloaikaa on lyhennetty, särkypuhelut on ohjattu akuutti vastaanotolle. Hoitajan työpanosta on saatu lisättyä potilas- ja terveyden edistämistyöhön. Perhekeskus: Sodankylän perhekeskus aloitti toimintansa 1.1.2020. Terveydenhuollon palveluista perhekeskukseen sijoittuvat terveysneuvonta sekä mielenterveys- ja päihdepalvelut. Perhekeskuksen kokonaisuuteen sijoittuvat myös sosiaalityö ja perheneuvola. Verkostoissa toimivat sivistystoimi, hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö, III sektori, seurakunnat, yksityinen sektori. Röntgen, välinehuolto ja arkisto ovat hyvinvointikeskuksen tukipalveluita.
Toteutuma 1.1.-31.12.2021	Lääkkeenvalmistustilan käyttöönotto valmistelu käynnistyi syksyn aikana. Lääkkeenvalmistustilojen käyttökuntoon saattamisen ohjeistukseen perehdyttiin asiantuntijan ohjauksessa. Lääkärivastaanottopalveluista sopimus Pel-Savu ky:n kanssa 2/2021 lukien. Suunnitteilla vapaaehtoistyöntekijöiden kouluttaminen saattohoitopotilaiden ja omaisten tukihenkilöksi. Hanke ei edennyt vuoden 2021 aikana. Kuntoutuspalvelut: Fysioterapia, toimintaterapia ja apuvälinekeskus. Toimintaterapeutin toimi jäi täyttämässä elokuussa toimintaterapeutin irtisanoutumisesta johtuen. Tämän vuoksi palkkamenot jäivät odotettu pienemmäksi. Toimintaterapeutin puuttuminen lisäsi kuitenkin lääkinnällisen kuntoutuksen ostopalvelukustannuksia loppuvuodesta 2022. Koronaan liittyvää näytteenotto- ja jäljitystyötä tehty ajoittain/tarvittaessa perustyötuntien lisäksi ylitöinä. Koronatilanteen vuoksi hyödynnettiin etäkoulutuksia, mikä vaikutti majoitus- ja matkustuskustannuksiin.
	Korona: Sanallinen selostus ja vaikutuksen euroissa. Suun terveydenhuollossa kiireettömien potilaiden hoitoaikojen peruuttaminen poikkeustilan aikana. Hoitotakuujonon ruuhkautuminen. Etälääkäripalvelua on ostettu normaalitilannetta enemmän vähentämään omien lääkäreiden tartuntamahdollisuuksia ja tätä kautta sairaspotilaita. Tällä on pystytty paikkaamaan myös maaliskuuhun lääkärivajetta. Menot ovat lisääntyneet infektiovastaanoton ja osaston perustamisen vuoksi. Hoitajaresurssia on jaettu uudelleen ja muuttuneista työvuoroista maksettu hälytysrahoja. Korona sitonut henkilöstöä infektionäytteenottoon, vastaanotolle ja jäljitykseen 2-10/hlöä/päivä. Puhelinliikenne ruuhkautunut korona-aikana ja puheluiden määrä kasvanut merkittävästi. Jouduttu supistamaan toimintaa koko vuoden ajalta, on ollut ajanjaksoja, ettei ole toiminut kuin akuutti vastaanotto. Sairauslomien lisääntyneet, samoin hälytyskorvaukset.

Sanallinen selvitys talouden tasapainotusohjelman toimenpiteistä v. 2021	Vaikutukset euroissa
Toimia on jätetty täyttämättä (mm. 2 sh akuuttivastaanotto, 1 sh kuntoutusosasto, osa-aikaisiin työsuhteisiin ei ole otettu sijaisia) ja koronan aiheuttama toiminnan muutos on tehty sisäisin järjestelyin (6 hoitohenkilöä).	n. 130.000 €
2 sairaanhoitajan tointa on lakkautettu (1 Akuutti/kiireettömältä vastaanotolta, 1 vuodeosastolta)	n. 87.000 €
Myyty palveluita muille kunnille; Pel-Savun kanssa sopimus päivystyksen järjestämisestä, vuodeosasto palveluita myyty Pel-Savulle, Rovaniemelle, Kittilälle.	n. 315.000 €
Etäpalveluiden käyttöönotto.	

	2021	2020
Tulosalueen palveluksessa olevan henkilökunnan määrä, htv	114,6	111,1

Valtuustoon nähden sitova merkitty värillisenä.

Talous

Tuloslaskelma (sis. sisäiset tulot ja menot)

	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama €
TOIMINTATUOTOT					
* Myyntituotot	521 272		521 272	826 995	-305 723
* Maksutuotot	867 300		867 300	834 414	32 886
* Tuet ja avustukset	20 110		20 110	1 173 126	-1 153 016
* Muut toimintatuotot	130 894		130 894	134 237	-3 343
**	1 539 576	0	1 539 576	2 968 772	-1 429 196
TOIMINTAMENOT					
Henkilöstökulut					
* Palkat ja palkkiot	-5 234 193	-200 000	-5 434 193	-5 469 096	34 903
Henkilösivukulut					
* Eläkekulut	-1 303 372		-1 303 372	-1 356 267	52 895
* Muut henkilösivukulut	-182 857		-182 857	-194 874	12 017
* Palvelujen ostot	-2 431 987	-6 359	-2 438 346	-2 434 510	-3 836
* Aineet, tarvikkeet, tav.	-744 509		-744 509	-893 806	149 297
* Avustukset	-1 700		-1 700	-900	-800
* Muut toimintakulut	-1 124 307	-1 050 000	-2 174 307	-2 440 823	266 516
**	-11 022 925	-1 256 359	-12 279 284	-12 790 277	510 993
Toimintakate	-9 483 349	-1 256 359	-10 739 708	-9 821 505	-918 203

PERUSTERVEYDENHUOLTO

Vastuualueen tulosityksiköiden nettomenojen kehitys vuosilta 2019 - 2021

NETTOMENOT	2019 TP	2020 TP	2021 TA	2021 TP	EROTUS	TOT. %
Terv.huollon hallintopalvelut	1 694 929	1 796 449	1 933 489	1 944 564	-11 075	100,6
Terv.huollon avohoitopalvelut	1 944 945	2 384 796	2 356 048	1 536 624	819 424	65,2
Suun terveydenhuolto	877 707	844 424	869 907	862 450	7 457	99,1
Vuodeosastohoitopalvelut	1 772 723	2 045 541	1 900 404	1 702 999	197 405	89,6
Hoidon tukipalvelut	2 212 765	2 611 554	3 679 860	3 774 869	-95 009	102,6
YHTEENSÄ	8 503 069	9 682 765	10 739 708	9 821 505	918 203	91,5

6.4.4 Vastuualue

Erikoissairaanhoito

Toimielin

Perusturvalautakunta

Tilivelvollinen

Johtava lääkäri Minna Jokinen

Toiminta-ajatus

Kuntalaistensa erikoissairaanhoidon järjestämiseksi Sodankylä kuuluu Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymään. Sairaanhoitopiiri vastaa erikoissairaanhoidon palveluiden yhteensovittamisesta sodankyläläisten ja terveyskeskuksen tarpeiden mukaisesti. Terveyskeskus suunnittelee yhdessä sairaanhoitopiirin kanssa palveluista toiminnallisen kokonaisuuden. Sairaanhoitopiirissä toimiva perusterveydenhuollon yksikkö on terveyskeskuksen läheinen yhteistyökumppani yhteen sovitettaessa terveyspalveluista kokonaisuutta.

Sodankyläläiset voivat yhdessä lähettävän lääkärin kanssa valita vastuusairaanhoitopiirin palvelujen sijaan myös minkä tahansa Suomen kunnallisen erikoissairaanhoidon toimintayksikön hoitopaikakseen.

Tavoitteet kuntastrategiaan pohjautuen (sitova lautakuntaan nähden värillisenä)			
Kunnan strateginen tavoite Menestystekijät / tavoite	Toimialan tavoite (vastuualueittain) esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Mittari esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Toteutuma 1.1.-31.12.2021
Kunnan palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti sekä omana että ostettuina palveluina	Vahvistetaan palvelujen kustannustehokkuutta	Erikoissairaanhoidon kustannukset / asukas (ikä- ja tarvevakioidusti)	
		Hoitopäivät / v,	hoitopäivät 3969 12/2021 (3369 12/2020)
		Kustannukset € / asukas	1483,58
		Käynnit / v	käynnit 18274 12/2021 (16174 12/2020)
	Palvelutuotanto vastaa palvelutarvetta	Odotusajat erikoissairaanhoitoon	
	Palveluiden hyvä saatavuus	Lähetteiden määrä	lähetteet 3843 12/2021 (3200 12/2020)
		Esh käyntien ja hoitojaksojen määrä	hoitopäivät 3969 12/2021 (3369 12/2020) käynnit 18274 12/2021 (16174 12/2020)

Ketterä ja muutosherkkä organisaatio, jossa joustava päätöksenteko	Asiakaslähtöinen prosessijohtamisen malli. Johto sitoutuu investoimaan jatkuvasti henkilöstöön ja toimintatapojen uudistamiseen.		
	Työntekijöille annetaan merkityksiä ja tarkoituksia, jotta he voivat kokea työnsä mielekkääksi ja sitoutuvat työhön.	Tiedolla johtaminen	
Itseään kehittävä ja innovatiivinen henkilökunta	Turvataan palveluihin tarvittavat voimavarat ja osaaminen	Koulutustilastot 1 x/v.	
Aktiivinen verkostoraken- taja ja kuntien edustaja Lapissa	Verkostoituminen muiden Lapin kuntien kanssa		
Innovatiiviset digitaaliset ratkaisut	Toimivat sähköiset konsultatiomahdollisuudet.	Tehtyjen konsultaatioiden ja saatujen vastausten määrä.	

Laajan hyvinvointikertomuksen suunnitelman mukaiset toimenpiteet 2017 – 2020			
Hyvinvointisuunnitelman mukainen arviointikohde	Vastuualueen tavoite	Mittarit	Toteutuma 1.1.- 31.12.2021
Turvallinen arki ja ympäristö	Ihmiset kotiutuvat esh:sta aiempaa nopeammin. Lapsiperheiden tukeminen ja varhaisen puuttumisen malli.		
Osallistuva yhteisö	Yksilön osallistumismahdollisuudet ja omasta hyvinvoinnista vastaamisen mahdollisuudet paranevat.	Osallistujamäärät.	

Keskeiset muutokset talousarviovuonna (esim. olennaiset henkilöstö- ja palvelumuutokset) ja poikkeamat talousarvioon nähden sekä koronasta johtuvat vaikutukset. Sanallinen selostus ja vaikutukset euroissa.	
2021	Ensihoidon valmiustasoon odotettavissa muutoksia Lapin sairaanhoitopiirin alueella.
Toteutuma 1.1.- 31.12.2021	Ensihoidon valmiustason muutos ei vähennä yksiköitä Sodankylässä. Edellisvuoteen nähden kustannukset nousivat n. 125.000 €. Avosairaanhoidon kustannukset nousivat edellisvuodesta n. 528.000 euroa ja vuodeosastokustannukset n. 1.169.000 euroa. Sairaanhoitopiiri palautti kalliin hoidon tasausta 261.379 € (v. 2020 40.473 €) ja oikaisi jäsenkuntalaskutusta 1.035.930 € (v. 2020 257.358 €).
	Korona: Sanallinen selostus ja vaikutukset euroissa. Erikoissairaanhoidon kustannukset nousivat v. 2021, sillä koko vuosi purettiin edellisen vuoden aikana syntyneitä koronapandemiasta johtuvia jonoja tavanomaisen käytön lisäksi, myös ensihoidon kustannukset nousivat. Kustannukset nousivat vuoteen 2020 verrattuna n. 1.800.000 €.

Valtuustoon nähden sitova merkitty värillisenä.

Talous

Tuloslaskelma (sis. sisäiset tulot ja menot)

	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama €
TOIMINTATUOTOT					
* Myyntituotot			0		0
* Maksutuotot			0		0
* Tuet ja avustukset			0		0
* Muut toimintatuotot			0		0
**	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT					
Henkilöstökulut					
* Palkat ja palkkiot			0		0
Henkilösivukulut					
* Eläkekulut			0		0
* Muut henkilösivukulut			0		0
* Palvelujen ostot	-12 450 000	-850 000	-13 300 000	-12 263 240	-1 036 760
* Aineet, tarvikkeet, tav.			0		0
* Avustukset			0		0
* Muut toimintakulut			0		0
**	-12 450 000	-850 000	-13 300 000	-12 263 240	-1 036 760
Toimintakate	-12 450 000	-850 000	-13 300 000	-12 263 240	-1 036 760

ERIKOISSAIRAANHOITO

Vastuualueen tulosityksiköiden nettomenojen kehitys vuosilta 2019 - 2021

NETTOMENOT	2019 TP	2020 TP	2021 TA	2021 TP	EROTUS	TOT. %
Avohoito	5 659 403	5 427 417	5 800 000	5 955 497	-155 497	102,7
Vuodeosasto	6 003 609	5 054 851	6 150 000	4 926 707	1 223 293	80,1
Ensihoito ja sairaankuljetus	1 090 353	1 254 563	1 350 000	1 381 037	-31 037	102,3
YHTEENSÄ	12 753 365	11 736 830	13 300 000	12 263 240	1 036 760	92,2

6.4.5 Vastuualue Ympäristöterveydenhuolto

Toimielin Perusturvalautakunta

Tilivelvollinen Ympäristöterveyspäällikkö Outi Romakkaniemi

Toiminta-ajatus Ympäristöterveydenhuolto on osa ennaltaehkäisevää perusterveydenhuoltoa. Ympäristöterveydenhuolto edistää ja ylläpitää ihmisten terveellistä elinympäristöä valvomalla elintarvike-, terveydensuojelu- ja tupakkalakia, sekä vastamalla yleisestä ympäristöterveyshaittojen arvioinnista ja ympäristöterveyden häiriötilanteisiin varautumisesta alueellaan. Ympäristöterveydenhuolto edistää eläinten terveyttä ja hyvinvointia ja järjestää laadukkaat ympärivuorokautiset peruseläinlääkäripalvelut pien- ja suurelaimille.

Tavoitteet kuntastrategiaan pohjautuen (sitova lautakuntaan nähden värillisenä)			
Kunnan strateginen tavoite Menestystekijät / tavoite	Toimialan tavoite (vastuualueittain) esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Mittari esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Toteutuma 1.1.-31.12.2021
Kunnan palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti sekä omana että ostettuina palveluina	Ympäristöterveydenhuollossa tehdään viranomaistyötä, jolloin palveluiden ostaminen on poissuljettu praktikkoeläinlääkärin palveluita lukuun ottamatta. Toimintaa ei ole mahdollista ulkoistaa ostopalveluiksi kokonaan.	Valvonnan ja eläinlääkäripraktiikan suoritteet/vuosi	Suoritteiden määrä toteutuma-ajankohtana on kasvanut pieneläinten osalta. Hyötyeläinkäyntien määrä jatkaa laskemistaan kotielintilojen vähenemisen myötä.
Ketterä ja muutosherkkä organisaatio, jossa joustava päätöksenteko	Päätöksentekoa on delegoitu mahdollisimman paljon, jolloin se on nopeaa. Organisaatiokenttä on tarkoituksenmukainen koko toiminta-alueen palvelujentarjontaa ajatellen.	Päätösten saantiaika toimijoille sekä palvelujen saatavuus koko toiminta-alueella.	Päätökset tehdään n. 2 viikon kuluessa asian vireille tulosta. Valitusasioiden sekä laajempia tutkimuksia vaativien asioiden käsittelyajat hallintomenettelyhuomioiden huomattavasti pidentäviä.
Laajennetut infrastruktuuriinvestoinnit	Toiminta on viranomaistoimintaa, ei investointeja.		
Itseään kehittävä ja innovatiivinen henkilökunta	Hlökunta osallistuu ammatilliseen koulutukseen vähintään 3 päivää/vuosi	Koulutuspäivien lukumäärä/viranhaltija	Koulutuspäiviä on ollut keskimäärin 3-4/viranhaltija. Etäkoulutukset mahdollistaneet koulutusten lisäyksen.
Aktiivinen verkostorakentaja ja kuntien edustaja Lapissa	Yhteistyön aktiivinen lisääminen erityisosaamisen osalta muiden yth-alueiden kanssa.	Uudet yhteistoimintaneuvottelut/sopimukset	Yhteistyötä ei tällä hetkellä harkita laajennettavaksi, koska ympäristöterveydenhuolto ollaan siirtämässä maakunnan järjestettäväksi vuonna 2026.

Haluttu kotikunta ja vierailukohde	Vastuualue toimii osaltaan kunnan asukkaiden elinympäristön turvallisuuden ja viihtyisyyden hyväksi.	Elinympäristöön liittyvät valitukset/vuosi.	Ajanjaksolla käsittelyssä 1 elinympäristöön liittyvä valitus.
---	--	---	---

Laajan hyvinvointikertomuksen suunnitelman mukaiset toimenpiteet 2017 – 2020			
Hyvinvointisuunnitelman mukainen arviointikohde	Vastuualueen tavoite	Mittarit	Toteutuma 1.1.-31.12.2021
Turvallinen arki ja ympäristö	Alueen asukkaiden elinympäristö on turvallinen yth:n toimialaan kuuluvilta osin.	Ennaltaehkäisevä valvonta sekä tehokas toiminta mm. epidemia- ja eläintautitilanteissa.	Vesivälitteisten epidemioiden hoito on ollut nopeaa ja tehokasta. Eläintauteja ei ole ollut.
Viihtyisä ympäristö	Valvonnan ja ohjauksen vaikuttavuus	Kuntalaisten asuinympäristöä koskevien valitusten nopea käsittely (viikkoina)	Valitusten käsittely on kestänyt muutamia viikkoja, joidenkin osalta useita kuukausia.
Osallistuva yhteisö	Toiminta järjestetään yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Tiedottamisessa käytetään myös sosiaalista mediaa.	Neuvonnan määrä, asiakkaita/vuosi.	Neuvontaan liittyviä yhteydenottoja keskimäärin 10/viikko. Tiedottamista on tehty paikallislehtien ja verkkosivujen kautta.

Keskeiset muutokset talousarviovuonna (esim. olennaiset henkilöstö- ja palvelumuutokset) ja poikkeamat talousarvioon nähden sekä koronasta johtuvat vaikutukset. Sanallinen selostus ja vaikutukset euroissa.

2021	Yhteistoiminta-alueen sopimuksen päivitys kuntalaskutuksen perusteiden osalta
Toteutuma 1.1.-31.12.2021	Ei muutoksia.
	Korona: Sanallinen selostus ja vaikutukset euroissa. Korona on vaikuttanut säännöllisen valvonnan tarkastusmääriin ja ne olivat n. 30 % pienemmät kuin normaalisti. Koronan vaikutus tuloihin oli kuitenkin pienempi kuin odotettiin.

Sanallinen selvitys talouden tasapainotusohjelman toimenpiteistä v. 2021	Vaikutukset euroissa
Vastuualueella toteutettiin kuntien välinen kustannusjakouudistus, joka pienentää Sodankylän maksumuutusta vuoden 2021 alusta alkaen.	n. 30 000 euroa

	2021	2020
Tulosalueen palveluksessa olevan henkilökunnan määrä, htv	10,3	10,5

Valtuustoon nähden sitova merkitty värillisenä.

Talous

Tuloslaskelma (sis. sisäiset tulot ja menot)

	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama €
TOIMINTATUOTOT					
* Myyntituotot	658 384		658 384	612 618	45 766
* Maksutuotot	69 200		69 200	103 647	-34 447
* Tuet ja avustukset	0		0	2 671	-2 671
* Muut toimintatuotot	100		100	0	100
**	727 684	0	727 684	718 936	8 748
TOIMINTAMENOT					
Henkilöstökulut					
* Palkat ja palkkiot	-608 579	34 300	-574 279	-574 016	-263
Henkilösivukulut					
* Eläkekulut	-152 069		-152 069	-157 151	5 082
* Muut henkilösivukulut	-33 348		-33 348	-24 854	-8 494
* Palvelujen ostot	-132 860	13 900	-118 960	-108 279	-10 681
* Aineet, tarvikkeet, tav.	-18 890	1 800	-17 090	-15 903	-1 187
* Avustukset	0		0	0	0
* Muut toimintakulut	-121 760	-6 195	-127 955	-147 514	19 559
**	-1 067 506	43 805	-1 023 701	-1 027 716	4 015
Toimintakate	-339 822	43 805	-296 017	-308 780	12 763

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO

Vastuualueen tulosityksiköiden nettomenojen kehitys vuosilta 2019 - 2021

NETTOMENOT	2019 TP	2020 TP	2021 TA	2021 TP	EROTUS	TOT.%
Ympäristöterv.huollon hallinto	114 567	99 099	112 122	105 938	6 184	94,5
Eläinlääkintäpalvelut	241 293	240 272	160 490	178 154	-17 664	111,0
Terveysvalvontapalvelut	20 242	26 457	23 405	24 688	-1 283	105,5
YHTEENSÄ	376 101	365 828	296 017	308 780	-12 763	104,3

Sivistyspalvelut

6.5 SIVISTYSLAUTAKUNTA

Toimiala Sivistyspalvelut

Toimielin / sitovuustaso	Valtuusto
Tilivelvollinen	Sivistysjohtaja Jouni Oikarinen
Toiminta-ajatus	Elinikäisen kasvun tukeminen

Tavoitteet kuntastrategiaan pohjautuen (sitova valtuustoon nähden värillisenä)			
Kunnan strateginen päämäärä / tavoite	Toimialan tavoite (vastuualueittain)	Mittari	Toteutuma 1.1. – 31.12.2021
Pitkäjänteiset elinkeinorakenteen painotukset	Luodaan toimivat yhteistyöverkostot alueella toimivien yhteistyötahojen kanssa	Yhteistyötapaamisten toteutuminen sekä konkreettiset toimet	Yhteistyötapaamisia on järjestetty etänä.
Kunnan palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti sekä omana että ostettuina palveluina	Palvelutason ylläpitäminen ja kehittäminen	Säännölliset esimiestapaamiset. Kehityskeskustelut vastualueittain. Indikaattoreina toimialueen asiakas- ja henkilöstökyselyt	Esimiestapaamisia on ollut noin 1-2 krt/kuukaudessa. Kehityskeskustelut on toteutettu. Asiakas- ja henkilöstökyselyä ei toteutettu vuonna 2021.
	Hyödynnetään kolmannen sektorin palveluita	Palvelusetelin käyttöönoton toteutuminen	Palvelusetelin käyttöönoton suunnittelua harkitaan.
	Palvelut ovat tuotettu laadukkaasti ja kustannustehokkuus huomioiden. Kustannusten vertailu verrokkikuntiin	€/oppilas, €/asukas, €/lapsi	Tähtikunnan koulu 11 111 €/oppilas/vuosi JärviKylien koulu 22 271 €/oppilas/vuosi Torvisen koulu 10 862 €/oppilas/vuosi Vaalajärven koulu 25 737 €/oppilas/vuosi Vuotson koulu 24 590 €/oppilas/vuosi Lukio 19 430 €/oppilas/vuosi Perhepäivähoito 11 601 €/lapsi/vuosi Paulaharjun päiväkot 17 158€/lapsi/vuosi Poikkijoen päiväkot 21 345 €/lapsi/vuosi Esiopetus 10 966 €/lapsi/vuosi Leikkitoiminta

			2811 €/lapsi/vuosi
Ketterä ja muutosherkkä organisaatio, jossa joustava päätöksenteko	Palveluiden kehittäminen ja palveluiden tarpeisiin vastaaminen mahdollisimman joustavasti ja nopeasti.	Prosessien selkiytyminen, taloudellinen vastuullisuus talousarvion toteumassa.	Prosessien selkeyttäminen etenee osana talousarvioseurantaa ja talouden tasapainottamista.
Laajennetut infrastruktuuri-investoinnit	Toimivat ja monipuoliset tilat	Ulkoiset sekä sisäiset vuokrat. Indikaattoreina toimialueen asiakas- ja henkilöstökyselyt.	Asiakas- ja henkilöstökyselyä ei toteutettu vuonna 2021
Itseään kehittävä ja innovatiivinen henkilökunta	Sivistyspalvelut rakennetaan yhteisöllisesti ja yhteistä toimintakulttuuria kehittäen.	Toteutuneet koulutukset	Koulutuksia on toteutettu koulutus- ja organisaation kehittämissuunnitelman mukaisesti keskitysti etäkoulutuksina.
	Työhyvinvointi	Kehityskeskustelut vastuualueittain. Indikaattoreina toimialueen asiakas- ja henkilöstökyselyt	Kehityskeskustelut ovat toteutuneet. Työhyvinvointikysely toteutettiin syksyllä 2021. Tuloksia tarkastellaan ja käydään läpi henkilöstön kanssa kevään 2022 aikana.
	Terveelliset ja turvalliset työtilat	Riskien arviointi, haittailmoitusten määrä, sairaspöytäolot	Riskien arviointi suoritettu poikkeusolojen aikana. Muutamia haittailmoituksia Vuotson ja Tähtikunnan koululta. Haittailmoitukset on käsitelty sisäilmatyöryhmässä ja niihin liittyen on toteutettu ehdotetut korjaustoimenpiteet. Sairaspöytäolosten määrä kasvoi huomattavan paljon aikaisempiin vuosiin verrattuna. Vähäinen määrä näistä selittyy koronalla.
	Arvot ja tavoitteet ohjaavat ja ovat osa henkilöstön jokapäiväisessä toiminnassa	Yhteiset arvot ja tavoitteet näkyvät yksikön arjessa. Indikaattoreina toimialueen asiakas- ja henkilöstökyselyt	Työhyvinvointikysely toteutettiin syksyllä 2021. Tuloksia tarkastellaan ja käydään läpi henkilöstön kanssa kevään 2022 aikana.
	Riittävä ja laajaa henkilökunta määrä.	Henkilöstöresurssit vastuualueittain	Henkilöstöresurssia vähennettiin vuonna 2021. Tämä näkyi lisääntyneenä työmääränä erityisesti hallinnossa työskentelevällä toimistohenkilöstöllä. Toimistohenkilöstön keskitetty organisaatiomuutos jatkuu edelleen tehtävänkuvien tarkastelulla. Sijaisten hankkiminen on ollut haastavaa.
Aktiivinen verkostorakentaja ja kuntien edustaja Lapissa	Aktiivinen ja toimiva yhteistyö lähikuntien kanssa sekä valtakunnallisesti että kansainvälisesti	Toteutuneet tapaamiset ja konkreettiset toimet	Poikkeusolojen aikana toiminta on sopeutettu tilanteeseen. Valtioneuvoston ohjeistuksen osalta toimintaa on kuntien päättämällä olevien asioiden osalta jossa määrin lisätty yhteisten linjauksien hakemiseksi.

	Seudullinen yhteistyö sivistyspalveluiden kehittämisessä ja palveluiden tarjoaminen ympäröiviin kuntiin	Toteutuneet tapaamiset ja konkreettiset toimet	Poikkeusolojen aikana toiminta on sopeutettu tilanteeseen.
Innovatiiviset digitaaliset ratkaisut	Palveluiden digitaalisten ratkaisujen hyödyntäminen ja käyttäminen	Työajanseuranta, laadukkaat ja joustavat palvelut ja työhyvinvointi	Henkilökunnan digitaidot mahdollistivat poikkeusolojen aikana etätyöskentelyn ja joustaviin hybridimallisiin järjestelyihin siirtymisen. Työajanseuranta ja etätyöohjeistus on käytössä.
Haluttu kotikunta ja vierailukohde	Laadukkaiden palveluiden sisältö näkyväksi	Kyllä / ei	Kyllä
	Lakisääteisten palveluiden järjestäminen	Toteutuneiden palveluiden määrä	Lakisääteiset palvelut ovat toteutuneet poikkeusolojen määräysten mukaisesti
	Kiinnostuksen herättäminen organisaation kehittämismallia kohtaan	Kyllä / ei	Kyllä
Osallistuminen kansalaisuuskumppanuus -mallina	Kokemus osallisuudesta kasvaa sekä osallisuus vahvistuu	Yhteistyötapaamiset sekä kuntalaisten ja henkilöstön kuuleminen	Säännölliset henkilöstön infotilaisuudet ja kuntalaisten kouluverkkokuulemiset toteutuivat.
	Sivistyspalveluiden kahvit keskustajaamassa että sivukylissä kuntalaisten osallisuuden vahvistamiseksi	Kyllä / ei	Toteutunut osittain kouluverkko-kuulemisten yhteydessä

Hyvinvointikertomuksen suunnitelman mukaiset toimenpiteet			
Hyvinvointisuunnitelman mukainen arviointikohde	Toimialan tavoite (vastuualueittain)	Mittari	Toteutuma 1.1. – 31.12.2021
Turvallinen arki ja ympäristö	Turvalliset, asianmukaiset ja käytännölliset tilat huomioiden väistötilajärjestelyt. Palvelut ovat helposti ja esteettömästi saavutettavissa niin fyysisesti kuin sähköisesti.	Sivistyspalveluiden yhteinen, osallistava tyytyväisyyskysely sekä asiakkaille, että henkilöstölle kaksi kertaa vuodessa.	Asiakkaille suunnattu kysely ei toteutunut, henkilöstön työhyvinvointikysely toteutettiin syksyllä 2021.
Viihtyisä ympäristö	Viihtyisät, tarkoituksenmukaiset ja toimivat toimi- ja työskentelytilat.	Sivistyspalveluiden yhteinen, osallistava tyytyväisyyskysely sekä asiakkaille, että henkilöstölle kaksi kertaa vuodessa.	Asiakkaille suunnattu kysely ei toteutunut, henkilöstön työhyvinvointikysely toteutettiin syksyllä 2021.
Osallistuva yhteisö	Osallisuuden vahvistaminen. Ylläpidämme ja lisäämme kiinnostusta toimintaan.	Sivistyspalveluiden yhteinen, osallistava tyytyväisyyskysely sekä asiakkaille, että henkilöstölle kaksi kertaa vuodessa.	Asiakkaille suunnattu kysely ei toteutunut, henkilöstön työhyvinvointikysely toteutettiin syksyllä 2021.

Keskeiset muutokset suunnittelukaudella (esim. olennaiset henkilöstömäärän muutokset, uudet palvelukokonaisuudet)	
2021	- talouden tasapainottaminen - sivistyspalveluiden organisaation kehittäminen - eläköitymistien huomioiminen palvelurakenteessa - etäkoulutusten suosiminen - keskustaajaman koulujen hallinnollinen uudelleen järjestäminen käytäntöön, arviointi, tehtävänkuvien tarkistaminen - oppivelvollisuuden laajentaminen, vahvistetaan ohjausta, oppilashuoltoa, kehittämishankkeet - ap/ip toiminnan kehittäminen - varhaiskasvatuslain mukaiseen henkilöstörakenteeseen siirtyminen henkilöstön poistumien kautta, varhaiskasvatuksen sosionomin tehtävänkuvan laatiminen - varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutokset 1.8.2021 - toiminta jatkuu väistötiloissa (koulu, esiopetus, ap/ip toiminta, nuorisotoiminta, musiikkiopisto, revontuliopisto) - monitoimikeskuksen rakentaminen jatkuu - toimintakulttuurin muutokseen liittyvä koulutus - sivistyspalveluiden henkilöstörakenteen tarkastelu tulevien uudistusten näkökulmasta - vastuualueiden kokonaisuuksien tarkistaminen, palveluiden sijoittuminen vastuualueiden välillä - valmistautuminen kaksivuotiseen esiopetukseen - kotihoidon tuen kuntalisä poistuu 1.1.2021
Toteuma 1.1.-31.12.2021	- talouden tasapainottamistoimia on toteutettu - käyttötalouden kuluja on vähennetty hankinnoissa ja henkilöstökuluissa - taloussihteerin ja hallintosihteerin toimia ei ole täytetty talouden tasapainottamisohjelman mukaisesti, tehtävien uudelleen järjestely - talouden tasapainottaminen jatkui laaditun suunnitelman mukaisesti. - yhteisen sivistystoimen uudelleen organisointi jatkui - toimintakulttuurin muutos jatkui: tehtävänkuvien selkeyttäminen - toimintojen keskittäminen, sihteerien siirtyminen keskushallinnon organisaatioon - Toimistohenkilöjärjestelyt, henkilöstön vähentäminen ja muut sisäiset hallinnolliset sijaisjärjestelyt vaikuttivat merkittävästi toteutuneisiin palkkoihin ja palkkioihin ja maksettuihin eläkemaksuihin - Oppilashuollossa psykologin viransijaisuus jouduttiin hoitamaan ostopalveluja käyttäen - johtamisjärjestelyjen vakiinnuttaminen jatkui - henkilöstön koulutuksissa suositettiin etäkoulutuksia - esimiesten toimenkuvia on tarkasteltu ja muutokset otettu käytäntöön elokuun alussa - toimintakulttuurin muutosta on viety eteenpäin henkilöstökokouksissa ja koulutuksissa - Valtion tuet ja avustukset vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna - Tuntikehyksen supistaminen näkyi säästöinä henkilöstömenoissa - Kuljetus- ja matkustuspalveluiden kulut kasvoivat merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna - talousarvio ylittyi 2,3 % / 54 965 €, johtuen työpajan siirtymisestä nuorisopalveluihin 1.3.2021 alkaen. Tähän ei oltu pystytty varautumaan talousarviota tehdessä. Ylitys olisi ollut suurempi, mutta koronasta johtuen säästöjä tuli uimahallin vuokrista sekä kulttuuritilaisuuksia ei voitu järjestää niin kuin oli suunniteltu. Työpajan kulut yht. 157 558€. - valtionapua on myönnetty etsivä nuorisotyöhön, työpajatoimintaan vain (2kk), harrastamisen suomen malliin sekä digitaalisen kehittämiseen etsivä nuorisotyössä - henkilökunnan tehtävänkuvia on tarkistettu - kirjastossa on siirrytty yksintyöskentelyyn lauantaisin - 2 kirjastovirkailijaa ja 1 kirjastonhoitaja tekee 50 % työaika - palveluiden läpikäyntityö yhdessä muun sivistystoimen kanssa

	- aloitettiin uusi Kirjaraito-kotipalvelu, jossa palvellaan sellaisia asiakkaita kotiin asti, jotka eivät itse pääse kirjastoon joko liikuntavaikeuksien tai korkean iän vuoksi. Palvelu alkoi kahden kk hankkeella: Kotipalvelua tarvitseville, jossa oli palkattu työntekijä. - Koko Sompio lukee –hankkeessa järjestettiin sanataidepajoja koululaisille. Hanke sai lisäaikaa vuoden 2022 loppuun (ei voitu toteuttaa koronan takia aiemmin). - Sompion kirjasto on mukana Rovaniemen kirjaston hallinnoimassa Kutsu kirjasto kylään - Osallisuus ja lähidemokratia kirjastopalveluissa –hankkeessa. Hanke on järjestänyt matalan kynnyksen osallisuustapahtumia. - varhaiskasvatuksessa talouden tasapainottamisen toimenpiteitä on toteutettu hankinnoissa sekä vuosiloma suunnittelussa - palveluverkko tarkastelu jatkuu - vakanssiluettelo on päivitetty - koulutuksiin osallistuminen etänä - asiakasmaksujen muutoksista johtuen arvioidut tulot eivät ole toteutuneet
--	---

	2021	2020
Tulosalueen palveluksessa olevan henkilökunnan määrä, htv	222,2	218,1

Valtuustoon nähden sitova merkitty värillisenä.

Talous

Tuloslaskelma (sis. sisäiset tulot ja menot)

	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama €
TOIMINTATUOTOT					
* Myyntituotot	248 874		248 874	524 786	275 912
* Maksutuotot	351 148		351 148	347 842	-3 306
* Tuet ja avustukset	697 500	20 000	717 500	855 228	137 728
* Muut toimintatuotot	51 788		51 788	56 643	4 855
**	1 349 310	20 000	1 369 310	1 784 499	415 189
TOIMINTAMENOT					
Henkilöstökulut					
* Palkat ja palkkiot	-8 866 547		-8 866 547	-8 934 223	-67 676
Henkilösivukulut					
* Eläkekulut	-1 983 388		-1 983 388	-2 013 489	-30 101
* Muut henkilösivukulut	-301 798		-301 798	-317 586	-15 788
* Palvelujen ostot	-3 458 404	-94 806	-3 553 210	-3 738 861	-185 651
* Aineet, tarvikkeet, tav.	-489 397		-489 397	-599 487	-110 090
* Avustukset	-277 449		-277 449	-226 592	50 857
* Muut toimintakulut	-2 948 480	-2 213 450	-5 161 930	-5 211 579	-49 649
**	-18 325 463	-2 308 256	-20 633 719	-21 041 817	-408 098
Toimintakate	-16 976 153	-2 288 256	-19 264 409	-19 257 318	7 091

Toimialan vastuualueiden nettomenojen kehitys vuosilta 2019-2021

NETTOMENOT	2019 TP	2020 TP	2021 TA	2021 TP	EROTUS	TOT. %
Sivistyshallinto	1 118 523	1 055 747	1 137 799	939 090	198 709	82,5
Koulutus	9 422 266	8 742 493	10 173 234	10 205 602	-32 368	100,3
Vapaa-ajan palvelut	1 334 177	1 289 984	2 434 664	2 489 630	-54 966	102,3
Sompion kirjasto	518 618	536 515	655 550	644 850	10 700	98,4
Varhaiskasvatus	5 036 536	4 734 806	4 863 162	4 978 146	-114 984	102,4
YHTEENSÄ	17 430 120	16 359 546	19 264 409	19 257 318	7 091	100,0

6.5.1 Vastuualue **Sivistyshallinto**

Toimielin / sitovuustaso	Sivistyslautakunta
Tilivelvollinen	Sivistysjohtaja Jouni Oikarinen
Toiminta-ajatus	Tukea ja tasa-arvoisia mahdollisuuksia

Tavoitteet kuntastrategiaan pohjautuen (lautakuntaan nähden sitova värillisenä)			
Kunnan strateginen päämäärä / tavoite	Vastuualueen tavoite	Mittari	Toteutuma 1.1. – 31.12.2021
Pitkäjänteiset elinkeinorakenteen painotukset	Luodaan toimivat yhteistyöverkostot alueella toimivien yhteistyötahojen kanssa	Yhteistyötapaamisten toteutuminen sekä konkreettiset toimet	Yhteistyötapaamisia on järjestetty etänä esim. asiointi- ja palveluliikenteen sekä koulukuljetus liikenteen liikennöitsijöiden kanssa. Kuntien välinen yhteistyö Lapin sivistyspalvelujen johtajien kanssa on säännöllistä.
Kunnan palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti sekä omana että ostettuina palveluina	Palvelutason ylläpitäminen ja kehittäminen	Säännölliset esimiestapaamiset. Kehityskeskustelut vastuualueittain. Indikaattoreina toimialueen asiakas- ja henkilöstökyselyt	Esimiestapaamisia on ollut noin kerran kuukaudessa. Kehityskeskustelut on toteutettu. Asiakas- ja henkilöstökyselyä ei toteutettu vuonna 2021.
	Hyödynnetään kolmannen sektorin palveluita	Palvelusetelin käyttöönoton toteutuminen	Palvelusetelin käyttöönoton suunnittelua harkitaan.
	Palvelut ovat tuotettu laadukkaasti ja kustannustehokkuus huomioiden. Kustannusten vertailu verrokkikuntiin	€/oppilas, €/asukas, €/lapsi	
Ketterä ja muutosherkkä organisaatio, jossa joustava päätöksenteko	Palveluiden kehittäminen ja palveluiden tarpeisiin vastaaminen mahdollisimman joustavasti ja nopeasti.	Prosessien selkiytyminen, taloudellinen vastuullisuus talousarvion toteumassa.	Prosessien selkeyttäminen etenee osana talousarvioseurantaa ja talouden tasapainottamista.
Laajennetut infrastruktuuri-investointit	Toimivat ja monipuoliset tilat	Ulkoiset sekä sisäiset vuokrat. Indikaattoreina toimialueen asiakas- ja henkilöstökyselyt.	Asiakas- ja henkilöstökyselyä ei toteutettu vuonna 2021
Itseään kehittävä ja innovatiivinen henkilökunta	Sivistyspalvelut rakennetaan yhteisöllisesti ja yhteistä toimintakulttuuria kehittämällä.	Toteutuneet koulutukset	Koulutuksia on toteutettu koulutus- ja organisaation kehittämissuunnitelman mukaisesti keskitetysti etäkoulutuksina.
	Työhyvinvointi	Kehityskeskustelut vastuualueittain. Indikaattoreina toimialueen asiakas- ja henkilöstökyselyt	Kehityskeskustelut ovat toteutuneet. Työhyvinvointikysely toteutettiin syksyllä 2021. Tuloksia tar-

			kastellaan ja käydään läpi henkilöstön kanssa kevään 2022 aikana.
	Terveelliset ja turvalliset työtilat	Riskien arviointi, haittailmoitusten määrä, sairaspoissaolot	Ei haittailmoituksia sairauspoissaolojen määrää seurataan. Hallinnossa ei ole käytetty sijaisia sairauspoissaolojen aika.
	Arvot ja tavoitteet ohjaavat ja ovat osa henkilöstön jokapäiväisessä toiminnassa	Yhteiset arvot ja tavoitteet näkyvät yksikön arjessa. Indikaattoreina toimialueen asiakas- ja henkilöstökyselyt	Työhyvinvointikysely toteutettiin syksyllä 2021. Tuloksia tarkastellaan ja käydään läpi henkilöstön kanssa kevään 2022 aikana.
	Riittävä ja lakisääteinen henkilökunta määrä.	Henkilöstöresurssit vastuualueittain	Henkilöstöresurssia vähennettiin vuonna 2021. Tämä näkyi lisäntyneenä työmääränä erityisesti hallinnossa työskentelevällä toimistohenkilöstöllä. Toimistohenkilöstön keskitetty organisatiomuutos jatkuu edelleen tehtävänkuvien tarkastelulla.
Aktiivinen verkostorakentaja ja kuntien edustaja Lapissa	Aktiivinen ja toimiva yhteistyö lähikuntien kanssa sekä valtakunnallisesti että kansainvälisesti	Toteutuneet tapaamiset ja konkreettiset toimet	Poikkeusolojen aikana toiminta on sopeutettu vallinneeseen tilanteeseen.
	Seudullinen yhteistyö sivistyspalveluiden kehittämisessä ja palveluiden tarjoaminen ympäröiviin kuntiin	Toteutuneet tapaamiset ja konkreettiset toimet	Poikkeusolojen aikana toiminta on sopeutettu tilanteeseen.
Innovatiiviset digitaaliset ratkaisut	Palveluiden digitaalisten ratkaisujen hyödyntäminen ja käyttäminen	Työajanseuranta, laadukaat ja joustavat palvelut ja työhyvinvointi	Henkilökunnan digitaidot mahdollistivat poikkeusolojen aikana etätyöskentelyn ja joustaviin hybridimallisiin järjestelyihin siirtymisen. Työajanseuranta ja etätyöohjeistus on käytössä.
Haluttu kotikunta ja vierailukohde	Laadukkaiden palveluiden sisältö näkyväksi	Kyllä / ei	Kyllä
	Lakisääteisten palveluiden järjestäminen	Toteutuneiden palveluiden määrä	Lakisääteiset palvelut ovat toteutuneet poikkeusolojen määräysten mukaisesti
	Kiinnostuksen herättäminen organisaation kehittämismallia kohtaan	Kyllä / ei	Kyllä
Osallistuminen kansalaisuuskumppanuus -mallina	Kokemus osallisuudesta kasvaa sekä osallisuus vahvistuu	Yhteistyötapaamiset sekä kuntalaisten ja henkilöstön kuuleminen	Säännölliset henkilöstön infotilaisuudet ja kuntalaisten kouluverkkuuulemiset toteutuivat.

	Sivistyspalveluiden kahvit keskustaajamassa että sivukylissä kuntalaisten osallisuuden vahvistamiseksi	Kyllä / ei	Poikkeusolojen vuoksi eivät toteutuneet.
--	--	------------	--

Hyvinvointikertomuksen suunnitelman mukaiset toimenpiteet			
Hyvinvointisuunnitelman mukainen arviointikohde	Vastuualueen tavoite	Mittarit	Toteutuma 1.1. – 31.12.2021
Turvallinen arki ja ympäristö	Turvalliset, asianmukaiset ja käytännölliset tilat huomioiden väistötilajärjestelyt. Palvelut ovat helposti ja esteettömästi saavutettavissa niin fyysisesti kuin sähköisesti.	Sivistyspalveluiden yhteinen, osallistava tyytyväisyyskysely sekä asiakkaille, että henkilöstölle kaksi kertaa vuodessa.	Asiakkaille suunnattu kysely ei toteutunut, henkilöstön työhyvinvointikysely toteutettiin syksyllä 2021.
Viihtyisä ympäristö	Viihtyisät, tarkoituksenmukaiset ja toimivat toimi- ja työskentelytilat.	Sivistyspalveluiden yhteinen, osallistava tyytyväisyyskysely sekä asiakkaille, että henkilöstölle 2 krt/v	Asiakkaille suunnattu kysely ei toteutunut, henkilöstön työhyvinvointikysely toteutettiin syksyllä 2021.
Osallistuva yhteisö	Osallisuuden vahvistaminen. Ylläpidämme ja lisäämme kiinnostusta toimintaan.	Sivistyspalveluiden yhteinen, osallistava tyytyväisyyskysely sekä asiakkaille, että henkilöstölle kaksi kertaa vuodessa.	Asiakkaille suunnattu kysely ei toteutunut, henkilöstön työhyvinvointikysely toteutettiin syksyllä 2021.

Keskeiset muutokset talousarviovuonna (esim. olennaiset henkilöstö- ja palvelumuutokset) ja poikkeamat talousarvioon nähden sekä koronasta johtuvat vaikutukset. Sanallinen selostus ja vaikutukset euroissa.	
2021	- talouden tasapainottaminen - yhteisen sivistystoimen uudelleen organisointi jatkuu - toimintakulttuurin muutos - tehtäväkuvien selkeyttäminen - toimintojen keskittäminen, sihteerien siirtyminen keskushallinnon organisaatioon
Toteuma 1.1.- 31.12.2021	- taloussihteerin ja hallintosihteerin toimia ei ole täytetty talouden tasapainottamisohjelman mukaisesti, tehtävien uudelleen järjestely - talouden tasapainottaminen jatkui laaditun suunnitelman mukaisesti. - yhteisen sivistystoimen uudelleen organisointi jatkui - toimintakulttuurin muutos jatkui: tehtäväkuvien selkeyttäminen

	- toimintojen keskittäminen, sihteerien siirtyminen keskushallinnon organisaatioon - Toimistohenkilöjärjestelyt, henkilöstön vähentäminen ja muut sisäiset hallinnolliset sijaisjärjestelyt vaikuttivat merkittävästi toteutuneisiin palkkoihin ja palkkioihin ja maksettuihin eläkemaksuihin - Oppilashuollossa psykologin viransijaisuus jouduttiin hoitamaan ostopalveluja käyttäen Korona: Sanallinen selostus ja vaikutukset euroissa. Koronaepidemian vaikutukset eivät merkittävästi vaikuttaneet sivistystoimen hallinnon toimintaan. Talouden kohdalla pandemia näkyi siten, että koulutuksia toteutettiin lähes yksinomaan etäyhteyksien kautta. Tämä puolestaan realisoitu säästöinä hallinnon budjetissa. Vähäisiä säästöjä syntyi siitä, että asiointi- ja palveluliikenteen käyttö supistui hieman. Suurin osa säästöistä syntyi henkilöstömenoista. Henkilökunnan määrää sivistystoimen hallinnossa vähennettiin, eikä tilalle palkattu uutta henkilöstöä.
--	--

Sanallinen selvitys talouden tasapainotusohjelman toimenpiteistä v. 2021	Vaikutukset euroissa
Sivistystoimen hallinnolle ei ollut määritelty euromääräisiä tavoitteita talouden tasapainottamiseen liittyen kalenterivuodelle 2021. Hallinnossa syntyi kuitenkin vuoden aikana säästöä lähes 150 000 euroa.	150 000

	2021	2020
Tulosalueen palveluksessa olevan henkilökunnan määrä, htv	4,2	7,6

Valtuustoon nähden sitova merkitty värillisenä.

Talous

Tuloslaskelma (sis. sisäiset tulot ja menot)

	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama €
TOIMINTATUOTOT					
* Myyntituotot	3 000		3 000	2 673	-327
* Maksutuotot			0		0
* Tuet ja avustukset	30 000		30 000	89 617	59 617
* Muut toimintatuotot			0	4 465	4 465
**	33 000		33 000	96 755	63 755
TOIMINTAMENOT					
Henkilöstökulut					
* Palkat ja palkkiot	-327 614		-327 614	-264 836	62 779
Henkilösivukulut					
* Eläkekulut	-275 996		-275 996	-219 588	56 408
* Muut henkilösivukulut	-10 402		-10 402	-8 463	1 939
* Palvelujen ostot	-461 859		-461 859	-446 825	15 034
* Aineet, tarvikkeet, tav.	-5 750		-5 750	-9 922	-4 172
* Avustukset			0		0
* Muut toimintakulut	-71 803	-17 375	-89 178	-86 212	2 966
**	-1 153 424	-17 375	-1 170 799	-1 035 845	134 954
Toimintakate	-1 120 424	-17 375	-1 137 799	-939 090	198 709

SIVISTYSHALLINTO

Vastuualueen tulosityksiköiden nettomenojen kehitys vuosilta 2019 - 2021

NETTOMENOT	2019 TP	2020 TP	2021 TA	2021 TP	EROTUS	TOT. %
Sivistyshallintopalvelut	631 176	684 771	717 570	553 526	164 044	77,1
Toisen asteen opetus	132 098	137 939	136 385	139 390	-3 005	102,2
Kansalaisopisto	202 764	186 608	207 434	200 533	6 901	96,7
Musiikkiopisto	66 299	46 429	76 410	45 641	30 769	59,7
YHTEENSÄ	1 032 337	1 055 747	1 137 799	939 090	198 709	82,5

6.5.2 Vastuualue Koulutus

Toimielin / sitovuustaso	Sivistyslautakunta
Tilivelvollinen	Sivistysjohtaja Jouni Oikarinen
Toiminta-ajatus	Oppiminen ja kasvaminen tulevaisuutta varten

Tavoitteet kuntastrategiaan pohjautuen (lautakuntaan nähden sitova värillisenä)			
Kunnan strateginen päämäärä / tavoite	Vastuualueen tavoite	Mittari	Toteuma 1.1.- 31.12.2021
Pitkäjänteiset elinkeinorakenteen painotukset	Luodaan toimivat yhteistyöverkostot alueella toimivien yhteistyötahojen kanssa	Yhteistyötapaamisten toteutuminen sekä konkreettiset toimet	Toisen asteen yhteistyö lukion ja REDU:n kesken tiivistynyt ESR-hankkeen myötä. ESR-hankkeen avulla pyritään vahvistamaan yksilöllisiä oppimispolkuja ja varmistamaan monipuolinen toisen asteen koulutus ja ammattitaitoinen työvoima ja esimiesosaaminen paikkakunnalla.
Kunnan palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti sekä omana että ostettuina palveluina	Palvelutason ylläpitäminen ja kehittäminen	Säännölliset esimiestapaamiset. Kehityskeskustelut vastuualueittain. Indikaattoreina toimialueen asiakas- ja henkilöstökyselyt	Kuukausittaiset rehtoripalaverit, rehtoreiden keskinäiset viikkopalaverit, koulujen tiimit. Kehityskeskustelut on käyty. Henkilöstön työhyvinvointikysely toteutettu syksyllä 2021
	Hyödynnetään kolmannen sektorin palveluita	Palvelusetelin käyttöönoton toteutuminen	Ei ole toteutunut
	Palvelut ovat tuotettu laadukkaasti ja kustannustehokkuus huomioiden. Kustannusten vertailu verrokkikuntiin	€/oppilas, €/asukas, €/lapsi	Tähtikunnan koulu 11 111 €/oppilas/vuosi Järvikylän koulu 22 271 €/oppilas/vuosi Torvisen koulu 10 862 €/oppilas/vuosi Vaalajärven koulu 25 737 €/oppilas/vuosi Vuotson koulu 24 590 €/oppilas/vuosi Lukio 19 430 €/oppilas/vuosi
Ketterä ja muutosherkkä organisaatio, jossa joustava päätöksenteko	Palveluiden kehittäminen ja palveluiden tarpeisiin vastaaminen mahdollisimman joustavasti ja nopeasti	Prosessien selkiytyminen, taloudellinen vastuullisuus, talousarvion toteutuminen	Esimiehille ja henkilöstölle järjestetty talouden tasapainottamiseen liittyviä tiedotustilaisuuksia. Esimiehille esimiestyöhön liittyvää henkilöstöhallinnon järjestämää koulutusta

			sekä prosessien toimivuuteen ja juridisesti laadukkaaseen hallintomenettelyyn liittyviä tiedotus- ja keskustelutilaisuuksia, sekä tiimivalmennusta, jolla esimiehiä ja henkilöstöä pyritään valmistamaan uuteen Tähtikunnan kouluun siirtymiseen.
Laajennetut infrastruktuuri-investoinnit	Toimivat ja monipuoliset tilat	Ulkoiset sekä sisäiset vuokrat. Indikaattoreina toimialueen asiakas- ja henkilöstökyselyt.	Sodankylän monitoimikeskus – hanke etenee aikataulussa. Lukion tiloja myös perusopetuksen käytössä. Sisäisiin vuokriin lisättiin tilikauden aikana pääomavuokrat. Pääomavuokrien lisääminen menoihin huomioitiin lisätalousarviossa.
Itseään kehittävä ja innovatiivinen henkilökunta	Sivistyspalvelut rakennetaan yhteisöllisesti ja yhteistä toimintakulttuuria kehittämällä.	Toteutuneet koulutukset	Koulutuksia on toteutettu yksiköiden koulutussuunnitelmien mukaisesti poikkeusolojen rajoitukset huomioiden. Monitoimikeskuksen yhteistojen toimintaa varten valmennusta tiimityöhön yli sivistyspalvelujen vastuualuerajojen. VESO-koulutus 5/2021: ½ pvä. VESO-koulutus 8/2021: 1 pvä VESO-koulutus 9/2021: 1 pvä VESO-koulutus 1/2021: 1 pvä. VESO-koulutus 8/2021: 2 pvä
	Työhyvinvointi	Kehityskeskustelut vastuualueittain. Indikaattoreina toimialueen asiakas- ja henkilöstökyselyt	Kehityskeskustelut toteutuivat suunnitellusti. Korona-aikana työssä jaksamisesta huolehtiminen on korostunut, ja työntekijöitä on kehoitettu olemaan matalalla kynnyksellä yhteydessä terveyshuoltoon. Yksiköissä on keskitytty ydintoimintoihin ja priorisoitu keskeiset työt jaksamisen varmistamiseksi.
	Terveelliset ja turvalliset työtilat	Riskien arviointi, haittailmoitusten määrä, sairaspöytäolut	Riskien arviointi suoritettu poikkeusolojen aikana. Muutettua haittailmoituksia Vuotson ja Tähtikunnan koululta. Haittailmoitukset on käsitelty sisäilmatyöryhmässä ja niihin

			liittyen on toteutettu ehdotetut korjaustoimenpiteet. Sairauspoissaolojen määrä kasvoi huomattavan paljon aikaisempiin vuosiin verrattuna. Vähäinen määrä näistä selittyy koronalla.
	Arvot ja tavoitteet ohjaavat ja ovat osa henkilöstön jokapäiväisessä toiminnassa	Yhteiset arvot ja tavoitteet näkyvät yksikön arjessa. Indikaattoreina toimialueen asiakas- ja henkilöstökyselyt	Asiakastytytyväisyyskyselyitä ei toteutettu vuoden 2021 aikana. Henkilöstölle suunnattu työhyvinvointikysely toteutettiin syksyllä 2021. Tuloksien käsittely tapahtuu keväällä 2022. Sivistystoimen kehittämissuunnitelma on päivitetty 2022 saakka.
	Riittävä ja lakisääteinen henkilökunta määrä.	Henkilöstöresurssit vastualueittain	Henkilöstöresurssi on mahdollistanut opetuksen toteuttamisen olemassa olevien ohjeistusten mukaisesti. Organisaatiouudistus sivistyspalveluiden tukipalveluissa jatkui: koulusihteerien määrän sopeuttaminen ja työaika-resurssinsa käyttäminen sivistystoimen hallinnossa jatkui tehtäväkuvien tarkasteluna.
Aktiivinen verkostorakentaja ja kuntien edustaja Lapissa	Aktiivinen ja toimiva yhteistyö lähikuntien kanssa sekä valtakunnallisesti että kansainvälisesti	Toteutuneet tapaamiset ja konkreettiset toimet	. Rehtoreiden LUKE-verkosto, yhteistyö Lapin lukiodien kesken, omaehtoinen oppilaitosyhteistyö Sodankylän, Kittilän, Inarin ja Savukosken kuntien kesken. Toisen asteen hankeyhteistyö REDU-toimijoiden ja lukion kesken, kaksoistutkintolaisten osalta myös Lappian kuntien kanssa. Korkeasteen yhteistyö Oulun yliopiston ja lukion kesken.
	Seudullinen yhteistyö sivistyspalveluiden kehittämisessä ja palveluiden tarjoaminen ympäröiviin kuntiin	Toteutuneet tapaamiset ja konkreettiset toimet	
Innovatiiviset digitaaliset ratkaisut	Palveluiden digitaalisten ratkaisujen hyödyntäminen ja käyttäminen	Työajanseuranta, laadukkaat ja joustavat palvelut ja työhyvinvointi	Henkilökunnan digitaidot ovat tukeneet poikkeusolojen aikana etätyöskentelyyn ja joustaviin järjestelyihin siirtymistä.

			Työhyvinvoinnin merkityksen korostuminen poikkeusoloissa ja organisaatiomuutoksessa. Työhyvinvointikysely toteutettiin syksyllä 2021. Tulosten analysointi ja läpikäynti keväällä 2022.
Haluttu kotikunta ja vierailukohde	Laadukkaiden palveluiden sisältö näkyväksi	Kyllä / ei	Kyllä
	Lakisääteisten palveluiden järjestäminen	Toteutuneiden palveluiden määrä	Lakisääteiset palvelut ovat toteutuneet
	Kiinnostuksen herättäminen organisaation kehittämismallia kohtaan	Kyllä / ei	Kyllä
Osallistuminen kansalaisuuskumppanuus -mallina	Kokemus osallisuudesta kasvaa sekä osallisuus vahvistuu	Yhteistyötapaamiset sekä kuntalaisten ja henkilöstön kuuleminen	Talouden tasapainottamiseen, prosessien toimivuuteen ja juridisesti laadukkaaseen hallintomenettelyyn liittyviä tiedotus- ja keskustelutilaisuuksia on pidetty esihenkilötapaamisten muodossa.

Hyvinvointikertomuksen suunnitelman mukaiset toimenpiteet			
Hyvinvointisuunnitelman mukainen arviointikohde	Vastuualueen tavoite	Mittari	Toteuma 1.1. – 31.12.2021
Turvallinen arki ja ympäristö	Turvalliset, asianmukaiset ja käytännölliset tilat huomioiden väistötilajärjestelyt. Palvelut ovat helposti ja esteettömästi saavutettavissa niin fyysisesti kuin sähköisesti.	Sivistyspalveluiden yhteinen, osallistava tyytyväisyyskysely sekä asiakkaille, että henkilöstölle kaksi kertaa vuodessa.	Asiakas- ja henkilöstökyselyä ei toteutettu vuonna 2021.
Viihtyisä ympäristö	Viihtyisät, tarkoituksenmukaiset ja toimivat toimi- ja työskentelytilat.	Sivistyspalveluiden yhteinen, osallistava tyytyväisyyskysely sekä asiakkaille, että henkilöstölle kaksi kertaa vuodessa.	Asiakas- ja henkilöstökyselyä ei toteutettu vuonna 2021.
Osallistuva yhteisö	Osallisuuden vahvistaminen. Ylläpidämme ja lisäämme kiinnostusta toimintaan.	Sivistyspalveluiden yhteinen, osallistava tyytyväisyyskysely sekä asiakkaille, että henkilöstölle kaksi kertaa vuodessa.	Asiakas- ja henkilöstökyselyä ei toteutettu vuonna 2021.

Keskeiset muutokset talousarviovuonna (esim. olennaiset henkilöstö- ja palvelumuutokset) ja poikkeamat talousarvioon nähden sekä koronasta johtuvat vaikutukset. Sanallinen selostus ja vaikutukset euroissa.	
2021	- johtamisjärjestelyjen vakiinnuttaminen - henkilöstön koulutuksissa suositaan etäkoulutuksia - koulutarvikehankintoihin ja koulukirjahankintoihin varatut määrärahat oppilasmäärän mukaan, tasavertaisuus - kalustehankintojen rajoittaminen Tähtikunnan koululla (SMK 2022) - vähennetään koulutarvike – ja kirjallisuushankintoja - toimintakulttuurin muutos
Toteuma 1.1. – 31.12.2021	- johtamisjärjestelyjen vakiinnuttaminen jatkui - henkilöstön koulutuksissa suosittiin etäkoulutuksia - esimiesten toimenkuvia on tarkasteltu ja muutokset otettu käytäntöön elokuun alussa - toimintakulttuurin muutosta on viety eteenpäin henkilöstökokouksissa ja koulutuksissa - Valtion tuet ja avustukset vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna - Tuntikehityksen supistaminen näkyi säästöinä henkilöstömenoissa - Kuljetus- ja matkustuspalveluiden kulut kasvoivat merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna Korona: Sanallinen selostus ja vaikutukset euroissa. Runsaat poissaolot vaikuttaneet oppilaiden koulutyöskentelyyn. Tukiopetuksen tarve lisääntyi merkittävästi. Tukiopetuksen järjestäminen on kuitenkin ollut ajoittain hankalaa, lähinnä sen vuoksi, ettei tähän ole löytynyt tekijöitä. Kevätlukukaudella 2021 lukio ja yläkoulu olivat etäopetuksessa kolme viikkoa. ESR-hankkeen teema-viikko peruttiin lukion ja yläkoulun osalta. Syyslukukaudella 2021 Tähtikunnan koulun kaksi ryhmää olivat lyhyen aikaa pois lähiopetuksesta. Muutoin oppilaat saivat lähiopetusta. Oppimisvajeen paikkaukseen on saatu erityisavustusta. Tukiopetusta on annettu runsaasti myös lukiolla, ja erityisopetuksen tarve on kasvanut perusopetuksessa. Myös opinto-ohjauksen ja kuraattori-palvelujen tarve on kasvanut sekä perusopetuksessa että lukiossa. Pandemian vaikutus oppilaiden ja opiskelijoiden terveyteen on dokumentoitu valtakunnallisesti, ja se koskee myös Sodankylän kuntaa. Koulukuljetukset ovat palautuneet pääosin normaaleiksi vuonna 2021. Syksyllä 2021 yläkoulu ja lukio olivat kolme viikkoa etäopetuksessa, ja pari muuta perusopetuksen ryhmää lyhyemmän aikaa. Kou-lukyytejä on ajoittain jouduttu tilaamaan tavanomaista enemmänkin koronapandemian edellyttämän etäisyysvaatimuksen takia. Pääasiassa myös ruokakustannukset ovat palautuneet normaaleiksi. Kouluterveyskyselyn tulosten perusteella haasteena on se, ettei koululounas tule syödyksi. Erityisesti tämä näkyy lukiolaisten osalta, joista uusimman kouluterveyskyselyn mukaan koululounaan syö alle puolet. Koulujen tilat ovat käyttöasteeltaan aktiivisessa käytössä. Myös lukion tiloissa on ilmennyt jopa ahtautta, sillä sinne on siirtynyt enenevästi perusopetusta. Joissakin oppiaineissa yhteiset opettajat antavat kaiken opetuksensa lukiolla. Tämä johtuu osittain myös siitä, että lukion tilat soveltuvat pääsääntöisesti myös sisäilmaongelmista kärsiville. Korosta aiheutuneen oppimisvajeen paikkaamiseen on haettu sekä perusopetuksessa että lukiossa valtionavustusta. Tätä on tarvittu opinto-ohjaukseen ja tukiopetukseen.

Sanallinen selvitys talouden tasapainotusohjelman toimenpiteistä v. 2021	Vaikutukset euroissa
Lukiolle asettua talouden tasapainottamiseen liittyvää säästöä ei voitu toteuttaa. Tämä johtui siitä, että lukion oppilasmäärä kasvoi ja ensimmäinen vuosiluokka päästiin aloittamaan kahdessa ryhmässä. Lisäksi ja lukion opetussuunnitelmauudistus aiheutti sen, että tuntikehysresurssia jouduttiin osoittamaan lukioon ennakoitua enemmän.	73 000

	2021	2020
Tulosalueen palveluksessa olevan henkilökunnan määrä, htv	108,8	107

Valtuustoon nähden sitova merkitty värillisenä.

Talous

Tuloslaskelma (sis. sisäiset tulot ja menot)

	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama €
TOIMINTATUOTOT					
* Myyntituotot	2 150		2 150	274 052	271 902
* Maksutuotot			0		0
* Tuet ja avustukset	260 000		260 000	303 758	43 758
* Muut toimintatuotot	400		400	700	300
**	262 550		262 550	578 510	315 960
TOIMINTAMENOT					
Henkilöstökulut					
* Palkat ja palkkiot	-4 983 173		-4 983 173	-5 104 687	-121 514
Henkilösivukulut					
* Eläkekulut	-912 223		-912 223	-999 659	-87 436
* Muut henkilösivukulut	-169 765		-169 765	-181 062	-11 297
* Palvelujen ostot	-1 607 149	-86 475	-1 693 624	-1 782 687	-89 063
* Aineet, tarvikkeet, tav.	-214 218		-214 218	-246 921	-32 703
* Avustukset	-1 200		-1 200	0	1 200
* Muut toimintakulut	-1 490 590	-970 991	-2 461 581	-2 469 094	-7 513
**	-9 378 318	-1 057 466	-10 435 784	-10 784 111	-348 327
Toimintakate	-9 115 768	-1 057 466	-10 173 234	-10 205 602	-32 368

KOULUTUS

Vastuualueen tulosyksiköiden nettomenojen kehitys vuosilta 2019 - 2021

NETTOMENOT	2019 TP	2020 TP	2021 TA	2021 TP	EROTUS	TOT.%
Perusopetus	8 375 161	7 763 851	8 877 059	8 823 581	53 478	99,4
Lukio	1 046 084	978 642	1 296 175	1 382 020	-85 845	106,6
YHTEENSÄ	9 421 245	8 742 493	10 173 234	10 205 602	-32 368	100,3

6.5.3 Vastuualue Vapaa-ajanpalvelut

Toimielin / sitovuustaso Sivistyslautakunta

Tilivelvollinen Vapaa-aikapäälikkö Arja Nieminen

Toiminta-ajatus Tuottaa monipuoliset ja laadukkaat vapaa-ajanpalvelut eri kohderyhmät huomioiden. Tukea lasten- ja nuorten turvallista kasvua heidän vapaa-aikanaan (ennaltaehkäisy). Vaalia ja tuoda esille Sodankyläläistä kulttuuriperintöä.

Tavoitteet kuntastrategiaan pohjautuen (lautakuntaan nähden sitova värillisenä)			
Kunnan strateginen päämäärä / tavoite	Vastuualueen tavoite	Mittarit	Toteuma 1.1.-31.12.2021
Pitkäjänteiset elinkeinorakenteen painotukset	Luodaan toimivat yhteistyöverkostot alueella toimivien yhteistyötahojen kanssa	Yhteistyötapaamisten toteutuminen sekä konkreettiset toimet	Järjestöjen kanssa pidetty palaveri, jossa sovittu yhteisistä säännöistä ja keskusteltu tilavaruuksista. Järjestökeskus Kitisen kanssa yhteistyö on jatkunut. Eväitä reppuun hankkeessa oltu mukana järjestetty myöhäiskahvilaa nuorille (18 – 29 v.), joka toinen perjantai.
Kunnan palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti sekä omana että ostettuina palveluina	Palvelutason ylläpitäminen ja kehittäminen	Säännölliset esimiestapaamiset. Kehityskeskustelut vastuualueittain. Indikaattoreina toimialueen asiakas- ja henkilöstökyselyt	Säännöllisiä esimies tapaamisia on pidetty. Kehityskeskusteluista osa on pidetty.
	Hyödynnetään ja tuetaan kolmannen sektorin palveluita	Palveluhankintojen määrä / järjestö (15 € / henkilö /talokauti)	Ei toteutunut, tilaisuuksia ei voitu järjestää.
Ketterä ja muutosherkkä organisaatio, jossa joustava päätöksenteko	Palveluiden kehittäminen ja palveluiden tarpeisiin vastaaminen mahdollisimman joustavasti ja nopeasti.	Prosessien selkiytyminen, taloudellinen vastuullisuus talousarvion toteumassa.	Asiakasmaksuja on kehitetty nopeammaksi, nykyaikaisemmaksi ja helpommaksi saatavaksi. Kulkujärjestelmää Kitisen kuntosalille on kehitetty yhteistyössä tilapalvelun kanssa. Asiakkaille palvelu on nopeutunut sekä verkkomaksaminen onnistuu helpommin.
Laajennetut infrastruktuuri-investointit	Toimivat ja monipuoliset tilat	Ulkoiset sekä sisäiset vuokrat. Indikaattoreina toimialueen asiakas- ja henkilöstökyselyt.	Kitisenrannan tiloihin remontoitu luokkahuone pienryhmien musiikkiliikuntaan ja harrastustoimintaan. Päiväkäyttäjien esi-koululaiset ja aamu- ja iltapäivätoiminta, iltakäyttäjien yhdistykset ja Revontuli-Opisto.
Itseään kehittävä ja innovatiivinen henkilökunta	Sivistyspalvelut rakennetaan yhteisöllisesti ja yhteistä toimintakulttuuria kehittämällä.	Toteutuneet koulutukset	Koulutuksia on toteutettu koulutus- ja organisaation kehittämissuunnitelman mukaan keskitetysti etäkoulutuksina

	Työhyvinvointi	Kehityskeskustelut vastuu- alueittain. Indikaattoreina toimialueen asiakas- ja hen- kilöstökyselyt	Kehityskeskusteluista osa on käyty. Asiakas- ja henkilöstöky- selyä ei ole tehty.
	Terveelliset ja turvalliset työti- lat	Riskien arviointi, haittail- moitusten määrä, sairas- poissaolot	Riskien arviointi on tehty koro- nan aikana työntekijöiden kanssa.
	Arvot ja tavoitteet ohjaavat ja ovat osa henkilöstön jokapäi- väisessä toiminnassa	Yhteiset arvot ja tavoitteet näkyvät yksikön arjessa. In- dikaattoreina toimialueen asiakas- ja henkilöstöky- selyt	Laadukkaita palveluja on tuo- tettu alkuvuodesta hyvin, lisäksi koronan aikana toteutettu uusia toimintamalleja, joka on kehit- tänyt meidän toimintaa nuo- riso-, ja liikuntapalveluissa. Kun- talaisille on tarjottu virtuaaliti- lassa palveluja, jonka avulla on pyritty huolehtimaan kaikkien kuntalaisten hyvinvoinnista.
	Riittävä ja lakisääteinen henki- lökunta määrä.	Henkilöstöresurssit vastuu- alueittain	Aamu- ja iltapäivätoiminnassa lisätyövoimaa saatiin koulun- käynninohjaajista.
Aktiivinen verkostorakentaja ja kuntien edustaja Lapissa	Aktiivinen ja toimiva yhteistyö lähikuntien kanssa sekä valta- kunnallisesti että kansainväli- sesti	Toteutuneet tapaamiset ja konkreettiset toimet	Lähikuntien kanssa on yhteis- työtä tehty ja samalla vertaistu- kea saatu koronan ajanakin. Lapin lastenkulttuuriverkos- tossa tuotettu yhteistyössä eri- laisia tilaisuuksia.
	Seudullinen yhteistyö sivistys- palveluiden kehittämisessä ja palveluiden tarjoaminen ympäroiviin kuntiin	Toteutuneet tapaamiset ja konkreettiset toimet	Syväjohtamiskoulutuksissa on tavattu kuudesta eri kunnasta sivistyspalveluiden henkilöstö lapin alueelta, on päästy kes- kustelemaan laajasti palve- luidenkehittämisestä ja yhteis- työstä. Maakunnallisessa kult- tuuriasiantuntijatryöryhmässä keskusteltu kulttuurin nostami- sesta yhdeksi maakunnan kärki- hankkeeksi.
Innovatiiviset digitaaliset rat- kaisut	Palveluiden digitaalisten rat- kaisujen hyödyntäminen ja käyttäminen	Työajanseuranta, laaduk- kaat ja joustavat palvelut ja työhyvinvointi	Henkilökunta on pystynyt jous- tavasti siirtymään etätöhyän ko- rona aikana. Kulttuuri-, nuoriso- , liikunta – ja etsivä nuorisotyön työntekijät ovat työskennelleet virtuaalisesti eri ohjelmien kautta. Sodankylän kotiseutumuseolla tehty 360-asteen kuvaus mah- dollistaa virtuaalisen vierailun VR-laseilla, se voidaan ladata nettipalvelimelle ja katsoa ko- tona tietokoneelta.
Haluttu kotikunta ja vierailu- kohde	Laadukkaiden palveluiden si- sältö näkyväksi	Kyllä / ei	Kyllä

	Lakisääteisten palveluiden järjestäminen	Toteutuneiden palveluiden määrä	Liikunta, nuorisotyö, etsivänuorisotyö toteutuneet. Työtapa on muuttunut koronan myötä virtuaaliseksi. Liikuntapalveluiden on kirjautunut n. 30 asiakasta ja viikoittain 17 osallistujaa virtuaalijumppiin. Syyskaudella liikuntaryhmät aloittivat normaalisti. Korona-aikana (marraskuu)ryhmät kokoontuivat etänä. Nuorisopalveluihin kirjautunut 88 nuorta. Etsivä nuorisotyössä miespuolisia asiakkaita viikoittain 25-30 ja naispuolisia 9-14. Etsivä nuorisotyö ja työpaja kuuluvat valtakunnalliseen Partiotietojärjestelmään. Järjestelmään on v. 2021 on kirjattu etsivä nuorisotyön asiakkaita 88 ja työpalle 34 asiakasta. Kulttuuritilaisuuksia järjestettiin 22 eri tilaisuutta, kävijöitä 2040, joista nuoria ja lapsia 1374. Osa tilaisuuksista siirrettiin vuodelle 2021. Kotiseutumuseolla vieraili 402 henkilöä, joista ulkomaalaisia 13.
	Kiinnostuksen herättäminen organisaation kehittämismallia kohtaan	Kyllä / ei	Ei
Osallistuminen kansalaisuuskumppanuus -mallina	Kokemus osallisuudesta kasvaa sekä osallisuus vahvistuu	Yhteistyötapaamiset sekä kuntalaisten ja henkilöstön kuuleminen	Ei
	Sivistyspalveluiden kahvit keskustajaamassa että sivukylissä kuntalaisten osallisuuden vahvistamiseksi	Kyllä / ei	Kyllä. Koronan aikana ryhmäliikuntaa, pelejä, bingo ym. tehty verkossa myös sivukyliin. On tavoitettu uusia asiakasryhmiä, jonka vuoksi jatkossakin kannattaa toteuttaa verkon kautta.

Hyvinvointikertomuksen suunnitelman mukaiset toimenpiteet			
Hyvinvointisuunnitelman mukainen arviointikohde	Vastuualueen tavoite	Mittarit	Toteuma 1.1.-31.12.2021
Turvallinen arki ja ympäristö	Turvalliset, asianmukaiset ja käytännölliset tilat huomioiden väistötilajärjestelyt. Palvelut ovat helposti ja esteettömästi saavutettavissa niin fyysisesti kuin sähköisestikin.	Sivistyspalveluiden yhteinen, osallistava tyytyväisyyskysely sekä asiakaille, että henkilöstölle kaksi kertaa vuodessa.	Asiakas- ja henkilöstökyselyä ei toteutettu vuonna 2021.

Viihtyisä ympäristö	Viihtyisät, tarkoituksenmukaiset ja toimivat toimi- ja työskentelytilat.	Sivistyspalveluiden yhteinen, osallistava tyytyväisyyskysely sekä asiakaille, että henkilöstölle kaksi kertaa vuodessa.	Asiakas- ja henkilöstökyselyä ei toteutettu vuonna 2021.
Osallistuva yhteisö	Osallisuuden vahvistaminen. Ylläpidämme ja lisäämme kiinnostusta toimintaan.	Sivistyspalveluiden yhteinen, osallistava tyytyväisyyskysely sekä asiakaille, että henkilöstölle kaksi kertaa vuodessa.	Asiakas- ja henkilöstökyselyä ei toteutettu vuonna 2021.

Keskeiset muutokset talousarviovuonna (esim. olennaiset henkilöstö- ja palvelumuutokset) ja poikkeamat talousarvioon nähden sekä koronasta johtuvat vaikutukset. Sanallinen selostus ja vaikutukset euroissa.	
2021	- talouden tasapainottaminen - maksuttomia harrastusmahdollisuuksia koulupäivien yhteyteen - henkilöstön tehtävänkuvien tarkistaminen - valtakunnallisen digitaalisen järjestelmän kehittäminen etsivän nuorisotyön toimintaan - jäähallin vuokraamisen tehostaminen - toimintakulttuurin muutos
Toteuma 1.1. – 31.12.2021	- talousarvio ylittyi 2,3 % / 54 965 €, johtuen työpajan siirtymisestä nuorisopalveluihin 1.3.2021 alkaen. Tähän ei oltu pystytty varautumaan talousarviota tehdessä. Ylitys olisi ollut suurempi, mutta koronasta johtuen säästöjä tuli uimahallin vuokrasta sekä kulttuuritilaisuuksia ei voitu järjestää niin kuin oli suunniteltu. Työpajan kulut yht. 157 558 €. - valtionapua on myönnetty etsivä nuorisotyöhön, työpajatoimintaan vain (2kk), harrastamisen suomen malliin sekä digitaalisen kehittämiseen etsivä nuorisotyössä - henkilökunnan tehtävänkuvia on tarkistettu Korona: Sanallinen selostus ja vaikutukset euroissa. Korona poikkeusoloista johtuen on jouduttu sulkemaan osan vuodesta uimahalli, avantouinti, lii-kuntahalli, jäähalli, sekä kulttuuritilaisuuksia ei ole pystytty järjestämään. Kesänuoria ei ole pystytty palkkaamaan samalla lailla kuin aikaisempina vuosina.

Sanallinen selvitys talouden tasapainotusohjelman toimenpiteistä v. 2021	Vaikutukset euroissa
Talouden tasapainottamisohjelmassa vuodelle 2021 ei ollut toimenpiteitä	-

	2021	2020
Tulosalueen palveluksessa olevan henkilökunnan määrä, htv	19,1	15,9

Valtuustoon nähden sitova merkitty värillisenä.

Talous

Tuloslaskelma (sis. sisäiset tulot ja menot)

	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama €
TOIMINTATUOTOT					
* Myyntituotot	41 000		41 000	56 322	15 322
* Maksutuotot	40 000		40 000	52 410	12 410
* Tuet ja avustukset	160 000	20 000	180 000	216 102	36 102
* Muut toimintatuotot	50 588		50 588	46 979	-3 609
**	291 588	20 000	311 588	371 813	60 225
TOIMINTAMENOT					
Henkilöstökulut					
* Palkat ja palkkiot	-579 216		-579 216	-600 440	-21 224
Henkilösivukulut					
* Eläkekulut	-120 932		-120 932	-118 465	2 467
* Muut henkilösivukulut	-19 715		-19 715	-21 317	-1 602
* Palvelujen ostot	-110 250		-110 250	-128 031	-17 781
* Aineet, tarvikkeet, tav.	-32 454		-32 454	-74 659	-42 205
* Avustukset	-53 600		-53 600	-48 018	5 582
* Muut toimintakulut	-939 378	-890 707	-1 830 085	-1 870 512	-40 427
**	-1 855 545	-890 707	-2 746 252	-2 861 443	-115 191
Toimintakate	-1 563 957	-870 707	-2 434 664	-2 489 630	-54 966

Vastuualueen tulosityksiköiden nettomenojen kehitys vuosilta 2019 - 2021

NETTOMENOT	2019 TP	2020 TP	2021 TA	2021 TP	EROTUS	TOT. %
Vapaa-ajan hallintopalvelut	78 276	70 319	80 670	85 394	-4 724	105,9
Liikuntapalvelut	640 976	644 196	1 084 760	1 071 519	13 241	98,8
Nuorisopalvelut	159 894	149 513	137 130	263 374	-126 244	192,1
Kulttuuripalvelut	201 892	229 484	866 123	851 659	14 464	98,3
Kotiseutumuseo	33 437	12 524	39 718	36 596	3 122	92,1
Aamu- ja iltapäivätoiminta	219 794	183 948	226 263	181 088	45 175	80,0
YHTEENSÄ	1 334 269	1 289 984	2 434 664	2 489 630	-54 966	102,3

6.5.4 Vastuualue Sompion kirjasto

Toimielin / sitovuustaso Sivistyslautakunta

Tilivelvollinen Kirjastonjohtaja Tiina Heinänen

Toiminta-ajatus Tavoittaa alueen asukkaat ja tarjota heille mahdollisimman laadukkaat kirjasto- ja tietopalvelut.

Tavoitteet kuntastrategiaan pohjautuen (lautakuntaan nähden sitova värillisenä)			
Kunnan strateginen päämäärä / tavoite	Vastuualueen tavoite	Mittarit	Toteuma 1.1.-31.12.2021
Pitkäjänteiset elinkeinorakenteen painotukset	Yhteistyön vahvistaminen eri toimijoiden kanssa.	Yhteistyötahot.	Yhteistyötä koulujen ja nuorisotyön kanssa on laajennettu. Yhteisöllisen kirjastonhoitajan työpanoksen ansiosta kirjasto on voinut järjestää monipuolisten lukutaitojen koulutuksia huomattavasti enemmän kuin aiemmin. Kaikkineen tapahtumia ja koulutuksia järjestettiin 204 kpl, joissa osallistujia oli yhteensä 1353.
Kunnan palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti sekä omana että ostettuina palveluina	Taloudellisesti tehokas toiminta.	Budjetti on tasapainossa ja pitää. Kirjastopalvelun hinta € / asukas	Budjetti tasapainossa. Kirjastopalvelun hinta n. 70 € / asukas. Lapin kirjasto-kimppa siirtyi käyttämään yhteistä aineiston hankintaportaalia, taloudellisesti tehokasta.
Ketterä ja muutosherkkä organisaatio, jossa joustava päätöksenteko	Kirjasto vastaa asiakkaiden toiveisiin ja tarpeisiin ketterästi.	Saatu palaute.	Hankintatoiveita ja muuta palautetta saadaan Lapin kirjaston palautekanavan sekä Sompion kirjaston omien sivujen kautta. Lapin kirjastojen asiakaskysely toteutettiin syksyllä 2021.
Laajennetut infrastruktuuri-investoinnit	Kirjaston laaja ja monipuolinen kokoelma palvelee kaikkia kuntalaisia, myös yrittäjiä.	Lainamäärät.	Sompion kirjaston kokonaislainaus 136 231, Sodankylä 83 597. Lainaajia 3356. Lainoja 13,36/asukas.

Itseään kehittävä ja innovatiivinen henkilökunta	Digiosaamisen kehittäminen.	Koulutuksen suorittaminen.	Henkilöstö on suorittanut digikoulutuksen. Digiopastus ja muita koulutuksia etänä meneillään. Käytössä Liboppi –oppimisalusta. Lapin kirjaston henkilöstön osaamiskartoitus tehty keväällä 2021. Kirjastonjohtajan vertaisoppimisvierailu Posion kirjastossa (omatoimikirjasto, koulukirjasto) syyskuussa.
Aktiivinen verkostorakentaja ja kuntien edustaja Lapissa	Kuntalaisten lukemisen aktivoiminen.	Osallistujat.	Yleisötilaisuuksia alettu uudelleen järjestää heinäkuusta alkaen pienimuotoisesti ja koronaturvallisuus huomioiden. Aloitettiin uusi Kirjaraito-kotipalvelu, joka on tarkoitettu heille, jotka eivät itse pääse kirjastoon liikuntavaikeuksien tai korkean iän vuoksi.
Innovatiiviset digitaaliset ratkaisut	e-aineistot tutuksi asiakkaille.	e-aineistojen käyttö.	Pohjoinen eKirjasto –palvelun valmistelua, yhteistyö Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun kanssa. e-Aineistojen hankintaa kasvatettu, käyttö on lisääntynyt. e-kirjojen ja lehtien käyttö 6912 kertaa (vuonna 2020: 4938).
Haluttu kotikunta ja vierailukohde	Viihtyisä, asiantunteva ja palvelleva kirjasto.	Kävijät.	Kävijämäärä 69391. Aloitettiin kirjaston kokoustilan remontointi Haakana-huoneeksi.
Osallistuminen kansalaisuuskumppanuus -mallina	Poikien lukemisen edistäminen.	Osallistujat.	Lanseerattiin kirjaston ensimmäinen oma pakohuonepeli: ”Mihin joulutontut ovat kadonneet”. Kutsu kirjasto kylään - Osallisuus ja lähidemokratia kirjastopalveluissa –hankkeessa järjestettiin matalan kynnyksen osallistavia tilaisuuksia.

Hyvinvointikertomuksen suunnitelman mukaiset toimenpiteet			
Hyvinvointisuunnitelman mukainen arviointikohde	Vastuualueen tavoite	Mittarit	Toteuma 1.1.-31.12.2021
Turvallinen arki ja ympäristö	Turvalliset, asianmukaiset ja käytännölliset tilat huomioiden väistötilajärjestelyt. Palvelut ovat helposti ja esteettömästi saavutettavissa niin fyysisesti kuin sähköisesti.	Sivistyspalveluiden yhteinen, osallistava tyytyväisyyskysely sekä asiakaille, että henkilöstölle.	Asiakas- ja henkilöstökyseilyä ei toteutettu vuonna 2021.
Viihtyisä ympäristö	Viihtyisät, tarkoituksenmukaiset ja toimivat toimi- ja työskentelytilat.	Sivistyspalveluiden yhteinen, osallistava tyytyväisyyskysely sekä asiakaille, että henkilöstölle.	Asiakas- ja henkilöstökyseilyä ei toteutettu vuonna 2021.
Osallistuva yhteisö	Osallisuuden vahvistaminen. Ylläpidämme ja lisäämme kiinnostusta toimintaan.	Sivistyspalveluiden yhteinen, osallistava tyytyväisyyskysely sekä asiakaille, että henkilöstölle.	Asiakas- ja henkilöstökyseilyä ei toteutettu vuonna 2021.

Keskeiset muutokset talousarviovuonna (esim. olennaiset henkilöstö- ja palvelumuutokset) ja poikkeamat talousarvioon nähden sekä koronasta johtuvat vaikutukset. Sanallinen selvitys ja vaikutukset euroissa.	
2021	- Lauantain työvuorossa on vain 1 henkilö - 2 kirjastovirkailijaa tekee noin 50% työaika - Jatketaan yhteistyön kehittämistä eri sidosryhmien kanssa, mm. neuvolan, peruskoulujen, nuorisotoimen ja toisen asteen koulujen kanssa
Toteuma 1.1. – 31.12.2021	- on siirretty yksintyöskentelyyn lauantaisin - 2 kirjastovirkailijaa ja 1 kirjastonhoitaja tekee 50 % työaika - palveluiden läpikäyntityö yhdessä muun sivistystoimen kanssa - aloitettiin uusi Kirjaraito-kotipalvelu, jossa palvellaan sellaisia asiakkaita kotiin asti, jotka eivät itse pääse kirjastoon joko liikuntavaikkeuksien tai korkean iän vuoksi. Palvelu alkoi kahden kk hankkeella: Kotipalvelua tarvitseville, jossa oli palkattu työntekijä. - Koko Sompio lukee –hankkeessa järjestettiin sanataidepajoja koululaisille. Hanke sai lisäaikaa vuoden 2022 loppuun (ei voitu toteuttaa koronan takia aiemmin). - Sompion kirjasto on mukana Rovaniemen kirjaston hallinnoimassa Kutsu kirjasto kylään - Osallisuus ja lähidemokratia kirjastopalveluissa –hankkeessa. Hanke on järjestänyt matalan kynnyksen osallisuustapahtumia. Korona: Sanallinen selostus ja vaikutukset euroissa Kesällä koronan hellittäessä kirjastossa alettiin järjestää pienimuotoisia tilaisuuksia. Kirjastonkäyttö alkoi jälleen elpyä käyntien ja lainausten osalta. Ei erityisiä eurovaikutuksia. Kirjastossa jaettiin kasvomaskeja vähävaraisille.

Sanallinen selvitys talouden tasapainotusohjelman toimenpiteistä v. 2021	Vaikutukset euroissa
Koulutuksiin osallistuttu pääsääntöisesti etänä.	
Omatoimikirjastoa on valmisteltu ottamalla käyttöön aineistovarausten omatoiminouto	

	2021	2020
Tulosalueen palveluksessa olevan henkilökunnan määrä, htv	10,1	10,5

Valtuustoon nähden sitova merkitty värillisenä.

Talous

Tuloslaskelma (sis. sisäiset tulot ja menot)

	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama €
TOIMINTATUOTOT					
* Myyntituotot	202 724		202 724	189 577	-13 147
* Maksutuotot	400		400	77	-323
* Tuet ja avustukset	7 500		7 500	12 347	4 847
* Muut toimintatuotot	800		800	4 499	3 699
**	211 424		211 424	206 500	-4 924
TOIMINTAMENOT					
Henkilöstökulut					
* Palkat ja palkkiot	-320 197		-320 197	-330 213	-10 016
Henkilösivukulut					
* Eläkekulut	-74 888		-74 888	-76 428	-1 540
* Muut henkilösivukulut	-10 963		-10 963	-11 693	-730
* Palvelujen ostot	-68 012		-68 012	-52 049	15 963
* Aineet, tarvikkeet, tav.	-171 100		-171 100	-162 727	8 373
* Avustukset				0	0
* Muut toimintakulut	-101 060	-120 754	-221 814	-218 240	3 574
**	-746 220	-120 754	-866 974	-851 350	15 624
Toimintakate	-534 796	-120 754	-655 550	-644 850	10 700

SOMPION KIRJASTO

Vastuualueen tulosityksiköiden nettomenojen kehitys vuosilta 2019 - 2021

NETTOMENOT	2019 TP	2020 TP	2021 TA	2021 TP	EROTUS	TOT.%
Sompion kirjasto	459 829	467 323	585 967	588 075	-2 108	100,4
Kirjastoauto	55 665	56 938	65 583	56 153	9 430	85,6
Kirjastopalvelun projektit	3 124	12 255	4 000	622	3 378	15,6
YHTEENSÄ	518 618	536 515	655 550	644 850	10 700	98,4

6.5.5 Vastuualue Varhaiskasvatus

Toimielin / sitovuustaso Sivistyslautakunta

Tilivelvollinen Varhaiskasvatuspäällikkö Ritva M. Ollila

Toiminta-ajatus Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tarjota kaikille sitä hakeville alle kouluikäisille lapsille laadukasta kunnan varhaiskasvatussuunnitelman mukaista palvelua.

Tavoitteet kuntastrategiaan pohjautuen (lautakuntaan nähden sitova värillisenä)			
Kunnan strateginen päämäärä / tavoite	Vastuualueen tavoite	Mittarit	Toteuma 1.1.-31.12.2021
Pitkäjänteiset elinkeinorakenteen painotukset	Luodaan toimivat yhteistyöverkostot alueella toimivien yhteistyötahojen kanssa	Yhteistyötapaamisten toteutuminen sekä konkreettiset toimet	Yhteistyötapaamisia on järjestetty sähköisesti etänä.
Kunnan palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti sekä omana että ostettuina palveluina	Palvelutason ylläpitäminen ja kehittäminen	Säännölliset esimiestapaamiset. Kehityskeskustelut vastuualueittain. Indikaattoreina toimialueen asiakas- ja henkilöstökyselyt	Esimiestapaamisia on ollut 2 krt/kuukaudessa. Yksiköissä on käyty kehityskeskustelut.
	Hyödynnetään kolmannen sektorin palveluita	Palvelusetelin käyttöön-oton toteutuminen	Palvelusetelin käyttöönotto ei ole ajankohtainen.
	Palvelut ovat tuotettu laadukkaasti ja kustannustehokkuus huomioiden. Kustannusten vertailu verrokkikuntiin	€/oppilas, €/asukas, €/lapsi	Perhepäivähoito 11 601 €/lapsi/vuosi Paulaharjun päiväkot 17 158€/lapsi/vuosi Poikkijoen päiväkot 21 345 €/lapsi/vuosi Esiopetus 10 966 €/lapsi/vuosi Leikkitoiminta 2811 €/lapsi/vuosi
Ketterä ja muutosherkkä organisaatio, jossa joustava päätöksenteko	Palveluiden kehittäminen ja palveluiden tarpeisiin vastaaminen mahdollisimman joustavasti ja nopeasti.	Prosessien selkiytyminen, taloudellinen vastuullisuus talousarvion toteumassa.	Prosessien selkeyttäminen jatkuu osana talouden tasapainotusta.
Laajennetut infrastruktuuri-investointi	Toimivat ja monipuoliset tilat	Ulkoiset sekä sisäiset vuokrat. Indikaattoreina toimialueen asiakas- ja henkilöstökyselyt.	

Itseään kehittävä ja innovatiivinen henkilökunta	Sivistyspalvelut rakennetaan yhteisöllisesti ja yhteistä toimintakulttuuria kehittäen.	Toteutuneet koulutukset	Koulutuksia on toteutettu etänä.
	Työhyvinvointi	Kehityskeskustelut vastuualueittain. Indikaattoreina toimialueen asiakas- ja henkilöstökyselyt	Kehityskeskustelut on toteutettu
	Terveelliset ja turvalliset työtilat	Riskien arviointi, haittailmoitusten määrä, sairauspoissaolot	Riskienarvioinnit yksiköissä suoritettu erityisesti poikkeusajan vuoksi. Sairauspoissaolosten määrä on kasvanut.
	Arvot ja tavoitteet ohjaavat ja ovat osa henkilöstön jokapäiväisessä toiminnassa	Yhteiset arvot ja tavoitteet näkyvät yksikön arjessa. Indikaattoreina toimialueen asiakas- ja henkilöstökyselyt	
	Riittävä ja lakisääteinen henkilökunta määrä.	Henkilöstöresurssit vastuualueittain	Henkilöstöresurssi on ollut riittävä. Sijaisten hankkiminen on ollut haastavaa.
Aktiivinen verkostorakentaja ja kuntien edustaja Lapissa	Aktiivinen ja toimiva yhteistyö lähikuntien kanssa sekä valtakunnallisesti että kansainvälisesti	Toteutuneet tapaamiset ja konkreettiset toimet	Poikkeusolojen aikana toiminta on sopeutettu tilanteeseen.
	Seudullinen yhteistyö sivistyspalveluiden kehittämisessä ja palveluiden tarjoaminen ympäröiviin kuntiin	Toteutuneet tapaamiset ja konkreettiset toimet	Poikkeusolojen aikana toiminta on sopeutettu tilanteeseen. Valtioneuvoston ohjeistuksen osalta toimintaa on kuntien päättävällä olevien asioiden osalta jossakin määrin lisätty yhteisten linjauksien hakemiseksi.
Innovatiiviset digitaaliset ratkaisut	Palveluiden digitaalisten ratkaisujen hyödyntäminen ja käyttäminen	Työajanseuranta, laadukkaat ja joustavat palvelut ja työhyvinvointi	Työajanseuranta on käytössä.
Haluttu kotikunta ja vierailukohde	Laadukkaiden palveluiden sisältö näkyväksi	Kyllä / ei	Kyllä
	Lakisääteisten palveluiden järjestäminen	Toteutuneiden palveluiden määrä	Varhaiskasvatuksen läsnäolo prosentti on ollut kaksi kuukautta (maaliskuu ja huhtikuu) alhaisempi (20-30%) kuin normaalisti (70-80%), samoin marraskuussa poikkeusolojen tuomien järjestelyiden myötä.
	Kiinnostuksen herättäminen organisaation kehittämismallia kohtaan	Kyllä / ei	Kyllä
Osallistuminen kansalaisuuskumppanuus -mallina	Kokemus osallisuudesta kasvaa sekä osallisuus vahvistuu	Yhteistyötapaamiset sekä kuntalaisten ja henkilöstön kuuleminen	Talouden tasapainottamiseen liittyvät henkilöstön infotilaisuudet ja kuntalaisten kouluverkkokuulemiset on tehty

	Sivistyspalveluiden kahvit keskustaajamassa että sivukylissä kuntalaisten osallisuuden vahvistamiseksi	Kyllä / ei	Toteutunut osittain kouluverkko-koostumisten yhteydessä
--	--	------------	---

Hyvinvointikertomuksen suunnitelman mukaiset toimenpiteet			
Hyvinvointisuunnitelman mukainen arviointikohde	Vastuualueen tavoite	Mittarit	Toteuma 1.1.-31.12.2021
Turvallinen arki ja ympäristö	Turvalliset, asianmukaiset ja käytännölliset tilat huomioiden väistötilajärjestelyt. Palvelut ovat helposti ja esteettömästi saavutettavissa niin fyysisesti kuin sähköisesti.	Sivistyspalveluiden yhteinen, osallistava tyytyväisyyskysely sekä asiakaille, että henkilöstölle kaksi kertaa vuodessa.	Asiakas- ja henkilöstökyselyä ei toteutettu vuonna 2021.
Viihtyisä ympäristö	Viihtyisät, tarkoituksenmukaiset ja toimivat toimi- ja työskentelytilat.	Sivistyspalveluiden yhteinen, osallistava tyytyväisyyskysely sekä asiakaille, että henkilöstölle kaksi kertaa vuodessa.	Asiakas- ja henkilöstökyselyä ei toteutettu vuonna 2021.
Osallistuva yhteisö	Osallisuuden vahvistaminen. Ylläpidämme ja lisäämme kiinnostusta toimintaan.	Sivistyspalveluiden yhteinen, osallistava tyytyväisyyskysely sekä asiakaille, että henkilöstölle kaksi kertaa vuodessa.	Asiakas- ja henkilöstökyselyä ei toteutettu vuonna 2021.

Keskeiset muutokset suunnittelukaudella (esim. olennaiset henkilöstömäärän muutokset, uudet palvelukokonaisuudet)	
2021	- talouden tasapainottaminen - toimintakulttuurin muutos - kaksivuotiseen esiopetukseen valmistautuminen - hallituksen esitys eduskunnalle laiksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta, asiakasmaksuista saatavan tuoton pieneneminen vuositasolla arviolta 94500€ - varhaiskasvatuslain mukaiseen henkilöstörakenteeseen siirtyminen poistumien kautta. Vapautuvien lastenhoitajien toimien muuttaminen varhaiskasvatuksenopettajan toimiksi tai varhaiskasvatuksen sosionomin toimiksi. Rekrytointiongelma, lastenhoitajia hakeutunut muuntokoulutukseen. Perhepäivähoitajien kouluttautuminen lastenhoitajiksi. - henkilöstön tehtäväkuvien tarkistaminen - kotihoidon tuen kuntalisä lakkautetaan 1.1.2021 alkaen, varhaiskasvatuspaikkoja ei mahdollisesti riitä kaikille alle 2v., yhdelle määräaikaiselle perhepäivähoitajalle varataan palkkamääräraha - suunniteltu sijaisten käyttö, vuosilomien porrastus - suositetaan maksuttomia koulutuksia ja etäkoulutuksia, vähennetään koulutarvike- ja kirjallisuushankintoja - lapsiryhmien henkilöstötoimituksien tehostaminen - esimiesjärjestelyjen uudelleen organisointi, tehtäväkuvien tarkistaminen

Toteuma 1.1. – 31.8.2021	- talouden tasapainottamisen toimenpiteitä on toteutettu hankinnoissa sekä vuosiloma suunnittelu- palveluverkko tarkastelu jatkuu - vakanssiluettelo on päivitetty - koulutuksiin osallistuminen etänä - asiakasmaksujen muutoksista johtuen arvioitujen tulot eivät ole toteutuneet Korona: Sanallinen selostus ja vaikutukset euroissa Varhaiskasvatuksen toiminnassa asiakasmaksujen toteuma ei ole pysynyt arvioitussa, maksuhyvityksiä koronatilanteen vuoksi. Puhtaanapito- ja pesulapalvelujen toteuma 211.9%. Siivous- ja puhdistusaineiden toteuma 354,8 %. Sairauslomansijaisille varattu määräraha toteuma 408%. Vaikutukset euroina 68 693.
---------------------------------	---

Sanallinen selvitys talouden tasapainotusohjelman toimenpiteistä v. 2021	Vaikutukset euroissa
Henkilöstökulujen karsiminen Kirkonkylän päiväkodissa ryhmät 1:7 (1:4). Ryhmät täytetään siten, että läsnä olevien lasten määrä on mahdollisimman suuri. Perhepäivähoito vähenee luonnollisen poistuman kautta. Htv vähennys 2-4 vuotta 2023 loppuun. Hyödynnetään eläköitymistä. Varhaiskasvatuksen ohjaajaresurssin tarkastelu suhteessa lasten määrään ja lasten tarpeisiin. Hyödynnetään määräaikaistuksia. Säästötavoite talouden tasapainottamisohjelmassa vuonna 2021 yhteensä 27 100 euroa.	22 299 €
Koulutus-, matkustus- ja majoituspalveluiden karsiminen	7 570 €

	2021	2020
Tulosalueen palveluksessa olevan henkilökunnan määrä, htv	80	77,1

Valtuustoon nähden sitova merkitty värillisenä.

Talous

Tuloslaskelma (sis. sisäiset tulot ja menot)

	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama €
TOIMINTATUOTOT					
* Myyntituotot	0		0	2 161	2 161
* Maksutuotot	310 748		310 748	295 355	-15 393
* Tuet ja avustukset	240 000		240 000	233 405	-6 595
* Muut toimintatuotot					
**	550 748	0	550 748	530 921	-19 827
TOIMINTAMENOT					
Henkilöstökulut					
* Palkat ja palkkiot	-2 656 347		-2 656 347	-2 634 048	22 299
Henkilösivukulut					
* Eläkekulut	-599 349		-599 349	-599 347	2
* Muut henkilösivukulut	-90 953		-90 953	-95 050	-4 097
* Palvelujen ostot	-1 211 134	-8 331	-1 219 465	-1 329 269	-109 804
* Aineet, tarvikkeet, tav.	-65 875		-65 875	-105 257	-39 382
* Avustukset	-222 649		-222 649	-178 574	44 075
* Muut toimintakulut	-345 649	-213 623	-559 272	-567 522	-8 250
**	-5 191 956	-221 954	-5 413 910	-5 509 068	-95 158
Toimintakate	-4 641 208	-221 954	-4 863 162	-4 978 147	-114 985

VARHAISKASVATUS

Vastuualueen tulosityksiköiden nettomenojen kehitys vuosilta 2019 - 2021

NETTOMENOT	2019 TP	2020 TP	2021 TA	2021 TP	EROTUS	TOT. %
Varhaiskasvatuksen hallinto	171 052	164 116	168 486	203 046	-34 560	120,5
Varhaiskasvatuksen esiopetus	625 641	614 366	605 775	750 006	-144 231	123,8
Perhepäivähoito	726 818	574 028	560 954	503 281	57 673	89,7
Päiväkodit	2 948 350	2 720 296	2 834 992	2 938 642	-103 650	103,7
Päiväkotiryhmät	291 971	398 271	405 204	351 742	53 462	86,8
Leikkitoiminta	45 317	30 981	49 102	33 728	15 374	68,7
Lasten kotihoidontuki	227 386	228 720	222 649	178 574	44 075	80,2
Varhaiskasvatuksen projektit		4 028	16 000	19 127	-3 127	119,5
YHTEENSÄ	5 036 536	4 734 807	4 863 162	4 978 147	-114 985	102,4

Tekniset palvelut

6.6 TEKNINEN LAUTAKUNTA

Toimiala Tekniset palvelut

Toimielin / sitovuustaso Valtuusto

Tilivelvollinen Tekninen johtaja Matias Yliriesto

Toiminta-ajatus Teknisen lautakunnan tehtävänä on tarjota kuntalaisille ja yrityksille sekä loma-asukkaille kestävän kehityksen mukainen, viihtyisä, turvallinen ja toimiva asuin- ja toimintaympäristö. Vastata kunnan kiinteän ja irtaimen omaisuuden hoidosta, sisäisestä ja ulkoisesta tilojen vuokraamisesta, kiinteistönhoidosta, tuottaa ruoka-, siivous- ja laitoshuoltopalvelut sekä hoitaa ympäristöön ja rakentamiseen kohdistuva tehtävät joustavalla ja asiakaslähtöisellä palvelulla.

Lisäksi tekninen lautakunta vastaa rakennusvalvonnan lupien ja muiden asioiden käsittelystä. Teknisen lautakunnan alainen ympäristöjaosto vastaa ympäristönsuojelun lupien- ja asioiden käsittelystä. Teknisen lautakunnan ja ympäristöjaoston tehtäviin kuuluu myös opastus, neuvonta sekä erilaiset viranomaistarkastukset/katselmukset sekä rakennetun/rakentamattoman ympäristön valvonta.

Tavoitteet kuntastrategiaan pohjautuen (sitova valtuustoon nähden värillisenä)			
Kunnan strateginen tavoite Menestystekijät / tavoite	Toimialan tavoite (vastuualueittain) esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Mittari esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Toteutuma 1.1. – 31.12.2021
Pitkäjänteiset elinkeinorakenteen painotukset	Paikallisten elintarviketuottajien tuotteiden hyödyntäminen, lähiruoka. 5kpl elintarvikesopimuksia lähituottajien kanssa.	Paikallisten (pohjois-suomalaisten) elintarviketuottajien kanssa tehdyt sopimukset kpl	7 + kausi- ja sesonkituotteet
	Turvataan elinkeinojen toimintaedellytykset. Maakuntakaava tukee Sodankylän kunnan toimintaa. Tankavaaran yleiskaavoitus. Sakatin yleiskaavoitus.	Tonttitarjonta kpl Uudet tontit kpl Osallistuttu kaavan laadintaan liittyviin tilaisuuksiin(kpl) Kaava valmistunut (Kyllä/Ei)	Rakentamiskelpoisia liiketontteja 2 kpl ja teollisuustontteja 16 kpl Vaihekaavunkaavan ohjausryhmään osallistuminen Sakatin ja Tankavaaran yleiskaavat kesken
Kunnan palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti sekä omana että ostettuina palveluina	Teiden ja katujen sekä yleisten alueiden, ympäristön sekä julkisten rakennusten suunnittelu, ylläpito sekä rakentaminen toteutetaan kustannustehokkaasti	Hankintaprosessien määrä/vuosi	Tilapalvelu 18 kpl toteutettu, Yhdyskuntatekniikka 16 kpl toteutettu
	Kunnan perustoimintaan kuuluvien toimintamattomien tai tappiollisten kiinteistöistä karsitaan menot tai	Kohdekohtainen toimintakatselun tarkastelu	

	niistä luovutaan, jos niiden toimintaa ei voida kehittää. Käyttötarkoituksettomat tai tyhjillään olevat rakennukset myydään tai laitetaan kylmilleen. 2kpl poistettavia rakennuksia.	Kiinteistöt tulosyksikön "Tilapalveluiden vastuualue) toimintakatteen tarkastelu Myydyt kiinteistöt, kpl Puretut kiinteistöt, kpl Käytöstä poistetut kiinteistöt, kpl Kiinteistöjen määrä kpl	4 kpl + apporttiluovutukset 7 kpl + Kukkarinteen osakkeet 0 kpl 1 kpl 46 kpl
	Toimialan tuottamissa tai tilaamissa palveluissa on huomioitu ympäristönäkökohdat	Hankinnat joissa ympäristöystävällisyys on huomioitu /vuosi	Yhdyskuntatekniikka 1/16 huomioitu
Ketterä ja muutosherkkä organisaatio, jossa joustava päätöksenteko	Viranomaisen mahdollisimman nopea ja asiantunteva päätöksenteko	Delegointilistan laatiminen, jaoston kokousten lukumäärä. Tehtäväkuvat ajantasaiset ja siihen liittyvät vuosittaiset kehityskeskustelut	Delegointilista käsitelty kesäkuussa 2021 Jaoston kokouksia 5 kpl Tehtäväkuvat ajantasaiset, kehityskeskustelut pidetty
	Kaavoituskatsauksen aikatauluissa pysyminen	Kaavoituksen kesto suhteessa kaavoituskatsauksen aikatauluihin.	Kaavahankkeet ovat keskimäärin vähäisesti viivästyneet aikatauluarvioista
Laajennetut infrastruktuuri-investoinnit	Liikennealueiden investoinnit vähentävät katuverkon korjausvelkaa. Korjausvelka ei kasva.	Parannetut katumetrit/vuosi	0,8 km (Luoston päällystyskohteet)
	Rakennuksiin kohdistuvat PTS-ohjelman mukaiset investoinnit ja poistot (myynnit, purkamiset) vähentävät rakennusten korjausvelkaa. Kunnan perustoimintaan liittyvien rakennusten korjausvelka pienenee tai pysyy vähintään nykyisellä tasolla.	Suoritetut investoinnit/saneeraukset, kpl Rakennusten korjausvelan kehitys (erityisesti salkut A ja B), korjausvelka € ja korjausaste %	1 kpl (merkittävä) 6 kpl pienempiä suunnittelu tai saneerausurakoita A-salkku ~3M€ (+0,1M€) ja kuntoluokka 75% B-salkku 0 € ja kuntoluokka 93% Inventointi suoritettu 11/2021
	Valmistellaan sekä toteutetaan yhteishankkeet Lapin Ely-keskuksen kanssa, Jeesiöjoen silta, Kersilön kevyenliikenteenväylän rakentaminen	Kyllä/ei Kyllä/ei	Ei Kyllä, Kersilön kevyenliikenteenväylän suunnitelma on ollut nähtävillä
Itseään kehittävä ja innovatiivinen henkilökunta	Henkilöstö on ammattitaitoista (kaksi koulutuspäivää/hlö) Henkilöstö on toimintaa kehittävä, neljä tiimipalaveria vuodessa	Koulutuspäivät/hlö/vuosi Tiimipalaverit kpl/vuosi	 0 kpl
	Työntekijät ovat motivoituneita sekä jaksavat työssään hyvin. Sairauspoissaolot vähenevät	Sairauspoissaolot hlö/vuosi	18,6 pv/htv

	Toimialarajat ylittävä yhteistyö on sujuvaa ja luo uusia työyhteisöä osallistavia avauksia toimintaympäristön kehittämiseksi	Johtoryhmän kokoukset kpl/vuosi Tiimipalaverit kpl/vuosi	41 kpl 46 kpl
Aktiivinen verkostoraken- taja ja kuntien edustaja Lapissa	Tekniset palvelut kehittävät kun- tarajat ylittäviä toimintoja joko tuottajana tai kuntayhtymän jä- senenä	Vuosittainen kuntaneuvot- telu kyllä / ei Ympäristönsuojelun kehittä- misen työryhmät kpl	Kyllä 8 kpl
	Ruokapalveluiden muuttaminen in-house yhtiöksi mahdollistaa kuntarajat ylittävän toiminnan In-house yhtiön selvitystyö 1kpl	Kyllä/Ei	Maakunnan ja kuntien In- house yhtiö perustetaan 2022, toiminta alkaa 2023
	Ympäristönsuojelun yhteisen lin- jan edistäminen yhteistoiminta- alueen kunnissa	Valvontasuunnitelma laa- dittu, kyllä/ei Ympäristönsuojelumääräys- ten laadinta aloitettu / jat- kettu, kyllä/ei	Kyllä Kyllä, määräysten laadinnasta päättäminen etenee kussakin kunnassa
Innovatiiviset digitaaliset ratkaisut	Sähköisten omaisuudenhallinta- järjestelmien käyttöön otto	Järjestelmien määrä kpl	1kpl
Haluttu kotikunta ja vierai- lukohde	Liikenneyhteydet ovat sujuvia ja turvallisia kunnan alueella	Sidosryhmätapaamiset/vuosi	0 kpl
	Julkiset rakennukset ovat siistit, toimivat ja turvalliset. Negatiivista palautetta rakennus- ten siisteydestä tai toimivuus- desta < 4kpl	Negatiivista palautetta ra- kennuksien siisteydestä tai toimivuudesta kpl	2
	Panostetaan viihtyisyyteen, tur- vallisuuteen ja laadukkaaseen asuinympäristöön. Kunnan alu- eella olevat virkistyskohteet pi- detään kunnossa.	Uudet tontit kpl	Kehtomaan asemakaava-alu- eelle kaavoitettu yhteensä 20 kpl omakotitalotonttia
Osallistuminen kansalai- suuskumppanuus -mallina	Kolmannen sektorin panosta hyödynnetään erilaisten kunnos- sapidollisten tehtävien toteutta- misessa (esim. roskatalkoot, vir- kistyskäyttökohteet)	Tapahtumien ja osallistujien määrä	Lumiukko, kunta /lumenveis- toalue (MML)

Laajan hyvinvointikertomuksen suunnitelman mukaiset toimenpiteet 2017 – 2020			
Hyvinvointisuunnitelman mukainen arviointikohde	Toimialan tavoite (vastuualueittain)	Mittari	Toteutuma 1.1. – 31.12.2021
Turvallinen arki ja ympäristö	Turvataitojen vahvistaminen Turvateknologian käyttöön- oton tehostaminen	Teemapäivien luku- määrä Osallistujien lu- kumäärä Julkaistut tur- vallisuustiedotteet Käyttöönnotetut apuväli- neet kpl	Liikenneturvallisuustie- dotteita 6 kpl
Viihtyisä ympäristö	Vapaa-aikapalveluiden kehit- täminen	kyllä / ei	Kyllä

	Lähiliikunta- ja leikkipaikkojen kehittäminen Virkistysreitit	Näkyvyys eri medioissa Kyllä /ei	Lähiliikunta- ja leikkipaikoilla ei ole talvikunnossapitoa. Paavon polun alue vuokrattu Metsähallitukselta
Osallistuva yhteisö	Yhdistysten hyödynnetään erilaisten yleishyödyllisten tehtävien hoitamisessa (esim. roskatalkoot)	Tapahtumien ja osallistujien määrä	2

Keskeiset muutokset suunnittelukaudella (esim. olennaiset henkilöstömäärän muutokset, uudet palvelukokonaisuudet)	
2021	Talouden tasapainottamistyö Kiinteistökannan supistaminen ja uudelleen järjestely kuntakonsernin sisällä jatkuu Tilapalveluiden organisaatiouudistus alkaa Tilapalveluiden vakituinen henkilöstö vähenee 3 htv verrattuna vuoteen 2020 Taajaman talvikunnossapidon urakkamallin muutos Kehtomaan asemakaava-alue, rakennetaan infra Poikajuntin alueen laajentuminen, Infra on rakennettu Jeesiöjoen esteetön kalastuspaikka, valmis Hannuksenkartanon sisäilmakorjaukset valmistuvat SMK:n rakennustyöt jatkuvat Kitisenrannan koulu siirtyy kokonaisuudessaan sivistyspalveluiden hallintaan Ruokapalveluiden In-House yhtiön selvitystyö valmistuu Rakennusvalvonnan henkilöstö vähenee 2,5:sta 2 htv Kiinteistöveroselvitys aloitettu loppuvuonna 2020 ja toteutus jatkuu Muonion kuntayhteistyö jatkunee poikkeuslupien ja suunnittelutarveratkaisujen osalta Ympäristönsuojelun yhteistoiminta-alueen (Sodankylä, Muonio, Enontekiö, Inari, Utsjoki) vakiinnuttaminen. Sodankylän kunta järjestää tarvittavat hallinto- ja toimistopalvelut (n. 0,4-0,5 htv). Kiinteistökannan supistaminen ja uudelleen järjestely kuntakonsernin sisällä ei valmistu 2021 Tilapalveluiden organisaatiouudistus ei valmistu 2021 Kaavoituksen siirtyminen elinvoimapalveluiden alle Toimistohenkilöstön siirtyminen talous- ja hallintopalveluihin Kunta lunasti Sodankylän vanhustenkotiyhdistyksen kiinteistöt Kunta vaihtaa kiinteistöjä Asentopuulaki Oy:n kanssa
Toteutuma 1.1. – 31.12.2021	Kiinteistöjä myyty 4 kpl, apporttiluovutettu 7 kpl + Kukkarinteen osakkeet Kiinteistökannan supistaminen ja uudelleen järjestely kuntakonsernin sisällä jatkuu 2022 Tilapalveluiden organisaatiouudistus on käynnissä ja jatkuu 2022 Hannuksenkartanon sisäilmakorjaukset ovat valmistuneet SMK:n rakennustyöt käynnissä Kitisenrannan koulu on siirtynyt 1.1.2021 sivistyspalveluiden hallintaan Lentopaikan hallinnointi siirtynyt Tähtikunta Oy:lle Kaavoituksen siirtyminen elinvoimapalveluiden alle Rakennusvalvonnan henkilöstö on vähentynyt 2,5:sta 2 hlö:n 1.5.2021 alkaen Kiinteistöveroselvityksen tekeminen jatkuu Muonion kuntayhteistyö on jatkunut poikkeuslupien ja suunnittelutarveratkaisujen osalta Määraaikainen ympäristöasiantuntija rekrytoitu ilmenneestä resurssitarpeesta johtuen

	2021	2020
Toimialueen palveluksessa olevan henkilökunnan määrä, htv	91,5	90

Valtuustoon nähden sitova merkitty värillisenä.

Talous

Tuloslaskelma (sis. sisäiset tulot ja menot)

	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama €
TOIMINTATUOTOT					
* Myyntituotot	2 781 231	218 600	2 999 831	2 934 404	65 427
* Maksutuotot	236 000		236 000	232 103	3 897
* Tuet ja avustukset				28 552	-28 552
* Muut toimintatuotot	3 832 141	3 348 963	7 181 104	7 673 099	-491 995
**	6 849 372	3 567 563	10 416 935	10 868 159	-451 224
TOIMINTAMENOT					
Henkilöstökulut					
* Palkat ja palkkiot	-3 252 781	-18 000	-3 270 781	-2 948 849	-321 932
Henkilösivukulut					
* Eläkekulut	-708 705	-2 651	-711 356	-657 204	-54 152
* Muut henkilösivukulut	-112 976	-549	-113 525	-104 077	-9 448
* Palvelujen ostot	-3 361 218	21 200	-3 340 018	-3 148 448	-191 570
* Aineet, tarvikkeet, tav.	-2 710 620		-2 710 620	-2 602 111	-108 509
* Avustukset	-37 000		-37 000	-24 148	-12 852
* Muut toimintakulut	-594 431	-316 447	-910 878	-902 638	-8 240
**	-10 777 731	-316 447	-11 094 178	-10 387 475	-706 703
Toimintakate	-3 928 359	3 251 116	-677 243	480 684	-1 157 927

Toimialueen vastuualueiden nettomenojen kehitys vuosilta 2019 - 2021.

NETTOMENOT	2019 TP	2020 TP	2021 TA	2021 TP	EROTUS	TOT. %
Yhdyskuntateknikka	2 422 301	2 516 748	2 860 383	2 204 474	655 909	77,1
Tilapalvelut	239 089	868 497	-2 393 423	-2 831 489	438 066	118,3
Rakennusvalvonta	75 720	11 970	92 683	63 207	29 476	68,2
Ympäristönsuojelu	82 826	76 190	117 600	83 125	34 475	70,7
YHTEENSÄ	2 819 936	3 473 405	677 243	-480 684	1 157 927	-71,0

6.6.1 Vastuualue Yhdyskuntatekniikka

Toimielin Tekninen lautakunta

Tilivelvollinen Vs. yhdyskuntatekniikan päällikkö Petri Sassali

Toiminta-ajatus Tehtävänä on yhdyskuntasuunnittelun palveluiden järjestäminen. Yhdyskuntasuunnittelu vastaa kunnan maankäytöstä ja yleisten alueiden omistajahallinnasta, kehittämisestä ja suunnittelusta sekä valmistelee kaavoitusasiat kunnanhallitukselle. Edelleen yhdyskuntasuunnittelu vastaa katujen-, liikunta- ja yleisten alueiden ja reittien suunnittelusta, rakentamisesta ja kunnossapidosta sekä kunnan hoidossa olevien yksityisteiden kunnossapidosta ja avustaa tiekuntia teiden perusparannushankkeissa.

Tavoitteena on edistää asukkaiden ja elinkeinoelämän hyvinvointia ja toimintaedellytyksiä ja luoda määrälliset ja laadulliset edellytykset toimivan ja turvallisen sekä viihtyisän ympäristön kehittymiselle.

Tavoitteet kuntastrategiaan pohjautuen (sitova lautakuntaan nähden värillisenä)			
Kunnan strateginen tavoite Menestystekijät / tavoite	Toimialan tavoite (vastuualueittain) esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Mittari esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Toteutuma 1.1. – 31.12.2021
Pitkäjänteiset elinkeinorakenteen painotukset	Turvataan elinkeinojen toimintaedellytykset. Maakuntakaava tukee Sodankylän kunnan toimintaa. Tankavaaran yleiskaavoitus. Sakatin yleiskaavoitus.	Tonttitarjonta kpl Uudet tontit kpl Kaava valmistunut (Kyllä/Ei)	Rakentamiskelpoisia liiketontteja 2 kpl ja teollisuustontteja 16 kpl 0 kpl Ei, Sakatin ja Tankavaaran yleiskaavat kesken
	Hyvät liikenneyhteydet ovat monipuolisen elinkeinoelämän perusedellytykset. Katuinfra kunnatase pidetään vähintään nykyisellä tasolla	Parannetut katumetrit/vuosi Yhteisrakentamiskohteet/vuosi	0,8 km (Luoston päällystyskohteet)
Kunnan palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti sekä omana että ostettuina palveluina	Omana työnä laaditaan sellaiset kaavahankkeet, joissa ei vaadita laajoja erillisselvityksiä.	Kaavahankkeiden lukumäärä omina töinä sekä ostettuina palveluina.	Omina töinä 4 kpl asemakaavoja, konsultilla 3 kpl asemakaavoja ja 4 kpl yleiskaavoja
	Teiden ja katujen sekä yleisten alueiden ylläpito sekä rakentaminen toteutetaan kustannustehokkaasti	Hankintaprosessien määrä/vuosi	16 hankintaprosessia

	Vastuualueen tuottamissa tai tilaamissa palveluissa on huomioitu ympäristönäkökohdat	Hankinnat joissa ympäristöystävällisyys on huomioitu /vuosi	1/16
	Teiden ja katujen talvikunnossapito toteutetaan laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.	€/ katukilometri Katselmukset/vuosi Asiakaspalautteen määrä	Noin 50 pistokoeluontoista katselmusta Asiakaspalautetta tullut todella vähän aikaisempiin vuosiin verrattuna
	Mittauspalvelu toteutetaan omana työnä ja sitä voidaan tarjota myös naapurikunnille	Mittausvälineet on päivitetty (kyllä/ei)	Kyllä
Ketterä ja muutosherkkä organisaatio, jossa joustava päätöksenteko	Kaavoituskatsauksen aikatauluissa pysyminen	Kaavoituksen kesto suhteessa kaavoituskatsauksen aikatauluihin	Kaavahankkeet ovat keskimäärin vähäisesti viivästyneet aikatauluarvioista
	Vastuualueen tuottamat palvelut tuotetaan tarvittaessa omana työnä kustannustehokkaasti.	Määräaikaisten työntekijöiden määrä	5 työllistämistuetta henkilöä
	Liikenne- ja yleisiä alueita koskevat luvat käsitellään sähköisesti	Kyllä/ ei	Päätökset tehdään sähköisesti
Laajennetut infrastruktuuri-investoinnit	Liikennealueiden investoinnit vähentävät katuverkon korjausvelkaa. Korjausvelka ei kasva.	Katuverkon korjausvelan kehitys, korjausvelka €	Ei muutosta
	Kunnan omistamat puistoalueet sekä muut yleiset alueet ovat viihtyisiä ja vetovoimaisia. Puistoalueiden hoitotaso säilytetään vähintään nykyisellä tasolla.	Hoidetut neliömetrit/vuosi Parannetut kohteet/ vuosi	Puistoja n. 10 ha Metsäisiä puisto/viheralueita 5 ha 2 puistokohdetta siistitty
	Keskustaajaman kaava-alueen katuverkko on valaistu. Valaistuksen energiatehokkuus parantuu saneerauksen myötä	Uusia tievalaisimia kpl/vuosi Saneeratut valaisimet kpl/vuosi	Suunniteltu uusia 105 kpl ja Vaihdeettavia 71 kpl Huollon yhteydessä vaihdettu
	Virkistyskäyttörakenteet ovat monipuolisia ja saavutettavissa. Virkistyskohteet korostavat pohjoista ympäristöä ja aktiivista elämäntyyliä:	Parannetut kohteet/vuosi Uudet kohteet /vuosi Käyttäjämäärien seuranta satunnaisesti eri kohteissa hlö/seurantajakso	0 kpl Laskin on käytössä kevyenliikenteenväylillä
	Latuyhteyden suunnittelu koulukselta varuskuntaan Jeesiöjoen saaren rakentaminen	Kyllä/ei Kyllä/ei	Suunnittelutyö on käynnistetty Jeesiöjoen esteetön kalastuspaikka on valmistunut

	Kalasatamien palvelutaso sekä käytettävyyden pidetään nykyisellä tasolla. Toimintojen mahdollinen kehittäminen esim. energiatehokkuuden osalta, tehdään hankevetoisesti	Kaupallisten kalastajien määrä Käyttäjäpalaute Kehityshankkeet/satama/vuosi	Siltaharju 11 kpl Lokka 18 kpl Palaute tulee vähän Suolimonnttujen kunnostus Jätevesijärjestelmän uusimisen suunnittelu
Itseään kehittävä ja innovatiivinen henkilökunta	Henkilöstö on ammattitaitoista (kaksi koulutuspäivää/hlö) Henkilöstö on toimintaa kehittävää, neljä tiimipalaveria vuodessa	Koulutuspäivät/hlö/vuosi Tiimipalaverit kpl/vuosi	0 päivää 4 tiimipalaveria
	Työntekijät ovat motivoituneita sekä jaksavat työssään hyvin. Sairauspoissaolot vähenivät	Sairauspoissaolot hlö/vuosi Kehityskeskustelut pidetty, kyllä/ei	Ilmoitettu toimialakohtaisessa taulukossa Kehityskeskustelut pidetty
	Vastuualuerajat ylittävä yhteistyö on sujuvaa ja luo uusia työyhteisöä osallistavia avauksia toimintaympäristön kehittämiseksi	Johtoryhmän kokoukset kpl/vuosi Tiimipalaverit kpl/vuosi	- kpl 46 kpl
Aktiivinen verkostorakentaja ja kuntien edustaja Lapissa	Sujuvoitetaan vuoropuhelua sidosryhmien ja viranomaisten kesken vuosittain järjestettävillä tapaamisilla (mm. ELY, Metsähallitus, Kemijoki Oy, Kaivokset, Lapin Liitto, muut kunnat)	Tapaamisten lukumäärä	2 tapaamista
	Valmistellaan sekä toteutetaan yhteishankkeet Lapin Ely-keskuksen kanssa, Jeesiöjoen silta, Kersilön kevyenliikenteenväylän rakentaminen	Kyllä/ei Kyllä/ei	Kyllä Ei/ Suunnitelma on ollut nähtävillä
	Yhteistyön kehittäminen Lapin matkailukeskusten kanssa. (maankäyttö, reittiturvallisuus, Matkailufoorumi)	Tapaamisten lukumäärä	4
Innovatiiviset digitaaliset ratkaisut	Hulevesiverkoston liittyvän tietojärjestelmän käyttöönotto	Kartoitukset/vuosi Olemassa olevien tietojen päivitys /vuosi	Kartoitustyö on tehty vanhojen linjojen osalta. Puhdistustyö kesken
	Katuvalaistuksen energiatehokkuuden parantaminen	Kyllä /Ei Valaistuksen energiakustannukset	Kyllä, Luostolle uusitaan 60 valaisinta
	Maanvuokrasopimusten paikatietojärjestelmän käyttöönotto	Kyllä / ei	Kyllä
Haluttu kotikunta ja vierailukohde	Panostetaan viihtyisyyteen, turvallisuuteen ja laadukkaaseen asuinympäristöön. Kunnan alueella olevat virkistyskohteet pidetään kunnossa.	Uudet tontit kpl	Kehtomaan asemakaava-alueelle kaavoitettu yhteensä 20 kpl omakotitalotonttia

	Keskustaajama on vetovoimainen ja korostaa alueellista identiteettiä.	Tehdyt toimenpiteet	Uudet kukkalaatikat Roskakatos
	Liikenneyhteydet ovat sujuvia ja turvallisia kunnan alueella	Sidosryhmätapaamiset/vuosi Liikenneonnettomuudet	0 kpl 20 liikenneonnettomuutta
	Olemassa olevan kelkkailuverkoston kehittäminen ja käyttöasteen nosto. Yhteydet ympäristöjen verkostoon ovat sujuvia	Reittitoimitukset/vuosi Kunnostetut sillat/vuosi Muut maastotyöt km/vuosi	Kunnostettuja siltoja 6 kpl, Reittimerkintöjen uusiminen 6 km, Raivauksia suoritettu 2 km
Osallistuminen kansalaisuus-kumppanuus -mallina	Kuntalaisten osallistaminen virkistysalueiden suunnitteluun	Tilaisuudet / kyselyt	0 kpl
	Matalan kynnyksen asiointikanava infran ongelmien ilmoittamiseen	Kanava luotu /ei luotu	Ei
	Kolmannen sektorin panosta hyödynnetään erilaisten kunnossapidollisten tehtävien toteuttamisessa (esim. roskatalkoot, virkistyskäyttökohteet)	Tapahtumien ja osallistujien määrä	Roskatalkoot taajamassa touko-kesäkuun pidetty

Laajan hyvinvointikertomuksen suunnitelman mukaiset toimenpiteet 2017 – 2020			
Hyvinvointisuunnitelman mukainen arviointikohde	Vastuualueen tavoite	Mittarit	Toteutuma 1.1-31.12.2021
Turvallinen arki ja ympäristö	Turvalliset kevyenliikenteenyhteydet	Valmis alikulku	Ei
Viihtyisä ympäristö	Leikkipuistojen, virkistysreittien, viihtyisien tonttien ja kohtaamispuistojen kehittäminen.	Uusitut leikkipaidat/vuosi Kävelyn ja pyöräilyn edistämisen ensimmäisen kehittämiskohteen rakentaminen Heittopaikkojen sekä oheisalueiden pohjat edistyvät	0 kpl Ei Kyllä, täyttömaita on ajettu
Osallistuva yhteisö	Yhdistysten hyödynnetään erilaisten tehtävien hoitamisessa (esim. roskatalkoot)	Tapahtumien ja osallistujien määrä	0 hlö, ei ole pidetty koro-

Keskeiset muutokset talousarviovuonna (esim. olennaiset henkilöstö- ja palvelumuutokset) ja poikkeamat talousarvioon nähden sekä koronasta johtuvat vaikutukset. Sanallinen selostus ja vaikutukset euroissa.	
2021	Taajaman talvikunnossapidon urakkamallin muutos kokonaishintaiseksi urakaksi Kehtomaan asemakaava-alue, rakennetaan infra Poikajuntin alueen laajentuminen, infra rakennettu Rantareitin saaren rakentaminen laajentaa rantareitistöä, ei talvikunnossapitoa Kaavoituksen siirtyminen elinvoimapalveluiden alle Suoritetaan kevät- ja syysmuokkaukset yksityisteillä Lentopaikan hallinnointi Tähtikunta Oy:lle
Toteutuma 1.1. – 31.12.2021	Lentopaikan hallinnointi Tähtikunta Oy:lle Investointikohteet on kilpailutettu Koronan vaikutus: vaikutus tuloihin: ei vaikutusta tuloihin vaikutus menoihin: koulutusmenoista sekä koulutusmatkoista ja –majoituskuluista säästää 13 663€, koska koulutuksiin ei osallistuttu

Sanallinen selvitys talouden tasapainotusohjelman toimenpiteistä v. 2021	Vaikutukset euroissa
Mittauspalveluiden myynti ulos	n. 2.400 €
Kalustohankintojen rajaaminen	n. 5.900 €

	2021	2020
Tulosalueen palveluksessa olevan henkilökunnan määrä, htv	18,8	16,7

Valtuustoon nähden sitova merkitty värillisenä.

Talous

Tuloslaskelma (sis. sisäiset tulot ja menot)

	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama €
TOIMINTATUOTOT					
* Myyntituotot	23 500		23 500	73 257	-49 757
* Maksutuotot					
* Tuet ja avustukset			0	3 608	-3 608
* Muut toimintatuotot	424 381		424 381	730 757	-306 376
**	447 881		447 881	807 622	-359 741
TOIMINTAMENOT					
Henkilöstökulut					
* Palkat ja palkkiot	-650 554		-650 554	-631 875	-18 679
Henkilösivukulut					
* Eläkekulut	-208 892		-208 892	-204 898	-3 994
* Muut henkilösivukulut	-23 826		-23 826	-21 568	-2 258
* Palvelujen ostot	-2 007 918		-2 007 918	-1 796 905	-211 013
* Aineet, tarvikkeet, tav.	-179 350		-179 350	-143 010	-36 340
* Avustukset	-37 000		-37 000	-24 148	-12 852
* Muut toimintakulut	-140 799	-59 925	-200 724	-189 692	-11 032
**	-3 248 339		-3 308 264	-3 012 096	-296 168
Toimintakate	-2 800 458		-2 860 383	-2 204 474	-655 909

YHDYSKUNTATEKNIikka

Tulosalueen tulosityksiköiden nettomenojen kehitys vuosilta 2019 - 2021

NETTOMENOT	2019 TP	2020 TP	2021 TA	2021 TP	EROTUS	TOT. %
Tekniset hallintopalvelut	464 870	408 636	487 976	425 513	62 463	87,2
Varikko	123 000	122 931	119 893	123 202	-3 309	102,8
Pelastuspalvelu	775 764	788 029	818 708	818 708	0	100,0
Kaavoitus	89 955	100 155	178 965	123 479	55 486	69,0
Liikenneväylät	714 693	926 762	923 363	784 011	139 352	84,9
Yleiset alueet	407 932	294 657	418 156	60 802	357 354	14,5
Jätehuolto	4 249	-943	1 640	5 654	-4 014	344,7
Maa-alueet ja mittaus	-158 162	-123 479	-88 318	-136 896	48 578	155,0
YHTEENSÄ	2 422 301	2 516 748	2 860 383	2 204 474	655 909	77,1

6.6.2 Vastuualue Tilapalvelut

Toimielin Tekninen lautakunta

Tilivelvollinen Tilapalvelupäällikkö Ville Pyhäjärvi

Toiminta-ajatus Tilapalveluiden tehtävänä on kunnan suorassa omistuksessa olevien rakennusten ylläpito, peruskorjaukset, purkamiset sekä rakennuttaminen. Tilapalvelu vastaa kunnan kiinteistönhoito-, siivous- ja ruokapalveluista. Nämä palvelut pitävät sisällään myös laitospies-, vahtimestari-, laitoshuolto- ja lähettipalvelut.

Tilapalveluiden toimintaa ohjaa mm. kunnanvaltuuston vahvistama PTS-ohjelma sekä rakennusten salkutus.

Tavoitteet kuntastrategiaan pohjautuen (sitova lautakuntaan nähden värillisenä)			
Kunnan strateginen tavoite Menestystekijät / tavoite	Toimialan tavoite (vastuualueittain) esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Mittari esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Toteutuma 1.1. – 31.12.2021
	Paikallisten elintarviketuottajien tuotteiden hyödyntäminen, lähiruoka. 5kpl elintarvikesopimuksia lähituottajien kanssa.	Paikallisten (pohjois-suomalaisten) elintarviketuottajien kanssa tehdyt sopimukset, kpl	7 +kausi- ja sesonkituotteet
	Pienet rakennustekniset-, LVI- ja sähkötekniset työt pyritään hankkimaan paikallisilta yrityksiltä. Puitesopimukset 9kpl	Voimassaolevat puitesopimukset kpl.	12 kpl
	Kiinteistöjen ulkoalueiden hoitourakat pyritään hankkimaan paikallisilta yrityksiltä. Palvelusopimuksia 6kpl (Tilapalveluiden kohteet jaetaan 6 osaan).	Palvelusopimukset kpl.	6 kpl
Kunnan palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti sekä omana että ostettuina palveluina	Rakennusten käyttökustannuksia karsitaan. Kiinteistökohtaiset säästöavoitteet.	Kiinteistöjen määrä, kpl Kiinteistökohtainen tarkastelu neliöhinnoinnissa (toimintakulut €/m ²)	46 kpl Kiinteistökohtaiset tavoitteet ovat asettamatta
	Taajama-alueen ulkopuoliset palvelut tuotetaan kustannustehokkaimmalla tavalla. Palvelusopimukset 4kpl.	Kiinteistönhoidon kustannusten kohdekohtainen vertailu (omana työnä vs. ostopalveluna)	Ei ole suoritettu, ei ole ostopalvelukohteita
	Kunnan perustoimintaan kuuluvista tai tappiollisista kiinteistöistä karsitaan menot tai niistä luovutaan, jos niiden toimintaa ei voida kehittää. Käyttötarkoituksettomat tai tyhjillään olevat rakennukset	Kohdekohtainen toimintakatteen tarkastelu Kiinteistötulosyksikön ”Tilapalveluiden vastuualue” toimintakatteen tarkastelu Myydyt kiinteistöt, kpl	 4 kpl

	myydään tai laitetaan kylmil- leen. 2kpl poistettavia raken- nuksia.	Puretut kiinteistöt, kpl Käytöstä poistetut kiinteis- töt, kpl Kiinteistöjen määrä, kpl	+ apporttiluovutukset 7 kpl + Kukkarinteen osakkeet 46 kpl
Ketterä ja muutosherkkä or- ganisaatio, jossa joustava päättöksenteko	Rakennuksia ja hankkeita kos- kevat luvat käsitellään sähköi- sesti	Kyllä/ ei	Kyllä
Laajennetut infrastruktuuri- investoinnit	Rakennuksiin kohdistuvat PTS- ohjelman mukaiset investoin- nit ja poistot (myynnit, purka- miset) vähentävät rakennus- ten korjausvelkaa. Kunnan perustoimintaan liitty- vien rakennusten korjausvelka pienenee tai pysyy vähintään nykyisellä tasolla.	Suoritettut investoinnit/sa- neeraukset, 2 kpl Rakennusten korjausvelan kehitys (erityisesti salkut A ja B), korjausvelka € ja kor- jausaste %	1 kpl merkittäviä 6 kpl pienempiä A-salkku ~3M€ (+0,1M€) ja kuntoluokka 75% B-salkku 0 € ja kuntoluokka 93% Inventointi suoritettu 11/2022
	Kunnan julkiset rakennukset ovat viihtyisiä ja vetovoimaisia. Rakennusten hoitotaso säilyte- tään vähintään nykyisellä ta- solla.	Sähköisten huoltokirjojen yl- läpito ja seuranta. Kyllä/Ei	Kyllä
	Innovatiiviset hankintamene- telmät vähentävät kunnan omaa rekrytointitarvetta ja pa- rantavat rakentamisen laatua. SMK rakennetaan elinkaari- mallilla.	SMK:n rakentaminen alkoi	Kyllä
Itseään kehittävä ja innovatii- vinen henkilökunta	Henkilöstö on ammattitaitoista (kaksi koulutuspäivää/hlö) Henkilöstö on toimintaa kehit- tävää, neljä tiimipalaveria vuo- dessa	Koulutuspäivät/hlö/vuosi, pv/hlö Tiimipalaverit kpl/vuosi	0 4
	Työntekijät ovat motivoitu- neita sekä jaksavat työssään hyvin. Sairauspoissaolot vähe- nevät	Sairauspoissaolot hlö/vuosi	Ilmoitettu toimialakohtaisessa taulukossa
	Työtilat ovat terveelliset Haittailmoituksia <30kpl	Haittailmoitukset kpl	17 kpl
Aktiivinen verkostorakentaja ja kuntien edustaja Lapissa	Ruokapalveluiden muuttami- nen in-house yhtiöksi mahdol- listaa kuntarajat ylittävän toi- minnan In-house yhtiön selvitystyö 1kpl	Valmistuu Kyllä/Ei	Valmis Maakunnan ja kuntien In- house yhtiö perustetaan 2022 ja se aloittaa toimintansa 2023
	Tieto-aidon myyminen muille kunnille. Työtilaukset 1kpl	Työtilaukset muilta kunnilta kpl	0

	Sujuvoitetaan vuoropuhelua sidosryhmien ja viranomaisten kesken vuosittain järjestettävillä tapaamisilla (mm. Metsähallitus, Museovirasto, muut kunnat)	Tapaamisten lukumäärä	2
Innovatiiviset digitaaliset ratkaisut	Sähköisen työtilausjärjestelmän kehittäminen	Testattu / ei testattu	Ei testattu
Haluttu kotikunta ja vierailukohde	Julkiset rakennukset ovat siistit, toimivat ja turvalliset. Negatiivista palautetta rakennusten siisteydestä tai toimivuudesta < 4kpl	Negatiivista palautetta rakennuksien siisteydestä tai toimivuudesta kpl	2
Osallistuminen kansalaisuuskumppanuus -mallina	Matalan kynnyksen asiointikana ongelmiin ilmoittamiseen	Kiinteistöpäivystys toimii/ei toimi	Toimii
	Kolmannen sektorin panosta hyödynnetään erilaisten kunnossapidollisten tehtävien toteuttamisessa (esim. roskakalkoot, virkistyskäyttökohteet)	Tapahtumien ja osallistujien määrä	1

Laajan hyvinvointikertomuksen suunnitelman mukaiset toimenpiteet 2017 – 2020			
Hyvinvointisuunnitelman mukainen arviointikohde	Vastuualueen tavoite	Mittarit	Toteutuma 1.1. – 31.12.2021
Turvallinen arki ja ympäristö	Turvateknologian käyttöönoton tehostaminen	Käyttöön otettujen apuvälineiden määrä ja koulutusten osallistujamäärät	0
Viihtyisä ympäristö	Vapaa-aika palveluiden kehittäminen	Harava-kysely Sodankylä.fi verkkopalvelun käyttäjämäärät Opasteiden määrä Valaistussuunnitelma Tilojen käyttöaste Käyttäjäkyselyt Käytännön toteutus	90% (arvio) Suoritetaan 12/2021
Osallistuva yhteisö	Yhteisö kasvattaa/tukee	Toteutuneiden tapahtumien määrä Tapaturmien määrän kehitys (sotkanet.fi) Toteutuneet tilamuu- tokset Toteutuneet yhteistyössä toteutetut palvelut	0 0 2 0

Keskeiset muutokset talousarviovuonna (esim. olennaiset henkilöstö- ja palvelumuutokset) ja poikkeamat talousarvioon nähden sekä koronasta johtuvat vaikutukset. Sanallisen selostus ja vaikutukset euroissa.	
2021	Talouden tasapainottamistyö Kiinteistökannan supistaminen ja uudelleen järjestely kuntakonsernin sisällä, jatkuu 2022 Tilapalveluiden organisaatiouudistus jatkuu 2022 Vakituinen henkilöstö vähenee 3 htv verrattuna vuoteen 2020 Hannuksenkartanon sisäilmakorjaukset valmistuvat SMK:n rakennustyöt jatkuvat Kitisenrannan koulu siirtyy kokonaisuudessaan sivistyspalveluiden hallintaan Ruokapalveluiden In-House yhtiön selvitystyö valmistuu Kunta lunasti Sodankylän vanhustenkotiyhdistyksen kiinteistöt Kunta vaihtaa kiinteistöjä Asentopuulaki Oy:n kanssa
Toteutuma 1.1. – 31.12.2021	Kiinteistöjä myyty 4 kpl, apporttiluovutettu 7 kpl + Kukkarinteen osakkeet Kiinteistökannan supistaminen ja uudelleen järjestely kuntakonsernin sisällä jatkuu 2022 Tilapalveluiden organisaatiouudistus on käynnissä ja jatkuu 2022 Hannuksenkartanon sisäilmakorjaukset ovat valmistuneet SMK:n rakennustyöt käynnissä Kitisenrannan koulu on siirtynyt 1.1.2021 sivistyspalveluiden hallintaan Ruokapalveluiden In-House yhtiön selvitystyö valmistunut Koronan vaikutus: vaikutus tuloihin: koronalla ei vaikutusta tuloihin vaikutus menoihin: menoja n. 12 728 €, johtuu koronasta aiheutuneista sijaisten palkkakuluista

Sanallinen selvitys talouden tasapainotusohjelman toimenpiteistä v. 2021	Vaikutukset euroissa
Kiinteistökannan järjestelyn kautta saavutettiin myyntivoittoja ja vuodelle 2022 tulee merkittäviä säästöjä poistuvista kiinteistöjen käyttökustannuksista. Henkilöstön määrää on pystytty supistamaan luonnollisten poistumien kautta ja sama kehitys jatkuu vuonna 2022.	Säästöt palkkakuluissa ~ 90 000 € Käyttöomaisuuden myyntivoitot ylittivät - 193 000 €

	2021	2020
Tulosalueen palveluksessa olevan henkilökunnan määrä, htv	66,4	66,9

Valtuustoon nähden sitova merkitty värillisenä.

Talous

Tuloslaskelma (sis. sisäiset tulot ja menot)

	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama €
TOIMINTATUOTOT					
* Myyntituotot	2 588 952	218 600	2 807 552	2 715 350	92 202
* Maksutuotot	1 000		1 000	1 560	-560
* Tuet ja avustukset				24 389	-24 389
* Muut toimintatuotot	3 407 760	3 348 963	6 756 723	6 940 530	-183 807
**	5 997 712	3 567 563	9 565 275	9 681 829	-116 554
TOIMINTAMENOT					
Henkilöstökulut					
* Palkat ja palkkiot	-2 260 714		-2 260 714	-1 994 889	-265 825
Henkilösivukulut					
* Eläkekulut	-433 353		-433 353	-388 261	-45 092
* Muut henkilösivukulut	-77 031		-77 031	-71 176	-5 855
* Palvelujen ostot	-1 220 500		-1 220 500	-1 287 399	66 899
* Aineet, tarvikkeet, tav.	-2 522 491		-2 522 491	-2 450 961	-71 530
* Avustukset					0
* Muut toimintakulut	-421 637	-236 126	-657 763	-657 655	-108
**	-6 935 726	-236 126	-7 171 852	-6 850 340	-321 512
Toimintakate	-938 014	3 331 437	2 393 423	2 831 489	-438 066

TILAPALVELUT

Vastuualueen tulosityksiköiden nettomenojen kehitys vuosilta 2019 - 2021

NETTOMENOT	2019TP	2020 TP	2021 TA	2021 TP	EROTUS	TOT. %
Kiinteistöjen hallinto	392 693	192 837	327 248	320 916	6 332	98,1
Kiinteistöjen ylläpito	-59 436	659 094	-2 720 671	-3 116 629	395 958	114,6
Ruokapalvelu	-94 168	16 566	0	-35 776	35 776	0,0
YHTEENSÄ	239 089	868 497	-2 393 423	-2 831 490	438 067	118,3

6.6.3 Vastuualue Rakennusvalvonta

Toimielin Tekninen lautakunta

Tilivelvollinen Vs. rakennustarkastaja Hannu Hukki

Toiminta-ajatus Tavoitteena on maankäyttö- ja rakennuslain noudattaminen Sodankylän kunnan alueella. Rakennusvalvonnan vastuualue edistää tehtäväalueellaan viihtyisän, toimivan, esteettisen ja ekologisesti kestävästä rakennetun ympäristön kehittymistä ja säilyttämistä valvonnan, neuvonnan, ohjauksen ja lausuntojen antamisen keinoin.

Tavoitteet kuntastrategiaan pohjautuen (sitova lautakuntaan nähden värillisenä)			
Kunnan strateginen tavoite Menestystekijät / tavoite	Toimialan tavoite (vastuualueittain) esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Mittari esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Toteutuma 1.1. – 31.12.2021
Pitkäjänteiset elinkeinorakenteen painotukset	Käsitellään olemassa olevien elinkeinojen tarvitsemat luvat mahdollisimman ripeästi ja tuetaan uusia elinkeinoja joustavalla lupahakemusten käsittelyllä.	Lupapäätösten ja katselmusten määrät (kpl), käsittelyajat (vrk) ja laadukkuus (oikaisuvaatimusten määrä).	Lupia myönnetty yhteensä 209 kpl, joista rakennuslupia 90 kpl Katselmuksia on suoritettu 143 kpl. Oikaisuvaatimuksia ei ole jätetty
Kunnan palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti sekä omana että ostettuina palveluina	Tarjottavat palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti.	Kustannukset €/asukas	7,7 €/asukas
Ketterä ja muutosherkkä organisaatio, jossa joustava päätöksenteko	Asiakkaat saavat hakemiinsa lupiin päätökset ripeästi ja päätökset ovat sisällöllisesti laadukkaita. Lainsäädännön muutoksiin pystytään vastaamaan asian- tuntevalla neuvonnalla.	Lupapäätösten käsittelyaika ja laatutaso. Koulutussuunnitelma ja koulutuksiin osallistuminen.	Lupien keskimääräinen käsittelyaika on ollut 14-21 vrk Koulutuksiin osallistuttu etänä
Laajennetut infrastruktuuri-investoinnit	Käsitellään infrastruktuurihankkeiden tarvitsemat luvat ripeästi ja joustavasti.	Lupapäätösten käsittelyaika ja laatutaso.	14-21 vrk
Itseään kehittävä ja innovatiivinen henkilökunta	Alan koulutuksiin osallistuminen ja toiminnan kehittäminen aktiivisesti.	Koulutuksiin osallistuminen koulutussuunnitelman mukaisesti.	Kyllä
Aktiivinen verkostorakentaja ja kuntien edustaja Lapissa	Verkostoituminen Lapin kuntien rakennusvalvontojen viranhaltijoiden kesken.	Tiimipalaveripäiviin osallistuminen.	Tiimipalaveripäiviin osallistuttu etänä

Innovatiiviset digitaaliset ratkaisut	Tavoitteena on olla edelläkävijä rakennusvalvonnan sähköisten järjestelmien kehityksessä.	Koulutuksiin osallistuminen (koulutuspäivien määrä/ viiranhaltija)	Vs. rakennustarkastaja 3 pv Vs. apulaisrakennustarkastaja 3 pv
Haluttu kotikunta ja vierailukohde	Asiakkaat saavat hakemiinsa lupiin päätökset ripeästi ja päätökset ovat sisällöllisesti laadukkaita.	Lupapäätösten käsittelyaika ja laatutaso.	14-21 vrk
Osallistuminen kansalaisuuskumppanuus -mallina	Maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämät kuulemiset hoidetaan lakien ja asetusten mukaan ja niistä tarvittaessa kuultetaan myös paikallislehdessä.	Asiakastytyväisyyskyselyn tulokset ja oikaisuvaatimusten määrä.	Asiakastytyväisyyskyselyä ei ole tehty Oikaisuvaatimuksia ei ole tullut

Laajan hyvinvointikertomuksen suunnitelman mukaiset toimenpiteet 2017 – 2020			
Hyvinvointisuunnitelman mukainen arviointikohde	Vastuualueen tavoite	Mittarit	Toteutuma 1.1. – 31.12.2021
Turvallinen arki ja ympäristö	Rakennetun ympäristön osalta ohjeistetaan kuntalaisia kohti turvallista ja terveellistä elinympäristöä.	Kuntalaisilta saatu palaute ja asiakastytyväisyyskyselyn tulokset.	Kuntalaiset ovat pääosin olleet tyytyväisiä palveluun Asiakastytyväisyyskyselyä ei ole tehty
Viihtyisä ympäristö	Kiinnitettävä huomiota ympäristön siisteyteen ja pilaantumisen ehkäisyyn.	Kuntalaisilta saatu palaute ja asiakastytyväisyyskyselyn tulokset.	Kuntalaisilta ei ole tullut juurikaan palautetta Asiakastytyväisyyskyselyä ei ole tehty
Osallistuva yhteisö	Asiakkaille tarjotaan laadukasta palvelua ja heidät pidetään ajan tasalla lupakäsittelyn eri vaiheissa.	Kuntalaisilta saatu palaute ja asiakastytyväisyyskyselyn tulokset.	Kuntalaiset ovat pääosin olleet tyytyväisiä saamaansa palveluun Sähköisestä lupakäsittelyjärjestelmästä asiakas saa tiedon lupakäsittelyn eri vaiheista Asiakastytyväisyyskyselyä ei ole tehty

Keskeiset muutokset talousarviovuonna (esim. olennaiset henkilöstö- ja palvelumuutokset) poikkeamat talousarvioon nähden sekä koronasta johtuvat vaikutukset. Sanallinen selostus ja vaikutukset euroissa.	
2021	Kiinteistöveroselvitystyö on aloitettu loppuvuonna 2020 ja toteutus jatkuu, menoja arvioitu . 10 000 €. Muonion kuntayhteistyö jatkunee poikkeuslupien ja suunnittelutarveratkaisujen osalta, tuloja 4 000 €. Rakennusvalvonnan henkilötyövuodet vähentyvät 2,5:sta 2 htv:een, palkkakustannusten säästö n. 10 000 €. It-palveluiden ostoissa on nousua, lisämenoa arvioitu 14 000 €.
Toteutuma 1.1. – 31.12.2021	Kiinteistöveroselvitystyötä on tehty, muiden töiden ohessa. Työtä on tarkoitus jatkaa vuonna 2022.

	Kuntayhteistyö Muonion kunnan kanssa on jatkunut. Poikkeamislupia on valmisteltu Muoniolle 18 kpl ja suunnittelutarveratkaisuja 2 kpl. Muonion kunnanhallitus on ne hyväksynyt kokouksissaan. Lisäksi katselmuksia 2 kpl. Laskutettu on vuonna 2021 12 080 €. Lupasihteerin eläköitynyt 30.4.2021. Palkkakustannusten säästö kokonaisuudessaan 33 313 € Koronan vaikutus: vaikutukset tuloihin: koronalla ei ole ollut vaikutusta tuloihin vaikutukset menoihin: koulutuskuluissa, koulutusmatka ja –majoituskuluissa säästöjä n. 8000 €
--	--

Sanallinen selvitys talouden tasapainotusohjelman toimenpiteistä v. 2020	Vaikutukset euroissa
Kiinteistöveroselvitys on käynnistetty. Määräajaksi palkattu maastokartoittaja selvitti karttatarkastelun avulla n. 900 tilaa, joista löytyi n. 400 rakennusta verolle. Suurin osa näistä rakennuksista on varastoja, joiden osalta kiinteistövero on n. 10 euroa/rakennus. Työ jatkuu vuonna 2022.	n. 4000 euroa vuosittain alkaen vuodesta 2021

	2021	2020
Tulosalueen palveluksessa olevan henkilökunnan määrä, htv	2,2	2,9

Valtuustoon nähden sitova merkitty värillisenä.

Talous

Tuloslaskelma (sis. sisäiset tulot ja menot)

	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama €
TOIMINTATUOTOT					
* Myyntituotot	4 000		4 000	14 693	-10 693
* Maksutuotot	160 000		160 000	116 640	43 360
* Tuet ja avustukset	0		0	277	-277
* Muut toimintatuotot			0	1 813	-1 813
**	164 000	0	164 000	133 423	30 577
TOIMINTAMENOT					
Henkilöstökulut					
* Palkat ja palkkiot	-134 529		-134 529	-101 216	-33 313
Henkilösivukulut					
* Eläkekulut	-31 921		-31 921	-26 565	-5 356
* Muut henkilösivukulut	-4 606		-4 606	-3 583	-1 023
* Palvelujen ostot	-53 000		-53 000	-32 702	-20 298
* Aineet, tarvikkeet, tav.	-3 000		-3 000	-501	-2 499
* Avustukset					0
* Muut toimintakulut	-15 274	-14 353	-29 627	-32 062	2 435
**	-242 330	-14 353	-256 683	-196 630	-60 053
Toimintakate	-78 330	-14 353	-92 683	-63 207	-29 476

Vastuualueen tulosityksiköiden nettomenojen kehitys vuosilta 2019 - 2021

NETTOMENOT	2019 TP	2020 TP	2021 TA	2021 TP	EROTUS	TOT.%
Rakennustarkastus ja neuvonta	66 068	11 970	92 683	63 207	29 476	68,2
YHTEENSÄ	66 068	11 970	92 683	63 207	29 476	68,2

6.6.4 Vastuualue

Ympäristönsuojelu

Toimielin

Ympäristöjaosto ja Tekninen lautakunta

Tilivelvollinen

Ympäristöpäällikkö Teresa Ojala

Toiminta-ajatus

Ympäristönsuojelun tavoitteena on turvata asukkaille terveellinen, viihtyisä ja vi-rikkeitä antava kestävä kehityksen mukainen elinympäristö. Ympäristönsuojelu edistää ympäristön hyvää tilaa muun muassa valvonnan, neuvonnan, tiedottami-sen, lausuntojen antamisen ja ympäristön tilan seurannan keinoin. Ympäristön-suojelu huolehtii omalta osaltaan ympäristönsuojelun suunnittelusta ja kehittä-misestä sekä ympäristölainsäädännön nojalla säädettyistä tai määrätyistä tehtä-vistä.

Tavoitteet kuntastrategiaan pohjautuen (sitova lautakuntaan nähden värillisenä)			
Kunnan strateginen tavoite Menestystekijät / tavoite	Toimialan tavoite (vastuualueittain) esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Mittari esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Toteutuma 1.1. – 31.12.2021
Pitkäjänteiset elinkeinora- kenteen painotukset	Lainsäädännön muutoksiin pystytään vastaamaan asian- tuntevalla neuvonnalla	Koulutussuunnitelman toteutu- minen (kyllä/ei)	Kyllä, suunnitelman mukaan
	Lupa- ja muiden päätösaioi- den taso sisällöllisesti korkea	Oikeusasteista käsittelyyn pa- lautettujen ja kumottujen pää- tösten määrä verrattuna pää- tösten kokonaismäärään (kpl)	Ei käsittelyyn palautettuja / kumottuja päätöksiä
	Ympäristönsuojelun näke- myksen tuominen elinkei- noelämän kehittämiseen	Työryhmien ja muihin vastaa- viin palaveriisiin osallistuminen, kpl	Kyllä järjestettyihin 4 kpl
Kunnan palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti sekä omana että ostettuina pal- veluina	Palvelutason ja kustannusta- son yhtenäistäminen yhteis- toiminta-alueella	Taksat ajantasaiset kyllä/ei Kustannukset €/asukas yhteis- toiminta-alueella.	Taksat ajan tasalla, kyllä Kustannukset alueella 10 eu- roa / asukas
Ketterä ja muutosherkkä or- ganisaatio, jossa joustava päättöksenteko	Viranomaisen mahdollisim- man nopea ja asiantunteva päättöksenteko	Delegointilistan laatiminen (kyllä/ei), jaoston kokousten lu- kumäärä (kpl). Tehtävänkuvat laadittu osaamisen perusteella (kyllä / ei), tehtävänkuvat ajan- tasaiset (kyllä / ei) ja siihen liitty- vät vuosittaiset kehityskeskus- telut (kyllä/ei)	Delegointilista käsitelty kesä- kuussa 2021, kyllä Tehtävänkuvat laadittu ja ajantasaiset: kyllä Kehityskeskustelut: kyllä
	Viranomaisen toiminnan haavoittuvuuden vähentämi- nen	Henkilökuntaa asiakkaiden saa- tavilla ympärivuotisesti, kyllä/ei	kyllä
Itseään kehittävä ja innova- tiivinen henkilökunta	Vastuualueen eri toimipistei- den toiminnan yhtenäistämi- nen, organisaation eri kun-	Toteutuneiden kehittämispäi- vien lukumäärä - / 4 pvää / vuosi.	Kehittämispvää 8 pvää / vuosi

	tien hyvien käytänteiden selvittäminen ja sulauttaminen omaan toimintaan		
	Ammattitaitoinen henkilöstö	Koulutussuunnitelman toteuttaminen, kyllä/ei Koulutuspäivät/hlö, kpl	Kyllä 5,5 koulutuspäivää / hlö
	Vastuualuerajat ylittävä yhteistyö on sujuvaa ja luo uusia työyhteisöä osallistavia avauksia	Toimialan johtoryhmän kokouksiin osallistuminen, osallistuminen, %/ järjestettyjen kokousten määrä Toimialan tiimipalaveriin osallistuminen, osallistuminen, kpl/ järjestettyjen palaverien määrä, kpl	Toimialan tiimiryhmään (ent. johtoryhmä) osallistuttu., kyllä Koko toimialan tiimipalavereja ei ole järjestetty.
	Työntekijät ovat motivoituneita ja jaksavat työssään hyvin	Sairauspoissaolot pvät/vuosi Kehityskeskustelut pidetty, kyllä/ei	Ilmoitettu toimialakohtaisessa taulukossa Kehityskeskustelut pidetty: kyllä
Aktiivinen verkostoraken- taja ja kuntien edustaja Lapissa	Tietoisuuden lisääminen uudesta organisaatiosta ja sen toiminnasta Lapin ja muun Suomen alueella	Tiedotteiden lukumäärä, kpl Toteutuneet tilaisuudet, kpl	3 kpl tiedotteita Tilaisuudet, neuvottelut 4 kpl
	Yhteistoiminta-alueen kuntien välisen avoimen keskusteluyhteyden parantaminen ympäristöasioissa	Neuvottelu toteutunut, kyllä/ei Ympäristöjaoston kokoukset, kpl	Kuntien välinen neuvottelu lokakuussa, kyllä 5 kpl jaoston kokouksia
	Ympäristönsuojelun yhteisen linjan edistäminen yhteistoiminta-alueen kunnissa	Valvontasuunnitelma laadittu, kyllä/ei Ympäristönsuojelumääräysten valmistelua viety eteenpäin, kyllä/ei	Valvontasuunnitelma laadittu, kyllä Ympäristönsuojelumääräykset, kyllä
Innovatiiviset digitaaliset ratkaisut	Yhteistoiminta-alueen sujuva yhteydenpito viranhaltijoiden välillä toiminnan edistämiseksi ja yhdenmukaistamiseksi	Toteutuneet digitaaliset yhteydenpitovälineet ja -sovellukset, kpl	1 kpl
Haluttu kotikunta ja vierailukohde	Terveellisen ja viihtyisän ympäristön tason parantaminen	Valvontasuunnitelman toteuttaminen kyllä/ei pidetään vuosittaiset ympäristökatselmukset, pidetty kyllä/ei Ympäristökatselmusten tulosten perusteella tehtyjen toimenpiteiden määrä, kpl	Valvontasuunnitelman toteuttaminen: kyllä Ympäristökatselmukset: kyllä 8 kpl
Osallistuminen kansalaisuuskuoppaanuus -mallina	Kuntalaisten ympäristötietouden tason parantaminen	Kyselyn toteuttaminen (kyllä/ei) ja raportin laatiminen kyselyn pohjalta (kyllä/ei).	Ei, toiminta ei riittävän vakiintunutta kyselyn järjestämiseksi vielä vuonna 2021

Laajan hyvinvointikertomuksen suunnitelman mukaiset toimenpiteet 2017 – 2020			
Hyvinvointisuunnitelman mukainen arviointikohde	Vastuualueen tavoite	Mittarit	Toteutuma 1.1. – 31.12.2021
Turvallinen arki ja ympäristö	Merkittäviä ympäristöriskejä ei ole	Vuosittaisen valvonta-ohjelman toteutuminen	kyllä
Viihtyisä ympäristö	Ympäristön siisteys ja pilaantumisen ehkäisy	Vuosittaisen valvonta-ohjelman toteutuminen	kyllä
Osallistuva yhteisö	Kuntalaisten osallistaminen ympäristövastuuseen	Tiedotteiden, tilaisuuksien ja kyselyjen lukumäärä	Yht. 3 kpl

Keskeiset muutokset talousarviovuonna (esim. henkilöstö- palvelumuutokset) ja poikkeamat talousarvioon nähden sekä koronasta johtuvat vaikutukset. Sanallinen selostus ja vaikutukset euroissa.	
2021	Ympäristönsuojelun yhteistoiminta-alueen (Sodankylä, Muonio, Enontekiö, Inari, Utsjoki) toiminnan vakiinnuttaminen sekä 0,5 htv:n toimisto- ja hallintopalveluiden järjestelyjen ratkaiseminen. Lisäksi lisäresurssitarpeen kartoittaminen ja riittävyyden arviointi.
Toteutuma 1.1. – 31.12.2021	Hallintopalveluiden järjestäminen tämän hetkiseen tarpeeseen riittävällä tasolla on toteutunut. Määräaikainen ympäristöasiantuntija rekrytoitu ilmenneestä resurssitarpeesta johtuen toukokuussa. Toiminnan vakiinnuttamista ja käytäntöjä viety eteenpäin, työ jatkuu vielä vähintään vuoden 2022 ajan. Korona: vaikutus tuloihin: ei vaikutusta tuloihin vaikutus menoihin: kaikkia koulutuksia, jotka ovat olleet koulutussuunnitelmassa, ei ole järjestetty. Toteutumattomia koulutuspäiviä 4 kpl. Järjestetyistä koulutuksista suurin osa ollut etäkoulutuksia (+järjestämättä jääneet koulutukset), säästöt matkakuluista, majoituksesta ja päivärahoista 1000€.

Sanallinen selvitys talouden tasapainotusohjelman toimenpiteistä v. 2020	Vaikutukset euroissa
Ei toimenpiteitä tasapainotusohjelmassa	

	2021	2020
Tulosalueen palveluksessa olevan henkilökunnan määrä, htv	4,1	3,5

Valtuustoon nähden sitova merkitty värillisenä.

Talous

Tuloslaskelma (sis. sisäiset tulot ja menot)

	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama €
TOIMINTATUOTOT					
* Myyntituotot	164 779		164 779	131 104	33 675
* Maksutuotot	75 000		75 000	113 903	-38 903
* Tuet ja avustukset				277	-277
* Muut toimintatuotot					0
**	239 779	0	239 779	245 284	-5 505
TOIMINTAMENOT					
Henkilöstökulut					
* Palkat ja palkkiot	-206 984	-18 000	-224 984	-220 869	-4 115
Henkilösivukulut					
* Eläkekulut	-34 539	-2 651	-37 190	-37 480	290
* Muut henkilösivukulut	-7 513	-549	-8 062	-7 750	-312
* Palvelujen ostot	-79 800	21 200	-58 600	-31 442	-27 158
* Aineet, tarvikkeet, tav.	-5 779		-5 779	-7 639	1 860
* Avustukset					0
* Muut toimintakulut	-16 721	-6 043	-22 764	-23 230	466
**	-351 336	-6 043	-357 379	-328 409	-28 970
Toimintakate	-111 557	-6 043	-117 600	-83 125	-34 475

YMPÄRISTÖNSUOJELU

Vastuualueen tulosyksiköiden nettomenojen kehitys vuosilta 2019 - 2021

NETTOMENOT	2019 TP	2020 TP	2021 TA	2021 TP	EROTUS	TOT. %
Ympäristönsuojelu	99 385	76 190	117 600	83 125	34 475	70,7
YHTEENSÄ	99 385	76 190	117 600	83 125	34 475	70,7

7 KOKO KUNNAN TALOUS

7.1 Tuloslaskelma

Tuloslaskelmaosassa seurattavia määrärahoja ja tuloarvioita ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja -menot sekä satunnaiset erät.

Tuloslaskelmaosan toteutuminen esitetään seuraavan asetelman mukaisena:

	Alkuperäinen talousarvio	Talous- arvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot	4 216 456		4 216 456	4 250 894,26	-34 438,26
Maksutulot	3 201 748		3 201 748	3 319 320,30	-117 572,30
Tuet ja avustukset	1 663 012	28 000	1 691 012	2 719 414,73	-1 028 402,73
Muut toimintatulot	1 599 025		1 599 025	2 251 876,42	-652 851,42
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-36 660 368	5 998	-36 654 370	-35 973 071,49	-681 298,51
Palvelujen ostot	-28 207 721	-1 196 167	-29 403 888	-28 246 595,81	-1 157 292,19
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 366 517	-2 358	-4 368 875	-4 498 783,04	129 908,04
Avustukset muille	-2 930 027		-2 930 027	-2 826 759,18	-103 267,82
Avustukset liikelaitoksille					0,00
Muut toimintamenot	-3 482 603	-20 363	-3 502 966	-3 727 229,92	224 263,92
Toimintakate	-64 966 995	-1 184 890	-66 151 885	-62 730 933,73	-3 420 951,27
Verotulot	41 556 000	1 591 000	43 147 000	43 937 468,74	-790 468,74
Valtionosuudet	27 205 323		27 205 323	27 223 905,00	-18 582,00
Rahoitustulot ja -menot:					
Korkotulot muilta	100 000		100 000	103 485,45	-3 485,45
Korkotulot liikelaitoksilta					0,00
Muut rahoitustulot muilta	1 228 350		1 228 350	1 317 799,84	-89 449,84
Korvaus perusp.o.:sta liikelait.:lta					
Korkomenot	-400 000	80 000	-320 000	-321 751,14	1 751,14
Muut rahoitusmenot	-5 000		-5 000	-1 935,34	-3 064,66
Vuosikate	4 717 678	486 110	5 203 788	9 528 038,82	-4 324 250,82
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 000 000		-4 000 000	-2 699 295,80	-1 300 704,20
Arvonalentumiset			0	-1 505 985,94	1 505 985,94
Tilikauden tulos	717 678	486 110	1 203 788	5 322 757,08	-4 118 969,08
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)			0	83 870,28	-83 870,28
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)			0		0,00
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	130 021		130 021	-786 706,64	916 727,64
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	847 699	486 110	1 333 809	4 619 920,72	-3 286 111,72

Kuvio 21 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

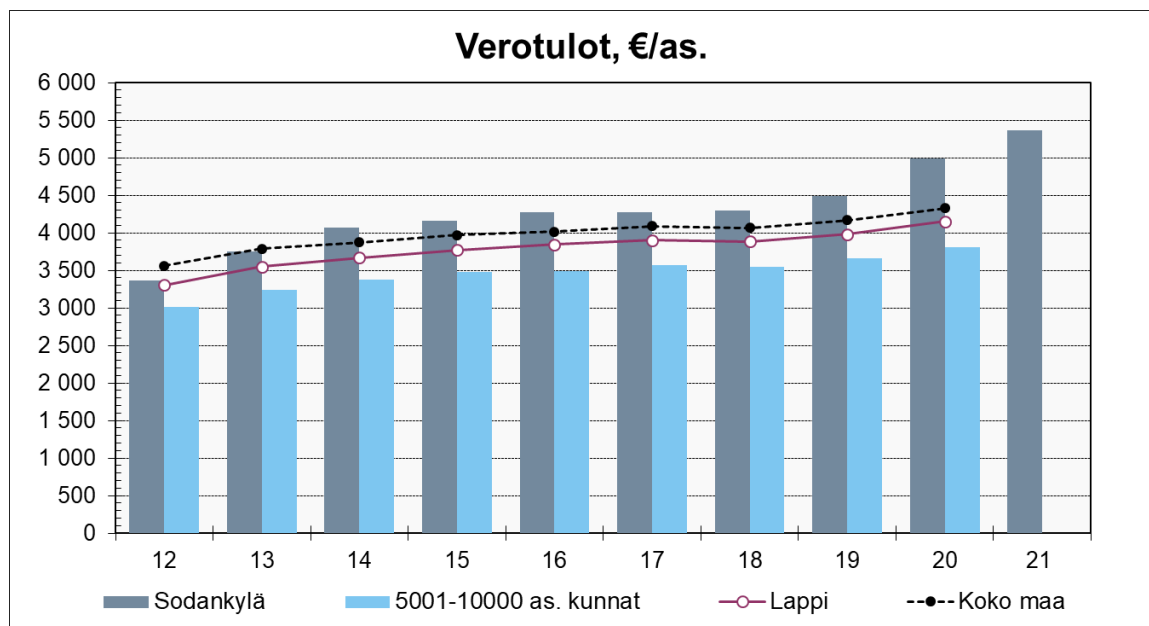
Verotulojen erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Verotulot					
Kunnan tulovero	29 274 000	54 000	29 328 000	29 456 718,40	128 718,40
Kiinteistövero	7 913 000	- 43 000	7 870 000	7 889 548,39	19 548,39
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 369 000	1 580 000	5 949 000	6 591 201,95	642 201,95
Yhteensä	41 556 000	1 591 000	43 147 000	43 937 468,74	790 468,74

Kuvio 22 Verotulojen erittely

	2017	2018	2019	2020	2021
KUNNAN TULOVERO	26 238 070	25 952 103	26 692 048	29 618 760	29 456 718
KIINTEISTÖVERO	7 394 367	7 955 769	7 914 762	7 345 352	7 889 548
OSUUS YHTESÖ- VERON TUOTOSTA	2 907 382	2 378 586	2 681 639	4 250 146	6 591 202
Yhteensä	36 539 818	36 286 458	37 288 449	41 214 258	43 937 469

Kuvio 23 Verotulojen vertailu vuosilta 2017 – 2021

Kuvio 24 Verotulojen vertailu vuosina 2012 – 2021, Sodankylä

(Luvut 6001 – 10.000 as, Lappi, koko maa, vuosina 2012 - 2020, lähde Tilastokeskus)

Yhteenvedon Sodankylän verotulojen kehityksestä todetaan, että verotulot (v. 2021 Sodankylä 5 367 euroa/as.) ovat kokonaisuudessaan kehittyneet positiivisesti ollen vertailukohteita korkeampi asukasta kohti laskettuna. Merkittävimmin ovat nousseet kunnallisverokertymä ja yhteisövero.

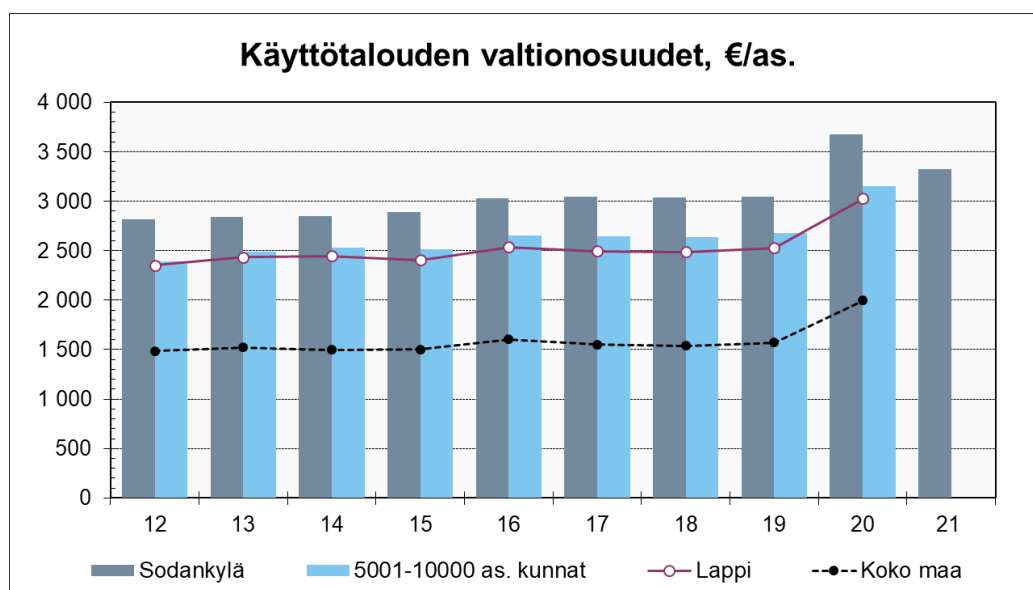
Valtionosuuksien erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaus					
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaukset	28 467 407		28 467 407	28 262 899	-204 508,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	- 1 262 084		- 1 262 084	- 1 038 994	223 090,00
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	-		-	-	0
Yhteensä	27 205 323	-	27 205 323	27 223 905	18 582

Kuvio 25 Valtionosuuksien erittely

	2017	2018	2019	2020	2021
Peruspalvelujen valtionosuus	26 782 325	26 530 808	26 234 674	26 064 941	23 977 610
siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus (+/-)	2 632 923	2 717 664	2 716 496	2 931 063	2 364 284
Verotulomenetysten kompensatio				4 343 290	4 285 289
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	- 1 008 385	- 766 832	- 858 074	- 999 929	- 1 038 994
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus				1 000 000	-
Yhteensä	25 773 940	25 763 976	25 376 600	30 408 302	27 223 905

Kuvio 26 Valtionosuuksien vertailu vuosilta 2017 - 2021

Kuvio 27 Valtionosuuksien vertailu vuosina 2012 – 2021, Sodankylä

(Luvut 6001 – 10.000 as, Lappi, koko maa, vuosina 2012 - 2020, lähde Tilastokeskus)

Yhteenvedonä käyttötalouden valtionosuuksien kehityksestä todetaan, että ne ovat koko seurantaajan ajan olleet selvästi vertailukohteita korkeammat asukasta kohti (v. 2021 3 325 euroa/as.)

7.2 Investoinnit

Investointiosan toteutumisvertailussa on esitetty valtuuston hankkeittain tai hankeryhmittäin hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen (nettomenot sitovuustaso). Hankkeet on ryhmitelty toimielimittäin ja tehtävittäin vastaavalla tavalla kuin talousarviossa.

Toteutumisvertailussa on esitetty myös valtuuston hyväksymät talousarvion muutokset sekä yhteenvedona muutosten jälkeinen talousarvio.

Yhteenvedona vuoden 2021 nettoinvestoinneista todetaan, että ne olivat 1 348 422 euroa pienemmät kuin edellisenä vuonna. Suunnitelluista investoinneista jäi noin 39 % toteutumatta.

INVESTOINNIT 1.1.-31.12.2021		Kustannus-	TA 2021			
Hanke/hankeryhmä	arvio €	1000 €	Muutos €	TA 2021 €	Toteutuma	Poikkeama
KUNNANHALLITUKSEN INVESTOINNIT						
Kunnanhallituksen irtaimisto						
Menot	-60 000,00	0,00	-60 000,00	-59 211,00	789,00	
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Nettomenot	-60 000,00	0,00	-60 000,00	-59 211,00	789,00	
<i>It-laitehankinnat</i>						
Maa-alueiden hankinta						
Menot	-250 000,00	0,00	-250 000,00	-126 526,00	123 474,00	
Tulot	50 000,00	0,00	50 000,00	200 743,11	150 743,11	
Nettomenot	-200 000,00	0,00	-200 000,00	74 217,11	274 217,11	
<i>Määräala Luoston Kantapäävaara (Kv 14.10.21 § 105), Katualueen lunastus Voihkajantie</i>						
Katualueiden hankinta						
Menot	-10 000,00	0,00	-10 000,00	-180,00	9 820,00	
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Nettomenot	-10 000,00	0,00	-10 000,00	-180,00	9 820,00	
<i>Korvaus katualueesta, tilitys Aville</i>						
Rakennusten myynti						
Menot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Tulot	0,00	0,00	0,00	45 722,97	45 722,97	
Nettomenot	0,00	0,00	0,00	45 722,97	45 722,97	
<i>Asuntola G myynti (Kh 24.5.21 § 239), Luoston Pelastuskeskus myynti (Kh 24.5.2021 § 238)</i>						
MENOT	-320 000,00	0,00	-320 000,00	-185 917,00	134 083,00	
TULOT	50 000,00	0,00	50 000,00	246 466,08	196 466,08	
NETTO	-270 000,00	0,00	-270 000,00	60 549,08	330 549,08	
PERUSPALVELUT						
Peruspalveluiden irtaimisto						
Menot	-60 000,00	0,00	-60 000,00	-52 490,02	7 509,98	
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Netto	-60 000,00	0,00	-60 000,00	-52 490,02	7 509,98	
<i>It-laitehankinnat</i>						
Hyvinvointikeskus						
Menot	-15 000,00	-50 000,00	-65 000,00	-16 688,00	48 312,00	
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Nettomenot	-15 000,00	-50 000,00	-65 000,00	-16 688,00	48 312,00	
<i>Lääkehuoneen laminaarivirtauskaappi</i>						

INVESTOINNIT 1.1.-31.12.2021		Kustannus-	TA 2021			
Hanke/hankeryhmä	arvio €	1000 €	Muutos €	TA 2021 €	Toteutuma	Poikkeama
Mesikämmen						
Menot		-50 000,00	40 000,00	-10 000,00	0,00	10 000,00
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettomenot		-50 000,00	40 000,00	-10 000,00	0,00	10 000
Hannuksenrannan rivitalot						
Menot		-250 000,00	140 000,00	-110 000,00	-94 178,71	15 821,29
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto		-250 000,00	140 000,00	-110 000,00	-94 178,71	15 821,29
<i>Sprinklausjärjestelmä</i>						
Hannuksenkartano						
Menot		-470 000,00	-93 000,00	-563 000,00	-563 407,32	-407,32
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettomenot		-470 000,00	-93 000,00	-563 000,00	-563 407,32	-407,32
<i>Peruskorjaustyöt</i>						
MENOT		-845 000,00	37 000,00	-808 000,00	-726 764,05	81 235,95
TULOT		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
NETTO		-845 000,00	37 000,00	-808 000,00	-726 764,05	81 235,95
SIVISTYSPALVELUT						
Sivistyksen irtaimisto						
Menot		-100 000,00	0,00	-100 000,00	-36 188,00	63 812,00
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettomenot		-100 000,00	0,00	-100 000,00	-36 188,00	63 812,00
<i>It-laitehankinnat, Seita-säätiön irtaimisto</i>						
Moduulikoulun hankinta						
Menot		0,00	-200 000	-200 000	-200 000,00	0,00
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettomenot		0,00	-200 000	-200 000	-200 000,00	0,00
<i>Kh 30.8.2021 § 342</i>						
Vuotson koulu						
Menot		-100 000	0,00	-100 000	0,00	100 000,00
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettomenot		-100 000	0,00	-100 000	0,00	100 000
Urheilupuisto						
Menot		-50 000	50 000	0,00	0,00	0,00
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettomenot		-50 000	50 000	0,00	0,00	0,00
MENOT		-250 000,00	-200 000,00	-400 000,00	-236 188,00	163 812,00
TULOT		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
NETTO		-250 000,00	-200 000,00	-400 000,00	-236 188,00	163 812,00
TEKNISET PALVELUT						
Teknisten palveluiden irtaimisto						
Menot		-50 000,00	0,00	-50 000,00	-69 300,00	-19 300,00
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettomenot		-50 000,00	0,00	-50 000,00	-69 300,00	-19 300,00
<i>GPS-laite/mittaus,Seita-säätiön irtaimiston lunastaminen</i>						

INVESTOINNIT 1.1.-31.12.2021		Kustannus-	TA 2021			
Hanke/hankeryhmä	arvio €	1000 €	Muutos €	TA 2021 €	Toteutuma	Poikkeama
Kiinteistöjen korjaukset						
Vuotson koulu						
Menot	-20 000,00	0,00	-20 000,00	0,00	20 000,00	
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Nettomenot	-20 000,00	0,00	-20 000,00	0,00	20 000,00	
Jäähalli						
Menot	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-13 398,00	6 602,00	
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Nettomenot	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-13 398,00	6 602,00	
<i>Piha-alueen asfaltointi</i>						
Paulaharjun päiväkot						
Menot	-50 000,00	43 000,00	-7 000,00	-6 299,03	700,97	
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Nettomenot	-50 000,00	43 000,00	-7 000,00	-6 299,03	700,97	
<i>Sisäilmakorjaukset</i>						
Poikkijoen päiväkot						
Menot	-50 000,00	20 000,00	-30 000,00	-30 100,15	-100,15	
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Nettomenot	-50 000,00	20 000,00	-30 000,00	-30 100,15	-100,15	
<i>Piha-alueen pölynhallinta</i>						
Sodankylän liikuntahalli						
Menot	-20 000,00	13 000,00	-7 000,00	-6 720,00	280,00	
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Nettomenot	-20 000,00	13 000,00	-7 000,00	-6 720,00	280,00	
<i>Lattian/seinän saumojen tiivistäminen</i>						
Nutukas						
Menot	-50 000,00	30 000,00	-20 000,00	0,00	20 000,00	
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Nettomenot	-50 000,00	30 000,00	-20 000,00	0,00	20 000,00	
Kunnanvirasto						
Menot	-70 000,00	69 000,00	-1 000,00	-79,00	921,00	
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Nettomenot	-70 000,00	69 000,00	-1 000,00	-79,00	921,00	
<i>Kattosillan rakentamisen aloitus</i>						
Kitisenrannan koulu						
Menot	-80 000,00	40 000,00	-40 000,00	-39 391,25	608,75	
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Nettomenot	-80 000,00	40 000,00	-40 000,00	-39 391,25	608,75	
<i>Vesikaton ja pihan saneerauksen suunnittelu</i>						
Kalasatamat						
Menot	-50 000,00	30 000,00	-20 000,00	-15 756,50	4 243,50	
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Nettomenot	-50 000,00	30 000,00	-20 000,00	-15 756,50	4 243,50	
<i>Jätevesijärjestelmien suunnittelu</i>						
Alantalo						
Menot	-60 000,00	-25 000,00	-85 000,00	-96 516,98	-11 516,98	
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Nettomenot	-60 000,00	-25 000,00	-85 000,00	-96 516,98	-11 516,98	
<i>Vesikaton saneeraus</i>						

INVESTOINNIT 1.1.-31.12.2021	Kustannus-	TA 2021				
Hanke/hankeryhmä	arvio €	1000 €	Muutos €	TA 2021 €	Toteutuma	Poikkeama
Tähtikunnan koulu						
Menot	-50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettomenot	-50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ammattikoulun asuntola						
Menot	-20 000,00	20 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettomenot	-20 000,00	20 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Liikenneväylät						
Menot	-180 000,00	0,00	-180 000,00	-200 608,04	-20 608,04	
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettomenot	-180 000,00	0,00	-180 000,00	-200 608,04	-20 608,04	
<i>Päällystystyöt, tiemerkinät</i>						
Keskustan tievalaistuskohdeet						
Menot	-90 000,00	0,00	-90 000,00	-151 990,68	-61 990,68	
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettomenot	-90 000,00	0,00	-90 000,00	-151 990,68	-61 990,68	
<i>Valaistuksien rak. asemakaava-alueen valaisemattomille kaduille</i>						
Lentokentän alue						
Menot	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-2 681,70	17 318,30	
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettomenot	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-2 681,70	17 318,30	
<i>Kiitotien päällysteen korjaus</i>						
Kelujen silta						
Menot	-70 000,00	0,00	-70 000,00	-70 650,00	-650,00	
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettomenot	-70 000,00	0,00	-70 000,00	-70 650,00	-650,00	
<i>Sillan korjaustyöt</i>						
Kehtomaan kadut						
Menot	-150 000,00	0,00	-150 000,00	-103 950,14	46 049,86	
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettomenot	-150 000,00	0,00	-150 000,00	-103 950,14	46 049,86	
<i>Uuden kaava-alueen tiestön ja muun infran rakentaminen</i>						
Sompiojärven tie						
Menot	-10 000,00	0,00	-10 000,00	0,00	10 000,00	
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettomenot	-10 000,00	0,00	-10 000,00	0,00	10 000,00	
Jeesiöjoen silta						
Menot	-250 000,00	0,00	-250 000,00	0,00	250 000,00	
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettomenot	-250 000,00	0,00	-250 000,00	0,00	250 000,00	
Ulkoilu- ja liikunta-alueet						
Menot	-25 000,00	0,00	-25 000,00	-5 305,50	19 694,50	
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettomenot	-25 000,00	0,00	-25 000,00	-5 305,50	19 694,50	
<i>Heittopaikkojen maanrakennustyöt, Sattasen latuvalotytö</i>						

INVESTOINNIT 1.1.-31.12.2021		Kustannus-	TA 2021			
Hanke/hankeryhmä	arvio €	1000	€	Muutos €	TA 2021 €	Toteutuma Poikkeama
Yleiset alueet						
Menot	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-1 906,66	18 093,34	
Tulot	0,00	0,00	0,00	3 340,03	3 340,03	
Nettomenot	-20 000,00	0,00	-20 000,00	1 433,37	21 433,37	
<i>Pyhä-Luosto retkeilyreitti, talvipyöräilyreitimerkit, Lapin ELY-keskus hankeavustus</i>						
Jeesiönjoen saari rantareitti						
Menot	-130 000,00	0,00	-130 000,00	-190 229,92	-60 229,92	
Tulot	0,00	0,00	0,00	81 232,40	81 232,40	
Nettomenot	-130 000,00	0,00	-130 000,00	-108 997,52	21 002,48	
<i>Esteettömän kalastuspaikan rakentaminen, Sodankylä Lions Club avustus, Ely-keskuksen avustus</i>						
Moottorikelkkareitit						
Menot	-40 000,00	0,00	-40 000,00	-23 393,83	16 606,17	
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Nettomenot	-40 000,00	0,00	-40 000,00	-23 393,83	16 606,17	
<i>Reittien sekä urien siltojen ja reitimerkkien uusimien</i>						
Hulevesiverkko						
Menot	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-13 646,27	36 353,73	
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Nettomenot	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-13 646,27	36 353,73	
<i>Hulevesiverkon kartoitus</i>						
Kommatin reitit						
Menot	-10 000,00	0,00	-10 000,00	-4 020,00	5 980,00	
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Nettomenot	-10 000,00	0,00	-10 000,00	-4 020,00	5 980,00	
<i>Latuverkoston haketus/parannus</i>						
Kultaojantie						
Menot	-200 000,00	200 000,00	0,00	0,00	0,00	
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Nettomenot	-200 000,00	200 000,00	0,00	0,00	0,00	
Tie- ja katualueiden valaistus						
Menot	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-33 153,91	16 846,09	
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Nettomenot	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-33 153,91	16 846,09	
<i>Sivukylien tievalojen uusimisia, Sattanen, Luosto Orresokka</i>						
Poikajuntin teollisuusalueen tiestö						
Menot	-120 000,00	0,00	-120 000,00	-77 545,49	42 454,51	
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Nettomenot	-120 000,00	0,00	-120 000,00	-77 545,49	42 454,51	
<i>Tien ja infran rakentaminen</i>						
MENOT	-2 005 000,00	490 000,00	-1 515 000,00	-1 156 643,05	358 356,95	
TULOT	0,00	0,00	0,00	84 572,43	84 572,43	
NETTO	-2 005 000,00	490 000,00	-1 515 000,00	-1 072 070,62	442 929,38	
MENOT YHTEENSÄ	-3 420 000,00	327 000,00	-3 043 000,00	-2 305 512,10	737 487,90	
TULOT YHTEENSÄ	50 000,00	0,00	50 000,00	331 038,51	281 038,51	
NETTO YHTEENSÄ	-3 370 000,00	327 000,00	-2 993 000,00	-1 974 473,59	1 018 526,41	

7.1 Rahoitus

Rahoitusosan toteutumisessa osoitetaan, miten kunnan menot on rahoitettu. Rahoitusosan toteutumisvertailu esitetään seuraavan asetelman mukaisena:

	Alkuperäinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	4 717 678	486 110	5 203 788	9 528 038,82	-4 324 250,82
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	-549 779,65	549 779,65
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-3 420 000	377 000	-3 043 000	-2 305 512,10	-737 487,90
Rahoitusosuudet investointimenoihin			0	84 572,43	-84 572,43
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	50 000		50 000	399 739,69	-349 739,69
Toiminta ja inventoinnit, netto	1 347 678	863 110	2 210 788	7 157 059,19	-4 946 271,19
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset muille	-100 000		-100 000	-98 383,43	-1 616,57
Antolainasaamisten vähennykset muilta	75 500		75 500	316 044,85	-240 544,85
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 600 000	-1 100 000	1 500 000	1 500 000,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 600 000	-6 803 000	-10 403 000	-10 402 728,34	-271,66
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0		0		0,00
Oman pääoman muutokset					
Vaikutus maksuvalmiuteen	323 178	-7 039 890	-6 716 712	-1 528 008	-5 188 704

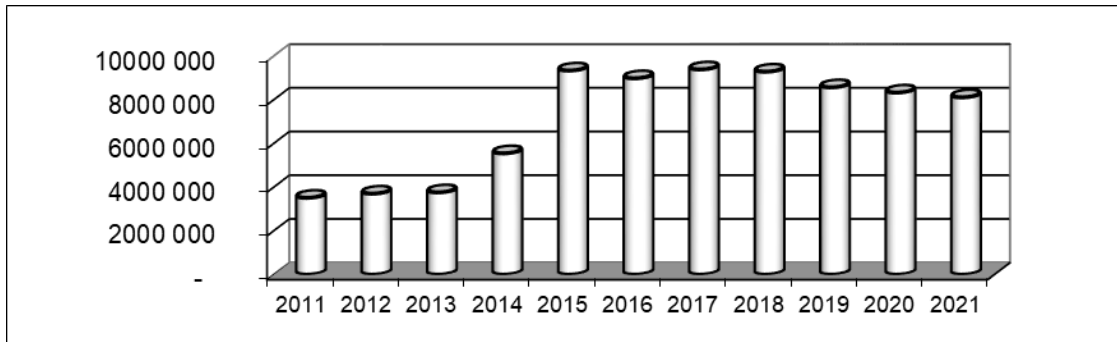
Kuvio 28 Rahoitusosan toteutuminen

	<u>Vuosi 2021</u>	<u>Vuosi 2020</u>
- Pääomalainat:		
* Asentopuulaaki Oy	800 000 €	800 000 €
* As Oy Maevaara	23 000 €	23 000 €
* As Oy Syväkangas	46 000 €	46 000 €
* As Oy Teukkoranta	14 500 €	14 500 €
	883 500 €	883 500 €
* Taloyhtiöiden lainat + linja-autoas.	1 575 812 €	1 620 034 €
* Tähtikunta Oy	179 951 €	179 951 €
* Tähtikuitu Oy	4 267 610 €	4 453 158 €
* Pyhä-Luosto Vesi Oy	1 096 396 €	1 138 768 €
	7 119 769 €	7 391 911 €
* Kelujärven kyläseura ry	39 691 €	38 210 €
* Unarin Kyläseura ry	- €	17 000 €
* Pohjois-Sodankylän Matkailuyhd.	60 000 €	- €
* Madetkosken kylä ry	10 000 €	- €
	109 691 €	55 210 €
yhteensä	<u>8 112 959 €</u>	<u>8 330 621 €</u>

Kuvio 29 Kunnan antolainojen erittely vuosilta 2020 – 2021

LAINAT	€	KASVU- %	€/ASUKAS
2011	3 512 623	1,5	399
2012	3 703 700	5,4	420
2013	3 762 137	1,6	423
2014	5 549 434	47,5	629
2015	9 339 035	68,3	1 063
2016	8 984 083	-3,8	1 038
2017	9 389 298	4,5	1 099
2018	9 286 310	-1,1	1 100
2019	8 570 508	-7,7	1 032
2020	8 330 621	-2,8	1 008
2021	8 112 959	-2,6	991

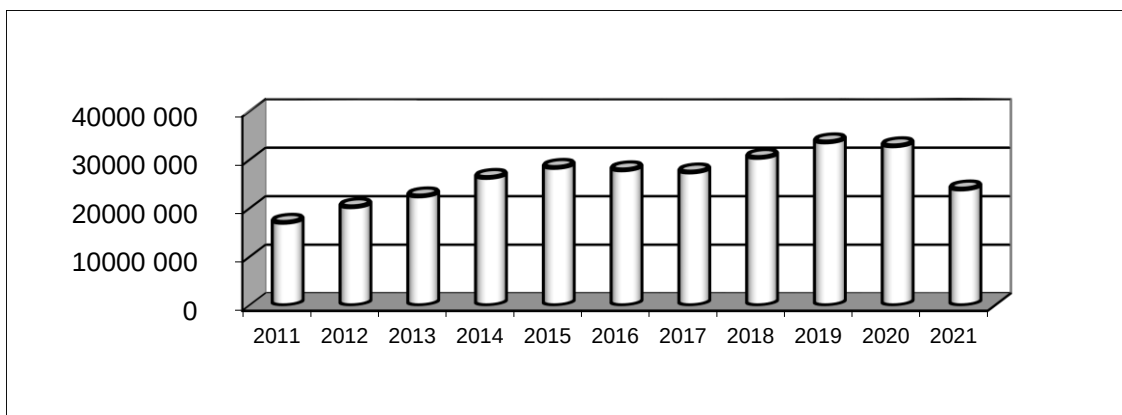
Kuvio 30 Kunnan antolainojen kehitys vuosilta 2011 – 2021

Kuvio 31 Antolainojen kehitys vuosilta 2011 – 2021

LAINAT	€	KASVU- %	€/ASUKAS
2011	17 134 365	4,8	1 947
2012	20 347 243	18,8	2 303
2013	22 575 345	11,0	2 541
2014	26 382 415	16,9	2 991
2015	28 449 342	7,8	3 240
2016	27 952 936	-1,7	3 230
2017	27 506 532	-1,6	3 219
2018	30 511 440	10,9	3 614
2019	33 705 992	10,5	4 060
2020	32 905 545	-2,4	3 981
2021	24 002 817	-27,1	2 932

Kuvio 32 Kunnan lainakannan kehitys vuosilta 2011 – 2021

Kuvio 33 Kunnan lainakannan kehitys vuosilta 2011 – 2021

Lainamäärä laski 1 087 euroa asukasta kohden vuonna 2021.

8 YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

	Määrärahat						Tuloarviot					
	Alkup. Talous- arvio	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	(Poikke- ama%)	Alkup. Talousarvio	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	(Poikke- ama%)
KÄYTTÖTALOUSOSA												
Toimielin												
Tarkastuslautakunta	39 500		39 500	32 159	7 341	18,6						
Keskusvaalilautakunta	40 000	23 000	63 000	61 659	1 341	2,1	0	8 000	8 000	11 390	3 390	42,4
Kunnanhallitus	6 090 125	39 890	6 130 015	373 622	5 756 393	93,9	1 844 243		1 844 243	1 678 484	-165 759	-9,0
Perusturvalautakunta	43 766 429	1 150 000	44 916 429	44 424 422	492 007	1,1	6 249 118		6 249 118	7 250 545	1 001 427	16,0
Sivistyslautakunta	15 197 551		15 197 551	15 558 337	-360 786	-2,4	1 349 310	20 000	1 369 310	1 778 971	409 661	29,9
Tekninen lautakunta	10 513 631		10 513 631	9 822 241	691 390	6,6	1 237 570		1 237 570	1 822 116	584 546	47,2
TULOSLASKELMAOSA												
Verotulot							41 556 000	1 591 000	43 147 000	43 937 469	790 469	1,8
Valtionosuudet							27 205 323		27 205 323	27 223 905	18 582	0,1
Korkotulot							100 000		100 000	103 485	3 485	3,5
Muut rahoitustulot							1 228 350		1 228 350	1 317 800	89 450	7,3
Korkomenot	400 000	-80 000	320 000	321 751	-1 751	-0,5						
Muut rahoitusmenot	5 000		5 000	1 935	3 065	61,3						
INVESTOINTIOSA												
Toimielin												
Kunnanhallitus	320 000		320 000	185 917	134 083	41,9	50 000		50 000	246 466	196 466	392,9
Perusturvalautakunta	845 000	-37 000	808 000	718 985	89 015	11,0						
Sivistyslautakunta	250 000	150 000	400 000	236 188	163 812	41,0						
Tekninen lautakunta	2 005 000	-490 000	1 515 000	1 164 422	350 578	23,1				84 572	84 572	
RAHOITUSOSA												
Antolainauksen muutokset												
Antolainasaamisten lisäykset	100 000		100 000	98 383	1 617	1,6						
Antolainasaamisten vähennykset							75 500		75 500	316 045	240 545	318,6
Lainakannan muutokset												
Pitkäaikaisten lainojen lisäys							2 600 000	-1 100 000	1 500 000	1 500 000	0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	3 600 000	6 803 000	10 403 000	10 402 728	272	0,0						
Lyhytaikaisten lainojen muutos												
Oman pääoman muutokset												
Vaikutus maksuvalmiuteen							-323 178	7 039 890	6 716 712	-3 868 498	4 071 542	-157,6
KAIKKI YHTEENSÄ	83 172 236	7 558 890	90 731 126	83 402 750	7 328 376	8,1	83 172 236	7 558 890	90 731 126	83 402 750	7 328 376	-8,1

Kuvio 34 Yhteenveto kunnanvaltuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

9 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

9.1 Konserniyhtiöiden toiminta ja talous

9.1.1 Asentopuulaaki Oy

Toimitusjohtaja Aira Strand

Toiminta-ajatus Yhtiö on yleishyödyllinen yhtiö, joka tarjoaa omakustannusperiaatteella vuokra-asuntoja kuntalaisten tarpeeseen. Yhtiö varautuu talousarviossaan normaaleihin kunnossapito- ja korjausmenoihin sekä tuleviin peruskorjauksiin. Uudis- ja korjaushankkeet rahoitetaan kilpailuttamalla rahoituslaitoksia Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) korkotukiehtojen mukaan sekä hakemalla soveltuvia ARA:n avustuksia.

Tavoitteet kuntastrategiaan pohjautuen
Tavoitteena asukkaiden hyvät ja turvalliset asuinolot kohtuullisin kustannuksin ja sosiaalisin perustein. Kyky vastata perustason vuokra-asuntojen tarjonnasta. Toiminnan tehostamiseksi yhtiön on hakenut synergia-etuja konsernitasolla.
Toteutuma 1.1. – 31.12.2021 Noudattelee talousarviota.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Tavoitteet kuntastrategiaan pohjautuen (sitova lautakuntaan nähden värillisenä)			
Kunnan strateginen tavoite Menestystekijät / tavoite	Toimialan tavoite (vastuualueittain) esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Mittari esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Toteutuma 1.1. – 31.12.2021
Pitkäjänteiset elinkeinorakenteen painotukset	kyky vastata perustason vuokra-asuntojen tarjonnasta	asuntojen käyttöaste, vuokrataso	käyttöaste 94,22 % (v. 20 96,28 %, v. 19 97,73%) vuokrataso 10,32 €/m2/kk vaihtuvuus 28,5 % (v. 20 25,85%)
Kunnan palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti sekä omana että ostettuina palveluina	taloudellinen kiinteistönhoito	tilinpäätös	talousarvion mukainen, henkilöstökulut 11,07 €/m2
Ketterä ja muutosherkkä organisaatio, jossa joustava päätöksenteko	yhtiön hallitus ohjaa	hallituksen kokoukset, muut palaveri	hallituksen kokoukset 5 kpl, henkilöstöpalaverit kuukausittain, kehityskeskustelut

Laajennetut infrastruktuuri-investointit	asuntojen tarjonta	asuntojen saaneiden määrä	145 asunnon saanutta ruokakuntaa
Itseään kehittävä ja innovatiivinen henkilökunta	ammattitaitoinen ja riittävä henkilöstön määrä	koulutus päivät, sairaus pois- saolot	sairaspoissaolot 85 päivää, osuus työpäivistä 4,7 %
Innovatiiviset digitaaliset ratkaisut	joustavat palvelut jota tukee yhtiön kotisivut	sähköiset lomakkeet	hakemukset 98 % sähköisesti, irtisanomiset 96 % sähköisesti
Haluttu kotikunta ja vierailukohde	hyvät ja turvalliset asunnot	korjauskulut liikevaihdosta, asiakas palaute	korjauskulut lv:stä 14,30 %, si- sään muuttajan tarkistuslistan käyttöönotto

TALOUSSUUNNITELMA

(1000 €)	TP 2020	TA 2021	Toteutuma 31.12.2021	Toteutuma-% 31.12.2021	Toteutuma-% 31.12.2020
Liikevaihto	3763	3893	3741	96,0	99,4
Tilikauden voitto/ tappio(ennen tp- siirtoja ja veroja)	525	351	501	142	95,4
Nettoinvestoinnit	0	0	0	-	
Lainat 31.12. yht.	1336	1208	1222	101	91,4
Taseen summa	17781	17650	16998	96,3	95,6
Henkilöstömäärä (htv)	7	7	7		
Oman pääoman tuotto% (100 x voitto/omapääoma)	5	0	5		

Olenneiset muutokset	
2021	Kiinteistönhoitoa ja kiinteistökannan ylläpito pts suunnitelmien mukaisesti ottaen huomioon taloudelliset resurssit.
Toteutuma 1.1. – 31.12.2021	Pts suunnitelmat päivitetty, panostettu asuntojen pesuhuone remontteihin. Lintuselän kiinteistö myyty, Pörsiönsiljon kattoremontti, kiinteistön vaihto kunnan kanssa toteutuu 1.1.22

Arvio koronaepidemian vaikutuksesta talouteen, euroina ja toimintaan sanallisena	
Henkilökunnalle hankittu normaalia enemmän suojavälineitä mutta ei merkitystä talouteen (n. 500 €). Vuokranmaksuista lykkäys pyyntöjä. Vuokralaisten vedenkulutuksessa nousua. Toimiston asiakaspalvelu hoidettu pääsääntöisesti aikavarauxsin korona ohjeistuksen mukaisesti.	

9.1.2 Sodankylän Lämpö ja Vesi Oy

Toimitusjohtaja Jyrki Jänkälä

Toiminta-ajatus Sodankylän Lämpö ja Vesi Oy:n toiminta-ajatuksena on harjoittaa vesi- ja viemärilaitostoimintaa Sodankylän kunnassa ja lähialueilla sekä valmistaa lämpöenergiaa ja huolehtia sen jakelusta Sodankylän kunnan ja lähialueen kuluttajille

Tavoitteet kuntastrategiaan pohjautuen
Laadukkaat energiapalvelut, tasapainoinen talous sekä kestävä toiminta ympäristöstä huolehtien.
Toteutuma 1.1. – 31.12.2021
Toteutunut suunnitellun mukaisesti.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Strateginen päämäärä / tavoite	Kehittämistavoite (sis. tavoitetason)	Mittari	Toteutuma 1.1.-31.12.2021
Laadukkaat tuotteet	Talousvesiasetuksen ja lupien mukainen toiminta	Viranomaisnäytteiden toteuma	Suunnitelman mukaan edetty
Energian toimitus	Lähienergian toimittaminen kilpailukykyisesti ja ympäristö huomioiden	Ympäristöluvan mukainen toiminta	Suunnitelman mukaan edetty
Energiatehokkuus	Ympäristöhyvinvoinnin edistäminen	Energian vuosivertailu	Energian käyttö kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna
Tasapainoinen talous	Omistajalle tuotettava hyöty	Tulostavoite	Edetään suunnitelman mukaan
Valtuuston asettamat tavoitteet	Raportoidaan toiminnasta ja tavoitteista	Suunnitelma/Toteuma	Edetty suunnitelman mukaan

TALOUSSUUNNITELMA

(1000 €)	TP 2020	TA 2021	Toteutuma 1.1. – 31.12.2021	Toteutuma% 1.1. – 31.12.2021	Toteutuma% 1.1. – 31.12.2020
Liikevaihto	5121	5342	5550	103,9	98,10
Tilikauden voitto/ tappio(ennen tp- siirtoja ja veroja)	9,5	16	3,2	20,00	0
Nettoinvestoinnit	770	620	418	67,42	85,60
Lainat 31.12. yht.	2401	2170	2170	100,0	101,70
Taseen summa	14197	13950	14390	103,2	99,30
Henkilöstömäärä (htv)	16	16	16	100,0	94,10
Oman pääoman tuotto% (100 x voitto/omapää- oma)	0,1	0,18	0,04	22,22	0

Olennaiset muutokset	
2021	Kaava-alueiden rakentaminen Kehtomaa
Toteutuma 1.1.-31.12.2021	Tarkasteluaikana rakennettu vesihuolto Kehtorinne kaava-alueelle, runkovesijohtoa Poikajuntin alueelle sekä kaukolämpöliittymiä kiinteistöille. Vuotson verkostosta poistettu palovesiposteja kiinteistöiltä.

Arvio koronaepidemian vaikutuksesta talouteen, euroina ja toimintaan sanallisena	
Tuloissa €	Ei ole juurikaan muutosta.
Menoissa €	Ei ole juurikaan muutosta.

9.1.3 Tähtikuitu Oy

Toimitusjohtaja Jussi Rantamo

Toiminta-ajatus Tähtikuitu Oy Sodankylä on verkko-operaattori, joka on rakentanut koko kunnan kattavan huippunopean valokuituverkon ja tarjoaa kuntalaisille, alueen yrityksille sekä julkisille toimijoille edistyksellisiä tietoliikennepalveluita.

Tavoitteet kuntastrategiaan pohjautuen
Yhtiö tuottaa koko kunnan kattavaa huippuluokan tietoliikenneinfraa joka edistää paikallista elinkeinotoimintaa ja luo tasavertaiset toimintaedellytykset kuntalaisille ja yrityksille asuinpaikasta katsomatta.
Toteuma 1.1.-31.12.2021
Alkuvuosi käytetty tulevan rakentamiskauden myyntiin ja suunnitteluun niin kuluttajaliittymien kuin runko-reittien osalta. Kesän kuluessa liittymiä saatiin myytyä aiempia vuosia merkittävästi enemmän. Rakentamisen käynnistettiin 30.8. ja kaapelointi saatiin tehtyä 7 vuorokaudessa. Vuoden loppuun mennessä rakennettiin ennätysmäärä uusia liittymiä koko kunnan alueelle, kaikki markkinaehtoisesti.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Tavoitteet kuntastrategiaan pohjautuen (sitova lautakuntaan nähden värillisenä)			
Kunnan strateginen tavoite Menestystekijät / tavoite	Toimialan tavoite (vastuualueittain) esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Mittari esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Toteuma 1.1.-31.12.2021
Pitkäjänteiset elinkeinorakenteen painotukset	Tarjotaan kilpailukykyisiä ja laadukkaita tuotteita kuntalaisille	asteikko 1-5	5
Kunnan palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti sekä omana että ostettuina palveluina	Kilpailukykyiset tuotanto – ja myyntihinnat	kyllä / ei	kyllä
Ketterä ja muutosherkkä organisaatio, jossa joustava päätöksenteko	Matala organisaatio	henkilöstön lukumäärä	2 henkilöä
Laajennetut infrastruktuuri-investointit	Mahdollisimman kattava saatavuus, vähintään 15 uutta liittymää	Liittymämäärä	+ 55 kpl
		rakennetut metrit	n 9 000 m
Itseään kehittävä ja innovatiivinen henkilökunta	Osaaminen ajan tasalla	Koulutuspäivien lukumäärä	6 pv
Aktiivinen verkostorakentaja ja kuntien edustaja Lapissa	Laajentuminen naapurikuntiin	tapahtumien lukumäärä	6 kpl
Innovatiiviset digitaaliset ratkaisut	Tuetaan digitaalisuuden käyttöönottoa kaikilla osa-alueilla	asiantuntijapalveluasiakkaiden lukumäärä	1

Haluttu kotikunta ja vierailukohde	Edistykselliset tietoliikenneyhteydet kaikissa asuinkohdeissa	liittymämäärä	+ 55 kpl
Osallistuminen kansalaisuuskumppanuus -mallina	Pidetty ja luotettava toimija	asteikko 1-5	4

(1000 €)	TP 2020	TA 2021	Toteutuma 1.1. – 31.12.2021	Toteutuma% 1.1. – 31.12.2021	Toteutuma% 1.1. – 31.12.2020
Liikevaihto	886	817	896	110 %	121 %
Tilikauden voitto/ tappio(ennen tp-siirtoja ja veroja)	254	127	176	138 %	162 %
Nettoinvestoinnit	140	0	0	0 %	3,1 %
Lainat 31.12. yht.	4453	4453	4268	96 %	102 %
Taseen summa	5112	4829	5292	110 %	110 %
Henkilöstömäärä (htv)	2	2	2	100 %	100 %
Oman pääoman tuotto% (100 x voitto/omapääoma)					

Olennaiset muutokset	
2021	laajentumissuunnitelmat runko- ja tilaajaverkon osalta
Toteuma 1.1.-31.12.2021	Talvikaudella rakentaminen ei etene routaisen maan tähden. Uusien liittymien suunnittelu, myynti ja markkinointi käynnissä läpi kesän. Rakentaminen saatiin käyntiin 30.8.2021. Pelkosenniemen Kairala-Luiro alueen kyläverkkohankkeen esiselvitys tehty ja päätettiin hakea Maaseuturahastosta tukea hankkeen toteuttamiseksi.

Arvio koronaepidemian vaikutuksesta talouteen, euroina ja toimintaan sanallisena
Tuloissa €, Liittymämyynti lisää kassavirtaa lyhyellä tähtäimellä (kertaluonteiset maksut) ja palvelusopimukset pitkällä tähtäimellä vahvistavat vastaavasti kassavirtaa Menoissa €, ei konkreettista vaikutusta Liikennemäärä verkossa lisääntynyt etätöiden ja -koulutuksen tähden +20 % ajasta ennen epidemiaa. Tällä kasvulla ei kuitenkaan ole merkitystä verkon toiminnan tai luotettavuuden kannalta. Uusien liittymien määrä on selvässä kasvussa johtuen etätyökuultuurin yleistymisestä.

9.1.4 Tähtikunta Oy

Toimitusjohtaja Timo Lohi

Toiminta-ajatus Tähtikunta Oy toteuttaa joustavasti ja kannattavasti omistajansa elinkeino-polittisia tavoitteita rakentamalla ja hallinnoimalla yritystoimintaan tarkoitettua infrastruktuuria sekä edistämällä toimialaansa liittyvää kysyntää.

Tavoitteet kuntastrategiaan pohjautuen
- Kehittää vetovoimaista liiketoimintaympäristöä tarjoamalla toimitiloja yrityksille kilpailukykyiseen hintaan - Tukea yrittäjyyttä monipuolisella toimitilatarjonnalla ja sopimus pohjaisilla infrastruktuuri-investoinneilla - Reagoida nopeasti asiakkaiden tarpeisiin
Toteuma 1.1. – 31.12.2021
- Valmisteltu sopimus pohjaista toimitilainvestointia - Toteutettu pienimuotoisia tilojen muutostöitä

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Tavoitteet kuntastrategiaan pohjautuen (sitova lautakuntaan nähden värillisenä)			
Kunnan strateginen tavoite Menestystekijät / tavoite	Toimialan tavoite (vastuualueittain) esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Mittari esim. kpl, €/asukas, kyllä/ei	Toteuma 1.1.-31.12.2021
Pitkäjänteiset elinkeinorakenteen painotukset	Monipuolinen toimitila-tarjonta asiakkaille; 10 000 m ²	Toimitilat m ²	9524 m ²
Kunnan palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti sekä omana että ostettuina palveluina	Toiminta on kannattavaa, tulos 47 000 €	Tulos € Käyttöaste %	23 117 € 93,0
Ketterä ja muutosherkkä organisaatio, jossa joustava päätöksenteko	Reagoidaan nopeasti asiakkaiden tarpeisiin	Keskimääräinen tarjousten jättöaika, vrk	1-2
		Kokousten lkm	12
Laajennetut infrastruktuuri-investoinnit	Aktivoidaan omia tai yksityisiä investointeja; 2 kpl	Investoinnit tai muutostyöt kpl	2
	Asiakkailla on kilpailukykyiset toimitilat	Pieninvestoinnit €	24 000 €
Itseään kehittävä ja innovatiivinen henkilökunta	Henkilökunta ja hallitus ovat innovatiivisia ja kehitys-myönteisiä, koulutuspäiviä 5 kpl	Koulutuspäivät kpl	5
Aktiivinen verkostorakentaja ja kuntien edustaja Lapissa	Haetaan uusia asiakkuuksia kuntarajojen ulkopuolelta	Uusien asiakkaiden lkm	2
Innovatiiviset digitaaliset ratkaisut	Digitaalisten ratkaisujen edistäminen; 1 kpl	Tehdyt toimenpiteet kpl	2

Haluttu kotikunta ja vierailukohde	Toimitilat ovat viihtyisiä; viihtyisyyttä parantavia toimenpiteitä, 5 kpl	Tehdyt uudet toimenpiteet kpl	5
	Markkinoidaan rohkeasti vapaa-ajan liiketiloja ja teollisuustontteja; toimia 3 kpl	Tehdyt toimenpiteet kpl	3
Osallistuminen kansalaisuuskumppanuus -mallina	Vahvistetaan vuorovaikutusta asiakkaiden kanssa Parannetaan yhtiön tunnettuutta, 2 kpl	Asiakkaiden tarpeesta lähteneet toimenpiteet kpl Ulkoisen näkyvyys kpl	1 2

TALOUSSUUNNITELMA

(1000 €)	TP 2020	TA 2021	Toteutuma 1.1.– 31.12.2021	Toteutuma% 1.1.– 31.12.2021	Toteutuma% 1.1. – 31.12.2020
Liikevaihto	895	993	969	97	108
Tilikauden voitto/ tappio (ennen tp-siirtoja ja veroja)	130	47	23	49	17
Nettoinvestoinnit	86	300	24	8	28
Lainat 31.12. yht.	4228	4200	4021	96	95
Taseen summa	5360	6700	6577	98	122
Henkilöstömäärä (htv)	0,7	0,7	0,7	100	100
Oman pääoman tuotto% (100 x voitto/omapääoma)					

Olennaiset muutokset	
2021	Hallinnoitavat rakennukset ja Portin pirtti siirtyivät Tähtikunnalle apporttiluovutuksena. Kaivospalvelukeskuksen valmistelu
Toteuma 1.1.-31.12.2021	Apporttiluovutus toteutui 28.4.2021 Valmisteltiin investointia Poikajuntin alueelle, ei toteutunut toistaiseksi.

Arvio koronaepidemian vaikutuksesta talouteen, euroina ja toimintaan sanallisena	
Tuloissa €	- 10 000 €
Menoissa €	

9.2 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Kunnan tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintameno tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tiedot ovat vertailukelpoisia.

9.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt, kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä, osakkuusyhteisöt, säätiöt ja yhdistykset. Seita-säätiö sr yhdistelty konsernitilinpäätökseen 9.7.2021 saakka, koska Lapin käräjäoikeus on asettanut säätiön konkurssiin ja Lapin käräjäoikeus on 28.2.2022 konkurssi on rauennut Lapin käräjäoikeuden päätöksellä.

Sisäiset liiketapahtumat

Konserniyhteisöjen väliset sisäiset tuotot ja kulut, sisäinen voitonjako, keskinäiset saamiset ja velat sekä sisäiset katteet ovat eliminoitu konsernitilinpäätöksessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Tytäryhteisöt on yhdistetty nimellismenetelmällä ja erimerkkisten omistuksen eliminointierojen erittelymenetelmällä. Kuntayhtymät on yhdistetty kuntayhtymäosuuden mukaisella määrällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa. Myös poistojen oikaisun vähemmistöosuudet on eliminoitu edellisten tilikausien voittovaroista.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmilte tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- ja alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen. Rovakaira Oy:n konsernin omaan pääomaan on tehty oikaisu koskien virheellistä osakkuusyhtiön konsernikäsittelyä vuosina 2011–2020. Tilikaudelle kirjatun oikaisun määrä on 4,3 milj. josta Sodankylän osuus on 1,1 milj. Oikaisu vaikuttaa omaan pääomaan ja osakkuusyhtiöosakkeisiin. Oikaisulla ei ole vaikutusta tilikauden tuloksen muodostumiseen.

Vapaaehtoiset varaukset

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on jaettu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaisesti konsernituloslaskelmassa laskennallisten verojen muutokseen sekä konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Laskennallisten verovelkojen laskemisessa sovelletaan kirjanpitolautakunnan yleisohjetta laskennallisten verovelkojen ja –saamisten käsittelystä.

Laskennalliset verovelat esitetään pitkäaikaisissa verovelloissa myös vertailuvuodelta.

9.4 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain	Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
	2021	2020	2021	2020
Keskusvaalilautakunta	11 390		11 390	-
Kunnanhallitus	2 678 145	2 550 014	1 678 484	1 755 135
Perusturvalautakunta	22 319 839	20 726 370	7 250 545	5 938 906
Sivistyslautakunta	3 613 598	2 756 952	1 778 971	1 222 574
Tekninen lautakunta	12 793 445	10 143 144	1 822 116	1 482 942
Muut palvelut	4 722 619	4 685 234		
Toimintatuotot yhteensä	46 139 036	40 861 714	12 541 506	10 399 558

Verotulojen erittely	2021	2020
Kunnan tulovero	29 456 718	29 618 760
Osuus yhteisöveron tuotosta	6 591 202	4 250 146
Kiinteistövero	7 889 548	7 345 352
Verotulot yhteensä	43 937 469	41 214 258

Valtionosuuksien erittely	2021	2020
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	23 977 610	27 064 941
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus (+/-)	2 364 284	2 716 496
Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	-	1 000 000
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	- 1 038 994	- 999 929
Verotulomenetysten korvaus	4 285 289	4 343 290
Valtionosuudet yhteensä	27 223 905	30 408 302

Palvelujen ostojen erittely	Kunta	
	2021	2020
Asiakaspalvelujen ostot	19 578 244	17 479 841
Muiden palveluiden ostot	8 668 352	9 390 855
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	28 246 596	26 870 696

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua ja hyväksyttyä poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan.

Vahvistetut poistoaajat, poistoprosentit ja poistomenetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet		Poistoaika
Aineettomat oikeudet		5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot		5 vuotta

Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		Ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto-, laitos-, tuotantorakennukset		
-kiviset		40 vuotta
-puiset		30 vuotta
Talousrakennukset		
-kiviset		20 vuotta
-puiset		15 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset		
-kiviset		30 vuotta
-puiset		20 vuotta
Asuinrakennukset		40 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot		15 %
Sillat, laiturit ja uimalat		10 %
Muut maa- ja vesirakenteet		10 %
Vedenjakelu- ja viemäriverkosto		7 %
Kaukolämpöverkko		10 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset		20 %
Muut putki- ja kaapeliverkot		15 %
Sähkö-, vesi yms laitosten laitoskoneet ja laitteet		10 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet		15 %
Liikenteen ohjauslaitteet		20 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet		20 %
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset		15 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet		10 vuotta
Muut kuljetusvälineet		7 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet		7 vuotta
Muut raskaat koneet		10 vuotta
Muut kevyet koneet ja laitteet		7 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms.laitteet		10 vuotta
ATK-laitteet		5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet		3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat		Käytön muk.poi
Taide- ja arvoesineet		Ei poistoa
Pysyvien vastaavien sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet		Ei poistoa

Suunnitelman mukaiset poistot sisältävät kertapoistoja seuraavista rakennuksista;
Jeesiönrivi 69 210,70 €, Unarintie 58, 308 991,87 €, SAI-oppilajasuntola A-B 19 941,18 €, Vanha terveyskeskus 14 213,35 €,
AKK/kirkonkylän yläaste 393 566,28 €, Vuotson ala-aste 485 520,72 €, Astropolitalo 14 227,56 €,
Tera/auto- ja sähköosasto 189 474,36 €, Kylälaakson palvelutalo 4 583,32 €, terveystalo 2 892,84 €, Asentopuulaaki Oy/
As Oy Lintuselän osakkeet 3 363,76 €, yht. 1 505 985,94 €.

Pakollisten varausten muutokset	Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
	2021	2020	2021	2020
Eläkevastuu 1.1.*	908	1477	0	0
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	-534	-569		
Eläkevastuu 31.12.*	373,95	908	0	0
Ei-suojaava koronvaihtosopimus 1.1.*	0	0	0	0
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Ei-suojaava koronvaihtosopimus 31.12.*	0	0	0	0
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 1.1.*	0	0	0	0
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 31.12.*	0	0	0	0
Kaatopaikan maisemointivaraus 1.1.*	106 542	106 542	106 542	106 542
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Kaatopaikan maisemointivaraus 31.12.	106 542	106 542	106 542	106 542
Katualueiden korkokustannuksiin 1.1.*	54 462	54 462	54 462	54 462
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Katualueiden korkokustannuksiin 31.12.	54 462	54 462	54 462	54 462
Potilasvähinkovakuutusmaksu 1.1. (ky)	695 200	695 200	0	0
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	- 264 813			
Potilasvähinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)	430 387	695 200	0	0

* Sisältää ns. vanhojen eläkkeiden eläkevastuun ja varhennetun eläkkeen eläkealenneman korvaukseksi myönnettyt eläkkeet

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot	2021	2020	2021	2020
Muut toimintatuotot				
Maa-alueet		2 818		2 818
Jäänhoitokone		1 650		1 650
Laiturit 2kpl		2 250		2 250
Valmet 602-traktori		8 900		8 900
Am alueaura		1 300		1 300
Lumilinko		1 100		1 100
Muu kaluston myynti		4 204		4 204
Lokan koulu	17 250		17 250	
Asuntola G	49 214		49 214	
Astropolistalo			80 436	
Portin pirtti			12 720	
Lentopaikan rakennukset 3 kpl			271 534	
Kukkarinne (kunnan osakkeet)			111 942	
Luoston pelastuskeskus	65 713		65 713	
Rovä-Rest	8 000		8 000	
Tasala	1 108		1 108	
Muut luovutusvoitot	11 988		11 988	
Luovutusvoitot yhteensä	153 274	22 223	629 906	22 223
Muut toimintakulut				
Labtiumhalli			-8 853	
Seitahalli			-71 273	
Muut myyntitappiot	-	-		
Luovutustappiot yhteensä	-	-	- 80 126	-

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2021	2020
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	331 438	371 437
Osinkotuotot muista yhteisöistä	48 700	4 800
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	54 623	54 623
Yhteensä	434 761	430 860

Erittely poistoeron muutoksista	2021	2020
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	83 870	43 114
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuspoistojen erotus (-tai+)		
Poistoeron muutokset yhteensä	83 870	43 114

9.5 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet						
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikuttiset menot	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Kesken-eräiset	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1	33 548	271 073	304 621	4 601 248	28 542 201	5 567 460	1 301 967	39 000	2 094 418	42 146 294
Lisäykset tilikauden aikana				125 000			298 971		1 795 442	2 219 414
Rahoitusosuudet tilikaudella										-
Vähennykset tilikauden aikana				- 199 217	- 1 277 272	- 31 443				- 1 507 932
Siirrot erien välillä					2 940 961	678 608			- 3 619 569	-
Tilikauden poisto	- 17 564	- 154 370	- 171 934		- 2 787 534	- 800 265	- 442 185			- 4 029 984
Arvonlennukset ja niiden palautukset										-
Poistamaton hankintameno 31.12.	15 984	116 703	132 687	4 527 031	27 418 355	5 414 360	1 158 754	39 000	270 292	38 827 792

Maa- ja vesialueet erittely		
	2021	2020
Maa- ja vesialueet		
Kiinteistöjen liittymismaksut	10 685	10 685
Muut maa- ja vesialueet	4 516 346	4 590 563
Maa- ja vesialueet yhteensä	4 527 031	4 601 248

Pysyvien vastaavien sijoitukset	Osakkeet ja osuudet					Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Osakkeet omistusyht. Yhteisöt	Kuntayhtymä osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Jvk-laina-saamiset	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset kunta-yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	9 599 102	410 687	2 548 982	386 755	12 945 526		8 018 082			8 018 082
Lisäykset	1 660 556				1 660 556		39 202			39 202
Vähennykset	- 4 422				- 4 422		- 292 487		-	- 292 487
Siirrot erien välillä							238 471			
Hankintameno 31.12.	11 255 236	410 687	2 548 982	386 755	14 601 660		8 003 269		-	8 003 269
Arvonlennukset										
Arvonkorotukset										
Kirjanpitoarvo 31.12.					-		8 003 269	-		8 003 269

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
As Oy Ansajokos	Sodankylä	100 %	100 %	11 741	47 722	2 473
As Oy Kaks. Asentopolku	Sodankylä	51,55 %	51,55 %	4 843	205 441	6
As Oy Sodankylän Kesäkämmen	Sodankylä	61,49 %	61,49 %	102 426	635	13
As Oy Kuoninkipiha	Sodankylä	100 %	100 %	47 518	87 237	81
As Oy Luoston Laavutie	Sodankylä	57,52	57,52	5 515	176 414	3
As Oy Maevaara	Sodankylä	100 %	100 %	-10 645	383 709	652
As Oy Metsähannus	Sodankylä	100 %	100 %	6 155	491 147	1 374
As Oy Metsäkoto	Sodankylä	100 %	100 %	12 524	232 533	1 672
As Oy Puistolantie	Sodankylä	78,7 %	78,7 %	90 051	140 378	17
As Oy Pujotta	Sodankylä	100 %	100 %	27 834	354 324	94
As Oy Syväkangas	Sodankylä	100 %	100 %	117 921	59 655	1 683
As Oy Teukkoranta	Sodankylä	100 %	100 %	57 103	189 724	137
As Oy Vaiskojärvi	Sodankylä	100 %	100 %	58 494	6 951	3 282
As Oy Vuonaspura	Sodankylä	100 %	100 %	30 407	333 189	1 190
Asentopuulaaki Oy	Sodankylä	100 %	100 %	1 083 717	12 675 531	71 065
Koy Kukkarinne	Sodankylä		53 %	552 605	2 390	4 100
Koy Luoston Lusti	Sodankylä	74,8 %	74,8 %	210 752	2 175 065	-42 582
Koy Sodankylän Palvelukeskus	Sodankylä	90 %	90 %	1 259 806	187 623	-3 848
Sodankylän Linja-autoasemakiinteistö Oy	Sodankylä	100 %	100 %	89 572	77 259	9 547
Sodankylän Lämpö ja Vesi Oy	Sodankylä	100 %	100 %	7 383 724	7 006 351	2 859
Tankahuolto Oy	Sodankylä	85,5 %	85,5 %	-4 351	16 653	1 624
Tähtikuitu Oy	Sodankylä	100 %	100 %	445 954	4 691 407	175 830
Tähtikunta Oy	Sodankylä	100 %	100 %	2 473 746	4 122 835	26 184
Sodankylän Elokuvajuhlat ry	Sodankylä			88 674	148 158	20 626
Seita-säätiö	Sodankylä			9 399	21 113	1 553
Kuntayhtymät						
Lapin Liitto	Rovaniemi	4,70 %	4,70 %	75 707	173 900	-9 601
Pohjois-Lapin alueyhteistyön Ky	Sodankylä	53 %	53 %	960	9 796	-19 446
Lapin Sairaanhoidopiiri Ky	Rovaniemi	6,24 %	6,24 %	2 613 623	9 255 717	153 533
Kolpeneen Palvelukeskus Ky	Rovaniemi	3,81 %	3,81 %	181 571	530 510	43 898
Ounastähti Ky	Rovaniemi	27,30 %	27,30 %	12 221 212	1 135 499	2 515 874
Lapin Jätehuolto Ky	Sodankylä	21,98 %	21,98 %	818 095	256 767	179 359
Rovaniemen koulutusky	Rovaniemi	10,15 %	10,15 %	5 576 046	2 430 831	-158 402
Osakkuusyhteisöt						
Rovakaira Oy	Rovaniemi	25,93 %	25,93 %	9 875 868	15 178 023	1 646 755
Pyhä-Luosto Vesi Oy	Pelkosennien	32,50 %	32,50 %	296 794	1 318 917	4 593
As Oy Luoston Ahmakaarre	Sodankylä	47,70 %	47,70 %	144 046	327 910	3

Saamisten erittely	2021		2020	
	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		249 243		130 972
Lainasaamiset	6 886 528	-	6 918 517	312 539
Muut saamiset	8 657	6 087		
Siirtosaamiset				1 558
Yhteensä	6 895 185	255 330	6 918 517	445 069
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		1 058 895		3 493
Lainasaamiset				
Muut saamiset	20 709			
Siirtosaamiset				
Yhteensä	20 709	1 058 895	-	3 493
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset	1 116 741	39 202	1 099 565	39 202
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	1 116 741	39 202	1 099 565	39 202
Saamiset yhteensä	8 032 635	1 353 427	8 018 082	487 764

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot			20 709	1 558
Kelan korvaus työterveyshuollosta			191 282	81 133
EU-tuet ja avustukset			723 283	533 120
Muut tulojäämät			1 237 827	638 035
Tulojäämät yhteensä			2 173 100	1 253 846
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	1 955 010	475 141	2 173 100	1 253 846

9.6 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Peruspääoma 1.1.	28 305 396	28 305 396	28 305 396	28 305 396
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	28 305 396	28 305 396	28 305 396	28 305 396
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.	200 000	200 000		
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 31.12.	0	200 000		0
Muut omat rahastot				
Muut omat rahastot 1.1.	3 091 770	3 134 200		
Siirrot rahastoon	163 036	103 001		
Siirrot rahastosta	-196 711	-145 431		
Muut omat rahastot 31.12.	3 058 095	3 091 770		
Elinkeino- ja kehittämisrahasto 1.1.	1 853 394	430 877	1 853 127	430 611
Siirrot rahastoon	786 707	1 500 000	786 707	1 500 000
Siirrot rahastosta		77 483		77 483
Elinkeino- ja kehittämisrahasto 31.12.	2 640 101	1 853 394	2 639 834	1 853 127
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	31 063 274	25 043 978	2 721 487	-1 894 990
Aik. tilik. liittyvät korjaukset*	1 035 514			
Tilikaudella tapahtuneet muutokset**		322 029		
Ulkoinen osingonjako		0		
Edell.tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	32 098 788	25 366 007	2 721 487	-1 894 990
Tilikauden yli-/alijäämä	7 534 624	5 697 267	4 619 921	4 616 477
Oma pääoma yhteensä	73 637 003	64 513 834	38 286 637	32 880 010

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät	Kunta	
	2021	2020
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	2 721 487	1 894 990
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	4 619 921	4 616 477
Kertynyt poistoero 31.12.	1 150 059	1 233 929
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.	476 563	476 563
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	8 968 029	8 221 960

Erittely poistoerosta	2021	2020
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	1 150 059	1 233 929
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero		
Poistoero yhteensä	1 150 059	1 233 929

Pitkäaikaiset velat	2021	2020
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	21 724 883	29 519 498
Saadut ennakot muilta	199 033	199 033
Muut velat	24 252	24 252
Pitkäaikaiset velat yhteensä	21 948 168	29 742 783

Pakolliset varaukset	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Eläkevaraus	374	881		
Muut pakolliset varaukset				
Ympäristövastuut / Jätehuollon suunnitteluku	106 541	106 541	106 541	106 541
Katualueiden korkokuluihin	54 462	54 462	54 462	54 462
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	430 387	519 701		
Pakolliset varaukset yhteensä	591 764	681 585	161 003	161 003

Vieras pääoma				
	2021		2020	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisölle				
Saadut ennakot				
Ostovelat		41 686		23 198
Muut velat				
Siirtovelat				32 083
Yhteensä		41 686	0	55 281
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		1 111 446		2 672 433
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		1 111 446	0	2 672 433
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisyyksille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				52 514
Muut velat				
Siirtovelat		4 495		
Yhteensä	0	4 495	0	52 514
Vieras pääoma yhteensä	0	1 157 627	0	2 780 228

Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut velat				
Liittymismaksut	3 166 560	3 117 744	24 252	24 252
Muut velat		3 254	679 402	636 844
<i>Muut velat yhteensä</i>	3 166 560	3 120 998	703 654	661 096

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot			0	0
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	5 606 757	5 759 349	4 055 486	4 128 591
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksot.	794 099	1 169 875	591 130	894 589
Korkojaksotukset				38 245
Verovelat	379 740	51 146	0	0
Muut menojäämät	2 395 302	1 590 741	614 996	761 265
Siirtyvät korot	74 549	75 879	38 451	39 193
Konsernin sisäiset siirtovelat				
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	9 250 447	8 646 990	5 300 063	5 861 883
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	9 250 447	8 646 990	5 300 063	5 861 883

9.7 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin	Konserni	
	2021	2020
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	13 557 064	13 752 668
Lainat julkisyhteisöiltä		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	30 378 389	30 378 389
Lainat muilta luotonantajilta		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset		
<i>Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä</i>	43 935 453	44 131 057

Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita	Konserni	
	2021	2020
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	300 000	300 000
Lainat julkisyhteisöiltä		
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	1 272 294	1 272 294
Lainat muilta luotonantajilta		
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo		
Pantatut osakkeet yhteensä	1 572 294	1 572 294

Vakuudet	Konserni	
	2021	2020
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	5 010 460	5 010 460
Pantatut arvopaperit		
Yrityskiinnitykset	993 000	993 000
Yhteensä	6 003 460	6 003 460
Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset		
Pantatut arvopaperit		
Muut	800 000	800 000
Yhteensä	800 000	800 000
Muiden puolesta annetut vakuudet		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	20 000	20 000
Pantatut arvopaperit		
Muut	2 903 719	3 171 240
Yhteensä	2 923 719	3 191 240
Vakuudet yhteensä	9 727 179	9 994 700

Sodankylän monitoimikeskus;

Kuntarahoitus Oyj kiinteistöleasing sopimus, 1.9.2022 - 1.3.2042, 25 000 000 €, osto-oikeussopimus

Vuokravastuut	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Toimitilojen vuokravastuut	23 871 969	25 451 851	23 230 861	24 817 445
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	1 410 929	2 107 550	1 381 713	1 742 937
Maa-alueiden vuokravastuut	606 979	609 669	606 979	609 669
Muut vuokravastuut	328 504	370 800		
Vuokravastuut yhteensä	26 218 381	28 539 871	25 219 553	27 170 052
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 820 742	2 460 807	1 615 117	2 152 367
- siitä sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet *)	10 354 707	10 354 707	10 354 707	10 354 707
- siitä kuntakonsernin sisäiset vuokravastuut	38 070	37 576	38 070	37 576
*) Hyvinvointikeskus Sopukka				
Leasing sopimuksiin ei sisälly olennaisia irtasanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.				

Vastuusitoumukset	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	10 229 909	9 840 933	8 571 208	8 571 208
Jäljellä oleva pääoma	6 467 503	6 613 395	5 019 396	5 462 658
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	3 478 902	4 991 240	3 478 902	3 478 902
Jäljellä oleva pääoma	2 903 719	4 991 240	2 903 719	2 969 645

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2021	2020
Kuntien osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	58 442 433	55 386 147
Kuntien osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	-	-
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskesk.rahastosta 31.12.	38 283	34 511

Yit Oy Kumppanuussopimus, Elinkaarimallilla toteutettava Sodankylän monitoimikeskuksen palvelumaksu 1.9.2022 - 31.8.2042 15 052 080 €

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Sopimusvastuut Hyvinvointikeskus Sopukka				
YIT Oy kumppanuussopimus				
Elinkaarimallilla toteutettu Hyvinvointikeskus Sopukan palvelumaksu 1.1.2020 - 31.12.2039	12 617 502	13 171 979	12 617 502	13 171 979
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	554 477	543 690	554 477	543 690
Sopimusvastuut Sodankylän monitoimikeskus				
Elinkaarimallilla toteutettu Sodankylän monitoimikeskuksen palvelumaksu 1.9.2022 - 31.8.2042	14 814 418	-	14 814 418	-
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	237 663	-	237 663	-
Maanvuokrasopimus 11.8.2020 - 10.8.2060	676 154	694 374	676 154	694 374
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	18 617	18 220	18 617	18 220
Muut sopimusvastuut	-	5 287	-	-
Sopimusvastuut yhteensä	28 918 831	14 433 550	28 918 831	14 428 263
Arvonlisäveron palautusvastuu	2 759 624	1 952 495	248 938	457 780
Johdannaisopimukset				
Koronvaihtosopimus 16979787				
Koronvaihtosopimus 16979787 on tehty Hyvinvointikeskus Sopukan kiinteistöleasing sopimuksen korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Kiinteistöleasingvuokran ja koronvaihtosopimuksen eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus on ajalle 1.6.2021 - 1.6.2031.				
Nimellisarvo	19 988 230		19 988 230	
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	50 453		50 453	
Lisäksi Korkolattiasopimus 16979791 tasolle 0,00 %				
Kiinteistöleasingvuokran ja korkolattiasopimuksen eräpäivä ja koronmaksupäivät vastaavat toisiaan.				
Optio-oikeus; mikäli korkojaksolle määritelty viitekorko alittaa toteutushinnan, myyjä maksaa automaattisesti ostajalle koronmaksupäivänä toteutushinnan ja viitekoron erotuksen. Sopimus ajalle 1.6.2021 - 1.6.2024.				

Koronvaihtosopimus 17319785				
Koronvaihtosopimus 17319785 on tehty monitoimikeskuk- sen kiinteistöleasingopimuksen korkoriskin suojaami- seksi. Sopimus ajalle 2.1.2023 - 3.1.2033.				
Nimellisarvo	15 000 000		15 000 000	
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	- 123 365		- 123 365	
Lisäksi Korkolattiasopimus 17319788 tasolle 0,00 % Optio-oikeus; mikäli korkojaksolle määritelty viitekorko alittaa toteutushinnan, myyjä maksaa automaattisesti ostajalle koronmaksupäivänä toteutushinnan ja viitekoron erotuksen. Sopimus on ajalle 1.6.2021 - 1.6.2024.				
Koronvaihtosopimus 18683212 on tehty taselainojen korko- riskin suojaamiseksi. Vaihtuvaa korkoa vaihdetaan kiinte- äksi. Koronmaksupäivät puolivuositain 15. päivä. Sopimus ajalle 15.6.2023 - 15.6.2031.				
Nimellisarvo	7 000 000		7 000 000	
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	- 54 237		- 54 237	
Koronvaihtosopimukset yhteensä				
Nimellisarvo	41 988 230		41 988 230	
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	- 127 149		- 127 149	

9.8 Henkilöstöä ja tilintarkastajien palkkioita koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä	toteutuneet htv 2021	toteutuneet htv 2020	muutos%
Toimiala			
Hallinto- ja kehittämispalvelut	29,8	34,2	-13
Perusturvapalvelut	354,3	355,6	-0,4
Sivistyspalvelut	222,2	218,1	1,9
Tekniset palvelut	91,6	90,0	1,7
Yhteensä	697,9	697,9	-4,6

Henkilöstökulut	2021	2020
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	35 973 071,49	35 861 602,49
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	-	63 657,48
Henkilöstökulut yhteensä	35 973 071,49	35 925 259,97

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2021	2020
Sodankylän Kokoomus	1 620	2 178
Sodankylän Sosialidemokraatit	543	529
Sodankylän Vasemmisto ry	1 121	1 602
Utsjoen vasemmistoyhdistys	95	78
Vasemmistoliiton Kittilän kunnallisjärjestö ry	39	
Sodankylän Vihreät ry	2 307	2 446
Suomen Keskustapuolue	4 629	5 661
Keskusta , Inarin kunnallisjärjestö	27	47
Suomen Kr.dem. Tunturi-Lapin paikallisosasto ry	450	296
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	10 831	12 835

Tilintarkastajan palkkiot	2021	2020
KPMG Oy		
Tilintarkastajan palkkiot	17 750	17 750
Tilintarkastajan lausunnot	14 425	18 160
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	6 000	6 000
Muut palkkiot		
Palkkiot yhteensä	38 175	41 910

10 KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT

Tasekirja	sidottuna
Varmentavat tilinpäätösasiakirjat	sidottuna
Pääkirja	sähköinen arkisto
Päiväkirja	sähköinen arkisto
Ostoreskontran reskontralistaus	sähköinen arkisto
Ostoreskontran saldolista	sähköinen arkisto
Myyntireskontran reskontralistaus	sähköinen arkisto
Myyntireskontran saldolistaus	sähköinen arkisto

TOSITELAJIT, KUNTA

Kassamaksutositteet	10
Effica-toimeentulotuki	20
TK - materiaalihallinto	21
Ruokahuolto sis. laskut	22
Lääkekeskus	23
Pankkitositteet	30
Salaiset ostolaskut P2P	31
Ostolaskut P2P	32
Hyvitysten kohdistus OSRE	34
Ostolaskujen maksut	35
Ostolaskut käsin tallennetut	36
Toimeentulotuella maks laskut	38
Effica/toimeentulotuki	39
Myyntireskontran viitesuoritukset	40
Myren käsintallennetut suoritukset	41
Intime yleislaskutus	42
Intime web-laskutus heti	44
Viitesuoritukset/ perintätoimisto	46
Myre enn. ja maksumäär.kohdistus	47
Sopimuslaskutus	48
Korkolaskut	49
WinHIT hammashuolto	50
Effica-varhaiskasvatus	51
Effica-päivähoito	52
Hammashoitolan kuntalaskut	53
Kotipalvelu/vanhustenhuolto	54
Pola-terveyskeskus	55
Pola-työterveyshuolto	56
Lomituspalvelulaskutus	57
Ruokapalvelulaskutus	58
Konvertoidut avoimet laskut	59
Rakennusvalvonta	60
Hellewi ja Tilamisu	61
eMemo Payment	63
Sisäiset laskut	70

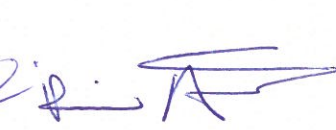
Sis Web-muistiotositteet	77
Sis.laskutus Intime/P2P	78
Web-muistiotosite	80
Käsinkirjatut muistiotositteet	81
Matkalaskut	82
Yleismuistiot Myre	83
Palkkatositteet	84
Luottotappiot	85
Hyvitysten kohdistus Myre	86
Sumu-poistot	87
Käyttöomaisuuden luovutukset	88
Poistoeron muutokset	89
Vyörytykset	90
KP laskennalliset	91
KP Automaattikirjaukset	92
SL laskennalliset	93
SL Automaattikirjaukset	94
Jaksotukset	95
Kirjanpidon tulos	96
Kirjanpidon tulos laskennalliset	97
Sisäisen laskennan tulos	98
Sisäisen laskennan tulos laskennalliset	99
Tilinpäätösarvio	T1

11 TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Sodankylässä 28.3.2022

SODANKYLÄN KUNNANHALLITUS

		
Tuula Annala kunnanhallituksen puheenjohtaja	Mikko Pyhäjärvi kunnanhallituksen I varapuheenjohtaja	Juha Karppinen kunnanhallituksen II varapuheenjohtaja

			
Eila Kivioja jäsen	Jukka Lokka jäsen	Anne-Mari Penttinen jäsen	Raimo Äärelä jäsen

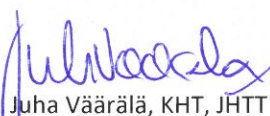

Petri Härkönen
kunnanjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ:

Sodankylässä 2.6.2022

Suoritetussa tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus

KPMG Oy
JHTT-yhteisö

Juha Väärälä, KHT, JHTT

